សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស បញ្ចកនិបាតោ

បឋមោ ភាគោ

នមោ តស្ស ភគវតោ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាសកោ

សេក្ខពលវគ្គោ បឋមោ

[១] ឯវម្មេ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ សេក្ខពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វិរិយពលំ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សេក្ខពលានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ សទ្ធាពលេន - សមន្នាគតា ភវិស្សាម

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ បញ្ចកនិបាត

បឋមភាគ

សូមថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ អង្គនោះ ។

បឋមបណ្ណាសក

សេក្ខពលវគ្គ ទី ១

[១] ខ្ញុំបានស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះពុទ្ធដីការបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងហិរិ ១ កម្លាំងឱត្តប្បៈ ១ កម្លាំងវិរិយៈ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលមាន ៥ យ៉ាង នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងនឹងជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងសទ្ធា

សេក្ខពលេន ហិរិពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេន ឱត្តប្បពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេន វីរិយពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេន បញ្ញាពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេនាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។ (១)

(៦) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ សេក្ខពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ សទ្ធាពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សទ្ធោ ហោតិ សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធឹ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សទ្ធាពលំ ។

១ ម. ឥតោ បរំ ឥទមវោច ភគវា អត្តមនា តេ ភិក្ខូ ភគវតោ ភាសិតំ អភិនន្ទុន្តិ ។ [illegible] ។

ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងហិរិ ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងឱត្តប្បៈដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងវីរិយៈ ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងបញ្ញា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងហិរិ ១ កម្លាំងឱត្តប្បៈ ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសទ្ធា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ជឿ ពោធិញ្ញាណរបស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានព្រះដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណ រកបុគ្គលណាស្មើគ្មាន ជាសារថីទូន្មាននូវបុរស ដែលគួរទូន្មាន ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសទ្ធា ។

កតមញ្ច ភិក្ខវេ ហិរិពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយ-
សាវកោ ហិរិមា ហោតិ ហិរិយតិ កាយទុច្ចរិតេន
វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន ហិរិយតិ បាបកានំ
អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ
ហិរិពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ឱត្តប្បពលំ ។ ឥធ
ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ឱត្តប្បី ហោតិ ឱត្តប្បតិ
កាយទុច្ចរិតេន វចីទុច្ចរិតេន មនោទុច្ចរិតេន ឱត្តប្បតិ
បាបកានំ អកុសលានំ ធម្មានំ សមាបត្តិយា ឥទំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ឱត្តប្បពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ
វីរិយពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ អារទ្ធ-
វីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ
កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឡ្ហប-
រក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឥទំ
វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វីរិយពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ
បញ្ញាពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ បញ្ញវា
ហោតិ ឧទយត្ថគាមិនិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ
អរិយាយ និព្វេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយគាមិនិយា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងគឺហិរិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានហិរិអៀនខ្មាស ចំពោះកាយ-
ទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត អៀនខ្មាសចំពោះការប៉ះពាល់នូវអកុសល-
ធម៌ដ៏លាមក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងគឺហិរិ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងគឺឱត្តប្បៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានឱត្តប្បៈ តក់ស្លុតចំពោះកាយ-
ទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត តក់ស្លុតចំពោះការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌
ដ៏លាមក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងឱត្តប្បៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចុះកម្លាំងគឺវីរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក
ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌
ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកម្លាំងចិត្ត មានសេចក្តី
ខ្មីឃ្មាតមាំ មិនដាក់ធុរៈចោល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងគឺវីរិយៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងគឺ
បញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានបញ្ញា បរិបូណ៌ដោយបញ្ញា ដែលអាចកំណត់ដឹងនូវការ
កើតនិងការរលត់ (នូវខន្ធ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ សម្រាប់ទំលុះទំលាយ
(នូវគំនរកិលេស) ជាបញ្ញាអាចញ៉ាំងនូវទុក្ខ ឲ្យអស់ទៅដោយប្រពៃ

ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សេក្ខពលានិ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ សទ្ធាពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេន ហិរិពលេន... ឱត្តប្បពលេន... វីរិយពលេន... បញ្ញាពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេនាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(៣) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខំ វិហរតិ សវិឃាតំ សឧបាយាសំ សបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា ទុគ្គតិ បាដិកង្ខា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងគួរជាអ្នកប្រកប ដោយកម្លាំងសទ្ធា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល ដោយកម្លាំងហិរិ... ដោយកម្លាំងឱត្តប្បៈ... ដោយកម្លាំងវីរិយៈ... គួរជាអ្នកប្រកបដោយកម្លាំងបញ្ញា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តែងនៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីតានតឹង ចង្អៀតចង្អល់ ក្រវល់ក្រវាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទុគ្គតិនឹងមានប្រាកដ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ មិនមានហិរិ ១ មិនមានឱត្តប្បៈ ១ ជាអ្នកខ្ជិល ១ អប្បបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង តែងនៅជាទុក្ខ ប្រកបដោយសេចក្តីតានតឹង ចង្អៀតចង្អល់ ក្រវល់ក្រវាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ទុគ្គតិនឹងមានប្រាកដ ។

បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិ បាដិកង្ខា ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សុខំ វិហរតិ អវិឃាតំ អនុបាយាសំ អបរិឡាហំ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិ បាដិកង្ខាតិ ។

(៦) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ អនោត្តប្បី ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងនៅជាសុខ មិនមានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ មិនក្រហល់ក្រហាយក្នុងបច្ចុប្បន្នឡើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ សុគតិទីមានប្រាកដ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានហិរិ ១ មានឱត្តប្បៈ ១ មានវីរិយៈប្រារព្ធ ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ រមែងនៅជាសុខ មិនមានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ មិនក្រហល់ក្រហាយ ក្នុងបច្ចុប្បន្នឡើយ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ សុគតិទីមានប្រាកដ ។

(៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ទំនងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា ១ មិនមានហិរិ ១ មិនមានឱត្តប្បៈ ១ ជាអ្នកខ្ជិល ១ ល្ងង់ឥតបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង

យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ និរយេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ យថាភតំ និក្ខិត្តោ ឯវំ សគ្គេ ។

[៥] យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បញ្ច សហធម្មិកា វាទានុវាទា គារយ្ហា ឋានា(១) អាគច្ឆន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ សទ្ធាបិ នាម តេ នាហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរីបិ នាម តេ នាហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បំបិ នាម តេ នាហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ វីរិយំបិ នាម តេ នាហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ បញ្ញាបិ នាម តេ នាហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ

១ ឱ. ម. វិញ្ញុគរហា គារយ្ហា ឋានា ។

នឹងនាំទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយករបស់ទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានហិរិ ១ មានឱត្តប្បៈ ១ មានវីរិយៈប្រារព្ធ ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដម្កល់ទុក ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ជាភិក្ខុឬភិក្ខុនី លាសិក្ខាត្រឡប់មកកាន់ភេទដ៏ថោកទាប ពាក្យតូចពាក្យធំ សមតាមហេតុ ៥ យ៉ាង រមែងមកកាន់ស្ថាន ដែលគួរតិះដៀលដល់បុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ពាក្យតូចពាក្យធំ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ថាសូម្បីតែសទ្ធាក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ សូម្បីហិរិក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នក ក៏មិនមាន ១ សូម្បីឱត្តប្បៈក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ សូម្បីសេចក្តីព្យាយាមក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ សូម្បីបញ្ញា (ការចេះដឹង) ក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មិនមាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ

ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥមេ បញ្ច សហធម្មិកា វាទានុវាទា គារយ្ហា ឋានា អាគច្ឆន្តិ ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន អស្សុមុខោបិ រុទមានោ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ បញ្ច សហធម្មិកា បាសំសំ ឋានំ(១) អាគច្ឆន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ សទ្ធាបិ នាម តេ អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរីបិ នាម តេ អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បម្បិ នាម តេ អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ វិរិយម្បិ នាម តេ អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ បញ្ញាបិ នាម តេ អហោសិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា សហាបិ ទុក្ខេន សហាបិ ទោមនស្សេន អស្សុមុខោបិ រុទមានោ បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ

១ ឱ. ម. បាសំសា ឋានា ។

ភិក្ខុឬភិក្ខុនី លាសិក្ខាត្រឡប់មកកាន់ភេទថោកទាប ពាក្យតូចពាក្យធំ សមតាមហេតុ ៥ យ៉ាងនេះ រមែងមកកាន់ស្ថាន ដែលគួរតិះដៀល ចំពោះបុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ជាភិក្ខុ ឬភិក្ខុនី មានមុខប្រឡាក់ ដោយទឹកភ្នែក យំយែក ក៏ប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញ ទាំងទុក្ខទាំងទោមនស្ស ពាក្យ (សរសើរ) សមតាមហេតុ ៥ យ៉ាង រមែងមកកាន់ស្ថាន ដែលគួរសរសើរចំពោះបុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ពាក្យ (សរសើរ) សមតាមហេតុ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសទ្ធាក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មាន ១ ហិរិក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មាន ១ ឱត្តប្បៈក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មាន ១ សេចក្តីព្យាយាមក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មាន ១ បញ្ញា (ការចេះដឹង) ក្នុងកុសលធម៌របស់អ្នកក៏មាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ជាភិក្ខុឬភិក្ខុនី មានមុខប្រឡាក់ ដោយទឹកភ្នែក យំយែក ក៏ប្រព្រឹត្ត ព្រហ្មចរិយធម៌ ឲ្យបរិសុទ្ធពេញលេញ ទាំងទុក្ខទាំងទោមនស្ស

តស្ស ទិដ្ឋេវ ធម្មេ ឥមេ បញ្ច សហធម្មិកា គារយ្ហំ ឋានំ អាគច្ឆន្តិ ។

(៦) ន តាវ ភិក្ខវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ សទ្ធា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ សទ្ធា អន្តរហិតា ហោតិ អស្សទ្ធិយំ បរិយុដ្ឋាយ[១] តិដ្ឋតិ អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។ ន តាវ ភិក្ខវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ ហិរិ បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ហិរិ អន្តរហិតា ហោតិ អហិរិកំ បរិយុដ្ឋាយ តិដ្ឋតិ អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។ ន តាវ ភិក្ខវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ ឱត្តប្បំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ឱត្តប្បំ អន្តរហិតំ ហោតិ អនោត្តប្បំ បរិយុដ្ឋាយ តិដ្ឋតិ អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។

១ ម. ឆ. បរិយុដ្ឋាយ ។ កត្ថចិ បោត្ថកេ អហិរិកំ បរិយុដ្ឋាយាតិ ទិស្សតិ ។

ពាក្យ (សរសើរ) សមតាមហេតុ ៥ យ៉ាងនេះឯង ក៏មកកាន់ ស្ថានដែលគួរសរសើរ ចំពោះមុខបុគ្គលនោះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះ ។

(៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សទ្ធាដែលបុគ្គលដំកល់ស៊ប់ ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មិនមានត្រឹមណោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះសទ្ធាសាបសូន្យទៅ អស្សទ្ធិយៈ (ការមិនជឿ) រួបរឹតក្នុងកាលណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌ មានក្នុងកាលណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ហិរិដែលបុគ្គលដម្កល់ស៊ប់ ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មិនមានត្រឹមណោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះហិរិ សាបសូន្យទៅ អហិរិកៈ (សេចក្តីមិនអៀនខ្មាស) រួបរឹតក្នុងកាលណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មានក្នុងកាលណោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឱត្តប្បៈ ដែលបុគ្គលដំកល់ស៊ប់ ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មិនមានត្រឹមណោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះឱត្តប្បៈសាបសូន្យទៅ អនោត្តប្បៈ (សេចក្តីមិនតក់ស្លុត) រួបរឹតក្នុងកាលណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសលធម៌ ក៏មានក្នុងកាលណោះ ។

ន តាវ ភិក្ខវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ វីរិយំ បច្ចុបដ្ឋិតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ វីរិយំ អន្តរហិតំ ហោតិ កោសជ្ជំ បរិយុដ្ឋាយ តិដ្ឋតិ អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ ។ ន តាវ ភិក្ខវេ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតិ យាវ បញ្ញា បច្ចុបដ្ឋិតា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ បញ្ញា អន្តរហិតា ហោតិ ទុប្បញ្ញតា បរិយុដ្ឋាយ តិដ្ឋតិ អថ អកុសលស្ស សមាបត្តិ ហោតីតិ ។

(៧) យេភុយ្យេន ភិក្ខវេ សត្តា កាមេសុ លឡិតា[១] អសិតព្យាភង្គី ភិក្ខវេ កុលបុត្តោ ឱហាយ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជិតោ ហោតិ សទ្ធា បព្វជិតោ កុលបុត្តោតិ អលំ វចនាយ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ លព្ភា ហិ ភិក្ខវេ យោព្វនេន កាមា តេ ច ខោ យាទិសា វា តាទិសា វា ។

១. លឡិតា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វីរិយៈ ដែលបុគ្គលផ្គងស៊ប់ ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសល ក៏មិនមានត្រឹមនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះវីរិយៈ សាបសូន្យទៅ កោសជ្ជៈរួបរឹត ក្នុងកាលណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសល ក៏មាន ក្នុងកាលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ញាដែលបុគ្គលផ្គងស៊ប់ ក្នុងកុសលធម៌ មានត្រឹមណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសល ក៏មិនមានត្រឹមនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះបញ្ញាសាបសូន្យទៅ ទុប្បញ្ញា (ការអប់បញ្ញា) រួបរឹត ក្នុងកាលណា ការប៉ះពាល់នូវអកុសល ក៏មាន ក្នុងកាលនោះ ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វទាំងឡាយច្រើនតែ ជាប់ចិត្តក្នុងកាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកុលបុត្តលះបង់កណ្ដៀវនិងអម្រែក ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស គួរហៅថា កុលបុត្តអ្នកមានសទ្ធាចេញបួស ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា កុលបុត្តអ្នកមានវ័យ គួរបាននូវកាមទាំងឡាយ តាមតែបានណា ។

យេ ច ភិក្ខវេ ហីនា កាមា យេ ច មជ្ឈិមា កាមា យេ ច បណីតា កាមា សព្វេ កាមាត្វេវ សង្ខំ គច្ឆន្តិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ទហរោ កុមារោ មន្ទោ ឧត្តានសេយ្យកោ ធាតិយា បមាទមន្វាយ កដ្ឋំ វា កឋលំ វា មុខេ អាហរេយ្យ តមេនំ ធាតិ សីឃំ សីឃំ មនសិករេយ្យ សីឃំ សីឃំ មនសិករិត្វា សីឃំ សីឃំ អាហរេយ្យ នោ ចេ សក្កុណេយ្យ សីឃំ សីឃំ អាហរិតុំ វាមេន ហត្ថេន សីសំ(១) បរិគ្គហេត្វា ទក្ខិណេន ហត្ថេន វង្កង្គុលំ ករិត្វា សលោហិតម្បិ អាហរេយ្យ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ អត្ថេសា ភិក្ខវេ កុមារស្ស វិហេសា នេសា នត្ថីតិ វទាមិ ។ ករណីយញ្ច ខោ ឯតំ ភិក្ខវេ ធាតិយា អត្ថកាមាយ ហិតេសិនិយា អនុកម្បិកាយ អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ សោ កុមារោ វុឌ្ឍោ ហោតិ អលំបញ្ញោ

១ ម. ឧ. សីសំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោលកាមទាំងឡាយណាថោកទាបក្តី កាមទាំងឡាយណាកណ្តាលក្តី កាមទាំងឡាយណាឧត្តមក្តី កាមទាំងអស់នោះ គឺរាប់ថាជាកាមដូចគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចកុមារតូចខ្ចីដេកផ្ងារ លេបនូវកំណាត់ឈើ ឬអំបែងក្នុងមាត់ ព្រោះសេចក្តីប្រហែសរបស់ស្រីមេដោះ (នោះល្ងង់ហើយ) ក៏យកចិត្តទុកដាក់ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ លុះយកចិត្តទុកដាក់ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ហើយ ក៏នាំចេញនូវកំណាត់ឈើ ឬអំបែងនោះ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់ ប្រសិនបើមិនអាចនឹងនាំចេញ ដោយប្រញាប់ប្រញាល់បានទេ ក៏ដាក់ដៃឆ្វេងក្រសោបក្បាល ហើយធ្វើម្រាមចង្អុលដៃខាងស្តាំឲ្យកោង លុះយកចេញដោយទាំងឈាមមកផង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ (ក្នុង) សេចក្តីលំបាកនុ៎ះនឹងមានដល់កុមារ តថាគតមិនពោលថា សេចក្តីលំបាកនុ៎ះ មិនមានដូច្នេះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីមេដោះដែលមានប្រាថ្នា សេចក្តីចំរើន ស្វែងរកប្រយោជន៍ ជាអ្នកអនុគ្រោះ ក៏ស្រីយ នូវសេចក្តីអនុគ្រោះ គួរតែធ្វើយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះកាលណា កុមារនោះ ចំរើនធំឡើង មានប្រាជ្ញាសមគួរហើយ

អនបេក្ខា បន[1] ភិក្ខវេ ឆាតំ តស្មិំ ក្ខណស្មិំ ហោតិ អត្តក្ខេត្តាធានំ ក្ខណេ ធាលំ បមាណយាតំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ យាវកីវញ្ច ភិក្ខុនោ សទ្ធាយ អគតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិយា អគតំ ហោតិ កុស-លេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បេន អគតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ វីរិយេន អគតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ បញ្ញាយ អគតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ អនុក្ខំអញ្ញា តាវ មេ សោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ហោតិ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ សទ្ធាយ គតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិយា គតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ឱត្តប្បេន គតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ វីរិយេន គតំ ហោតិ កុស-លេសុ ធម្មេសុ បញ្ញាយ គតំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ អនបេក្ខា ភាជនំ[2] ភិក្ខវេ តស្មិំ[3] ហោតិ អត្តក្ខេត្តាធានំ ភិក្ខុ ធាលំ បមាណយាតិ ។

---

១ ម. ខ. អនបេក្ខានិ ។ ២ ម. ម. ភាជនំ ។ ៣ ម. ម. តស្មិំ កិញ្ចិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមស្រែះឆាំ គេមិនសូវរៃយកទៅមើល ដាក់ការ ក្នុងភាជនៈ ដោយទឹកសន្សើមជាំ ស្បូវនេះ ក្នុងកាលបរក្សាខ្ទុំ ដែល មានសេចក្តីប្រែប្រួលរហូតរសាបហើយ សេចក្តីនេះ មានឧបមាដូចបុគ្គលមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខាងបរបក្ខ្យជួបភិក្ខុ មិនកើតដោយសទ្ធា ក្នុង កុសលធម៌ មិនកើតដោយហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ មិនកើតដោយឱត្តប្បៈ ក្នុង កុសលធម៌ មិនកើតដោយវិរិយៈ ក្នុងកុសលធម៌ មិនកើតដោយបញ្ញា ក្នុង កុសលធម៌ ដរាបណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គេត្រូវតែគាប់ថែរក្សា ភិក្ខុនោះ ដរាបនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះតែកាលណា ភិក្ខុ កើតដោយសទ្ធា ក្នុងកុសលធម៌ កើតដោយហិរិ ក្នុងកុសលធម៌ កើត ដោយឱត្តប្បៈ ក្នុងកុសលធម៌ កើតដោយបញ្ញា ក្នុងកុសលធម៌ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទើបគេជាគេ គេមិនសូវរៃយកទៅមើល ដាក់ភិក្ខុ នោះទេ ដោយទឹកសន្សើមជាំ ស្បូវនេះ ភិក្ខុនេះ លេងរក្សាខ្ទុំ ដែលមិនមានសេចក្តីប្រែប្រួលរហូតរសាបហើយ ។

(៨) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អស្សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ អហិរិកោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ អនោត្តប្បី ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ កុសីតោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ទុប្បញ្ញោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ហិរិមា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ឱត្តប្បី ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ

(៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម (សាសនធម៌) ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនមានសទ្ធា រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនមានហិរិ រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមិនមានឱត្តប្បៈ រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុខ្ជិលច្រអូស រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឥតបញ្ញា រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្មបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ទើបមិនឃ្លាត រមែងតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានហិរិ រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានឱត្តប្បៈ រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១

អារទ្ធវីរិយោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ បញ្ញវា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ សទ្ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេតិ ។

(៩) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អស្សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ អហិរិកោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ អនោត្តប្បី ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ កុសីតោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាម រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានបញ្ញា រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្មបាន ។

(៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ជាអ្នកមិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានសទ្ធា មិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានហិរិ មិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានឱត្តប្បៈ មិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកខ្ជិលច្រអូស មិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១

ទុប្បញ្ញោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ ចវតិ នប្បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ហិរិមា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ឱត្តប្បី ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ អារទ្ធវីរិយោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ន ចវតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ បញ្ញវា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកខ្សោយបញ្ញា មិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនមានសេចក្ដីគោរព មិនមានសេចក្ដីកោតក្រែង តែងឃ្លាត មិនតាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ជាអ្នកមានសេចក្ដីគោរព មានសេចក្ដីកោតក្រែង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា មានសេចក្ដីគោរព មានសេចក្ដីកោតក្រែង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានហិរិ មានសេចក្ដីគោរព មានសេចក្ដីកោតក្រែង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានឱត្តប្បៈ មានសេចក្ដីគោរព មានសេចក្ដីកោតក្រែង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាម មានសេចក្ដីគោរព មានសេចក្ដីកោតក្រែង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានបញ្ញា មានសេចក្ដីគោរព មានសេចក្ដីកោតក្រែង

ច ចរតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ច ចរតិ បតិដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ។

(១០) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ អភព្វោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អស្សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ អភព្វោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ អហិរិកោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ... អនោត្តប្បី ភិក្ខវេ ភិក្ខុ... កុសីតោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ... ទុប្បញ្ញោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ អភព្វោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ អភព្វោ ឥមស្មិំ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍិំ វិរូឡ្ហិំ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សគារវោ

រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង រមែងមិនឃ្លាត តាំងនៅស៊ប់ ក្នុងព្រះសទ្ធម្មបាន ។

(១០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាន ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានសទ្ធា មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានហិរិ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានឱត្តប្បៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកខ្ជិលច្រអូស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកអប្បឥតបញ្ញា មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង មិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង មិនគួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព

សប្បតិស្សោ ភព្វោ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ភព្វោ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ ហិរិមា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ... ឱត្តប្បី ភិក្ខវេ ភិក្ខុ... អារទ្ធវីរិយោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ... បញ្ញវា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ភព្វោ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ ភព្វោ ឥមស្មឹ ធម្មវិនយេ វុឌ្ឍឹ វិរូឡ្ហឹ វេបុល្លំ អាបជ្ជិតុន្តិ ។

សេក្ខពលវគ្គោ បឋមោ ។

មានសេចក្តីកោតក្រែង គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាន ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានហិរិ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានឱត្តប្បៈ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានបញ្ញា ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង មានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង គួរនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះបាន ។

ចប់ សេក្ខពលវគ្គ ទី ១ ។

តស្សុទ្ទានំ

សង្ខិត្តំ វិត្ថតំ ទុត្ថំ
ភតំ សិក្ខាយ បញ្ចមំ
សមាបត្តិ ច កាមេសុ
ចវនា. ទ្វេ អគារវតា ។

ឧទ្ទាននៃសេក្ខពលវគ្គនោះ គឺៈ

និយាយអំពីកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលយ៉ាងសង្ខេប ១ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលយ៉ាងពិស្តារ ១ ភិក្ខុមានធម៌ ៥ យ៉ាង តែងនៅជាទុក្ខ ១ ភិក្ខុមានធម៌ ៥ យ៉ាង ទំនងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ១ ភិក្ខុភិក្ខុនីលាសិក្ខា ១ ជាក់រប់ ៥ ការប៉ះពាល់អកុសល ១ សត្វតែងជាប់ចិត្តក្នុងកាម ១ ភិក្ខុឃ្លាតចាកព្រះសទ្ធម្ម ១ ភិក្ខុមិនមានសេចក្តីគោរព ២ លើក ។

ពលវគ្គោ

(១១) បុព្វាហំ ភិក្ខវេ អននុស្សុតេសុ ធម្មេសុ អភិញ្ញាវោសានបារមិប្បត្តោ បដិជានាមិ បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ តថាគតស្ស តថាគតពលានិ យេហិ ពលេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភណ្ឋានំ បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច តថាគតស្ស តថាគតពលានិ យេហិ ពលេហិ សមន្នាគតោ តថាគតោ អាសភណ្ឋានំ បដិជានាតិ បរិសាសុ សីហនាទំ នទតិ ព្រហ្មចក្កំ បវត្តេតីតិ ។

បឋមបណ្ណាសក ពលវគ្គ

(១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្តេជ្ញាថាជាអ្នកដល់នូវហេតុ ជាទីបំផុតនៃអភិញ្ញានិងត្រើយនៃអភិញ្ញា ក្នុងធម៌ដែលមិនធ្លាប់ឮមក ក្នុងកាលមុន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតប្រកបដោយកម្លាំងទាំងឡាយណា ទើបប្តេជ្ញានូវឋានដ៏ប្រសើរ បន្លឺសីហនាទ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ្យ ញុំាងចក្រដ៏ប្រសើរឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ កម្លាំងតថាគតរបស់តថាគតនោះ មាន ៥ យ៉ាងនេះ ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងហិរិ ១ កម្លាំងឱត្តប្បៈ ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតថាគតប្រកបដោយកម្លាំងទាំងឡាយណា ទើបប្តេជ្ញានូវឋានដ៏ប្រសើរ បន្លឺសីហនាទ ក្នុងកណ្តាលបរិស័ទ្យ ញុំាងចក្រដ៏ប្រសើរឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ កម្លាំងតថាគតរបស់តថាគតនោះ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ សេក្ខពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ ហិរិពលំ ឱត្តប្បពលំ វីរិយពលំ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សេក្ខពលានិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចន្នំ សេក្ខពលានំ ឯតំ អគ្គំ ឯតំ សង្គាហិកំ ឯតំ សង្ឃាតនិយំ យទិទំ បញ្ញាពលំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ កូដាគារស្ស ឯតំ អគ្គំ ឯតំ សង្គាហិកំ ឯតំ សង្ឃាតនិយំ យទិទំ កូដំ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ សេក្ខពលានំ ឯតំ អគ្គំ ឯតំ សង្គាហិកំ ឯតំ សង្ឃាតនិយំ យទិទំ បញ្ញាពលំ ។ តស្មាតិហ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ សទ្ធាពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេន ហិរិពលេន... ឱត្តប្បពលេន... វីរិយពលេន... បញ្ញាពលេន សមន្នាគតា ភវិស្សាម សេក្ខពលេនាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងហិរិ ១ កម្លាំងឱត្តប្បៈ ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលទាំង ៥ នេះ កម្លាំងបញ្ញា ជាគុណជាតខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីអបស្អប (នៃកម្លាំងទាំងពួង) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចផ្ទះកំពូលមានកំពូលជារបស់ប្រសើរ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីអបស្អប (នៃគ្រឿងសម្ភារៈទាំងពួង) មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គលទាំង ៥ យ៉ាងនេះ កម្លាំងបញ្ញា ជាគុណជាតខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីអបស្អប (នៃកម្លាំងទាំងពួង) ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះថា យើងគួរជាអ្នកប្រកបដោយ កម្លាំងសទ្ធា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល គួរជាអ្នកប្រកបដោយ កម្លាំងហិរិ... កម្លាំងឱត្តប្បៈ... កម្លាំងវីរិយៈ... កម្លាំងបញ្ញា ដែលជាកម្លាំងរបស់សេក្ខបុគ្គល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(១៣) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សតិពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ពលានីតិ ។

(១៤) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សតិពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ សទ្ធាពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សទ្ធោ ហោតិ សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធឹ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សទ្ធាពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ វីរិយពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ

(១៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងសតិ ១ កម្លាំងសមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងសតិ ១ កម្លាំងសមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសទ្ធា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ជឿនូវពោធិញ្ញាណរបស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាមួយស្មើគ្មាន ជាសារថីទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវចតុរារិយសច្ច ទ្រង់លែងត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសទ្ធា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងវីរិយៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម

អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ
ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឡ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ
កុសលេសុ ធម្មេសុ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ វីរិយពលំ ។
កតមញ្ច ភិក្ខវេ សតិពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
អរិយសាវកោ សតិមា ហោតិ បរមេន សតិនេ-
បក្កេន សមន្នាគតោ ចិរកតម្បិ ចិរភាសិតម្បិ សរិតា
អនុស្សរិតា ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សតិពលំ ។
កតមញ្ច ភិក្ខវេ សមាធិពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ
អរិយសាវកោ វិវិច្ចេវ កាមេហិ វិវិច្ច អកុសលេហិ
ធម្មេហិ សវិតក្កំ សវិចារំ វិវេកជំ បីតិសុខំ បឋមំ
ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា
អជ្ឈត្តំ សម្បសាទនំ ចេតសោ ឯកោទិភាវំ អវិតក្កំ
អវិចារំ សមាធិជំ បីតិសុខំ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ
វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ឧបេក្ខកោ ច វិហរតិ សតោ
ច សម្បជានោ សុខញ្ច កាយេន បដិសំវេទេតិ

ដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ ដើម្បីញុំាងកុសលធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នក
មានកម្លាំងចិត្ត មានសេចក្តីប្រឹងប្រែងដ៏មុតមាំ មិនដាក់ធុរៈចោល ក្នុង
កុសលធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងវីរិយៈ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសតិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសតិប្រកបដោយបញ្ញា ដែល
មានសតិ ជាន់ខ្ពស់ដ៏ប្រសើរ ជាអ្នករលឹកនឹកឃើញជាក់នូវអំពើដែល
ធ្វើយូរហើយខ្លះ នូវសំដីដែលពោលយូរហើយខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសតិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំង
សមាធិ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនា
នេះ ស្ងាត់ចាកកាម ស្ងាត់ចាកអកុសលធម៌ បានដល់បឋមជ្ឈានដែល
ប្រកបដោយវិតក្កៈ វិចារៈ មានបីតិនិងសុខៈ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់
ស្ងាត់ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈ វិចារៈ បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ជាគុណជាត
មានក្នុងសន្តានខ្លួន មានសេចក្តីជ្រះថ្លាមាំនឹងស្ងប់ មានសភាព ជា
ចិត្តខ្ពស់ឯក មិនមានវិតក្កៈ មិនមានវិចារៈ មានតែបីតិនិងសុខៈ ដែល
កើតអំពីសមាធិ នឹងតតិយជ្ឈាន ព្រោះលះបង់បីតិផង ជាអ្នកព្រងើយ
កន្តើយផង មានសតិសម្បជញ្ញៈផង ទទួលសុខដោយនាមកាយផង

យន្តំ អរិយា អាចិក្ខន្តិ ឧបេក្ខកោ សតិមា សុខវិហារីតិ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា បុព្វេវ សោមនស្សទោមនស្សានំ អត្ថង្គមា អទុក្ខមសុខំ ឧបេក្ខាសតិបារិសុទ្ធិំ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សមាធិពលំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ បញ្ញាពលំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ បញ្ញវា ហោតិ ឧទយត្ថគាមិនិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ អរិយាយ និព្វេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយគាមិនិយា ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ពលានីតិ ។

(១៤) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សតិពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ ។ កត្ថ ច ភិក្ខវេ សទ្ធាពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ ចតូសុ សោតាបត្តិយង្គេសុ ។

ក៏បានដល់តតិយជ្ឈាន ដែលព្រះអរិយទាំងឡាយ តែងសរសើរថា បុគ្គលដែលបានដល់តតិយជ្ឈាន រមែងជាអ្នកព្រងើយកន្តើយ មានសតិនៅជាសុខ ។ ព្រោះលះបង់សុខផង ព្រោះលះបង់ទុក្ខផង ព្រោះអស់សោមនស្សនិងទោមនស្ស ក្នុងកាលមុនផង ក៏បានដល់ចតុត្ថជ្ឈាន ដែលឥតទុក្ខ ឥតសុខ មានតែសតិដ៏បរិសុទ្ធដោយឧបេក្ខា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងសមាធិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងបញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលគាប់កំណត់នូវការកើតនិងការរលត់ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ សម្រាប់ទំលុះទំលាយ (នូវគំនរកិលេស) ជាបញ្ញាគាប់បញ្ចាំងនូវទុក្ខ ឲ្យអស់ទៅដោយប្រពៃ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា កម្លាំងបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងសតិ ១ កម្លាំងសមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសទ្ធា គួរឃើញក្នុងធម៌ណា ។ គួរឃើញក្នុងអង្គនៃសោតាបត្តិ ៤ ។

ឯត្ថ សទ្ធាពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ កត្ថ ច ភិក្ខវេ វីរិយពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ ចតូសុ សម្មប្បធានេសុ ។ ឯត្ថ វីរិយពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ កត្ថ ច ភិក្ខវេ សតិពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ ចតូសុ សតិប្បដ្ឋានេសុ ។ ឯត្ថ សតិពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ កត្ថ ច ភិក្ខវេ សមាធិពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ ចតូសុ ឈានេសុ ។ ឯត្ថ សមាធិពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ កត្ថ ច ភិក្ខវេ បញ្ញាពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ ចតូសុ អរិយសច្ចេសុ ។ ឯត្ថ បញ្ញាពលំ ទដ្ឋព្វំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ពលានីតិ ។

(១៦) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ពលានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាពលំ វីរិយពលំ សតិពលំ សមាធិពលំ បញ្ញាពលំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ពលានិ ។ ឥមេសំ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចន្នំ ពលានំ ឯតំ អគ្គំ ឯតំ សង្គាហិកំ ឯតំ សង្ឃាតនិយំ យទិទំ បញ្ញាពលំ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ កូដាគារស្ស ឯតំ អគ្គំ ឯតំ សង្គាហិកំ ឯតំ សង្ឃាតនិយំ យទិទំ កូដំ

កម្លាំងសទ្ធា គួរឃើញក្នុងធម៌នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងវីរិយៈ គួរឃើញក្នុងធម៌ណា ។ គួរឃើញក្នុងសម្មប្បធាន ៤ ។ កម្លាំងវីរិយៈគួរឃើញក្នុងធម៌នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសតិ គួរឃើញក្នុងធម៌ណា ។ គួរឃើញក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ កម្លាំងសតិ គួរឃើញក្នុងធម៌នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងសមាធិ គួរឃើញក្នុងធម៌ណា ។ គួរឃើញក្នុងឈាន ៤ ។ កម្លាំងសមាធិ គួរឃើញក្នុងធម៌នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះកម្លាំងបញ្ញា គួរឃើញក្នុងធម៌ណា ។ គួរឃើញក្នុងអរិយសច្ច ៤ ។ កម្លាំងបញ្ញា គួរឃើញក្នុងធម៌នេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ កម្លាំង ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺកម្លាំងសទ្ធា ១ កម្លាំងវីរិយៈ ១ កម្លាំងសតិ ១ កម្លាំងសមាធិ ១ កម្លាំងបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កម្លាំងមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាកម្លាំង ៥ យ៉ាងនេះ កម្លាំងបញ្ញាជាគុណជាតខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីអបស្តុប (នៃកម្លាំងទាំងពួង) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចផ្ទះកំពូល មានកំពូលជារបស់ប្រសើរ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីអបស្តុប (នៃគ្រឿងសម្ភារៈទាំងពួង) មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥមេសំ បញ្ចន្នំ ពលានំ ឯតំ អគ្គំ ឯតំ សង្គាហិកំ ឯតំ សង្ឃាតនិយំ យទិទំ បញ្ញាពលន្តិ ។

(១៧) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តនា សីលសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្ដាកម្លាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង កម្លាំងបញ្ញា ជាគុណជាតខ្ពង់ខ្ពស់ ជាទីប្រជុំព្រម ជាទីរួបរួម (នៃកម្លាំងទាំងពួង) ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះឯង ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបំពេញសីលដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីល ១ ជាអ្នកបំពេញសមាធិដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាធិ ១ ជាអ្នកបំពេញបញ្ញាដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញបញ្ញា ១ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិធម៌ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិធម៌ ១ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញាណទស្សនៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង មិនប្រតិបត្តិដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។

(១៨) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បរហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ អត្តហិតាយ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តនា ន សីលសម្បន្នោ ហោតិ បរំ សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ បរំ សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បរំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ បរំ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ បរហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ អត្តហិតាយាតិ ។

(១៩) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នេវ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តនា ន សីលសម្បន្នោ ហោតិ

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនបំពេញសីល ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីល ១ ជាអ្នកមិនបំពេញសមាធិ ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាធិ ១ ជាអ្នកមិនបំពេញបញ្ញា ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញបញ្ញា ១ ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិធម៌ ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិធម៌ ១ ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯង តែបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង ។

(១៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯង មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនបំពេញសីល ដោយខ្លួនឯង

នោ បរំ សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ នោ បរំ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នេវ អត្តហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ នោ បរហិតាយាតិ ។

(៦០) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អត្តហិតាយ ច បដិបន្នោ ហោតិ បរហិតាយ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច សីលសម្បទាយ សមាទបេតិ

មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីល ១ . ជាអ្នកមិនបំពេញសមាធិ ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាធិ ១ ជាអ្នកមិនបំពេញបញ្ញា ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញបញ្ញា ១ ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិធម៌ ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិធម៌ ១ ជាអ្នកមិនបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯង មិនបបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាជាអ្នកមិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួន មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ។

(៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបំពេញសីល ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសីលផង ១ ជាអ្នកបំពេញសមាធិ ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញសមាធិផង ១

អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច សមាធិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច បញ្ញាសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច វិមុត្តិសម្បទាយ សមាទបេតិ អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ បរញ្ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាយ សមាទបេតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អត្តហិតាយ ច បដិបន្នោ ហោតិ បរហិតាយ ចាតិ ។

ពលវគ្គោ ទុតិយោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អននុស្សុតកូដញ្ច
សង្ខិត្តំ វិត្ថតេន ច
ទដ្ឋព្វញ្ច បុនកូដំ
ចត្តារោ ហិតេន ចាតិ ។

ជាអ្នកបំពេញបញ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញបញ្ញាផង ១ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិធម៌ ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិធម៌ផង ១ ជាអ្នកបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯងផង បបួលអ្នកដទៃ ក្នុងការបំពេញវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ទើបហៅថា ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ខ្លួនឯងផង ដើម្បីប្រយោជន៍អ្នកដទៃផង ។

ចប់ ពលវគ្គ ទី ២ ។

ឧទ្ទាននៃពលវគ្គនោះគឺ

សំដែងអំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ដឹងសច្ចៈ ៤ ដែលមិនធ្លាប់ឮមក ១ អំពីកម្លាំងបញ្ញា ប្រៀបដូចកំពូលផ្ទះ ១ អំពីកម្លាំង ៥ យ៉ាងដោយសង្ខេប ១ ដោយពិស្តារ ១ អំពីកម្លាំង ៥ គប្បីឃើញក្នុងទីដូចម្តេច ១ អំពីកម្លាំងបញ្ញាប្រៀបដូចកំពូលផ្ទះម្តងទៀត ១ អំពីភិក្ខុជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍មាន ៤ លើក ។

បញ្ចង្គិកវគ្គោ

(៦១) សោ វត ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ អសភាគវុត្តិកោ សព្រហ្មចារីសុ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ អបរិបូរេត្វា សេក្ខំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ សេក្ខំ ធម្មំ អបរិបូរេត្វា សីលានិ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ សីលានិ អបរិបូរេត្វា សម្មាទិដ្ឋឹ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ សម្មាទិដ្ឋឹ អបរិបូរេត្វា សម្មាសមាធឹ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ សភាគវុត្តិកោ សព្រហ្មចារីសុ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេត្វា សេក្ខំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ

បញ្ចង្គិកវគ្គ

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តមិនស្មើគ្នានឹងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គលនោះ នឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ នឹងបញ្ញត្តសីលបាន ហេតុនុ៎ះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ នឹងបំពេញសេក្ខធម៌បាន ហេតុនុ៎ះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបំពេញសេក្ខធម៌ហើយ នឹងបំពេញសីលបាន ហេតុនុ៎ះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញសីលហើយ នឹងបំពេញសម្មាទិដ្ឋិបាន ហេតុនុ៎ះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញសម្មាទិដ្ឋិហើយ នឹងបំពេញសម្មាសមាធិបាន ហេតុនុ៎ះ រមែងមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តស្មើគ្នានឹងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គល នឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌បាន ហេតុនុ៎ះរមែងមាន បើភិក្ខុបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ នឹងបំពេញសេក្ខធម៌បាន ហេតុនុ៎ះរមែងមាន

សេក្ខំ ធម្មំ បរិបូរេត្វា សីលានិ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ សីលានិ បរិបូរេត្វា សម្មាទិដ្ឋឹ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ សម្មាទិដ្ឋឹ បរិបូរេត្វា សម្មាសមាធឹ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

(៦៦) សោ វត ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អគារវោ អប្បតិស្សោ អសភាគវុត្តិកោ សព្រហ្មចារីសុ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ អបរិបូរេត្វា សេក្ខំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ សេក្ខំ ធម្មំ អបរិបូរេត្វា សីលក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ សីលក្ខន្ធំ អបរិបូរេត្វា សមាធិក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ សមាធិក្ខន្ធំ អបរិបូរេត្វា បញ្ញាក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សគារវោ សប្បតិស្សោ សភាគវុត្តិកោ សព្រហ្មចារីសុ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ អាភិសមាចារិកំ ធម្មំ បរិបូរេត្វា សេក្ខំ ធម្មំ បរិបូរេស្សតីតិ

បើបានបំពេញសេក្ខធម៌ហើយ ទីនឹងបំពេញសីលបាន ហេតុនុះទើបមាន បើបានបំពេញសីលហើយ ទីនឹងបំពេញសម្មាទិដ្ឋិបាន ហេតុនុះទើបមាន ទើបបានបំពេញសម្មាទិដ្ឋិហើយ ទីនឹងបំពេញសម្មាសមាធិបាន ហេតុនុះទើបមាន ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគោរព មិនមានសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តមិនស្មើគ្នានឹងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គលនោះ ទីនឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌បាន ហេតុនុះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ ទីនឹងបំពេញសេក្ខធម៌បាន ហេតុនុះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញសេក្ខធម៌ហើយ ទីនឹងបំពេញសីលក្ខន្ធបាន ហេតុនុះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញសីលក្ខន្ធហើយ ទីនឹងបំពេញសមាធិក្ខន្ធបាន ហេតុនុះ រមែងមិនមានទេ បើមិនបានបំពេញសមាធិក្ខន្ធហើយ ទីនឹងបំពេញបញ្ញាខន្ធបាន ហេតុនុះ រមែងមិនមានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តីគោរព មានសេចក្តីកោតក្រែង ប្រព្រឹត្តស្មើគ្នានឹងពួកសព្រហ្មចារីបុគ្គលហើយ ទីនឹងបំពេញអភិសមាចារិកធម៌បាន ហេតុនុះទើបមាន បើបានបំពេញអភិសមាចារិកធម៌ហើយ ទីនឹងបំពេញសេក្ខធម៌បាន

ឋានមេតំ វិជ្ជតិ សេក្ខំ ធម្មំ បរិបូរេត្វា សីលក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ សីលក្ខន្ធំ បរិបូរេត្វា សមាធិក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ សមាធិក្ខន្ធំ បរិបូរេត្វា បញ្ញាក្ខន្ធំ បរិបូរេស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

(២៣) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កម្មនិយំ ន ច បភស្សរំ បភង្គុ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។ កតមេ បញ្ច ។ អយោ លោហំ តិបុ សីសំ សជ្ឈំ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ជាតរូបស្ស ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ជាតរូបំ ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កម្មនិយំ ន ច បភស្សរំ បភង្គុ ច ន ច សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ ។ យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ជាតរូបំ ឥមេហិ បញ្ចហិ ឧបក្កិលេសេហិ វិមុត្តំ ហោតិ តំ ហោតិ ជាតរូបំ មុទុ ច កម្មនិយំ ច បភស្សរំ ច ន ច បភង្គុ

ហេតុនុ៎ះទើបមាន បើបានបំពេញសេក្ខធម៌ហើយ ទើបបំពេញសីលក្ខន្ធបាន ហេតុនុ៎ះទើបមាន បើបានបំពេញសីលក្ខន្ធហើយ ទើបបំពេញសមាធិក្ខន្ធបាន ហេតុនុ៎ះទើបមាន បើបានបំពេញសមាធិក្ខន្ធហើយ ទើបបំពេញបញ្ញាក្ខន្ធបាន ហេតុនុ៎ះទើបមាន ។

(២៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាសសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណា ជារបស់មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានរស្មីផង ជារបស់ប្រេះឆាផង មិនសមនឹងប្រកបការងារដោយស្រួលផង ឯឧបក្កិលេស នៃមាសនោះមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេសនៃមាស ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺដែក ១ ស្ពាន់ ១ សំណក ១ សំណប៉ាហាំង ១ ប្រាក់ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាសដែលសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណា ជារបស់មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការងារផង មិនមានរស្មីផង ជារបស់ប្រេះឆាផង មិនសមនឹងប្រកបការងារដោយស្រួលផង ឧបក្កិលេសនៃមាសមាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណា មាសផុតស្រឡះចាកឧបក្កិលេសទាំង ៥ យ៉ាងនេះហើយ មាសនោះ ទើបជារបស់ទន់ផង គួរដល់ការងារផង មានរស្មីផង មិនប្រេះឆាផង

សម្មា ឧបេតិ កម្មាយ យស្ស កស្សចិ បិឡន្ធនវិ-
កតិយា អាកង្ខតិ យទិ មុទ្ទិកាយ យទិ កុណ្ឌ-
លាយ យទិ គីវេយ្យកេន យទិ សុវណ្ណមាលាយ
តញ្ចស្ស អត្ថំ អនុភោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចិមេ
ចិត្តស្ស ឧបក្កិលេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ
ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច
កម្មនិយំ ន ច បភស្សរំ បភង្គុ ច ន ច សម្មា ស-
មាធិយតិ អាសវានំ ខយាយ ។ កតមេ បញ្ច ។
កាមច្ឆន្ទោ ព្យាបាទោ ថីនមិទ្ធំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ វិចិ-
កិច្ឆា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ចិត្តស្ស ឧបក្កិ-
លេសា យេហិ ឧបក្កិលេសេហិ ឧបក្កិលិដ្ឋំ ចិត្តំ
ន ចេវ មុទុ ហោតិ ន ច កម្មនិយំ ន ច បភស្សរំ
បភង្គុ ច ន ច សម្មាសមាធិយតិ អាសវានំ ខយាយ ។
យតោ ច ខោ ភិក្ខវេ ចិត្តំ ឥមេហិ បញ្ចហិ
ឧបក្កិលេសេហិ វិមុត្តំ ហោតិ តំ ហោតិ ចិត្តំ មុទុ ច
កម្មនិយំ ច បភស្សរំ ច ន ច បភង្គុ សម្មាសមាធិយតិ

ងាយនឹងប្រកបការៈដោយស្រួលផង បុគ្គលណាមួយ ប្រាថ្នាគ្រឿង
ប្រដាប់ប្លែក ទោះបីចិញ្ចៀន ទោះបីកុណ្ឌល ទោះបីខ្សែក បុប្ផា
មាស គឺគ្រឿងប្រដាប់ប្លែក ១ នោះ រមែងសម្រេចប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល
នោះ (សេចក្ដីនេះឧបមាដូចម្ដេចមិញ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាន
ឧបមេយ្យដូចចិត្តដែលសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណា ជាធម្មជាត
មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការនៃកម្មផង មិនមានរស្មីផង ជាចិត្តប្រែធា
ផង មិនតាំងទីនឹងដំកល់មាំ ដើម្បីអស់អាសវៈផង ឯឧបក្កិលេស
នៃចិត្តនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺ
កាមច្ឆន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ថីនមិទ្ធៈ ១ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ ១ វិចិកិច្ឆា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តដែលសៅហ្មង ដោយឧបក្កិលេសណា ជាចិត្ត
មិនទន់ផង មិនគួរដល់ការនៃកម្មផង មិនមានរស្មីផង ជាចិត្តប្រែធាផង
មិនតាំងទីនឹងដំកល់មាំដើម្បីអស់អាសវៈផង ឧបក្កិលេសនៃចិត្តមាន ៥ យ៉ាង
នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាបើចិត្ត ផុតស្រឡះចាកឧបក្កិ-
លេសទាំង ៥ យ៉ាងនេះហើយ ទើបចិត្តនោះ ជាធម្មជាតទន់ផង គួរដល់
ការនៃកម្មផង មានរស្មីផង ជាចិត្តមិនប្រែធាផង តាំងទីនឹងដំកល់មាំ

អាសវានំ ខយាយ យស្ស យស្ស ច អភិញ្ញា-
សច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ
អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ
បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ
សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ
ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា អស្សំ ពហុធាបិ ហុត្វា
ឯកោ អស្សំ អាវិភាវំ តិរោភាវំ តិរោកុដ្ដំ
តិរោបាការំ តិរោបព្វតំ អសជ្ជមានោ គច្ឆេយ្យំ
សេយ្យថាបិ អាកាសេ បឋវិយាបិ ឧម្មុជ្ជនិមុជ្ជំ
ករេយ្យំ សេយ្យថាបិ ឧទកេ ឧទកេបិ អភិជ្ជមានេ
គច្ឆេយ្យំ សេយ្យថាបិ បឋវិយា អាកាសេបិ
បល្លង្កេន កមេយ្យំ សេយ្យថាបិ បក្ខី សកុណោ
ឥមេបិ ចន្ទិមសុរិយេ ឯវំមហិទ្ធិកេ ឯវំមហានុភាវេ
បាណិនា បរាមសេយ្យំ បរិមជ្ជេយ្យំ យាវ ព្រហ្ម-
លោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ
សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

ដើម្បីអស់អាសវៈផង មួយទៀត បុគ្គលបង្អោនចិត្តទៅកាន់ធម៌ណា ៗ
ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញាបាន កាលបើ មានហេតុ
មានចំនួន បុគ្គលនោះ ក៏ដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងធម៌នោះ ៗ ដោយ
ការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយអភិញ្ញា ។ បើបុគ្គលនោះប្រុងប្រៀបថា អាត្មា
អញ ចង់បាននូវឫទ្ធិវិធញ្ញាណ ច្រើនប្រការ គឺអាត្មាអញតែម្នាក់ឯង
ចង់និម្មិតខ្លួន ឲ្យបានទៅជាមនុស្សច្រើននាក់ក៏បាន មានខ្លួនច្រើននាក់
ចង់និម្មិតឲ្យទៅជាមនុស្សម្នាក់ឯងក៏បាន អាត្មាអញដើរទៅមិនជាប់ជំពាក់
នឹងទីវាល ទីខាងក្រៅ ទីខាងក្រៅជញ្ជាំង ទីខាងក្រៅកំផែង នឹង
ទីក្រៅភ្នំ ដូចជាដើរទៅក្នុងអាកាសក៏បាន អាត្មាអញចង់ងើបឡើងនឹងមុជ
ក្នុងផែនដី ដូចជាងើបមុជក្នុងទឹកក៏បាន អាត្មាអញចង់ដើរទៅលើទឹក
គឺមិនបែកធ្លាយទឹក ដូចដើរលើផែនដីក៏បាន អាត្មាអញចង់ទៅក្នុងអាកាស
ទាំងពែន ដូចជាសត្វស្លាបក៏បាន អាត្មាអញចង់យកដៃទៅស្ទាបអង្អែល
ចាប់ពាល់ព្រះចន្ទនិងព្រះអាទិត្យទាំងនេះ ដែលមានឫទ្ធិច្រើនយ៉ាងនេះ
មានអានុភាពច្រើនយ៉ាងនេះក៏បាន អាត្មាអញចង់ញុំាងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្ត
ទៅដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន កាលបើមានហេតុ មាន
ចំនួន បុគ្គលនោះក៏ដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងឫទ្ធិវិធញ្ញាណនោះ ៗ ។

សោ សចេ អាកង្ខតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តមានុសិកាយ ឧភោ សទ្ទេ សុណេយ្យំ ទិព្វេ ច មានុសេ ច យេ ទូរេ សន្តិកេ ចាតិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានេយ្យំ សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វីតរាគំ វា ចិត្តំ វីតរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សទោសំ វា ចិត្តំ សទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វីតទោសំ វា ចិត្តំ វីតទោសំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សមោហំ វា ចិត្តំ សមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វីតមោហំ វា ចិត្តំ វីតមោហំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ សង្ខិត្តំ វា ចិត្តំ សង្ខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ វិក្ខិត្តំ វា ចិត្តំ វិក្ខិត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ មហគ្គតំ វា ចិត្តំ មហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ អមហគ្គតំ វា ចិត្តំ

បើបុគ្គលនោះ ប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញ (ចង់ឮ) នូវសោតធាតុ ជាទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងផុតសោតធាតុ របស់មនុស្សធម្មតា ឮនូវសំឡេងពីរប្រការ គឺសំឡេងទិព្វ ១ សំឡេងរបស់មនុស្ស ១ ដែលជាសំឡេងឆ្ងាយក៏បាន ជិតក៏បាន កាលបើមានហេតុ មានចំនួន បុគ្គលនោះ ក៏ដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងសោតធាតុនោះៗ ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញ ចង់កំណត់ដឹងចិត្ត របស់សត្វដទៃ បុគ្គលដទៃ ដោយចិត្តរបស់ខ្លួន គឺចិត្តប្រកបដោយរាគៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ ចិត្តប្រាសចាករាគៈក្តី ក៏អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាករាគៈ ចិត្តប្រកបដោយទោសៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយទោសៈ ចិត្តប្រាសចាកទោសៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកទោសៈ ចិត្តប្រកបដោយមោហៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយមោហៈ ចិត្តប្រាសចាកមោហៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រាសចាកមោហៈ ចិត្តរួញថយក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួញថយ ចិត្តរាយមាយក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរាយមាយ ចិត្តជាមហគ្គតៈ គឺរូបាវចរៈនិងអរូបាវចរៈក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាមហគ្គតៈ ចិត្តមិនមែនជាមហគ្គតៈក្តី

អមហគ្គតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ សឧត្តរំ វា ចិត្តំ សឧត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ អនុត្តរំ វា ចិត្តំ អនុត្តរំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ សមាហិតំ វា ចិត្តំ សមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ អសមាហិតំ វា ចិត្តំ អសមាហិតំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ វិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យំ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សោបិ ជាតិយោ ចតស្សោបិ ជាតិយោ បញ្ចបិ ជាតិយោ ទសបិ ជាតិយោ វីសម្បិ ជាតិយោ តឹសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសតសហស្សម្បិ អនេកេបិ សំវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ វិវដ្ដកប្បេ អនេកេបិ សំវដ្ដវិវដ្ដកប្បេ អមុត្រាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី

អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនមែនជាមហគ្គតៈ ចិត្តជាសឧត្តរៈ គឺលោកិយចិត្តក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាសឧត្តរៈ ចិត្តជាអនុត្តរៈ គឺលោកុត្តរចិត្តក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តជាអនុត្តរៈ ចិត្តតាំងមាំក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តតាំងមាំ ចិត្តមិនតាំងមាំក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនតាំងមាំ ចិត្តរួចចាកកិលេសក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តរួចចាកកិលេស ចិត្តមិនទាន់រួចចាកកិលេសក្តី អាត្មាអញ គប្បីដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់រួចចាកកិលេស កាលបើមានហេតុ មានទំនង បុគ្គលនោះក៏ដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ក្នុងបច្ចក្ខនោះៗ ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញ ចង់រលឹកនូវបុព្វេនិវាស (ជាតិដែលធ្លាប់អាស្រ័យនៅក្នុងកាលមុន) ច្រើនប្រការ គឺរលឹកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០ ជាតិខ្លះ ១០០.០០០ ជាតិខ្លះ សំវដ្តកប្បដ៏ច្រើនខ្លះ វិវដ្តកប្បដ៏ច្រើនខ្លះ សំវដ្តវិវដ្តកប្បដ៏ច្រើនខ្លះ ថា អាត្មាអញ កើតក្នុងភពឯណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ

ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ អមុត្រ ឧទបាទឹ តត្រាបាសឹ ឯវំនាមោ ឯវំគោត្តោ ឯវំវណ្ណោ ឯវមាហារោ ឯវំសុខទុក្ខប្បដិសំវេទី ឯវមាយុបរិយន្តោ សោ តតោ ចុតោ ឥធូបបន្នោតិ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យ ឥមេ វត ភោន្តោ សត្តា កាយទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា វចីទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា មនោទុច្ចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ ឧបវាទកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកា មិច្ឆាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា

មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទៅកើតក្នុងទីឯណោះ អាត្មាអញទៅកើតក្នុងទីនោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគោត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់អាយុប៉ុណ្ណោះ លុះអាត្មាអញ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ ទើបបានមកកើតក្នុងទីនេះ អាត្មាអញគប្បីរលឹកនូវបុព្វេនិវាសបានច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងឧទ្ទេសដោយប្រការដូច្នេះ កាលបើមានហេតុ មានវិធី បុគ្គលនោះ ក៏ដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងបុព្វេនិវាសញ្ញាណនោះៗ ។ បើបុគ្គលនោះប៉ុនប៉ងថា អាត្មាអញ ចង់ឲ្យមានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ ចង់ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួនថា អើហ្ន៎ សត្វទាំងឡាយនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ចរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាសត្វតិះដៀលនូវពួកព្រះអរិយៈ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ ប្រកាន់នូវកម្ម ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ

តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា អបាយំ ទុគ្គតឹ វិនិបាតំ និរយំ ឧបបន្នា ឥមេ វា បន ភោន្តោ សត្តា កាយសុចរិតេន សមន្នាគតា វចីសុចរិតេន សមន្នាគតា មនោសុចរិតេន សមន្នាគតា អរិយានំ អនុបវាទកា សម្មាទិដ្ឋិកា សម្មាទិដ្ឋិកម្មសមាទានា តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបន្នាតិ ឥតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន សត្តេ បស្សេយ្យំ ចវមានេ ឧបបជ្ជមានេ ហីនេ បណីតេ សុវណ្ណេ ទុព្វណ្ណេ សុគតេ ទុគ្គតេ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេតិ ។

សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកាន់កំណើតតិរច្ឆាន ប្រេត អសុរកាយ នរក ម្យ៉ាង ចំណែកខាងសត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត ជាសត្វមិនតិះដៀលពួកព្រះអរិយៈ ជាសម្មាទិដ្ឋិ ប្រកាន់ខ្ជាប់កម្មជាសម្មាទិដ្ឋិ សត្វទាំងនោះ លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកាន់សុគតិសួគ៌ ទេវលោក អាត្មាអញ ចង់ឲ្យមានចក្ខុទិព្វដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុ របស់មនុស្សធម្មតា ឃើញនូវសត្វទាំងឡាយ ដែលច្យុត ដែលកើត ថោកទាប ខ្ពង់ខ្ពស់ មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរអាក្រក់ មានគតិល្អ មានគតិអាក្រក់ អាត្មាអញ ចង់ដឹងច្បាស់នូវសត្វទាំងឡាយ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្មរបស់ខ្លួន ដោយប្រការដូច្នេះ កាលបើមានហេតុ មានចំណង បុគ្គលនោះ ក៏ដល់នូវសេចក្ដីជាក់ច្បាស់ ក្នុងទិព្វចក្ខុញ្ញាណ នោះៗ ។ បើបុគ្គលនោះប្រុងប៉ងថា អាត្មាអញ ចង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន សម្រេចនៅ កាលបើមានហេតុ មានចំណង បុគ្គលនោះក៏ដល់នូវសេចក្ដីជាក់ច្បាស់ ក្នុងអាសវក្ខយញ្ញាណនោះៗ ។

(៦៦) ទុស្សីលស្ស ភិក្ខវេ សីលវិបន្នស្ស ហតូបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហតូបនិសំ ហោតិ យថាភូតញាណទស្សនំ យថាភូតញាណទស្សនេ អសតិ យថាភូតញាណទស្សនវិបន្នស្ស ហតូបនិសោ ហោតិ និព្វិទាវិរាគោ និព្វិទាវិរាគេ អសតិ និព្វិទាវិរាគវិបន្នស្ស ហតូបនិសំ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនំ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ រុក្ខោ សាខាបលាសវិបន្នោ តស្ស បបដិកាបិ ន បារិបូរឹ គច្ឆតិ តចោបិ ន បារិបូរឹ គច្ឆតិ ផេគ្គុបិ ន បារិបូរឹ គច្ឆតិ សារោបិ ន បារិបូរឹ គច្ឆតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ទុស្សីលស្ស សីលវិបន្នស្ស ហតូបនិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបន្នស្ស ហតូបនិសំ ហោតិ យថាភូតញាណទស្សនំ យថាភូតញាណទស្សនេ អសតិ

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល ឈ្មោះថា សមាធិមានឧបនិស្ស័យ (១) ស្លាប់ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមានឧបនិស្ស័យស្លាប់ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមាន និព្វិទាវិរាគៈ របស់បុគ្គលដែលវិបត្តិចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា និព្វិទាវិរាគៈ មានឧបនិស្ស័យស្លាប់ កាលបើនិព្វិទាវិរាគៈមិនមាន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលវិបត្តិចាកនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ មានឧបនិស្ស័យស្លាប់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើទ្រុស្តសាខាមែក និងស្លឹកហើយ ក្រមរៃនៃឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សម្បកក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ ស្រាយក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ ខ្លឹមក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ របៀបនេះមានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានឧបមេយ្យដូចសម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល ឈ្មោះថា សម្មាសមាធិមានឧបនិស្ស័យស្លាប់ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមាន យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានឧបនិស្ស័យស្លាប់

---

១ សំដៅយកសីលដែលជាហេតុឲ្យកើតសមាធិ ១ ជាហេតុឲ្យកើតយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ១ ជាហេតុឲ្យកើតនិព្វិទាវិរាគៈ ១ ជាហេតុឲ្យកើតវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។

យថាភូតញាណទស្សនវិបន្នស្ស ហតុបនិសោ ហោតិ និព្វិទាវិរាគោ និព្វិទាវិរាគេ អសតិ និព្វិទាវិរាគវិបន្នស្ស ហតុបនិសំ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនំ ។ សីលវតោ ភិក្ខវេ សីលសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នំ ហោតិ យថាភូតញាណទស្សនំ យថាភូតញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញាណទស្សនសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ និព្វិទាវិរាគោ និព្វិទាវិរាគេ សតិ និព្វិទាវិរាគសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នំ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនំ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ រុក្ខោ សាខាបលាសសម្បន្នោ តស្ស បបដិកាបិ បារិបូរឹ គច្ឆតិ តចោបិ បារិបូរឹ គច្ឆតិ ផេគ្គុបិ បារិបូរឹ គច្ឆតិ សារោបិ បារិបូរឹ គច្ឆតិ

កាលបើយថាភូតញាណទស្សនៈមិនមាន និព្វិទាវិរាគៈរបស់បុគ្គលដែលវិបត្តិចាកយថាភូតញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា និព្វិទាវិរាគៈមានឧបនិស្ស័យស្លាប់ កាលបើនិព្វិទាវិរាគៈមិនមាន វិមុត្តិញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គលដែលវិបត្តិចាកនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា វិមុត្តិញាណទស្សនៈ មានឧបនិស្ស័យស្លាប់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលមានសីល ពេញលេញដោយសីល ឈ្មោះថា សមាធិបរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិមាន យថាភូតញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលពេញលេញដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា យថាភូតញាណទស្សនៈ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញាណទស្សនៈមាន និព្វិទាវិរាគៈ របស់បុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយយថាភូតញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា និព្វិទាវិរាគៈ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទាវិរាគៈមាន វិមុត្តិញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា វិមុត្តិញាណទស្សនៈ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើដែលមានមែកនិងស្លឹកបរិបូណ៌ ស្រទាប់ឈើនោះក្តី ក៏បរិបូណ៌ សំបកក្តី ក៏បរិបូណ៌ ស្រាយក្តី ក៏បរិបូណ៌ ខ្លឹមក្តី ក៏បរិបូណ៌

ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សីលវតោ សីលសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នំ ហោតិ យថាភូតញាណទស្សនំ យថាភូតញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញាណទស្សនសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នោ ហោតិ និព្ពិទាវិរាគោ និព្ពិទាវិរាគេ សតិ និព្ពិទាវិរាគសម្បន្នស្ស ឧបនិស្សយសម្បន្នំ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនន្តិ ។

(២៥) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ អង្គេហិ អនុគ្គហិតា សម្មាទិដ្ឋិ ចេតោវិមុត្តិផលា ច ហោតិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច ហោតិ បញ្ញាវិមុត្តិផលានិសំសា ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ សម្មាទិដ្ឋិ សីលានុគ្គហិតា ច ហោតិ សុតានុគ្គហិតា ច ហោតិ សាកច្ឆានុគ្គហិតា ច ហោតិ សមថានុគ្គហិតា ច ហោតិ វិបស្សនានុគ្គហិតា ច ហោតិ ។

មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានឧបមេយ្យដូច្នោះ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលមានសីល ពេញលេញដោយសីល ឈ្មោះថា សម្មាសមាធិ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិមាន យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយសម្មាសមាធិ ឈ្មោះថា យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមាន និព្វិទាវិរាគៈរបស់បុគ្គលដែល ពេញលេញ ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា និព្វិទាវិរាគៈ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ កាលបើនិព្វិទាវិរាគៈមាន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលដែលពេញលេញ ដោយនិព្វិទាវិរាគៈ ឈ្មោះថា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ បរិបូណ៌ដោយឧបនិស្ស័យ ។

(២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិដែលមានអង្គ ៥ ជួយទំនុកបំរុងហើយ រមែងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង ។ អង្គ ៥ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សម្មាទិដ្ឋិដែលសីលជួយទំនុកបំរុងផង សុតៈជួយទំនុកបំរុងផង សាកច្ឆាជួយទំនុកបំរុងផង សមថៈជួយទំនុកបំរុងផង វិបស្សនាជួយទំនុកបំរុងផង ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ អង្គេហិ អនុគ្គហិតា សម្មាទិដ្ឋិ ចេតោវិមុត្តិផលា ច ហោតិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច ហោតិ បញ្ញាវិមុត្តិផលានិសំសា ចាតិ ។

[២៦] បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ វិមុត្តាយតនានិ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អបរិក្ខីណា វា អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ អននុប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុប្បាបុណាតិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា គរុដ្ឋានិយោ សព្រហ្មចារី យថា យថា ភិក្ខវេ តស្ស ភិក្ខុនោ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា គរុដ្ឋានិយោ សព្រហ្មចារី តថា តថា សោ តស្មិំ ធម្មេ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ធម្មប្បដិសំវេទិនោ បាមុជ្ជំ ជាយតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្មាទិដ្ឋិដែលអង្គ ៥ នេះឯង ជួយទំនុកបម្រុងហើយ រមែងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង ។

[២៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិមុត្តាយតនៈ (ហេតុជាគ្រឿងរួចចាកកិលេស) នេះមាន ៥ យ៉ាង ដែលជាគុណជាតសម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ មានព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) ចិត្តដែលមិនទាន់រួចស្រឡះ ក៏រមែងរួចស្រឡះផង អាសវៈដែលមិនទាន់អស់ ក៏រមែងដល់នូវការអស់ទៅផង ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក៏រមែងដល់ផង ។ វិមុត្តាយតនៈ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុជាសព្រហ្មចារីណាមួយ ក្នុងសាសនានេះ ជាគរុដ្ឋានិយបុគ្គល (បុគ្គលគួរគោរព) សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុជាសព្រហ្មចារីណាមួយ ដែលជាគរុដ្ឋានិយបុគ្គល សំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុនោះយ៉ាងណាៗ ភិក្ខុនោះ រមែងដឹងច្បាស់នូវអត្ថផង ដឹងច្បាស់នូវបាលីផង ក្នុងធម៌នោះយ៉ាងនោះៗ កាលបើភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់នូវអត្ថផង ដឹងច្បាស់នូវបាលី បាមោជ្ជៈ (សេចក្តីរីករាយ) រមែងកើតឡើង

បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទេតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ វិមុត្តាយតនំ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អបរិក្ខីណា វា អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ អននុប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ នហេវ ខោ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា គរុដ្ឋានិយោ សព្រហ្មចារី អបិច ខោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតិ យថា យថា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតិ តថា តថា សោ តស្មឹ ធម្មេ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ធម្មប្បដិសំវេទិនោ បាមុជ្ជំ ជាយតិ

កាលបើមានបាមោជ្ជៈហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ កាលបើមាននាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ រមែងទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខ តែងដំកល់មាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិមុត្តាយតនៈទី ១ ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តស្ងប់ទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) ចិត្តដែលមិនទាន់រួចស្រឡះ ក៏រមែងរួចស្រឡះផង អាសវៈដែលមិនទាន់អស់ក៏ដល់នូវការអស់ទៅផង ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវធម៌ ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក៏រមែងដល់ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុជាសព្រហ្មចារីណាមួយ ដែលជាគរុដ្ឋានីយបុគ្គល មិនសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ តែថាសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមគួរដល់ការរៀនចាំ តាមសមគួរដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមគួរដល់ការរៀនចាំ សមគួរដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារយ៉ាងណា ៗ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់នូវអដ្ឋកថាផង ដឹងច្បាស់នូវបាលីផង ក្នុងធម៌នោះយ៉ាងនោះ ៗ កាលភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់នូវអដ្ឋកថា ដឹងច្បាស់នូវបាលី បាមោជ្ជៈ ក៏កើតឡើង

បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទេតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ វិមុត្តាយតនំ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស ។បេ។ យោគក្ខេមំ អនុប្បាបុណាតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ នហេវ ខោ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា គរុដ្ឋានិយោ សព្រហ្មចារី នបិ យថាសុតំ យថា-បរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតិ អបិច ខោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន សជ្ឈាយំ ករោតិ យថា យថា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន សជ្ឈាយំ ករោតិ តថា តថា សោ តស្មឹ ធម្មេ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ធម្មប្បដិ-សំវេទិនោ បាមុជ្ជំ ជាយតិ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ

កាលបើមានបាមោជ្ជៈហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលបើមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ កាលបើមាននាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏រមែងទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសុខ រមែងដំកល់មាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិមុត្តាយតនៈទី ២ ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ ។បេ។ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវធម៌ ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក៏រមែងដល់ផង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុជាសព្រហ្មចារីណាមួយ ជាគរុដ្ឋានិយបុគ្គល មិនបានសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ ទាំងមិនបានសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមគួរដល់ការចេះដឹង តាមសមគួរដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារទេ គ្រាន់តែធ្វើការសាធ្យាយធម៌ តាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធ្វើនូវការសាធ្យាយធម៌ តាមសមគួរដល់ការចេះដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារយ៉ាងណា ៗ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់នូវអត្ថផង ដឹងច្បាស់នូវបាលីផង ក្នុងធម៌នោះ យ៉ាងនោះៗ កាលភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់នូវអត្ថផង ដឹងច្បាស់នូវបាលី-បាមោជ្ជៈក៏រមែងកើតឡើង កាលបើមានបាមោជ្ជៈហើយ បីតិក៏កើតឡើង

បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទេតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ឥធ ភិក្ខវេ ឥតិយំ វិមុត្តាយតនំ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស ។បេ។ យោគក្ខេមំ អនុប្បាបុណាតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ ន ហេវ ខោ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា គរុដ្ឋានិយោ សព្រហ្មចារី នបិ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតិ នបិ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន សជ្ឈាយំ ករោតិ អបិច ខោ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ មនសានុបេក្ខតិ យថា យថា ភិក្ខវេ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ មនសានុបេក្ខតិ តថា តថា សោ តស្មឹ ធម្មេ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ធម្មប្បដិសំវេទិនោ បាមុជ្ជំ ជាយតិ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ

កាលបើមានចិត្ត ត្រេកអរដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ កាលបើនាមកាយ ស្ងប់រម្ងាប់ហើយ ក៏រមែងទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុ ដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខ តែងដំកល់មាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិមុត្តាយតនៈទី ៣ ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ ។បេ។ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ក៏រមែងដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុជាសព្រហ្មចារីណាមួយ ដែលជាគរុដ្ឋានីយបុគ្គល មិនសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុ ទាំងមិនបានសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារទេ ទាំងមិនធ្វើនូវការស្វាធ្យាយធម៌ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារដែរ ត្រាប់តែត្រិះរិះពិចារណារំពឹងនូវចិត្ត ដោយចិត្តចំពោះធម៌ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រិះរិះពិចារណារំពឹងនូវចិត្ត ដោយចិត្តចំពោះធម៌ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា យ៉ាងណាៗ ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់នូវអត្ថកថាផង ដឹងច្បាស់នូវបាលីផង ក្នុងធម៌នោះ យ៉ាងនោះៗ កាលភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់នូវអត្ថកថា ដឹងច្បាស់នូវបាលី បាមោជ្ជៈ រមែងកើតឡើង កាលបើមានបាមោជ្ជៈ បីតិក៏កើតឡើង

បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទេតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ឥទំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ វិមុត្តាយតនំ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស ។បេ។ យោគក្ខេមំ អនុប្បាបុណាតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ នហេវ ខោ សត្ថា ធម្មំ ទេសេតិ អញ្ញតរោ វា គរុដ្ឋានិយោ សព្រហ្មចារី នបិ យថាសុតំ យថា-បរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតិ នបិ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន សជ្ឈាយំ ករោតិ នបិ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ មនសានុបេក្ខតិ អបិច ខ្វស្ស អញ្ញតរំ សមាធិនិមិត្តំ សុគ្គហិតំ ហោតិ សុមនសិកតំ សូបធារិតំ សុប្បដិវិទ្ធំ បញ្ញាយ យថា យថា ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អញ្ញតរំ សមាធិនិមិត្តំ សុគ្គហិតំ ហោតិ សុមនសិកតំ សូបធារិតំ សុប្បដិវិទ្ធំ បញ្ញាយ

កាលបើមានចិត្តប្រកបដោយបីតិ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ ភិក្ខុដែលមាននាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ ក៏រមែងទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលមានសេចក្តីសុខ ក៏រមែងដំកល់មាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិមុត្តាយតនៈ ទី ៤ ដែលជាគុណជាតសម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ ។បេ។ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ក៏រមែងដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ព្រះសាស្តា ឬភិក្ខុជាសព្រហ្មចារីណាមួយ ដែលជាគរុដ្ឋានិយបុគ្គល មិនបានសំដែងធម៌ដល់ភិក្ខុទេ ទាំងក៏មិនបានសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដទៃ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សា ដោយពិស្តារទេ ទាំងមិនបានធ្វើនូវការស្វាធ្យាយធម៌ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាដោយពិស្តារទេ ទាំងមិនបានត្រិះរិះពិចារណារំពឹងគិតធម៌ ដោយចិត្តចំពោះធម៌ តាមសមគួរដល់ការរៀនដឹង សមគួរដល់ការសិក្សាទេ តែលោករៀនយកដោយល្អនូវសមាធិនិមិត្តណាមួយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចងចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់ដោយល្អដោយប្រាជ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុរៀនយកដោយល្អនូវសមាធិនិមិត្តណាមួយ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចងចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់ដោយល្អ ដោយប្រាជ្ញា យ៉ាងណា ៗ

តថា តថា សោ តស្មិំ ធម្មេ អត្ថប្បដិសំវេទី ច ហោតិ ធម្មប្បដិសំវេទី ច តស្ស អត្ថប្បដិសំវេទិនោ ធម្មប្បដិសំវេទិនោ បាមុជ្ជំ ជាយតិ បមុទិតស្ស បីតិ ជាយតិ បីតិមនស្ស កាយោ បស្សម្ភតិ បស្សទ្ធកាយោ សុខំ វេទេតិ សុខិនោ ចិត្តំ សមាធិយតិ ឥទំ ភិក្ខវេ បញ្ចមំ វិមុត្តាយតនំ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស ។បេ។ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច វិមុត្តាយតនានិ យត្ថ ភិក្ខុនោ អប្បមត្តស្ស អាតាបិនោ បហិតត្តស្ស វិហរតោ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អបរិក្ខីណា វា អាសវា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ អននុប្បត្តំ វា អនុត្តរំ យោគក្ខេមំ អនុបាបុណាតីតិ ។

ភិក្ខុនោះក៏ដឹងច្បាស់នូវអត្ថផង ដឹងច្បាស់នូវបាលីផង ក្នុងធម៌នោះ យ៉ាងនោះៗ កាលភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់នូវអត្ថផង ដឹងច្បាស់នូវបាលី បាមោជ្ជៈក៏កើតឡើង កាលបើមានបាមោជ្ជៈហើយ បីតិក៏កើតឡើង កាលៈបើមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ នាមកាយក៏ស្ងប់រម្ងាប់ កាលៈបើមាននាមកាយស្ងប់រម្ងាប់ហើយ រមែងទទួលសេចក្តីសុខ ចិត្តរបស់ភិក្ខុដែលប្រកបដោយសេចក្តីសុខ តែងដំកល់មាំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិមុត្តាយតនៈទី៥ ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ ។បេ។ ចិត្តដែលមិនទាន់ដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ក៏រមែងដល់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិមុត្តាយតនៈទាំង៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលជាគុណជាត សម្រាប់ភិក្ខុមិនប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅ (កាន់ព្រះនិព្វាន) ចិត្តដែលមិនទាន់រួចស្រឡះចាកកិលេស ក៏រួចស្រឡះផង អាសវៈដែលមិនទាន់អស់ទៅ ក៏ដល់នូវការអស់ទៅផង ចិត្តដែលមិនទាន់បានដល់នូវធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរ ក៏រមែងដល់ផង ។

(៤៧) សមាធឹ ភិក្ខវេ ភាវេថ អប្បមាណំ និបកា បតិស្សតា សមាធឹ ភិក្ខវេ ភាវយតំ អប្បមាណំ និបកានំ បតិស្សតានំ បញ្ច ញាណានិ បច្ចត្តញ្ញេវ ឧប្បជ្ជន្តិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ អយំ សមាធិ បច្ចុប្បន្នសុខោ ចេវ អាយតឹ ច សុខវិបាកោតិ បច្ចត្តញ្ញេវ ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ អយំ សមាធិ អរិយោ និរាមិសោតិ បច្ចត្តញ្ញេវ ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ អយំ សមាធិ អកាបុរិសសេវិតោតិ[១] បច្ចត្តញ្ញេវ ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ អយំ សមាធិ សន្តោ បណីតោ បដិប្បស្សទ្ធិលទ្ធោ

១ ម. មហាបុរិសសេវិតោតិ

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាអ្នកប្រកបដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្លាមានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន ចំរើននូវសមាធិប្រមាណមិនបាន (ហោគ្គុះ) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយប្រកបដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្លាមានស្មារតីខ្ជាប់ខ្ជួន ចំរើននូវសមាធិប្រមាណមិនបាន ញាណ (ការដឹង) ៥ យ៉ាង គឺរមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនមិនខាន ។ ញាណ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺញាណ រមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ[១] ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នផង មានផលជាសុខតទៅផង ១[២] ញាណ រមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ ប្រាសចាកអាមិសៈ[៣] ដ៏ប្រសើរ ១ ញាណ រមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ បុរសល្អតែងសេពគប់ ១ ញាណ រមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនថា សមាធិនេះ ល្អិតខ្ពង់ខ្ពស់ ជាគុណនាំឲ្យបុគ្គលបាននូវបដិប្បស្សទ្ធិ (សេចក្ដីស្ងប់)

១ អរហត្តផលសមាធិ ឬឧត្ដមសមាធិ ។ សមាធិនោះជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ព្រោះបានសេចក្ដីសុខក្នុងខណៈដែលនឹកឬព្រួបអារម្មណ៍ ។ ២ សមាធិដែលមានសុខហើយ ឲ្យផលជាសុខក្នុងកាលខាងមុខតទៅ ព្រោះសមាធិមុននោះ ជាបច្ច័យដល់សមាធិសុខខាងក្រោយ ។ ៣ អាមិសៈមាន ៣ យ៉ាង គឺ កាមាមិសៈ គុណកាម ៥ វដ្ដាមិសៈ គុណវដ្ដ ៥ លោកាមិសៈ គុណលោក ៥ ។ អដ្ឋកថា ។

ឯកោទិភាវាធិគតោ ន ច សសង្ខារនិគ្គយ្ហវារិតប្បត្តោ-តិ(១) បច្ចត្តញ្ញេវ ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ សោ ខោ បនាហំ ឥមំ សមាធឹ សតោ វ សមាបជ្ជាមិ សតោ វុដ្ឋហាមីតិ បច្ចត្តញ្ញេវ ញាណំ ឧប្បជ្ជតិ ។ សមាធឹ ភិក្ខវេ ភាវេថ អប្បមាណំ និបកា បតិស្សតា សមាធឹ ភិក្ខវេ ភាវយតំ អប្បមាណំ និបកានំ បតិស្សតានំ ឥមានិ បញ្ច ញាណានិ បច្ចត្តញ្ញេវ ឧប្បជ្ជន្តិ ។

(២៨) អរិយស្ស ភិក្ខវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស ភាវនំ ទេសេស្សាមិ តំ សុណាថ ។ បេ ។ កតមា ច ភិក្ខវេ អរិយស្ស បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស ភាវនា ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ វិវេកជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស វិវេកជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ

១ ម. សសង្ខារនិគ្គយ្ហវារិតវតោ ។ ឧ. សសង្ខារនិគ្គយ្ហវារិយាគតោ ។

បានឡើងកន្លងអារម្មណ៍ តែមិនទាន់បានដល់នូវការស្ងប់ស្ងៀមឃាត់ហាមកិលេសដោយសេចក្តីព្យាយាមទេ ។ ញាណ រមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនថា អាត្មាអញនោះសោតនឹករលឹករួចហើយចូលកាន់សមាធិនេះ នឹករលឹករួចហើយចេញចាកសមាធិនេះ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូរជាអ្នកប្រកបដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្លា មានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ចំរើននូវសមាធិប្រមាណមិនបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ប្រកបដោយប្រាជ្ញាចាស់ក្លា មានសតិខ្ជាប់ខ្ជួន ចំរើនសមាធិប្រមាណមិនបាន ញាណទាំង ៥ ប្រការនេះឯង រមែងកើតឡើងចំពោះខ្លួនឯងមិនខាន ។

[២៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតនឹងសំដែងវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ចូរអ្នកទាំងឡាយប្រុងស្តាប់សម្មាសមាធិនោះចុះ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាម ។ បេ ។ បានដល់បឋមជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះតែងញ៉ាំងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ឲ្យក្តប់ស្កល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ មិនមានឡើយ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ទក្ខោ ន្ហាបកោ វា ន្ហាបកន្តេវាសី វា កំសថាលេ ន្ហានិយចុណ្ណានិ អាកិរិត្វា ឧទកេន បរិប្ផោសកំ បរិប្ផោសកំ សន្នេយ្យ សាយំ ន្ហានិយបិណ្ឌិ សិនេហានុគតា សិនេហបរេតា សន្តរពាហិរា ផុដា សិនេហេន ន ច បគ្ឃរិណី ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ វិវេកជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស វិវេកជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ ។ អរិយស្ស ភិក្ខវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ បឋមា ភាវនា ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។បេ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ សមាធិជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស សមាធិជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចអ្នកផ្ងូតទឹកក្តី បុគ្គលអ្នកជំនួយការនៃអ្នកផ្ងូតទឹកក្តី ដែលឈ្លាសវៃ រោយលំអិតសម្រាប់ងូត ក្នុងភាជនៈសំរឹទ្ធ ហើយប្រោះព្រំដោយទឹក រួចហើយក៏សូនជាដុំ លុះដល់វេលាល្ងាច ដុំលំអិតសម្រាប់ងូត (នោះ) ក៏ស្អិតជាប់ចូលគ្នាស្អិតល្អ ទាំងខាងក្នុងខាងក្រៅ មិនបានរាក់រាយខ្ចាយចេញឡើយ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលញ៉ាំងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ឆ្អែតស្កប់ស្កល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់ របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុព្រោះរម្ងាប់វិតក្កៈនិងវិចារៈ ។បេ។ បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ញ៉ាំងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ឆ្អែតស្កប់ស្កល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ ប្រទេសបន្តិចបន្តួចនៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ មិនមានឡើយ

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧទករហទោ ឧព្ភិទោទកោ តស្ស នេវស្ស បុរត្ថិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ ន បច្ឆិមាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ ន ឧត្តរាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ ន ទក្ខិណាយ ទិសាយ ឧទកស្ស អាយមុខំ ទេវោ ច ន កាលេន កាលំ សម្មាធារំ អនុប្បវេច្ឆេយ្យ អថខោ តម្ហា ច ឧទករហទា សីតា វារិធារា ឧព្ភិជ្ជិត្វា តមេវ ឧទករហទំ សីតេន វារិនា អភិសន្ទេយ្យ បរិសន្ទេយ្យ បរិបូរេយ្យ បរិប្ផរេយ្យ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ ឧទករហទស្ស សីតេន វារិនា អប្ផុដំ អស្ស ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ សមាធិជេន បីតិសុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស សមាធិជេន បីតិសុខេន អប្ផុដំ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាអន្លង់ទឹកជំរៅ មានទឹកផុសឡើង ប្រឡាយជាទីហូរមកនៃទឹក ក្នុងទិសខាងកើតនៃអន្លង់ទឹកនោះ ក៏មិនមាន ប្រឡាយជាទីហូរមកនៃទឹក ក្នុងទិសខាងលិច ក៏មិនមាន ប្រឡាយជាទីហូរមកនៃទឹក ក្នុងទិសខាងជើង ក៏មិនមាន ប្រឡាយជាទីហូរមកនៃទឹក ក្នុងទិសខាងត្បូង ក៏មិនមាន ទាំងភ្លៀងក៏មិនបានបង្អុរចុះឲ្យទាន់ទឹក ដោយស្រួល ក្នុងអន្លង់ទឹកនោះ តាមកាលវេលាឡើយ ឯធារទឹកដ៏ត្រជាក់ ក៏ស្រោច ផុសឡើង អំពីអន្លង់ទឹកនោះប៉ុណ្ណោះ ហើយក៏ញុំាងអន្លង់ទឹកនោះ ឲ្យជ្រួតជ្រាបខ្ទេកដីបរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយទឹកដ៏ត្រជាក់ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃអន្លង់ទឹកទាំងអស់នោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយទឹកត្រជាក់ មិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុញុំាងនូវកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ខ្ទុកស្ទប់ស្ទល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយបីតិនិងសុខ ដែលកើតអំពីសមាធិ មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។

អរិយស្ស ភិក្ខវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ តតិយា ភាវនា ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បីតិយា ច វិរាគា ។ បេ ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ និប្បីតិកេន សុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស និប្បីតិកេន សុខេន អប្ផុដំ ហោតិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧប្បលិនិយំ វា បទុមិនិយំ វា បុណ្ឌរីកិនិយំ វា អប្បេកច្ចានិ ឧប្បលានិ វា បទុមានិ វា បុណ្ឌរីកានិ វា ឧទកេ ជាតានិ ឧទកេ សំវឌ្ឍានិ ឧទកានុគ្គតានិ អន្តោនិមុគ្គបោសីនិ តានិ យាវ ចគ្គា យាវ ច មូលា សីតេន វារិនា អភិសន្នានិ បរិសន្នានិ បរិបូរានិ បរិប្ផុដានិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតំ ឧប្បលានំ វា បទុមានំ វា បុណ្ឌរីកានំ វា សីតេន វារិនា អប្ផុដំ អស្ស ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ និប្បីតិកេន សុខេន អភិសន្ទេតិ បរិសន្ទេតិ បរិបូរេតិ បរិប្ផរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិ ដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុព្រោះនឿយណាយចាកបីតិ ។ បេ ។ បានដល់តតិយជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ញុំាងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ខ្ជួកស្កប់ស្កល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយសុខ ឥតមានបីតិ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់ របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយសុខ ដែលគ្មានបីតិ មិនមានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទីដែលដុះព្រលិតក្តី ឈូកក្រហមក្តី ឈូកសក្តី មានព្រលិត ឬឈូកក្រហម ឬឈូកស ពួកខ្លះ ដែលដុះក្នុងទឹក ចំរើនក្នុងទឹក មិនទាន់លូតឡើងផុតអំពីទឹក លិចនៅក្នុងទឹក រស់នៅក្រោមទឹក បទុមជាតទាំងនោះ រមែងជ្រួតជ្រាប ខ្ជួកស្កប់ស្កល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយដោយទឹកដ៏ត្រជាក់ ទាំងអំពីឫស ម៉េច រហូតដល់ចុង ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃពួកជាតទាំងអស់ ដែលជាព្រលិតក្តី ឈូកក្រហមក្តី ឈូកសក្តី ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយ ដោយទឹកត្រជាក់ មិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុញុំាងកាយនេះ ឲ្យជ្រួតជ្រាប ខ្ជួកស្កប់ស្កល់ បរិបូណ៌ ផ្សព្វផ្សាយ ដោយសុខឥតមានបីតិ

នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស និប្បីតិកេន សុខេន អប្ផុដំ ហោតិ ។ អរិយស្ស ភិក្ខវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ តតិយា ភាវនា ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សុខស្ស ច បហានា ទុក្ខស្ស ច បហានា ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន ផរិត្វា និសិន្នោ ហោតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្ផុដំ ហោតិ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ បុរិសោ ឱទាតេន វត្ថេន សសីសំ បារុបិត្វា និសិន្នោ អស្ស នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស ឱទាតេន វត្ថេន អប្ផុដំ អស្ស ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមមេវ កាយំ បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន ផរិត្វា និសិន្នោ ហោតិ នាស្ស កិញ្ចិ សព្វាវតោ កាយស្ស បរិសុទ្ធេន ចេតសា បរិយោទាតេន អប្ផុដំ ហោតិ ។ អរិយស្ស ភិក្ខវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ ចតុត្ថា ភាវនា ។

ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនបានផ្សព្វផ្សាយដោយសុខ ដែលវៀរចាកបីតិ មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទី ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះលះបង់សុខផង លះបង់ទុក្ខផង ។ បេ ។ ក៏បានដល់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ ភិក្ខុនោះអង្គុយផ្សាយទៅកាន់កាយនេះឯង ដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផូរផង់ ប្រទេសបន្តិចបន្តួចនៃកាយទាំងអស់ របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនផ្សាយដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបុរសយកសំពត់ស្អាតមកអង្គុយខ្លួនអស់ទាំងក្បាល ប្រទេសបន្តិចបន្តួចនៃកាយទាំងអស់របស់បុរសនោះ ឈ្មោះថា មិនផ្សាយដោយសំពត់ស្អាត មិនមានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុដែលអង្គុយផ្សាយទៅកាន់កាយនេះឯង ដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផូរផង់ ប្រទេសបន្តិចបន្តួច នៃកាយទាំងអស់របស់ភិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា មិនផ្សាយដោយចិត្តដ៏បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានឡើយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិធីចំរើនសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទី ៤ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ បច្ចវេក្ខណនិមិត្តំ ស្វុគ្គហិតំ ហោតិ ស្វាមនសិកតំ សូបធារិតំ សុប្បដិវិទ្ធំ បញ្ញាយ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ អញ្ញោ វា អញ្ញំ បច្ចវេក្ខេយ្យ ឋិតោ វា និសិន្នំ បច្ចវេក្ខេយ្យ និសិន្នោ វា និបន្នំ បច្ចវេក្ខេយ្យ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ បច្ចវេក្ខណនិមិត្តំ ស្វុគ្គហិតំ ហោតិ ស្វាមនសិកតំ សូបធារិតំ សុប្បដិវិទ្ធំ បញ្ញាយ ។ អរិយស្ស ភិក្ខវេ បញ្ចង្គិកស្ស សម្មាសមាធិស្ស អយំ បញ្ចមា ភាវនា ។ ឯវំ ភាវិតេ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយេ បញ្ចង្គិកេ សម្មាសមាធិម្ហិ ឯវំ ពហុលីកតេ យស្ស យស្ស អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ ឧទកមណិកោ អាធារេ ឋបិតោ បូរោ ឧទកស្ស សមតិត្តិកោ កាកបេយ្យោ តមេនំ ពលវា បុរិសោ យតោ យតោ អាវជ្ជេយ្យ[១] អាគច្ឆេយ្យ ឧទកន្តិ ។

១ ម. អាវិញ្ចេយ្យ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បច្ចវេក្ខណនិមិត្ត ភិក្ខុបានរៀនយកដោយល្អ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចងចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់ដោយល្អដោយបញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាមនុស្សដទៃ សំឡឹងមើលបុគ្គលដទៃ ឬអ្នកឈរសំឡឹងមើលអ្នកអង្គុយ ឬអ្នកអង្គុយសំឡឹងមើលអ្នកដេក យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បច្ចវេក្ខណនិមិត្ត ភិក្ខុបានរៀនយកដោយល្អ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយល្អ ចងចាំដោយល្អ យល់ច្បាស់ដោយល្អ ដោយបញ្ញា ក៏យ៉ាងនោះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវិធី ចំរើនសម្មាសមាធិប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ទី ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសម្មាសមាធិប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលភិក្ខុចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុបង្អោនចិត្តទៅរកធម៌ណា ៗ ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា កាលបើមានហេតុមានទំនង រមែងដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ក្នុងធម៌នោះ ៗ ដោយការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាពាងទឹកដែលពេញដោយទឹក ពេញស្មើ (ទឹងមាត់) ល្មមសត្វក្អែកចុះផឹកបាន ដែលគេដាក់លើជើងទ្រ បុរសដែលមានកម្លាំងលើករំកិលពាងទឹកនោះទៅក្នុងទីណា ៗ តើទឹកគប្បីហូរមកបានដែរឬ ។

ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ ភាវិតេ អរិយេ បញ្ចង្គិកេ សម្មាសមាធិម្ហិ ឯវំ ពហុលីកតេ យស្ស យស្ស អភិញ្ញា សច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ អភិញ្ញា សច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សមេ ភូមិភាគេ បោក្ខរណី ចតុរស្សា អាឡិពទ្ធា បូរា ឧទកស្ស សមតិត្ថិកា កាកបេយ្យា តមេនំ ពលវា បុរិសោ យតោ យតោ អាឡឹ មុញ្ចេយ្យ អាគច្ឆេយ្យ ឧទកន្តិ ។

ឯវំ ភន្តេ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ ភាវិតេ អរិយេ បញ្ចង្គិកេ សម្មាសមាធិម្ហិ ឯវំ ពហុលីកតេ យស្ស យស្ស អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គប្បីដោយការមកបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីនេះ គឺដូច្នោះដែរ កាលបើសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុបង្អោនចិត្តទៅកាន់ធម៌ណាៗ ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា កាលបើមានហេតុ មានទំនង រមែងដល់នូវសេចក្ដីជាក់ច្បាស់ ក្នុងធម៌នោះៗ ដោយការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ដូចជាស្រះបោក្ខរណី ក្នុងប្រទេសដ៏ស្មើមានជ្រុង ៤ មានភ្លឺព័ទ្ធ ជុំវិញ ជាស្រះពេញដោយទឹក ពេញស្មើ (នឹងមាត់) ល្មមសត្វក្អែកទុំផឹកបាន បុរសអ្នកមានកម្លាំង នឹងបើកភ្លឺនោះចេញត្រង់កន្លែងណាៗ ទឹកគប្បីហូរចេញទៅបានប្រាកដ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នឹងហូរចេញទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្ដីនេះ គឺដូច្នោះដែរ កាលបើសម្មាសមាធិដ៏ប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ភិក្ខុបានចំរើនហើយយ៉ាងនេះ បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយយ៉ាងនេះ ភិក្ខុបង្អោនចិត្តទៅកាន់ធម៌ណាៗ ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយអភិញ្ញា កាលបើមានហេតុ មានទំនង ក៏រមែងដល់នូវសេចក្ដីជាក់ច្បាស់ ក្នុងធម៌នោះៗ ដោយការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សុភូមិយំ ចាតុម្មហាបថេ អាជញ្ញរថោ យុត្តោ អស្ស ឋិតោ ឱធស្តបតោទោ(១) តមេនំ ទក្ខោ យោគ្គាចរិយោ អស្សទម្មសារថិ អភិរុហិត្វា វាមេន ហត្ថេន រស្មិយោ គហេត្វា ទក្ខិណេន ហត្ថេន បតោទំ គហេត្វា យេនិច្ឆកំ យទិច្ឆកំ សារេយ្យបិ បច្ចាសារេយ្យបិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឯវំ ភាវិតេ អរិយេ បញ្ចង្គិកេ សម្មាសមាធិម្ហិ ឯវំ ពហុលីកតេ យស្ស យស្ស អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុធា អស្សំ ។បេ។ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

១ ម. ឱភស្តុបតោទោ ។ ឧ. ឱធស្តបតោទោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ដូចជារថសេះអាជានេយ្យ ដែលគេទឹមបញ្ចប់ទុក ក្នុងផ្លូវធំ ៤ មានផែនដីរាបស្មើ តែងមានរំពាត់ផ្អឹបទុក នាយសារថីអ្នកទូន្មានសេះ ជាអាចារ្យអ្នកបង្ហាត់សេះ ស្ទាត់ក្រៃ ឡើងកាន់រថនោះ យកដៃឆ្វេងកាន់ខ្សែ ដៃស្តាំកាន់រំពាត់ហើយ បររថទៅមុខក្តី បរថយមកក្រោយក្តី តាមផ្លូវ ណា ៗ ដែលគេប្រាថ្នា យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសម្មាសមាធិប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ដែលភិក្ខុចំរើនហើយ យ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុបង្អោនចិត្តទៅកេធម៌ណា ៗ ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា កាលបើមានហេតុ មានទំនង រមែងដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងធម៌នោះ ៗ ដោយការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ដោយអភិញ្ញា គឺយ៉ាងនេះឯង ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ បានសម្រេចឥទ្ធិវិធញ្ញាណច្រើនប្រការ គឺអាត្មាអញម្នាក់ឯង ធ្វើខ្លួនឲ្យបានច្រើននាក់ក៏បាន ។បេ។ អាត្មាអញគប្បីធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយកាយ ដរាបដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន កាលបើមានហេតុ មានទំនង ភិក្ខុនោះរមែងបាននូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងឥទ្ធិវិធញ្ញាណនោះ ៗ ។

សោ សចេ អាកង្ខតិ ទិព្វាយ សោតធាតុយា វិសុទ្ធាយ ។បេ។ យេ ទូរេ សន្តិកេ ចាតិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ បរសត្តានំ បរបុគ្គលានំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជានេយ្យំ សរាគំ វា ចិត្តំ សរាគំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យំ ។បេ។ អវិមុត្តំ វា ចិត្តំ អវិមុត្តំ ចិត្តន្តិ បជានេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យំ សេយ្យថីទំ ឯកម្បិ ជាតឹ ទ្វេបិ ជាតិយោ ។បេ។ ឥតិ សាការំ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខតិ ទិព្វេន ចក្ខុនា វិសុទ្ធេន អតិក្កន្តមានុសកេន ។បេ។ យថាកម្មូបគេ សត្តេ បជានេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេ ។

បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មានសោតធាតុជាទិព្វ ។បេ។ ឮសំឡេងឆ្ងាយក៏បាន ជិតក៏បាន កាលបើមានហេតុ មានទំនង ភិក្ខុនោះរមែងដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងសោតធាតុនោះៗ ។ បើភិក្ខុនោះប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ កំណត់ដឹងចិត្តរបស់សត្វដទៃ បុគ្គលដទៃ ដោយចិត្ត (របស់ខ្លួន) គឺចិត្តប្រកបដោយរាគៈក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តប្រកបដោយរាគៈ ។បេ។ ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះចាកកិលេសក្តី ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចិត្តមិនទាន់រួចស្រឡះចាកកិលេស កាលបើមានហេតុ មានទំនង ភិក្ខុនោះរមែងដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ក្នុងបរចិត្តវិជ្ជានោះៗ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ រឭកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ គឺរឭកបាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។បេ។ គប្បីរឭកឃើញនូវបុព្វេនិវាសច្រើនប្រការ ព្រមទាំងអាការ ព្រមទាំងឧទ្ទេស ដោយប្រការដូច្នេះ កាលបើមានហេតុ មានទំនង ភិក្ខុនោះរមែងបានដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងបុព្វេនិវាសញ្ញាណនោះៗ ។ បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ មានទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ គន្លងហួសចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ។បេ។ គប្បីដឹងច្បាស់នូវពពួកសត្វដែលអន្ទោលទៅតាមកម្ម កាលបើមានហេតុ មានទំនង ភិក្ខុនោះរមែងបានដល់នូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ ក្នុងទិព្វចក្ខុញាណនោះៗ ។

សោ សចេ អាកង្ខតិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណាតិ សតិ សតិ អាយតនេតិ ។

(២៩) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ចង្កមេ អានិសំសា ។ កតមេ បញ្ច ។ អទ្ធានក្ខមោ ហោតិ បធានក្ខមោ ហោតិ អប្បាពាធោ ហោតិ អសិតំ បីតំ ខាយិតំ សាយិតំ សម្មាបរិណាមំ គច្ឆតិ ចង្កមាធិគតោ សមាធិ ចិរដ្ឋិតិកោ ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ចង្កមេ អានិសំសាតិ ។

(៣០) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសលេសុ ចារិកំ ចរមានោ មហតា ភិក្ខុសង្ឃេន សទ្ធឹ យេន ឥច្ឆានង្គលំ នាម កោសលានំ ព្រាហ្មណគាមោ តទវសរិ ។ តត្រ សុទំ ភគវា ឥច្ឆានង្គលេ វិហរតិ ឥច្ឆានង្គលវនសណ្ឌេ

បើភិក្ខុនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យអាត្មាអញ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌មិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កាលបើមានហេតុ មានចំនួន ភិក្ខុនោះរមែងបាននូវសេចក្តីជាក់ច្បាស់ក្នុងការសម្រេចនូវញាណនោះៗ ។

(២៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ក្នុងការចង្ក្រមនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ អានិសង្ស ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកអត់ធន់ក្នុងដំណើរផ្លូវឆ្ងាយ ១ អត់ធន់ក្នុងការព្យាយាម ១ មិនមានជម្ងឺ ១ ភោជន ដែលបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ី លិទ្ធភ្លក្សហើយ រមែងរលួយដោយស្រួល ១ សមាធិដែលកើតអំពីការចង្ក្រម រមែងតាំងនៅអស់កាលយូរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ក្នុងការចង្ក្រម មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(៣០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាច់ដំណើរ ទៅកាន់ចារិក ក្នុងដែនកោសល ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនគ្នា ក៏បានស្តេចទៅដល់ព្រាហ្មណគ្រាម ឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈ របស់អ្នកដែនកោសល ។ តាមដំណឹងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សម្រេចឥរិយាបថ ក្នុងដងព្រៃឥច្ឆានង្គលៈ ជិតស្រុកឈ្មោះឥច្ឆានង្គលៈនោះ ។

អស្សោសុំ ខោ ឥច្ឆានង្គលកា ព្រាហ្មណគហបតិកា សមណោ ខលុ ភោ គោតមោ សក្យបុត្តោ សក្យកុលា បព្វជិតោ ឥច្ឆានង្គលំ អនុប្បត្តោ ឥច្ឆានង្គលេ វិហរតិ ឥច្ឆានង្គលវនសណ្ឌេ ។ តំ ខោ បន ភវន្តំ គោតមំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវា សោ ឥមំ លោកំ សទេវកំ សមារកំ សព្រហ្មកំ សស្សមណព្រាហ្មណឹ បជំ សទេវមនុស្សំ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា បវេទេតិ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកល្យាណំ មជ្ឈេកល្យាណំ បរិយោសានកល្យាណំ សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ បកាសេតិ

ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គលៈបានឮដំណឹងថា ព្រះសមណគោតម ជាសក្យបុត្រចេញចាកសក្យត្រកូល ទៅទ្រង់ព្រះផ្នួស ឥឡូវនេះ ស្តេចយាងមកដល់ស្រុកឥច្ឆានង្គលៈ គង់នៅក្នុងដងព្រៃឥច្ឆានង្គលៈ ជិតស្រុកឥច្ឆានង្គលៈ ។ កិត្តិស័ព្ទដ៏ពីរោះខ្ចរខ្ចាយសុះសាយ ចំពោះព្រះគោតមដ៏ចំរើននោះ យ៉ាងនេះថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវញេយ្យធម៌ទាំងពួងដោយប្រពៃចំពោះព្រះអង្គ ទ្រង់បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ទ្រង់មានដំណើរល្អ ទ្រង់ជ្រាបច្បាស់នូវត្រៃលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិគុណរកបុគ្គលណាស្មើគ្មាន ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរសដែលគួរទូន្មាន ទ្រង់ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ទ្រង់ត្រាស់ដឹងនូវអរិយសច្ចធម៌ ទ្រង់លែងវិលត្រឡប់មកកាន់ភពថ្មីទៀត ព្រះអង្គទ្រង់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ (នូវព្រះធម៌) ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយព្រះអង្គ ហើយញ៉ាំងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក មារលោក ព្រហ្មលោក ញ៉ាំងពពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រាហ្មណ៍ ទាំងមនុស្សជាសម្មតិទេព និងមនុស្សដ៏សេស ឲ្យបានត្រាស់ដឹង ព្រះអង្គសំដែងធម៌ មានលំអបទដើម បទកណ្តាល និងបទចុង ព្រមទាំងអត្ថនិងព្យញ្ជនៈ ទ្រង់ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ពេញលេញទាំងអស់

សាធុ ខោ បន តថារូបានំ អរហតំ ទស្សនំ ហោតីតិ ។ អថខោ ឥច្ឆានង្គលកា ព្រាហ្មណគហបតិកា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ អាទាយ យេន ឥច្ឆានង្គលវនសណ្ឌោ តេនុប-សង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ អដ្ឋំសុ ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា ។ តេន ខោ បន សម-យេន អាយស្មា នាគិតោ ភគវតោ ឧបដ្ឋាកោ ហោតិ ។ អថខោ ភគវា អាយស្មន្តំ នាគិតំ អាមន្តេសិ កេ បន តេ នាគិត ឧច្ចាសទ្ទា មហាសទ្ទា កេវដ្ដា មញ្ញេ មច្ឆវិលោបេតិ ។ ឯតេ ភន្តេ ឥច្ឆានង្គលកា ព្រាហ្មណគហបតិកា បហូតំ ខាទនីយំ ភោជនីយំ អាទាយ ពហិទ្វារកោដ្ឋកេ ឋិតា ភគវន្តញ្ញេវ ឧទ្ទិស្ស ភិក្ខុសង្ឃញ្ចាតិ ។

គឺដំណើរ ដែលបានជួបប្រទះ នឹងព្រះអរហន្តទាំងឡាយ មានសភាពយ៉ាងនោះ ជាការប្រពៃពេកណាស់ ។ គ្រាកាលកន្លងរាត្រីនោះទៅ ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គលៈ នាំយកខាទនីយ-ភោជនីយាហារ ដ៏ច្រើនក្រៃលែង ចូលសំដៅទៅឯដងព្រៃឥច្ឆានង្គលៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ឈរស្រែកហ៊ោនិយាយឮខ្ទាំង នៅខាងក្រៅក្លោងទ្វារ ។ គាប់ជួនសម័យនោះ ព្រះនាគិតៈដ៏មានអាយុ លោកនៅជាឧបដ្ឋាកព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ វេលានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរ ព្រះនាគិតៈ ដ៏មានអាយុថា ម្នាលនាគិតៈ ពួកពួកណាស្រែកហ៊ោនិយាយឮខ្ទាំងម្ល៉េះ ហាក់ដូចជាព្រានត្រីដណ្តើមត្រី ។ ព្រះនាគិតៈដ៏មានអាយុ ក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកព្រាហ្មណ៍និងគហបតី អ្នកស្រុកឥច្ឆានង្គលៈនុ៎ះ នាំយកខាទនីយភោជនីយាហារ ដ៏ច្រើនក្រៃលែង មកឧទ្ទិសចំពោះព្រះអង្គផង ចំពោះភិក្ខុសង្ឃផង ឈរនៅខាងក្រៅក្លោងទ្វារ ។

មាហំ នាគិត យសេន សមាគមំ មា ច មយា យសោ យោ ខោ នាគិត នយិមស្ស នេក្ខម្មសុខស្ស បវិវេកសុខស្ស ឧបសមសុខស្ស សម្ពោធសុខស្ស និកាមលាភី អស្ស អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី យស្សាហំ នេក្ខម្មសុខស្ស បវិវេកសុខស្ស ឧបសមសុខស្ស សម្ពោធសុខស្ស និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី សោ(១) មិឡ្ហសុខំ មិទ្ធសុខំ លាភសក្ការសិលោកសុខំ សាទិយេយ្យាតិ ។ អធិវាសេតុ ទានិ ភន្តេ ភគវា អធិវាសេតុ សុគតោ អធិវាសនកាលោ ទានិ ភន្តេ ភគវតោ យេន យេនេវ ទានិ ភន្តេ ភគវា គមិស្សតិ តន្និន្នាវ ភវិស្សន្តិ ព្រាហ្មណគហបតិកា នេគមា ចេវ ជានបទា ច សេយ្យថាបិ ភន្តេ ថុល្លផុសិតកេ ទេវេ វស្សន្តេ

---

១. ស្យា. ម. សោហំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាគិតៈ តថាគត សូមកុំឲ្យជួបប្រសព្វនឹងយសបរិវារ រាំងយសបរិវារ ក៏សូមកុំឲ្យជួបប្រសព្វនឹងតថាគត ម្នាលនាគិតៈ បុគ្គលណា មិនបានដូចប្រាថ្នា មិនបានដោយងាយ មិនបានដោយស្រួល នូវនេក្ខម្មសុខ (សុខក្នុងផ្នួស) បវិវេកសុខ (សុខក្នុងសេចក្ដីស្ងប់ស្ងាត់) ឧបសមសុខ (សុខក្នុងសេចក្ដីស្ងប់រម្ងាប់) សម្ពោធសុខ (សុខក្នុងការត្រាស់ដឹង) ដូចជានេក្ខម្មសុខ បវិវេកសុខ ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខ ដែលតថាគតបានតាមដូចប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយស្រួល បុគ្គលនោះឯង រមែងត្រេកអរ ចំពោះសេចក្ដីសុខកខ្វក់ សុខក្នុងការដេកលក់ សុខក្នុងលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ ។ ព្រះនាគិតៈ ក្រាបបង្គំទូលទៀតថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សព្វថ្ងៃនេះ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលនិមន្ត សូមព្រះសុគត ទទួលនិមន្តចុះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កាលនេះ ជាកាលគួរព្រះអង្គនឹងទទួលហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងស្ដេចទៅក្នុងទីណាៗ ក្នុងកាលសព្វថ្ងៃនេះ គឺនឹងទៅក្នុងព្រាហ្មណ៍និងគហបតី នៅក្នុងនិគមក្ដី នៅក្នុងជនបទក្ដី នឹងនាំគ្នាការទៅក្នុងទីនោះៗ មិនខាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដូចជាភ្លៀងមានដំណក់ទឹកដ៏ធ្លាស កាលបង្អុរមក

យថានិន្នំ ឧទកានិ បវត្តន្តិ ឯវមេវ ខោ ភន្តេ យេន យេនេវ ភគវា គមិស្សតិ តន្និន្នាវ ភវិស្សន្តិ ព្រាហ្មណគហបតិកា នេគមា ចេវ ជានបទា ច ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ តថា ហិ ភន្តេ ភគវតោ សីលបញ្ញាណន្តិ ។ មាហំ នាគិត យសេន សមាគមំ មា ច មយា យសោ យោ ខោ នាគិត នយិមស្ស នេក្ខម្មសុខស្ស បវិវេកសុខស្ស ឧបសមសុខស្ស សម្ពោធសុខស្ស និកាមលាភី អស្ស អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី យស្សាហំ នេក្ខម្មសុខស្ស បវិវេកសុខស្ស ឧបសមសុខស្ស សម្ពោធសុខស្ស និកាមលាភី អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី សោ មិឡ្ហសុខំ មិទ្ធសុខំ លាភសក្ការសិលោកសុខំ សាទិយេយ្យ ។

ទឹកចាក់និខ្សាយ ដែលហូរចាក់ទៅរកទីទំនាប យ៉ាងណាមិញ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បើព្រះដ៏មានព្រះភាគ នឹងស្ដេចទៅកាន់ទីណាៗ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ក៏គង់នឹងពួកព្រាហ្មណ៍ នឹងគហបតី នៅក្នុងនិគមក្ដី នៅក្នុងជនបទក្ដី នឹងនាំគ្នាការពារទៅកាន់ទីនោះ មិនខាន ក៏យ៉ាងនោះឯង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រោះព្រះអង្គមានសីលនឹងប្រាជ្ញា ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ទៀតថា ម្នាលនាគិតៈ តថាគត សូមកុំឲ្យជួបប្រសព្វនឹងយសបរិវារ ទាំងយសបរិវារ ក៏សូមកុំឲ្យជួបប្រសព្វនឹងតថាគត ម្នាលនាគិតៈ បុគ្គលណា មិនបានដូចប្រាថ្នា មិនបានដោយងាយ មិនបានដោយស្រួល នូវនេក្ខម្មសុខ បវិវេកសុខ ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខ ដូចជានេក្ខម្មសុខ បវិវេកសុខ ឧបសមសុខ សម្ពោធសុខ ដែលតថាគតធ្លាប់បានដូចប្រាថ្នា បានដោយងាយ បានដោយស្រួល បុគ្គលនោះឯង ទើបនឹងត្រេកអរ ចំពោះសេចក្ដីសុខកខ្វក់ សុខគឺការដេកលក់ សុខគឺលាភសក្ការៈ និងសេចក្ដីសរសើរ ។

អសិតបីតខាយិតសាយិតស្ស ខោ នាគិត ឧច្ចារបស្សាវោ ឯសោ តស្ស និស្សន្ទោ បិយានំ ខោ នាគិត វិបរិណាមញ្ញថាភាវា ឧប្បជ្ជន្តិ សោកបរិទេវទុក្ខទោមនស្សុបាយាសា ឯសោ តស្ស និស្សន្ទោ អសុភនិមិត្តានុយោគំ អនុយុត្តស្ស ខោ នាគិត សុភនិមិត្តេ បាដិក្កូល្យតា សណ្ឋាតិ ឯសោ តស្ស និស្សន្ទោ ឆសុ ខោ នាគិត ផស្សាយតនេសុ អនិច្ចានុបស្សិនោ វិហរតោ ផស្សេ បាដិក្កូល្យតា សណ្ឋាតិ ឯសោ តស្ស និស្សន្ទោ បញ្ចសុ ខោ នាគិត ឧបាទានក្ខន្ធេសុ ឧទយព្ពយានុបស្សិនោ វិហរតោ ឧបាទានេ បាដិក្កូល្យតា សណ្ឋាតិ ឯសោ តស្ស និស្សន្ទោតិ ។

បញ្ចង្គិកវគ្គោ តតិយោ ។

ម្នាលនាគិតៈ បុគ្គលដែលស៊ី ផឹក ទំពាស៊ី លិឍភ្លក្ស ហើយនឹងមានឧច្ចារៈបស្សាវៈ នេះជាការនិស្សន្ទនៃការត្រេកត្រអាលនោះ ម្នាលនាគិតៈ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀតចង្អល់ចិត្តតែងកើតឡើង ព្រោះប្រែប្រួល ព្រាត់ប្រាស និរាសចាកសត្វសង្ខារជាទីស្រឡាញ់ នេះជាការនិស្សន្ទនៃសេចក្តីស្រឡាញ់នោះ ម្នាលនាគិតៈ ការខ្ពើមរអើមក្នុងអសុភនិមិត្ត តែងតាំងឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកប្រព្រឹត្ត ព្យាយាម ក្នុងអសុភនិមិត្ត នេះជាការនិស្សន្ទនៃសេចក្តីព្យាយាមនោះ ម្នាលនាគិតៈ ការខ្ពើមរអើម ក្នុងផស្សៈ តែងតាំងឡើងដល់បុគ្គលអ្នកពិចារណាឃើញថា មិនទៀង ក្នុងផស្សាយតនៈទាំង ៦ នេះជាការនិស្សន្ទនៃការពិចារណាថា មិនទៀងនោះ ម្នាលនាគិតៈ ការខ្ពើមរអើម ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធ តែងតាំងឡើងដល់បុគ្គលអ្នកពិចារណា នូវការកើតឡើង និងការវិនាសទៅ ក្នុងឧបាទានក្ខន្ធទាំង ៥ នេះជាការនិស្សន្ទនៃការពិចារណាឧបាទានក្ខន្ធនោះ ។

ចប់ បញ្ចង្គិកវគ្គ ទី ៣ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេការាវុបក្កិលេសា
ទុស្សីលានុគ្គហេន ច
វិមុត្តិ សមាធង្គិកា
ចង្កមោ នាគិតេន ចាតិ

ឧទ្ទាននៃបញ្ចង្គិកវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីសេចក្តីមិនគោរព មាន ២ លើក អំពីឧបក្កិលេស ១ អំពីសម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ១ អំពីធម៌សម្រាប់ជោមជ្រែងសម្មាទិដ្ឋិ ១ អំពីវិមុត្តាយតនៈ ១ អំពីបុគ្គលអ្នកចំរើនសមាធិ ១ អំពីការចំរើនឲ្យសម្មាសមាធិ ប្រកបដោយអង្គប្រាំ ១ អំពីអានិសង្ស ក្នុងការចង្រ្កម ១ អំពីនាគិតត្ថេរ ១ ។

សុមនវគ្គោ

[៣១] អថខោ សុមនា រាជកុមារី បញ្ចហិ រថសតេហិ បញ្ចហិ ច រាជកុមារីសតេហិ បរិវុតា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ សុមនា រាជកុមារី ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥធស្សុ ភន្តេ ភគវតោ ទ្វេ សាវកា សមសទ្ធា សមសីលា សមបញ្ញា ឯកោ ទាយកោ ឯកោ អទាយកោ តេ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជេយ្យុំ ទេវភូតានំ បន នេសំ ភន្តេ សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណន្តិ ។ សិយា សុមនេតិ ភគវា អវោច យោ សោ សុមនេ ទាយកោ សោ អមុំ អទាយកំ ទេវភូតោ សមានោ បញ្ចហិ ឋានេហិ អធិគណ្ហាតិ ទិព្វេន អាយុនា ទិព្វេន វណ្ណេន ទិព្វេន សុខេន ទិព្វេន យសេន ទិព្វេន អាធិបតេយ្យេន ។

សុមនវគ្គ

[៣១] គ្រានោះ នាងសុមនារាជកុមារី មានរថ៥០០ និងរាជកុមារី៥០០អង្គ ហែហមចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយប្រថាប់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះនាងសុមនារាជកុមារី ប្រថាប់ក្នុងទីសមគួរហើយ បានទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សាវកពីររូបរបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក្នុងសាសនានេះ មានសទ្ធាស្មើគ្នា មានសីលស្មើគ្នា មានបញ្ញាស្មើគ្នា ប៉ុន្តែមួយអង្គជាទាយក មួយអង្គមិនមែនជាទាយក សាវកទាំងនោះ ដល់បែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិសួគ៌ទេវលោក បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សាវកទាំងពីរដែលកើតជាទេវតានោះ តើមានសេចក្តីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាងសុមនា មានដែរ ម្នាលនាងសុមនា សាវកណាជាទាយក សាវកនោះ ដល់កើតជាទេវតា រមែងគ្របសង្កត់ទេវតាឯណោះ ដែលមិនមែនជាទាយក ដោយហេតុ ៥ យ៉ាង គឺអាយុទិព្វ ១ សម្បុរទិព្វ ១ សុខទិព្វ ១ យសទិព្វ ១ អធិបតេយ្យទិព្វ ១ ។

យោ សោ សុមនេ ទាយកោ សោ អមុំ អទាយកំ ទេវភូតោ សមានោ ឥមេហិ បញ្ចហិ ឋានេហិ អធិគ្គណ្ហាតីតិ ។ សចេ បន តេ ភន្តេ តតោ ចុតា ឥត្ថត្តំ អាគច្ឆន្តិ មនុស្សភូតានំ បន នេសំ ភន្តេ សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណន្តិ ។ សិយា សុមនេតិ ភគវា អវោច យោ សោ សុមនេ ទាយកោ សោ អមុំ អទាយកំ មនុស្សភូតោ សមានោ បញ្ចហិ ឋានេហិ អធិគ្គណ្ហាតិ មានុសកេន អាយុនា មានុសកេន វណ្ណេន មានុសកេន សុខេន មានុសកេន យសេន មានុសកេន អាធិបតេយ្យេន ។ យោ សោ សុមនេ ទាយកោ សោ អមុំ អទាយកំ មនុស្សភូតោ សមានោ ឥមេហិ បញ្ចហិ ឋានេហិ អធិគ្គណ្ហាតីតិ ។ សចេ បន តេ ភន្តេ ឧភោ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជេយ្យុំ បព្វជិតានំ បន នេសំ ភន្តេ សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណន្តិ ។ សិយា សុមនេតិ ភគវា អវោច យោ សោ សុមនេ ទាយកោ

ម្នាលនាងសុមនា សាវកណា ជាទាយក សាវកនោះ ដល់ទៅកើតជាទេវតា រមែងគ្របសង្កត់ទេវតាឯណោះ ដែលមិនមែនជាទាយក ដោយហេតុ ៥ យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះបើទេវតាទាំងពីរនោះ ច្យុតអំពីទេវលោកនោះ មកកើតក្នុងមនុស្សលោកនេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលទាំងពីរនោះ ដែលកើតជាមនុស្សហើយ កើតមានសេចក្តីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាងសុមនា មានដែរ ម្នាលនាងសុមនា បុគ្គលណា ជាទាយក បុគ្គលនោះ ដល់មកកើតជាមនុស្ស រមែងគ្របសង្កត់បុគ្គលឯណោះ ដែលមិនមែនជាទាយក ដោយហេតុ ៥ យ៉ាង គឺអាយុជារបស់មនុស្ស ១ សម្បុរជារបស់មនុស្ស ១ សុខជារបស់មនុស្ស ១ យសជារបស់មនុស្ស ១ អធិបតេយ្យជារបស់មនុស្ស ១ ។ ម្នាលនាងសុមនា បុគ្គលណា ជាទាយក បុគ្គលនោះ ដល់មកកើតជាមនុស្ស រមែងគ្របសង្កត់បុគ្គលឯណោះ ដែលមិនមែនជាទាយក ដោយហេតុ ៥ យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះបើបុគ្គលទាំងពីរនោះ ចេញចាកផ្ទះបួស បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បព្វជិតទាំងពីរនោះ កើតមានសេចក្តីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលនាងសុមនា មានដែរ ម្នាលនាងសុមនា បុគ្គលណា ជាទាយក

សោ អមុំ អទាយកំ បព្វជិតោ សមានោ បញ្ចហិ ឋានេហិ អធិគណ្ហាតិ យាចិតោវ ពហុលំ ចីវរំ បរិភុញ្ជតិ អប្បំ អយាចិតោ យាចិតោវ ពហុលំ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជតិ អប្បំ អយាចិតោ យាចិតោវ ពហុលំ សេនាសនំ បរិភុញ្ជតិ អប្បំ អយាចិតោ យាចិតោវ ពហុលំ គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជតិ អប្បំ អយាចិតោ យេហិ ខោ បន សព្រហ្មចារីហិ សទ្ធឹ វិហរតិ ត្យស្ស មនាបេនេវ ពហុលំ កាយកម្មេន សមុទាចរន្តិ អប្បំ អមនាបេន មនាបេន ពហុលំ វចីកម្មេន សមុទាចរន្តិ អប្បំ អមនាបេន មនាបេន ពហុលំ មនោកម្មេន សមុទាចរន្តិ អប្បំ អមនាបេន មនាបញ្ញេវ(១) ឧបហារំ ឧបហរន្តិ អប្បំ អមនាបំ ។ យោ សោ សុមនេ ទាយកោ សោ អមុំ អទាយកំ បព្វជិតោ សមានោ ឥមេហិ បញ្ចហិ ឋានេហិ អធិគណ្ហាតីតិ ។ សិយា បន តេ ភន្តេ ឧភោ អរហត្តំ បាបុណន្តិ

១ ម. មនាបញ្ញេវ ពហុលំ ។

បុគ្គលនោះ លុះដល់បានបួសហើយ រមែងគ្របសង្កត់បុគ្គលឥតឱ្យទាន ដែលមិនមែនជាទាយក ដោយហេតុ ៥ យ៉ាង គឺបើគេអង្វរ រមែងប្រើប្រាស់ចីវរច្រើន បើគេមិនអង្វរ ប្រើប្រាស់ចីវរតិច ១ បើគេអង្វរ រមែងបរិភោគបិណ្ឌបាតច្រើន បើគេមិនអង្វរ គឺបរិភោគបិណ្ឌបាតតិច ១ បើគេអង្វរ រមែងប្រើប្រាស់សេនាសនៈច្រើន បើគេមិនអង្វរ គឺប្រើប្រាស់សេនាសនៈតិច ១ បើគេអង្វរ រមែងប្រើប្រាស់គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារច្រើន បើគេមិនអង្វរ គឺប្រើប្រាស់គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារតិច ១ បើប្រសិនជានៅ ជាមួយពួកសព្រហ្មចារីណា ពួកសព្រហ្មចារីនោះ រមែងរាប់អានភិក្ខុនោះ ដោយកាយកម្ម ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច រាប់អានដោយវចីកម្ម ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច រាប់អានដោយមនោកម្ម ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច នូវឧបហារ ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្តតិច ១ ម្នាលនាងសុមនា បុគ្គលណាជាទាយក បុគ្គលនោះដល់បានបួសហើយ រមែងគ្របសង្កត់បុគ្គលឥតឱ្យទាន ដែលមិនមែនជាទាយកដោយហេតុ ៥ យ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះបើបុគ្គលទាំងពីរនោះ បានសម្រេចព្រះអរហត្ត

អរហត្តប្បត្តានំ ឥធ នេសំ ភន្តេ សិយា វិសេសោ សិយា នានាករណន្តិ ។ ឯត្ថ ខោ បនេសាហំ សុមនេ ន កិញ្ចិ នានាករណំ វទាមិ យទិទំ វិមុត្តិយា វិមុត្តិន្តិ ។ អច្ឆរិយំ ភន្តេ អព្ភុតំ ភន្តេ យាវញ្ចិទំ ភន្តេ អលមេវ ទានានិ ទាតុំ អលំ បុញ្ញានិ កាតុំ យត្រ ហិ នាម ទេវភូតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ មនុស្សភូតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ បព្ពជិតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានីតិ ។ ឯវមេតំ សុមនេ ឯវមេតំ សុមនេ អលំ ហិ សុមនេ ទានានិ ទាតុំ អលំ បុញ្ញានិ កាតុំ ទេវភូតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ មនុស្សភូតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានិ បព្ពជិតស្សបិ ឧបការានិ បុញ្ញានីតិ ។ ឥទមវោច ភគវា ឥទំ វត្វាន សុគតោ អថាបរំ ឯតទវោច សត្ថា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បណ្ដាបព្វជិតទាំងពីររូប ដែលបានសម្រេចព្រះអរហត្តហើយនុ៎ះ តើមានសេចក្ដីវិសេស មានហេតុផ្សេងគ្នាដែរឬទេ ។ ម្នាលនាងសុមនា ក្រែងពួកនុ៎ះ តថាគត មិនសំដែងហេតុផ្សេងគ្នា ត្រង់វិមុត្តិដែលរួចស្រឡះ ដោយវិមុត្តិនេះទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចំឡែកណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បុគ្គលគួរឲ្យទានទាំងឡាយមែន គួរធ្វើបុណ្យទាំងឡាយមែន ព្រោះថាបុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើត ជាទេវតាផង បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើតជាមនុស្សផង បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកបួស (បានទៅមុខ) ផង ។ ម្នាលនាងសុមនា ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលនាងសុមនា ហេតុនុ៎ះយ៉ាងនេះហើយ ម្នាលនាងសុមនា បុគ្គលគួរឲ្យទានទាំងឡាយ គួរធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ (ព្រោះ) បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើត ជាទេវតាផង បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកដែលកើត ជាមនុស្សផង បុណ្យទាំងឡាយ ជាឧបការៈដល់អ្នកបួសផង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ពាក្យនេះ លុះព្រះសុគតបានត្រាស់ពាក្យនេះហើយ ព្រះសាស្ដា បានត្រាស់ពាក្យជាគាថានេះតទៅទៀតថា

យថាបិ ចន្ទោ វិមលោ គច្ឆំ អាកាសធាតុយា
សព្ពេ តារគណេ លោកេ អាភាយ អតិរោចតិ
តថេវ សីលសម្បន្នោ សទ្ធោ បុរិសបុគ្គលោ
សព្ពេ មច្ឆរិនោ លោកេ ចាគេន អតិរោចតិ ។
យថាបិ មេឃោ ថនយំ វិជ្ជុមាលី សតក្កកុ
ថលំ និន្នញ្ច បូរេតិ អភិវស្សំ វសុន្ធរំ
ឯវំ ទស្សនសម្បន្នោ សម្មាសម្ពុទ្ធសាវកោ
មច្ឆរឹ អធិគ្គណ្ហាតិ បញ្ចដ្ឋានេហិ បណ្ឌិតោ
អាយុនា យសសា ចេវ វណ្ណេន ច សុខេន ច
ស វេ ភោគបរិព្យូឡ្ហោ បេច្ច សគ្គេ បមោទតីតិ ។

(៣៦) ឯកំ សមយំ ភគវា រាជគហេ វិហរតិ វេឡុវនេ កលន្ទកនិវាបេ ។ អថខោ ចុន្ទី រាជកុមារី បញ្ចហិ រថសតេហិ បញ្ចហិ ច កុមារីសតេហិ បរិវុតា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

ព្រះចន្ទមិនមានមន្ទិល កាលចរទៅតាមអាកាស រមែងរុងរឿងលើសជាងពួកផ្កាយទាំងអស់លើអាកាស ដោយពន្លឺ (របស់ខ្លួន) យ៉ាងណាមិញ បុរសបុគ្គលមានសទ្ធាបរិបូណ៌ ដោយសីល រមែងរុងរឿងជាងពួកបុគ្គលកំណាញ់ទាំងអស់ក្នុងលោកដោយចាគៈក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ កាលភ្លៀងប្រកបដោយផ្គរបន្លឺដោយផ្លេកបរិបូណ៌ ដោយកំពូលដ៏ច្រើន បង្អុរចុះមកបំពេញផែនដី ដែលខ្ពស់ទាបឲ្យពោរពេញ យ៉ាងណាមិញ សាវករបស់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធដែលបរិបូណ៌ ដោយទស្សនៈជាបណ្ឌិត រមែងគ្របសង្កត់បុគ្គល អ្នកមានសេចក្តីកំណាញ់ដោយហេតុ ៥ យ៉ាងគឺ អាយុ យស សម្បុរ សុខ និងភោគៈ បណ្ឌិតនោះឯង បរិបូណ៌ដោយភោគៈដល់ទៅលោកខាងមុខ រមែងរីករាយ ក្នុងឋានសួគ៌ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៣៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តវេឡុវន ជាកលន្ទកនិវាបស្ថាន ទៀបក្រុងរាជគ្រឹះ ។ គ្រានោះ នាងចុន្ទីរាជកុមារី មានរថ ៥០០ និងកុមារី ៥០០ ហែហមចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយប្រថាប់គង់ក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ ចុន្ទី រាជកុមារី ភគវន្តំ ឯតទវោច អម្ហាកំ ភន្តេ ភាតា ចុន្ទោ នាម រាជកុមារោ សោ ឯវមាហ យទេវ សោ ហោតិ ឥត្ថី វា បុរិសោ វា ពុទ្ធំ សរណំ គតោ ធម្មំ សរណំ គតោ សង្ឃំ សរណំ គតោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ អទិន្នាទានា បដិវិរតោ កាមេសុ មិច្ឆាចារា បដិវិរតោ មុសាវាទា បដិវិរតោ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ សោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិញ្ញេវ ឧបបជ្ជតិ នោ ទុគ្គតិន្តិ ។ សាហំ ភន្តេ ភគវន្តំ បុច្ឆាមិ កថំរូបេ នុ ខោ ភន្តេ សត្ថរិ បសន្នោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិញ្ញេវ ឧបបជ្ជតិ នោ ទុគ្គតឹ កថំរូបេ ធម្មេ បសន្នោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិញ្ញេវ ឧបបជ្ជតិ នោ ទុគ្គតឹ កថំរូបេ សង្ឃេ បសន្នោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិញ្ញេវ ឧបបជ្ជតិ នោ ទុគ្គតឹ កថំរូបេសុ សីលេសុ បរិបូរការី កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតិញ្ញេវ ឧបបជ្ជតិ នោ ទុគ្គតិន្តិ ។

លុះនាងចុន្ទីរាជកុមារី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន រាជកុមារឈ្មោះចុន្ទៈ ជាបងខ្ញុំព្រះអង្គនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា តបើបុគ្គលណាក៏ដោយ ទោះស្ត្រីក្តី បុរសក្តី ដល់នូវព្រះពុទ្ធជាទីពឹង ដល់នូវព្រះធម៌ជាទីពឹង ដល់នូវព្រះសង្ឃជាទីពឹងហើយ វៀរចាកបាណាតិបាត វៀរចាកអទិន្នាទាន វៀរចាកកាមេសុមិច្ឆាចារ វៀរចាកមុសាវាទ វៀរចាកសុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋាន បុគ្គលនោះ លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គសូមសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តាមានសភាពដូចម្តេច លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះធម៌ មានសភាពដូចម្តេច លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសង្ឃ មានសភាពដូចម្តេច លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិ បំពេញក្នុងសីល មានសភាពដូចម្តេច លុះបែកធ្លាយនៃកាយស្លាប់ទៅ បានទៅកើតក្នុងសុគតិ មិនទៅកើតក្នុងទុគ្គតិទេ ។

យាវតា ភិក្ខវេ សត្តា អបទា វា ទ្វិបទា វា ចតុប្បទា វា ពហុប្បទា វា រូបិនោ វា អរូបិនោ វា សញ្ញិនោ វា អសញ្ញិនោ វា នេវសញ្ញីនាសញ្ញិនោ វា តថាគតោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ ។ យេ ភិក្ខវេ ពុទ្ធេ បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ យាវតា ភិក្ខវេ ធម្មា សង្ខតា វា អសង្ខតា វា វិរាគោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ យទិទំ មទនិម្មទនោ បិបាសវិនយោ អាលយសមុគ្ឃាតោ វដ្ដុបច្ឆេទោ តណ្ហក្ខយោ វិរាគោ និរោធោ និព្វានំ ។ យេ ភិក្ខវេ វិរាគេ ធម្មេ បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ យាវតា ភិក្ខវេ សង្ឃា វា គណា វា តថាគតសាវកសង្ឃោ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ យទិទំ ចត្តារិ បុរិសយុគានិ អដ្ឋ បុរិសបុគ្គលា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គប់តាំងពីពួកសត្វឥតជើងក្តី មានជើង ២ ក្តី ជើង ៤ ក្តី ជើងច្រើនក្តី មានរូបក្តី ឥតរូបក្តី មានសញ្ញាក្តី ឥតសញ្ញាក្តី មិនមែនជាមិនមានសញ្ញាក្តី ព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកសត្វទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបុគ្គលណាជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះពុទ្ធ ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថា ជ្រះថ្លា ក្នុងបុគ្គលដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានដល់ពួកបុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លា ក្នុងបុគ្គលដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសង្ខតធម៌ក្តី អសង្ខតធម៌ក្តី ទាំងប៉ុន្មាន វិរាគធម៌ គឺធម៌ញាំញីសេចក្តីស្រវឹងប្រុះប្រោម នាំបង់នូវសេចក្តីស្រេកឃ្លាន ការរំលើងនូវសេចក្តីអាល័យ ផ្តាច់បង់នូវវដ្តៈ អស់តណ្ហា ប្រាសចាកតម្រេក រលត់ទុក្ខ មិនមានគ្រឿងចាក់ដោត ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងពួកធម៌ទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបុគ្គលណាជ្រះថ្លា ក្នុងវិរាគធម៌ ពួកបុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជ្រះថ្លា ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានដល់ពួកបុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លា ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សង្ឃក្តី គណៈក្តី ទាំងប៉ុន្មាន សង្ឃសាវករបស់តថាគត លើកជាគូនៃបុរសមាន ៤ គូ លើករៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨

ឯស ភគវតោ សាវកសង្ឃោ អាហុនេយ្យោ បាហុ-
នេយ្យោ ទក្ខិណេយ្យោ អញ្ជលិករណីយោ អនុត្តរំ
បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ យេ ខោ ភិក្ខវេ សង្ឃេ
បសន្នា អគ្គេ តេ បសន្នា អគ្គេ ខោ បន បសន្នានំ
អគ្គោ វិបាកោ ហោតិ ។ យាវតា ភិក្ខវេ សីលានិ
អរិយកន្តានិ តេសំ អគ្គមក្ខាយតិ យទិទំ អខណ្ឌានិ
អច្ឆិទ្ទានិ អសពលានិ អកម្មាសានិ ភុជិស្សានិ
វិញ្ញុប្បសត្ថានិ អបរាមដ្ឋានិ សមាធិសំវត្តនិកានិ ។
យេ ខោ ភិក្ខវេ អរិយកន្តេសុ សីលេសុ បរិបូរការិនោ
អគ្គេ តេ បរិបូរការិនោ អគ្គេ ខោ បន បរិបូរការីនំ
អគ្គោ វិបាកោ ហោតីតិ ។

សង្ឃតាំងពីនុ៎ះ ជាសង្ឃសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអ្នកគួរទទួល ចតុប្បច្ច័យ ដែលបុគ្គលនាំមកអំពីទេស ហើយនាំមកបូជា គួរទទួល អាគន្តុកទាន គួរទទួលទក្ខិណាទាន ដែលបុគ្គលជឿនូវកម្មនិងផលនៃកម្ម ហើយឲ្យ គួរធ្វើអញ្ជលីកម្ម ដែលសត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត ដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ព្រះសង្ឃជាប្រសើរ ជាងសង្ឃពួកគណៈទាំង នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកបុគ្គលណាជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃ ពួក បុគ្គលនោះ ឈ្មោះថាជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានដល់ពួកបុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរ ។ ម្នាល ភិក្ខុ សីលដែលព្រះអរិយៈសរសើរ តាំងអម្បាលម៉ាន ជាសីលមិន ដាច់ មិនធ្លុះ មិនពពាល មិនពព្រុះ ជាសីលអ្នកជា ដែលវិញ្ញូជន សរសើរហើយ មិនប៉ះពាល់ ដោយតណ្ហានិងទិដ្ឋិ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី សមាធិ នេះព្រោះជាប្រសើរ ជាងសីលទាំងនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ពួកបុគ្គលណា ជាអ្នកបំពេញក្នុងពួកសីល ដែលព្រះអរិយៈសរសើរ ហើយ ពួកបុគ្គលទាំងនោះ ឈ្មោះថាបានបំពេញ ក្នុងសីលដ៏ប្រសើរ ផលដ៏ប្រសើរ រមែងមានដល់ពួកបុគ្គលអ្នកបំពេញ ក្នុងសីលដ៏ប្រសើរ ។

អគ្គតោ វេ បសន្នានំ អគ្គំ ធម្មំ វិជានតំ
អគ្គេ ពុទ្ធេ បសន្នានំ ទក្ខិណេយ្យេ អនុត្តរេ
អគ្គេ ធម្មេ បសន្នានំ វិរាគូបសមេ សុខេ
អគ្គេ សង្ឃេ បសន្នានំ បុញ្ញក្ខេត្តេ អនុត្តរេ
អគ្គស្មឹ ទានំ ទទតំ អគ្គំ បុញ្ញំ បវឌ្ឍតិ
អគ្គំ អាយុ ច វណ្ណោ ច យសោ កិត្តិ សុខំ ពលំ
អគ្គស្ស ទាតា មេធាវី អគ្គធម្មសមាហិតោ
ទេវភូតោ មនុស្សោ វា អគ្គប្បត្តោ បមោទតីតិ ។

(៣៣) ឯកំ សមយំ ភគវា ភទ្ទិយេ វិហរតិ ជាតិយាវនេ ។ អថខោ ឧគ្គហោ មេណ្ឌកនត្តា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧប-សង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

បុណ្យក្តី អាយុដ៏ប្រសើរផង យសស័ក្តិដ៏ប្រសើរផង កេរ្តិ៍ឈ្មោះដ៏ប្រសើរផង សុខដ៏ប្រសើរផង កម្លាំងដ៏ប្រ-សើរផង រមែងចំរើនដល់ពួកបុគ្គលអ្នកជ្រះថ្លានឹងវត្ថុដ៏ប្រសើរ ដឹងច្បាស់នូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះពុទ្ធដ៏ប្រសើរ ជាទក្ខិណេយ្យបុគ្គល គេរកបុគ្គលដទៃៗក្រៃលែងជាងគ្មាន ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាធម៌ប្រាសចាករាគៈ ជាធម៌ស្ងប់រម្ងាប់ នាំមកនូវសុខ ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃដ៏ប្រសើរ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត គេរកបុគ្គលដទៃៗក្រៃលែងជាងគ្មាន ជាអ្នកឲ្យនូវទានចំពោះបុគ្គលដ៏ប្រសើរ បុគ្គលអ្នកមានប្រាជ្ញា មានចិត្តដំកល់ ក្នុងធម៌ដ៏ប្រសើរ ជាអ្នកឲ្យនូវទានចំពោះបុគ្គល ដ៏ប្រសើរ ទោះជាទៅកើតជាទេវតាឬមនុស្ស ដល់នូវសេចក្តីប្រសើរ រមែងរីករាយ ។

(៣៣) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងជាតិយាវន ទៀបក្រុងភទ្ទិយៈ ។ គ្រានោះ ឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា (ជាចៅមេណ្ឌកសេដ្ឋី) ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។

ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឧគ្គហោ មេណ្ឌកនត្តា ភគវន្តំ ឯតទវោច អធិវាសេតុ មេ ភន្តេ ភគវា ស្វាតនាយ អត្តចតុត្ថោ ភត្តន្តិ ។ អធិវាសេសិ ភគវា តុណ្ហីភាវេន ។ អថ ខោ ឧគ្គហោ មេណ្ឌកនត្តា ភគវតោ អធិវាសនំ វិទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថ ខោ ភគវា តស្សា រត្តិយា អច្ចយេន បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ឧគ្គហស្ស មេណ្ឌកនត្តុនោ និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថ ខោ ឧគ្គហោ មេណ្ឌកនត្តា ភគវន្តំ បណីតេន ខាទនីយេន ភោជនីយេន សហត្ថា សន្តប្បេសិ សម្បវារេសិ ។ អថ ខោ ឧគ្គហោ មេណ្ឌកនត្តា ភគវន្តំ ភុត្តាវឹ ឱនីតបត្តបាណឹ ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឧគ្គហោ មេណ្ឌកនត្តា ភគវន្តំ ឯតទវោច ឥមា មេ ភន្តេ កុមារិយោ បតិកុលានិ គមិស្សន្តិ

លុះឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានភិក្ខុជាគំរប់ ៤ នឹងព្រះអង្គ ទទួលភត្តខ្ញុំព្រះអង្គនៅថ្ងៃស្អែក ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលដោយតុណ្ហីភាព ។ គ្រានោះ ឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តាដឹងច្បាស់ថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទទួលនិមន្តហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយចេញទៅ ។ ដល់វេលាកន្លងរាត្រីនោះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ស្ដេចចូលទៅដល់លំនៅរបស់ឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើអាសនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លំដាប់នោះ ឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា អង្គាសព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឲ្យឆ្អែតស្កប់ស្កល់ ដោយខាទនីយភោជនីយាហារដ៏ថ្លៃថ្លា ដោយដៃខ្លួនឯង ត្រាតែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ឃាត់ ។ លុះឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា (ឃើញ) ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សោយរួចលែងលូកព្រះហស្តក្នុងបាត្រហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកកុមារីរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទាំងអម្បាលនេះ មុខជានឹងទៅកាន់ត្រកូលប្ដី

ឱវទតុ តាសំ ភន្តេ ភគវា អនុសាសតុ តាសំ
ភន្តេ ភគវា យំ តាសំ អស្ស ទីឃរត្តំ ហិតាយ
សុខាយាតិ ។ អថខោ ភគវា តា កុមារិយោ
ឯតទវោច តស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ
យស្ស វោ មាតាបិតរោ ភត្តុនោ ទស្សន្តិ អត្ថកាមា
ហិតេសិនោ អនុកម្បកា អនុកម្បំ ឧបាទាយ
តស្ស ភវិស្សាម បុព្វុដ្ឋាយិនិយោ បច្ឆានិបា-
តិនិយោ កឹការបដិស្សាវិនិយោ មនាបចារិនិយោ
បិយវាទិនិយោតិ ឯវំ ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិតព្វំ ។
តស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យេ តេ ភត្តុ
គរុនោ ភវិស្សន្តិ មាតាតិ វា បិតាតិ វា សមណ-
ព្រាហ្មណាតិ វា តេ សក្ការិស្សាម គរុការិស្សាម
មានេស្សាម បូជេស្សាម អព្ភាគតេ ច អាសនោទកេន
បដិបូជេស្សាមាតិ ឯវំ ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិតព្វំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទូន្មានពួកកុមារីទាំងនោះ ឲ្យមាន បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រៀនប្រដៅ ពួកកុមារីទាំងនោះ ដោយអនុសាសនៈណា ដែលនាំឲ្យបាន ប្រយោជន៍និងសេចក្ដីសុខ អស់កាលដ៏វែងដល់កុមារីទាំងនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងពួកកុមារីទាំងនោះ យ៉ាងនេះថា ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារី ក្នុងលោកនេះ ត្រូវសិក្សា យ៉ាងនេះថា មាតានិងបិតា ជាអ្នកប្រាថ្នាសេចក្ដីចំរើន ជាអ្នកស្វែងរកប្រយោជន៍ ជាអ្នកអនុគ្រោះ អាស្រ័យសេចក្ដីអនុគ្រោះហើយ ឲ្យដល់ប្រុសជាស្វាមីណា យើងទាំងឡាយ ជាស្រីក្រោកឡើងមុនគេ ដេកក្រោយគេ ប្រុងនឹងទទួលកិច្ចការអ្វីៗ ប្រព្រឹត្តផ្គាប់ផ្គុន និយាយពាក្យផ្អែមល្ហែមដល់ស្វាមីនោះ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ឲ្យនាងត្រូវសិក្សា យ៉ាងនេះចុះ ។ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារីក្នុងលោកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា បុគ្គលណាជាទីគោរពនៃស្វាមីនោះជាមាតាក្ដី បិតាក្ដី សមណព្រាហ្មណ៍ក្ដី យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន បូជាដល់បុគ្គលទាំងនោះ ទាំងទទួលស្ងួរសម រៀបចំដោយអាសនៈនិងទឹកលាងជើង ចំពោះជនទាំងឡាយ ដែលមកដល់ហើយ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ពួកនាងត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។

តស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យេ តេ ភត្តុ អព្ភន្តរា កម្មន្តា ឧណ្ណាតិ វា កប្បាសាតិ វា តត្ថ ទក្ខា ភវិស្សាម អនលសា តត្រុបាយាយ វីមំសាយ សមន្នាគតា អលំ កាតុំ អលំ សំវិធាតុន្តិ ឯវំ ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិតព្វំ ។ តស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យោ សោ ភត្តុ អព្ភន្តរោ អន្តោជនោ ទាសាតិ វា បេស្សាតិ វា កម្មករាតិ វា តេសំ កតញ្ច កតតោ ជានិស្សាម អកតញ្ច អកតតោ ជានិស្សាម គិលានកានញ្ច ពលាពលំ ជានិស្សាម ខាទនីយំ ភោជនីយំ ចស្ស បច្ចំសេន វិភជិស្សាមាតិ(១) ឯវំ ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិតព្វំ ។ តស្មាតិហ កុមារិយោ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ យំ ភត្តា អាហរិស្សតិ ធនំ វា ធញ្ញំ វា រជតំ វា ជាតរូបំ វា តំ អារក្ខេន គុត្តិយា សម្បាទេស្សាម

១ ម. បច្ចំសេន វិភជិស្សាមាតិ ។ ឧ. បច្ចុយំសេនាសន្តិ បច្ចត្តំសេន សំវិភជិស្សាមាតិ ។

ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារីក្នុងលោកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ការងារទាំងឡាយណា ខាងក្នុងផ្ទះរបស់ប្តី គឺរោមចៀមក្តី កប្បាសក្តី ពួកយើងនឹងជាស្រីឈ្លាសវៃ ក្នុងការងារទាំងនោះ មិនខ្ជិលច្រអូស ប្រកបដោយឧបាយនឹងការត្រិះរិះ ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះថា គួរធ្វើ គួរចាត់ចែង ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ពួកនាងត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារីក្នុងលោកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ជនណា ជាជនខាងក្នុងផ្ទះរបស់ស្វាមី គឺទាសក្តី អ្នកបម្រើក្តី អ្នកធ្វើការងារក្តី ពួកយើងនឹងដឹងការងារដែលជនទាំងនោះធ្វើហើយ ព្រោះការងារដែលជនទាំងនោះ ធ្វើហើយផង នឹងដឹងការងារដែលជនទាំងនោះ មិនទាន់ធ្វើ ព្រោះការងារដែលជនទាំងនោះ មិនបានធ្វើផង នឹងដឹងថាឈឺធ្ងន់ ឈឺស្រាលផង ហើយចែកចែកខាទនីយភោជនីយាហារ តាមចំណែក ៗ ដល់ជនទាំងនោះផង ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ពួកនាងត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ ហេតុដូច្នោះ ពួកកុមារីក្នុងលោកនេះ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ស្វាមីនាំរបស់ណាមក គឺទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី យើងទាំងឡាយនឹងធ្វើរបស់នោះ ឱ្យសម្រេចដោយការរក្សានិងការគ្រប់គ្រង

តត្ថ ច ភវិស្សាម អធុត្តី អថេនី អសោណ្ឌី អវិនាសិកាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ កុមារិយោ សិក្ខិតព្វំ ។ ឥមេហិ ខោ កុមារិយោ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ មាតុគាមោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា មនាបកា-យិកានំ ទេវានំ សហព្យតំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

យោ នំ ភរតិ សព្វទា   និច្ចំ អាតាបិ ឧស្សុកោ
សព្វកាមហរំ បោសំ   ភត្តារំ នាតិមញ្ញតិ
ន ចាបិ សោត្ថិ ភត្តារំ   ឥស្សាវាទេន(១) រោសយេ
ភត្តុ ច គរុនោ សព្វេ   បដិបូជេតិ បណ្ឌិតា
ឧដ្ឋាយិកា អនលសា   សង្គហិតបរិជ្ជនា
ភត្តុ មនាបំ ចរតិ   សម្ភតំ អនុរក្ខតិ ។
យា ឯវំ វត្តតិ នារី   ភត្តុ ឆន្ទវសានុគា
មនាបា នាម តេ ទេវា   យត្ថ សា ឧបបជ្ជតីតិ ។

១. ឥស្សាចារេន ។

មិនជាស្រីអ្នកលេង មិនជាស្រីអ្នកលួច មិនជាស្រីអ្នកផឹកស្រា មិនមែនជាស្រីអ្នកបំផ្លាញរបស់ទ្រព្យដែលខ្លួនគ្រប់គ្រងនោះ ម្នាលកុមារីទាំងឡាយ អ្នកនាងត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលនាងកុមារីទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ប្រកបដោយធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើត ក្នុងពួកទេវតាមានកាយជាទីគាប់ចិត្ត ។

(ស្វាមីណា ចិញ្ចឹមភរិយានោះសព្វកាល មានព្យាយាមខ្ជាប់ខ្ជួនជានិច្ច ភរិយាមិនត្រូវមើលងាយស្វាមីអ្នកចិញ្ចឹម អ្នកបំពេញសេចក្ដីប្រាថ្នាទាំងពួង (នោះ) ឡើយ ស្ត្រីល្អមិនត្រូវក្រោធខឹងនឹងស្វាមី ដោយកិរិយាប្រព្រឹត្តប្រច័ណ្ឌ ស្ត្រីមុតចេះដឹង រមែងទំនុកបម្រុងពួកជនទាំងពួង អ្នកជាទីគោរពរបស់ស្វាមីផង ភរិយាជាស្ត្រីមានព្យាយាម មិនខ្ជិលច្រអូស សង្គ្រោះជនជាបរិវារក្នុងផ្ទះស្វាមី ប្រព្រឹត្តគុណជាទីគាប់ចិត្តរបស់ស្វាមី រក្សាទុកទ្រព្យសម្បត្តិដែលស្វាមីបានមកហើយដោយប្រពៃ ។ នារីណាបានប្រព្រឹត្តយ៉ាងនេះ លុះតាមអំណាចសេចក្ដីប្រាថ្នារបស់ស្វាមី នារីនោះ រមែងទៅកើតក្នុងពួកទេវតាទាំងនោះ ដែលមានកាយជាទីគាប់ចិត្ត ។

(៣៤) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថ ខោ សីហោ សេនាបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សីហោ សេនាបតិ ភគវន្តំ ឯតទវោច សក្កា នុ ខោ ភន្តេ សន្ទិដ្ឋិកំ ទានផលំ បញ្ញាបេតុន្តិ ។ សក្កា សីហាតិ ភគវា អវោច ទាយកោ សីហ ទានបតិ ពហុនោ ជនស្ស បិយោ ហោតិ មនាបោ យំបិ សីហ ទាយកោ ទានបតិ ពហុនោ ជនស្ស បិយោ ហោតិ មនាបោ ឥទំបិ សន្ទិដ្ឋិកំ ទានផលំ ។ បុន ចបរំ សីហ ទាយកំ ទានបតឹ សន្តោ សប្បុរិសា ភជន្តិ យំបិ សីហ ទាយកំ ទានបតឹ សន្តោ សប្បុរិសា ភជន្តិ ឥទំបិ សន្ទិដ្ឋិកំ ទានផលំ ។ បុន ចបរំ សីហ ទាយកស្ស ទានបតិនោ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ

(៣៤) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅ ក្នុងកូដាគារសាលា នាព្រៃមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ សីហៈសេនាបតី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះសីហៈសេនាបតី អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះអង្គអាចនឹងបញ្ញត្តផលទាន ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯងបានឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលសីហៈ អាចបញ្ញត្តបាន ម្នាលសីហៈ ទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនច្រើន ម្នាលសីហៈ ទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនច្រើន ដោយហេតុណា ហេតុនេះឯង ជាផលទានដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ ម្នាលសីហៈ មួយទៀត ពួកសប្បុរស អ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ រមែងគប់រកទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ម្នាលសីហៈ បើពួកសប្បុរស មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ រមែងគប់រកទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន ដោយហេតុណា ហេតុនេះជាផលទាន ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ ម្នាលសីហៈ មួយទៀត កិត្តិស័ព្ទដ៏ពីរោះរបស់ទាយកអ្នកម្ចាស់ទាន រមែងខ្ចរខ្ចាយទៅ

យម្បិ សីហ ទាយកស្ស ទានបតិនោ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ ឥទម្បិ សន្ទិដ្ឋិកំ ទានផលំ ។ បុន ចបរំ សីហ ទាយកោ ទានបតិ យញ្ញទេវ បរិសំ ឧបសង្កមតិ យទិ ខត្តិយបរិសំ យទិ ព្រាហ្មណបរិសំ យទិ គហបតិបរិសំ យទិ សមណបរិសំ វិសារទោ ឧបសង្កមតិ អមង្កុភូតោ យម្បិ សីហ ទាយកោ ទានបតិ យញ្ញទេវ បរិសំ ឧបសង្កមតិ យទិ ខត្តិយបរិសំ យទិ ព្រាហ្មណបរិសំ យទិ គហបតិបរិសំ យទិ សមណបរិសំ វិសារទោ ឧបសង្កមតិ អមង្កុភូតោ ឥទម្បិ សន្ទិដ្ឋិកំ ទានផលំ ។ បុន ចបរំ សីហ ទាយកោ ទានបតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ យម្បិ សីហ ទាយកោ ទានបតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ឥទំ សម្បរាយិកំ ទានផលន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ សីហោ សេនាបតិ

ម្នាលសីហៈ ឯកិត្តិស័ព្ទពីរោះរបស់ទាយកម្ចាស់ទាន រមែងខ្ចរខ្ចាយទៅ ដោយហេតុណា ហេតុនេះឯង ជាផលទាន ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ។ ម្នាលសីហៈ មួយទៀត ទាយកម្ចាស់ទាន ចូលទៅកាន់បរិស័ទណា ទោះជាខត្តិយបរិស័ទ ព្រាហ្មណបរិស័ទ គហបតិបរិស័ទ សមណបរិស័ទ រមែងក្លៀវក្លា មិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ម្នាលសីហៈ បើទាយកម្ចាស់ទាន ចូលទៅកាន់បរិស័ទណាក៏ដោយ ទោះជាខត្តិយបរិស័ទ ព្រាហ្មណបរិស័ទ គហបតិបរិស័ទ សមណបរិស័ទ ក៏ក្លៀវក្លា មិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដោយហេតុណា ហេតុនេះជាផលទាន ដែលបុគ្គលឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ។ ម្នាលសីហៈ មួយទៀត ទាយកម្ចាស់ទាន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ម្នាលសីហៈ បើទាយកម្ចាស់ទាន បែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ដោយហេតុណា ហេតុនេះជាផលទាន ជាគុណក្នុងលោកខាងមុខ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ សីហសេនាបតី

ភគវន្តំ ឯតទវោច យានិមានិ ភន្តេ ភគវតា ចត្តារិ សន្ទិដ្ឋិកានិ ទានផលានិ អក្ខាតានិ នាហំ ឯត្ថ ភគវតោ សទ្ធាយ គច្ឆាមិ អហំបេតានិ ជានាមិ ។ អហំ ភន្តេ ទាយកោ ទានបតិ ពហុនោ ជនស្ស បិយោ មនាបោ ។ អហំ ភន្តេ ទាយកោ ទានបតិ មំ សន្តោ សប្បុរិសា ភជន្តិ ។ អហំ ភន្តេ ទាយកោ ទានបតិ មយ្ហំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ សីហោ សេនាបតិ ទាយកោ ការកោ សង្ឃុបដ្ឋាកោតិ ។ អហំ ភន្តេ ទាយកោ ទានបតិ យញ្ញទេវ បរិសំ ឧបសង្កមាមិ យទិ ខត្តិយបរិសំ យទិ ព្រាហ្មណបរិសំ យទិ គហបតិបរិសំ យទិ សមណបរិសំ វិសារទោ ឧបសង្កមាមិ អមង្កុភូតោ ។ យានិមានិ ភន្តេ ភគវតា ចត្តារិ សន្ទិដ្ឋិកានិ ទានផលានិ អក្ខាតានិ នាហំ ឯត្ថ ភគវតោ សទ្ធាយ គច្ឆាមិ អហំបេតានិ ជានាមិ ។

បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ផលនៃទាន ៤ ប្រការ ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបាច់ជឿព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់ផលនៃទាននោះទេ ខ្ញុំព្រះអង្គបានដឹងផលទានទាំងនុ៎ះដែរ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាទាយកម្ចាស់ទាន រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ជនច្រើន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាទាយកម្ចាស់ទាន ពួកសប្បុរសអ្នកមានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ តែងគប់រកខ្ញុំព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាទាយកម្ចាស់ទាន កិត្តិស័ព្ទដ៏ពីរោះរបស់ខ្ញុំ ក៏ល្បីខ្ចរថា សីហសេនាបតី ជាអ្នកឲ្យទាន ជាអ្នកធ្វើបុណ្យ អ្នកបម្រើសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គជាទាយកម្ចាស់ទាន ចូលទៅកាន់បរិសទ្យណា ទោះជាខត្តិយបរិសទ្យ ព្រាហ្មណបរិសទ្យ គហបតិបរិសទ្យ សមណបរិសទ្យ រមែងក្លៀវក្លា មិនមានសេចក្តីអៀនខ្មាស ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ផលនៃទាន ៤ ប្រការ ដែលបុគ្គលគប្បីឃើញច្បាស់ ដោយខ្លួនឯង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយនេះ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនបាច់ជឿព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រង់ផលនៃទាននោះទេ ព្រោះខ្ញុំព្រះអង្គដឹងនូវផលនៃទាននោះដែរ ។

យញ្ច ខោ មំ ភន្តេ ភគវា ឯវមាហ ទាយកោ សីហ ទានបតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតីតិ ។ ឥទាហំ ន ជានាមិ ឯត្ថ ច បនាហំ ភគវតោ សទ្ធាយ គច្ឆាមីតិ ។ ឯវមេតំ សីហ ឯវមេតំ សីហ ទាយកោ សីហ ទានបតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតីតិ ។

ទទំ បិយោ ហោតិ ភជន្តិ នំ ពហូ
កិត្តិញ្ច បប្បោតិ យសស្ស វឌ្ឍតិ
អមង្កុភូតោ បរិសំ វិគាហតិ
វិសារទោ ហោតិ នរោ អមច្ឆរី
តស្មា ហិ ទានានិ ទទន្តិ បណ្ឌិតា
វិនេយ្យ មច្ឆេរមលំ សុខេសិនោ
តេ ទីឃរត្តំ តិទិវេ បតិដ្ឋិតា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ត្រង់ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់នឹងខ្ញុំព្រះអង្គយ៉ាងនេះថា ម្នាលសីហៈ ទាយកម្ចាស់ទាន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ។ ខ្ញុំព្រះអង្គមិនដឹងហេតុនុ៎ះទេ ក៏ប៉ុន្តែថា ខ្ញុំព្រះអង្គទៅតាមជឿព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងផលទាននោះ ។ ម្នាលសីហៈ រឿងនុ៎ះពិតមែន ម្នាលសីហៈ រឿងនុ៎ះពិតមែន ម្នាលសីហៈ ទាយកម្ចាស់ទាន លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ។

នរជន មិនមានសេចក្ដីកំណាញ់ ជាអ្នកឲ្យទាន ជាទី
ស្រឡាញ់ (របស់ជនទាំងឡាយ) ផង ពួកសប្បុរសជាច្រើន
តែងគប់រក ទាយកនោះផង (ទាយកនោះ) ដល់នូវ
កិត្តិសព្ទផង យសរមែងចំរើន ដល់ទាយកនោះផង
ទាយកនោះ ចូលទៅកាន់បរិស័ទ្យ មិនមានសេចក្ដីអៀន
ខ្មាស មានតែសេចក្ដីក្លៀវក្លាផង ហេតុដូច្នោះ បណ្ឌិត
ទាំងឡាយ អ្នកស្វែងរកសេចក្ដីសុខ ព្រោះលះបង់នូវមន្ទិល
គឺសេចក្ដីកំណាញ់ ហើយឲ្យនូវទានទាំងឡាយ បណ្ឌិត
ទាំងនោះ ស្ថិតនៅ ក្នុងស្ថាននៃត្រៃត្រឹង្សអស់កាលយូរអង្វែង

ទេវានំ សហព្យគតា រមន្តិ តេ
កតាវកាសា កតកុសលា ឥតោ ចុតា
សយំបភា អនុវិចរន្តិ នន្ទនំ
តេ តត្ថ នន្ទន្តិ រមន្តិ មោទរេ
សមប្បិតា កាមគុណេហិ បញ្ចហិ ។
កត្វាន វាក្យំ អសិតស្ស តាទិនោ
រមន្តិ សគ្គា សុគតស្ស សាវកាតិ ។

[៣៥] បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ទានេ អានិសំសា ។ កតមេ បញ្ច ។ ពហុនោ ជនស្ស បិយោ ហោតិ មនាបោ សន្តោ សប្បុរិសា ភជន្តិ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គច្ឆតិ គិហិធម្មា អនបគតោ(១) ហោតិ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ទានេ អានិសំសាតិ ។

១ ម. គិហិធម្មា អនបេតោ ។ ម. គិហិធម្មមនុបគតោ ។

បណ្ឌិតទាំងនោះទៅកើតក្នុងសហព្វភាពនៃពួកទេវតា រីករាយ
សប្បាយ បណ្ឌិតទាំងនោះមានឱកាសធ្វើហើយ មានកុសល
ធ្វើហើយ ច្យុតអំពីលោកនេះ មានរស្មីខ្លួនឯង អន្ទោល
ទៅក្នុងទីជាទីត្រេកអរ បណ្ឌិតទាំងនោះ ស្កប់ស្កល់ដោយ
កាមគុណទាំង ៥ រីករាយ សប្បាយក្នុងទីនោះ ។ ពួកសាវក
ទាំងអស់របស់ព្រះសុគត ធ្វើតាមពាក្យរបស់ព្រះតថាគត
ព្រះអង្គមិនជាប់ដោយអកុសលធម៌ ប្រកបដោយតាទិគុណ
ហើយ តែងរីករាយ ។

[៣៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្សក្នុងទាននេះ មាន ៥
យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តនៃ
ជនច្រើន ១ ពួកសប្បុរសសេពគប់ រមែងគប់រក ១ មានកិត្តិស័ព្ទដ៏ពីរោះ
ខ្ចរខ្ចាយទៅ ១ មិនឃ្លាតចាកធម៌របស់គ្រហស្ថ ១ លុះបែកធ្លាយ
រាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ១ ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះអានិសង្សក្នុងទាន ៥ យ៉ាង ។

ទទមានោ បិយោ ហោតិ សតំ ធម្មំ អនុក្កមំ
សន្តោ នំ សទា ភជន្តិ សញ្ញតា ព្រហ្មចារយោ
តេ តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ សព្វទុក្ខាបនូទនំ
យំ សោ ធម្មំ ឥធញ្ញាយ បរិនិព្វាតនាសវោតិ ។

(៣៦) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ កាលទានានិ ។
កតមានិ បញ្ច ។ អាគន្តុកស្ស ទានំ ទេតិ
គមិកស្ស ទានំ ទេតិ គិលានស្ស ទានំ ទេតិ
ទុព្ភិក្ខេ ទានំ ទេតិ យានិ តានិ នវសស្សានិ
នវផលានិ តានិ បឋមំ សីលវន្តេសុ បតិដ្ឋាបេតិ ។
ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច កាលទានានីតិ ។

កាលេ ទទន្តិ សប្បញ្ញា វទញ្ញូ វីតមច្ឆរា
កាលេន ទិន្នំ អរិយេសុ ឧជុភូតេសុ តាទិសុ
វិប្បសន្នមនា តស្ស វិបុលា ហោតិ ទក្ខិណា ។

បុគ្គលកាលឲ្យទាន រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាអ្នកអនុក្រមទៅ
តាមធម៌របស់ពួកសប្បុរស ពួកសប្បុរស ព្រហ្មចារី អ្នកសង្រួម
មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ រមែងគប់រកបុគ្គលនោះសព្វកាល ពួក
ព្រហ្មចារីនោះ រមែងសំដែងធម៌ ជាគ្រឿងបន្ទោបង់នូវ
ទុក្ខទាំងអស់ ដល់បុគ្គលនោះ ទាំងបុគ្គលនោះដឹងនូវធម៌
ហើយជាអ្នកមិនមានអាសវៈ រមែងបរិនិព្វាន ក្នុងលោកនេះ ។

(៣៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលទាននេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឲ្យទានដល់អ្នកមកថ្មី ១ ឲ្យទានដល់អ្នកនឹងដើរទៅ ១ ឲ្យទានដល់អ្នកមានជម្ងឺ ១ ឲ្យទានក្នុងកាលអត់ឃ្លាន ១ បានដាក់ស្រូវថ្មី ផ្លែឈើថ្មីដល់បុគ្គលមានសីលទាំងឡាយជាដំបូង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងជាកាលទាន ៥ យ៉ាង ។

ពួកជនមានបញ្ញា ដឹងការរិះរបស់អ្នកត្រូវការ មានសេចក្តី
កំណាញ់ប្រាសចេញហើយ មានចិត្តជ្រះថ្លាហើយ រមែង
ឲ្យទាន ក្នុងកាលគួរ ទានដែលបុគ្គលឲ្យ តាមកាល
គួរ ចំពោះព្រះអរិយបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជាបុគ្គលមាន
កាយនិងចិត្ត ប្រកបដោយតាទិគុណ ទក្ខិណាទាន
របស់បុគ្គលនោះ ជាទានមានផលបរិបូណ៌ ។

យេ តត្ថ អនុមោទន្តិ វេយ្យាវច្ចំ ករោន្តិ វា
ន តេន ទក្ខិណា ឩនា តេបិ បុញ្ញស្ស ភាគិនោ ។
តស្មា ទទេ អប្បដិវានចិត្តោ យត្ថ ទិន្នំ មហប្ផលំ
បុញ្ញានិ បរលោកស្មឹ បតិដ្ឋា ហោន្តិ បាណិនន្តិ ។

(៣៧) ភោជនំ ភិក្ខវេ ទទមានោ ទាយកោ បដិគ្គាហកានំ បញ្ច ឋានានិ ទេតិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ អាយុំ ទេតិ វណ្ណំ ទេតិ សុខំ ទេតិ ពលំ ទេតិ បដិភាណំ ទេតិ ។ អាយុំ ខោ បន ទត្វា អាយុស្ស ភាគី ហោតិ ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា វណ្ណំ ទត្វា វណ្ណស្ស ភាគី ហោតិ ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា សុខំ ទត្វា សុខស្ស ភាគី ហោតិ ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា ពលំ ទត្វា ពលស្ស ភាគី ហោតិ ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា បដិភាណំ ទត្វា បដិភាណស្ស ភាគី ហោតិ ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា ។

ពួកជនឯណា អនុមោទនា ឬធ្វើសេចក្ដីខ្វល់ខ្វាយ ក្នុងទក្ខិណាទាននោះ ទក្ខិណាទានរបស់អ្នកទាំងនោះ មិនបានឈ្មោះថា ជាទានថយថោក ព្រោះតែអនុមោទនាឬធ្វើការខ្វល់ខ្វាយនោះក៏ទេ ពួកជនទាំងនោះ ជាអ្នកបានចំណែកបុណ្យដែរ ។ ព្រោះហេតុនោះ ទានដែលបុគ្គលឲ្យហើយ ដល់បុគ្គលណា រមែងមានផលច្រើន បុគ្គលមានចិត្តមិនបានរួញរា គប្បីឲ្យទាន ចំពោះបុគ្គលនោះ ព្រោះថាបុណ្យទាំងឡាយ រមែងជាទីពឹងនៃពួកសត្វ ក្នុងលោកខាងមុខ ។

(៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាយកកាលឲ្យភោជនាហារ ឈ្មោះថាឲ្យស្ថាន ៥ យ៉ាងដល់បដិគ្គាហកៈទាំងឡាយ ។ ស្ថាន ៥ យ៉ាង ដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺឲ្យអាយុ ១ ឲ្យពណ៌សម្បុរ ១ ឲ្យសុខ ១ ឲ្យកម្លាំង ១ ឲ្យបដិភាណ គឺប្រាជ្ញាវាងវៃ ១ ។ បុគ្គលដែលបានឲ្យអាយុហើយ រមែងបានចំណែកអាយុទិព្វ ឬអាយុជារបស់មនុស្ស ឲ្យពណ៌សម្បុរ រមែងបានចំណែកពណ៌សម្បុរទិព្វ ឬសម្បុររបស់មនុស្ស ឲ្យសុខ រមែងបានចំណែកសុខទិព្វ ឬសុខជារបស់មនុស្ស ឲ្យកម្លាំង រមែងបានចំណែកកម្លាំងទិព្វ ឬកម្លាំងជារបស់មនុស្ស ឲ្យបដិភាណ រមែងបានចំណែកបដិភាណជារបស់ទិព្វ ឬបដិភាណជារបស់មនុស្ស ។

ភោជនំ ភិក្ខវេ ទទមានោ ទាយកោ បដិគ្គាហកានំ ឥមានិ បញ្ច ឋានានិ ទេតីតិ ។

អាយុទោ ពលទោ ធីរោ វណ្ណទោ បដិភាណទោ
សុខស្ស ទាតា មេធាវី សុខំ សោ អធិគច្ឆតិ ។
អាយុំ ទត្វា ពលំ វណ្ណំ សុខញ្ច បដិភាណកោ
ទីឃាយុ យសវា ហោតិ យត្ថ យត្ថូបបជ្ជតីតិ ។

(៣៨) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ សទ្ធេ កុលបុត្តេ អានិសំសា ។ កតមេ បញ្ច ។ យេ តេ ភិក្ខវេ លោកេ សន្តោ សប្បុរិសា តេ សទ្ធញ្ញេវ បឋមំ អនុកម្បន្តា អនុកម្បន្តិ នោ តថា អស្សទ្ធំ សទ្ធញ្ញេវ បឋមំ ឧបសង្កមន្តា ឧបសង្កមន្តិ នោ តថា អស្សទ្ធំ សទ្ធស្សេវ បឋមំ បដិគ្គណ្ហន្តា បដិគ្គណ្ហន្តិ នោ តថា អស្សទ្ធស្ស សទ្ធស្សេវ បឋមំ ធម្មំ ទេសេន្តា ទេសេន្តិ នោ តថា អស្សទ្ធស្ស សទ្ធោ កាយស្ស ភេទា បរម្មរណា សុគតឹ សគ្គំ លោកំ ឧបបជ្ជតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាយកកាលឲ្យភោជនាហារ ឈ្មោះថាឲ្យស្ថាន ៥ យ៉ាងនេះ ដល់បដិគ្គាហកៈទាំងឡាយ ។

ធីរជនអ្នកមានប្រាជ្ញា ជាអ្នកឲ្យអាយុ ឲ្យកម្លាំង ឲ្យពណ៌សម្បុរ ឲ្យបដិភាណ ឲ្យសុខ (ដល់គេ) ហើយ ធីរជននោះ រមែងបានសុខ ។ អ្នកប្រាជ្ញ ឲ្យអាយុ កម្លាំង សម្បុរ សេចក្តីសុខ ទាំងបដិភាណ ទៅកើតក្នុងទីណា ៗ រមែងមានអាយុវែង មានយសបរិវារ ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អានិសង្ស ក្នុងកុលបុត្តអ្នកមានសទ្ធានេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ អានិសង្ស ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសប្បុរសដែលមានចិត្តស្ងប់ក្នុងលោក សប្បុរសទាំងនោះ កាលអនុគ្រោះ រមែងអនុគ្រោះតែបុគ្គលដែលមានសទ្ធាជាដំបូង មិនអនុគ្រោះបុគ្គលមិនមានសទ្ធាដូច្នោះទេ ១ កាលចូលទៅជិត រមែងចូលទៅជិតតែបុគ្គលមានសទ្ធាជាដំបូង មិនចូលទៅជិតបុគ្គលមិនមានសទ្ធាដូច្នោះទេ ១ កាលទទួល រមែងទទួលតែបុគ្គលមានសទ្ធាជាដំបូង មិនទទួលបុគ្គលមិនមានសទ្ធាដូច្នោះទេ ១ កាលសំដែងធម៌ ក៏សំដែងចំពោះតែបុគ្គលមានសទ្ធាជាដំបូង មិនសំដែងធម៌ចំពោះបុគ្គលមិនមានសទ្ធាដូច្នោះទេ ១ កុលបុត្រមានសទ្ធា លុះបែកធ្លាយរាងកាយស្លាប់ទៅ រមែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួគ៌ ទេវលោក ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សទ្ធេ កុលបុត្តេ អានិសំសា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ សុភូមិយំ ចតុម្មហាបថេ មហានិគ្រោធោ សមន្តា បក្ខីនំ បដិសរណំ ហោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សទ្ធោ កុលបុត្តោ ពហុនោ ជនស្ស បដិសរណំ ហោតិ ភិក្ខូនំ ភិក្ខុនីនំ ឧបាសកានំ ឧបាសិកានន្តិ ។

សាខាបត្តផលូបេតោ ខន្ធិមាវ មហាទុមោ
មូលវា ផលសម្បន្នោ បតិដ្ឋា ហោតិ បក្ខិនំ
មនោរមេ អាយតនេ សេវន្តិ នំ វិហង្គមា
ឆាយំ ឆាយត្ថិកា យន្តិ ផលត្ថា ផលភោជិនោ
តថេវ សីលសម្បន្នំ សទ្ធំ បុរិសបុគ្គលំ
និវាតវុត្តិំ អត្ថទ្ធំ សោរតំ សខិលំ មុទុំ
វីតរាគា វីតទោសា វីតមោហា អនាសវា
បុញ្ញក្ខេត្តានិ លោកស្មឹ សេវន្តិ តាទិសំ នរំ
តេ តស្ស ធម្មំ ទេសេន្តិ សព្វទុក្ខាបនូទនំ
យំ សោ ធម្មំ ឥធញ្ញាយ បរិនិព្វាតនាសវោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអានិសង្ស ៥ គឺកុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមជ្រៃធំដុះលើផែនដីដ៏ល្អ ត្រង់ផ្លូវធំបែកជា ៤ រមែងជាទីពួនសម្ងំ នៃពួកបក្សីជុំវិញ យ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កុលបុត្រដែលមានសទ្ធា រមែងជាទីពឹងពំនាក់នៃជនច្រើន គឺពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក ឧបាសិកា ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ដើមឈើធំ បរិបូណ៌ដោយមែក ស្លឹក ផ្លែ ដើម ឫស បរិបូណ៌ដោយផ្លែ ជាទីពឹងរបស់សត្វបក្សីទាំងឡាយ ពួកសត្វតែងអាស្រ័យនូវដើមឈើនោះ ដែលនៅក្នុងទីគួរត្រេកអរ ជាទីរីករាយចិត្ត ពួកសត្វដែលត្រូវការម្លប់ ក៏ទៅជ្រកម្លប់ ពួកសត្វដែលត្រូវការផ្លែ ក៏បរិភោគផ្លែ យ៉ាងណាមិញ បុរសបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា បរិបូណ៌ដោយសីល ប្រព្រឹត្តឱនលំទោន មិនរឹងរូស ស្លូតត្រង់ ទន់ភ្លន់ ពួកព្រះសង្ឃ ដែលប្រាសចាករាគៈ ប្រាសចាកទោសៈ ប្រាសចាកមោហៈ មិនមានអាសវៈ ជាបុញ្ញក្ខេត្ត ក្នុងលោក រមែងគប់រកនរជនប្រាកដដូច្នោះ ពួកព្រះសង្ឃទាំងនោះ រមែងសំដែងធម៌ជាគ្រឿងបន្ទោបង់នូវទុក្ខទាំងអស់ ដល់នរៈនោះ នរៈនោះដឹងនូវធម៌ច្បាស់ហើយ ជាអ្នកមិនមានអាសវៈ រមែងបរិនិព្វាន ក្នុងលោកនេះ ។

(៣៩) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ឋានានិ សម្បស្សន្តា មាតាបិតរោ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ កុលេ ជាយមានំ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ភតោ វា នោ ភរិស្សតិ កិច្ចំ វា នោ ករិស្សតិ កុលវំសោ ចិរំ ឋស្សតិ ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជតិ អថ វា បន បេតានំ កាលកតានំ ទក្ខិណំ អនុប្បទស្សតីតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ឋានានិ សម្បស្សន្តា មាតាបិតរោ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ កុលេ ជាយមានន្តិ ។

បញ្ចដ្ឋានានិ សម្បស្សំ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា
ភតោ វា នោ ភរិស្សតិ កិច្ចំ វា នោ ករិស្សតិ
កុលវំសោ ចិរំ តិដ្ឋេ ទាយជ្ជំ បដិបជ្ជតិ
អថ វា បន បេតានំ ទក្ខិណំ អនុប្បទស្សតិ

(៣៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាបិតា ពិចារណាឃើញហេតុ ៥ យ៉ាងនេះ រមែងប្រាថ្នាបុត្រដែលកើតក្នុងត្រកូល ។ ហេតុ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុត្រដែលយើងចិញ្ចឹមហើយ នឹងចិញ្ចឹមយើងវិញ ១ បុត្រនឹងជួយធ្វើកិច្ចយើង ១ វង្សត្រកូលនឹងស្ថិតនៅយូរ ១ បុត្រប្រតិបត្តិខ្លួនទទួលយកមត៌ក ១ មួយទៀត បុត្រនឹងឧទ្ទិសទក្ខិណាទានឲ្យដល់យើង ដែលធ្វើមរណកាលទៅកាន់លោកខាងមុខ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតាបិតា កាលពិចារណាឃើញហេតុ ៥ យ៉ាងនេះ រមែងប្រាថ្នាបុត្រដែលកើតក្នុងត្រកូល ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ កាលបើពិចារណាឃើញហេតុទាំង
៥ យ៉ាង រមែងប្រាថ្នាបុត្រ គឺបុត្រដែលយើងចិញ្ចឹមហើយ
នឹងចិញ្ចឹមយើងវិញ នឹងធ្វើកិច្ចការដល់យើង វង្សត្រកូលនឹង
ស្ថិតនៅយូរ ប្រតិបត្តិគួរដើម្បីទទួលយកមត៌ក មួយទៀត នឹង
ឧទ្ទិសទក្ខិណាទានឲ្យដល់យើង ដែលទៅកាន់លោកខាងមុខ

ឋានានេតានិ សម្បស្សំ បុត្តំ ឥច្ឆន្តិ បណ្ឌិតា
តស្មា សន្តោ សប្បុរិសា កតញ្ញូ កតវេទិនោ
ភរន្តិ មាតាបិតរោ បុព្វេ កតមនុស្សរំ
ករោន្តិ នេសំ កិច្ចានិ យថា តំ បុព្វការិនំ
ឱវាទការី ភតបោសី កុលវំសំ អហាបយំ
សទ្ធោ សីលេន សម្បន្នោ បុត្តោ ហោតិ បសំសិយោតិ ។

[៤០] ហិមវន្តំ ភិក្ខវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ មហាសាលា បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍន្តិ ។ កតមាហិ បញ្ចហិ ។ សាខាបត្តបលាសេន វឌ្ឍន្តិ តចេន វឌ្ឍន្តិ បបដិកាយ វឌ្ឍន្តិ ផេគ្គុនា វឌ្ឍន្តិ សារេន វឌ្ឍន្តិ ។ ហិមវន្តំ ភិក្ខវេ បព្វតរាជំ និស្សាយ មហាសាលា ឥមាហិ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍន្តិ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សទ្ធំ កុលបតឹ និស្សាយ អន្តោជនោ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍតិ ។ កតមាហិ បញ្ចហិ ។

អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ កាលបើពិចារណាឃើញហេតុទាំង ៥ យ៉ាងនេះហើយ ទើបនឹងចង់បានបុត្រ ហេតុដូច្នោះ ពួកសប្បុរសអ្នកស្ងប់រម្ងាប់ ជាអ្នកកតញ្ញូកតវេទិបុគ្គល កាលរលឹកឃើញនូវឧបការគុណដែលលោកធ្វើហើយ ក្នុងកាលមុន ទើបនឹងចិញ្ចឹមមាតាបិតា ទើបនឹងជួយធ្វើកិច្ចការរបស់បុព្វការី ទាំងនុ៎ះ តាមសមគួរ បុត្រអ្នកធ្វើតាមឱវាទ អ្នកចិញ្ចឹមមាតាបិតា ដែលលោកចិញ្ចឹមហើយ មិនញុំាងវង្សត្រកូលឲ្យសាបសូន្យ ជាអ្នកមានសទ្ធា បរិបូណ៌ដោយសីល ដែលអ្នកផងគប្បីសរសើរ ។

[៤០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំ ចំរើនឡើងដោយសេចក្ដីចំរើន ៥ យ៉ាង ព្រោះអាស្រ័យភ្នំហិមពាន្តជាស្ដេចភ្នំ ។ ៥ យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺចំរើនដោយមែក ស្លឹក ត្រួយ ១ ចំរើនដោយសម្បក ១ ចំរើនដោយក្រមរ ១ ចំរើនដោយស្រាយ ១ ចំរើនដោយខ្លឹម ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើមឈើធំ ចំរើនឡើងដោយសេចក្ដីចំរើន ៥ យ៉ាងនេះ ព្រោះអាស្រ័យភ្នំហិមពាន្តជាស្ដេចភ្នំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនខាងក្នុង ទើបនឹងចំរើនដោយសេចក្ដីចំរើន ៥ យ៉ាង ព្រោះអាស្រ័យផង ជាម្ចាស់ត្រកូលមានសទ្ធាដូច្នោះដែរ ។ ៥ យ៉ាងដូចម្ដេចខ្លះ ។

សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ សីលេន វឌ្ឍតិ សុតេន វឌ្ឍតិ ចាគេន វឌ្ឍតិ បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ ។ សទ្ធំ ភិក្ខវេ កុលបតឹ និស្សាយ អន្តោជនោ ឥមាហិ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍតីតិ ។

យថា ហិ បព្វតោ សេលោ អរញ្ញស្មឹ ព្រហាវនេ
តំ រុក្ខា ឧបនិស្សាយ វឌ្ឍន្តេ តេ វនប្បតី
តថេវ សីលសម្បន្នំ សទ្ធំ កុលបុត្តំ ឥធ
ឧបនិស្សាយ វឌ្ឍន្តិ បុត្តទារា ច ពន្ធវា
អមច្ចា ញាតិសង្ឃា ច យេ ចស្ស អនុជីវិនោ
ត្យស្ស សីលវតោ សីលំ ចាគំ សុចរិតានិ ច
បស្សមានានុកុព្វន្តិ យេ ភវន្តិ វិចក្ខណា
ឥធ ធម្មំ ចរិត្វាន មគ្គំ សុគតិគាមិនំ
នន្ទិនោ ទេវលោកស្មឹ មោទន្តិ កាមកាមិនោតិ ។

គឺចំរើនដោយសទ្ធា ១ ចំរើនដោយសីល ១ ចំរើនដោយសុតៈ ១ ចំរើនដោយចាគៈ ១ ចំរើនដោយបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជនខាងក្នុង រមែងចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៥ យ៉ាងនេះ ព្រោះអាស្រ័យជន ជាម្ចាស់ត្រកូលមានសទ្ធា ។

ភ្នំគឺថ្មនៅព្រៃធំ ដើមឈើធំៗ ទាំងនោះ រមែងចំរើនឡើង
ព្រោះអាស្រ័យភ្នំនោះ យ៉ាងណាមិញ កូនប្រពន្ធទាំងឡាយ
ពួកផៅពង្សទាំងឡាយ អមាត្យទាំងឡាយ ពួកញាតិទាំងឡាយ
ពួកជនអ្នកចិញ្ចឹមជីវិត ដោយអាស្រ័យបុគ្គលនោះ រមែងចំរើន
ឡើង ព្រោះអាស្រ័យនូវកុលបុត្រអ្នកមានសទ្ធា បរិបូណ៌
ដោយសីល ក្នុងលោកនេះ ពួកជនមានខ្លួនដ៏ប្រាជ្ញ
ជាដើមនោះ ឃើញសីលផង ចាគៈផង នឹងសុចរិតទាំងឡាយ
ផង របស់កុលបុត្រអ្នកមានសីលនោះហើយ រមែងធ្វើតាម
យ៉ាងនោះដែរ ក្នុងលោកនេះ ពួកអ្នកប្រាជ្ញណាជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តធម៌ ជាផ្លូវតាមដំណើរទៅកាន់សុគតិ [illegible] ពួក
អ្នកប្រាជ្ញនោះ ជាអ្នកត្រេកអរក្រៃពេក សម្រេចដូចសេចក្តី
ប្រាថ្នា ក្នុងទេវលោក ។

តស្សុទ្ទានំ

សុមនា ចុន្ទី ឧគ្គហោ

សីហោ ទានានិសំសកោ

កាលភោជនសទ្ធា ច

បុត្តសាលេហិ តេ ទសាតិ ។

ឧទ្ទាននៃសុមនវគ្គនោះគឺ

រឿងទាំងនោះមាន ១០ គឺរឿងនាងសុមនារាជកុមារី ១ ចុន្ទីរាជកុមារី ១ ឧគ្គហមេណ្ឌកនត្តា ១ សីហសេនាបតី ១ ការអានិសង្សនៃការឲ្យទាន ១ កាលទាន ១ ភោជនទាន ១ កុលបុត្រមានសទ្ធា ១ មាតាបិតាចង់បានកូន ១ ដើមឈើធំ ១ ។

មុណ្ឌរាជវគ្គោ

[៤១] អថ ខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតិំ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ គហបតិ ភោគានំ អាទិយា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ គហបតិ អរិយសាវកោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ អត្តានំ សុខេតិ បីណេតិ សម្មា សុខំ បរិហរតិ មាតាបិតរោ សុខេតិ បីណេតិ សម្មា សុខំ បរិហរតិ បុត្តទារទាសកម្មករបោរិសេ សុខេតិ បីណេតិ សម្មា សុខំ បរិហរតិ អយំ បឋមោ ភោគានំ អាទិយោ ។ បុន ចបរំ គហបតិ អរិយសាវកោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ មិត្តាមច្ចេ សុខេតិ បីណេតិ

មុណ្ឌរាជវគ្គ

(៤១) គ្រានោះឯង អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលគហបតី ការកាន់យកនូវភោគៈ នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវក ក្នុងលោកនេះ មានភោគៈទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយសេចក្តីខ្នះខ្នែង ព្យាយាម ដែលខ្លួនសន្សំដោយកម្លាំងដៃ មានញើសហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ហើយញុំាងខ្លួនឲ្យសុខ ឲ្យឆ្អែត រក្សាសេចក្តីសុខដោយប្រពៃ ញុំាងមាតាបិតាឲ្យសុខ ឲ្យឆ្អែត រក្សាសេចក្តីសុខដោយប្រពៃ ញុំាងបុត្រភរិយាទាសកម្មករនឹងបុរសទាំងឡាយឲ្យសុខ ឲ្យឆ្អែត រក្សាសេចក្តីសុខដោយប្រពៃ នេះជាការកាន់យកនូវភោគៈទី ១ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត អរិយសាវក មានភោគៈទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានដោយការខ្នះខ្នែង ព្យាយាម ដែលខ្លួនសន្សំដោយកម្លាំងដៃ មានញើសហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ រមែងញុំាងមិត្រអាមាត្យឲ្យសុខ ឲ្យឆ្អែត

សម្មា សុខំ បរិហរតិ អយំ ទុតិយោ ភោគានំ អាទិយោ ។ បុន ចបរំ គហបតិ អរិយសាវកោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ យា តា ហោន្តិ អាបទា អគ្គិតោ វា ឧទកតោ វា រាជតោ វា ចោរតោ វា អប្បិយតោ វា ទាយាទតោ តថារូបាសុ អាបទាសុ ភោគេហិ បរិយោធាយ វត្តតិ សោត្ថឹ អត្តានំ ករោតិ អយំ តតិយោ ភោគានំ អាទិយោ ។ បុន ចបរំ គហបតិ អរិយសាវកោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ បញ្ច ពលី កត្តា ហោតិ ញាតិពលឹ អតិថិពលឹ បុព្វបេតពលឹ រាជពលឹ ទេវតាពលឹ អយំ ចតុត្ថោ ភោគានំ អាទិយោ ។ បុន ចបរំ គហបតិ អរិយសាវកោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ

គ្រឿងសេចក្ដីសុខដោយប្រពៃ នេះជាការកាន់យកនូវភោគៈទាំងឡាយ ទី ២ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត អរិយសាវក មានភោគៈទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយការខ្នះខ្នែង ក្លាហាន ដែលខ្លួនសន្សំដោយកម្លាំងដៃ មានញើសហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ទុកការពារនូវសេចក្ដីអន្តរាយ ដែលកើតអំពីភ្លើង អំពីទឹក អំពីស្ដេច អំពីចោរ អំពីជនមិនជាទីស្រឡាញ់ អំពីអ្នកទាយាទមត៌ក ហើយក៏ធ្វើខ្លួនឲ្យដល់សួស្ដី ព្រោះភោគៈទាំងឡាយនោះ នេះជាការកាន់យកនូវភោគៈទាំងឡាយ ទី ៣ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត អរិយសាវក មានភោគៈទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយការខ្នះខ្នែង ក្លាហាន សន្សំដោយកម្លាំងដៃ មានញើសហូរចេញ ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ហើយជាអ្នកធ្វើនូវពលី ៥ ប្រការ គឺញាតិពលី ១ អតិថិពលី ១ បុព្វបេតពលី ១ រាជពលី ១ ទេវតាពលី ១ នេះជាការកាន់យកនូវភោគៈទាំងឡាយ ទី ៤ ។ ម្នាលគហបតី មួយទៀត អរិយសាវក មានភោគៈទាំងឡាយ ដែលខ្លួនបានមកដោយការខ្នះខ្នែង ក្លាហាន ដែលខ្លួនសន្សំដោយកម្លាំងដៃ មានញើសហូរចេញ

ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា មទប្បមាទា បដិវិរតា ខន្តិសោរច្ចេ និវិដ្ឋា ឯកមត្តានំ ទមេន្តិ ឯកមត្តានំ សមេន្តិ ឯកមត្តានំ បរិនិព្វាបេន្តិ តថារូបេសុ សមណព្រាហ្មណេសុ ឧទ្ធគ្គិកំ ទក្ខិណំ បតិដ្ឋាបេតិ សោវគ្គិកំ សុខវិបាកំ សគ្គសំវត្តនិកំ អយំ បញ្ចមោ ភោគានំ អាទិយោ ។ ឥមេ ខោ គហបតិ បញ្ច ភោគានំ អាទិយា ។ តស្ស ចេ គហបតិ អរិយសាវកស្ស ឥមេ បញ្ច ភោគានំ អាទិយេ អាទិយតោ ភោគា បរិក្ខយំ គច្ឆន្តិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យេ វត ភោគានំ អាទិយា តេ ចាហំ អាទិយាមិ ភោគា ច មេ បរិក្ខយំ គច្ឆន្តីតិ ឥតិស្ស ហោតិ អវិប្បដិសារោ ។

ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ក្នុងសមណព្រាហ្មណ៍ណា ប្រាសចាកសេចក្តីប្រមាទ ព្រោះស្រវឹង តាំងនៅក្នុងខន្តី និងសោរច្ចៈ ទូន្មានតែខ្លួនឯងម្នាក់ ស្ងប់តែខ្លួនឯងម្នាក់ រំលត់ (កិលេស) បានតែខ្លួនម្នាក់ ហើយដំកល់នូវទក្ខិណាទានដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាគុណជាតឲ្យផលក្នុងឋានសួគ៌ មានសុខជាវិបាក ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ថានសួគ៌ ចំពោះពួកសមណព្រាហ្មណ៍ មានសភាពដូច្នោះ នេះជាការកាន់យកនូវភោគៈទាំងឡាយ ទី ៥ ។ ម្នាលគហបតី ទាំង ៥ នេះឯង ជាការកាន់យកនូវភោគៈទាំងឡាយ ។ ម្នាលគហបតី បើភោគៈទាំង ៥ យ៉ាងនេះ របស់អរិយសាវកនោះ ដល់នូវការអស់ទៅ ព្រោះហេតុដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យក ចំពោះហេតុដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យកភោគៈទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ ហេតុទាំងឡាយណា ដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យកភោគៈទាំងឡាយ អាត្មាអញកាន់យកនូវហេតុទាំងឡាយនោះផង ភោគៈទាំងឡាយរបស់អាត្មាអញ ក៏ដល់នូវការអស់ទៅផងដូច្នោះ ហេតុនោះ អរិយសាវកនោះ មិនមានសេចក្តីស្តាយក្រោយសោះឡើយ ។

តស្ស ចេ គហបតិ អរិយសាវកស្ស ឥមេ បញ្ច ភោគានំ អាទិយេ អាទិយតោ ភោគា អភិវឌ្ឍន្តិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យេ វត ភោគានំ អាទិយា តេ ចាហំ អាទិយាមិ ភោគា ច មេ អភិវឌ្ឍន្តីតិ ឥតិស្ស ហោតិ អវិប្បដិសារោ ។ ឧភយេនេវ អវិប្បដិសារោ ហោតិ ។

ភុត្តា ភោគា ភដា ភច្ចា វិតិណ្ណា អាបទាសុ មេ
ឧទ្ធគ្គា ទក្ខិណា ទិន្នា អថោ បញ្ច ពលី កតា
ឧបដ្ឋិតា សីលវន្តោ សញ្ញតា ព្រហ្មចារយោ
យទត្ថំ ភោគមិច្ឆេយ្យ បណ្ឌិតោ ឃរមាវសំ
សោ មេ អត្ថោ អនុប្បត្តោ កតំ អននុតាបិយំ

ម្នាលគហបតី បើភោគៈទាំង ៥ យ៉ាងនេះ អរិយសាវកនោះ ចំរើនឡើងព្រោះហេតុដែលគប្បីកាន់យក ចំពោះហេតុដែលបុគ្គលគប្បីកាន់យកភោគៈទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អើហ្ន៎ ហេតុទាំងឡាយណា ដែលអញគប្បីកាន់យក នូវភោគៈទាំងឡាយ កាលអញនឹងកាន់យកនូវហេតុទាំងនោះផង ភោគៈទាំងឡាយរបស់អញចំរើនឡើងផង ហេតុដូច្នេះ អរិយសាវកនោះ ជាអ្នកអត់មានសេចក្ដីស្ដាយក្រោយនោះឡើយ ។ អរិយសាវកអត់មានសេចក្ដីស្ដាយក្រោយដោយហេតុទាំងពីរយ៉ាង ។

ភោគៈទាំងឡាយ ដែលអាត្មាអញបានបរិភោគហើយ មិត្រ
អាមាត្យ អាត្មាអញបានចិញ្ចឹមហើយ អាត្មាអញបានឆ្លង
ផុត នូវសេចក្ដីអន្តរាយហើយ ទក្ខិណាដ៏ប្រសើរបំផុត
អាត្មាអញបានឲ្យហើយ មួយទៀត ពលីទាំង ៥ អាត្មា
អញបានធ្វើហើយ ពួកព្រហ្មចារីអ្នកមានសីល ជាអ្នក
សង្រួម អាត្មាអញបានផ្គត់ផ្គង់ហើយ បណ្ឌិត
អ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ប្រាថ្នាភោគៈ ដើម្បីប្រយោជន៍ណា
ប្រយោជន៍នោះ អាត្មាអញបានសម្រេចហើយ កម្មដែល
មិនបានក្ដៅក្រហាយ ក្នុងក្រោយ អាត្មាអញបានធ្វើហើយ

ឯតំ អនុស្សរំ មច្ចោ អរិយធម្មេ ឋិតោ នរោ

ឥធេវ នំ បសំសន្តិ បេច្ច សគ្គេ បមោទតីតិ ។

(៤២) សប្បុរិសោ ភិក្ខវេ កុលេ ជាយមានោ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ មាតាបិតុន្នំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ បុត្តទារស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ ទាសកម្មករបោរិសស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ មិត្តាមច្ចានំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ សមណព្រាហ្មណានំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាមេឃោ សព្វសស្សានិ សម្បាទេន្តោ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សប្បុរិសោ កុលេ ជាយមានោ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ

សត្វតែងផង កាលរលឹកឃើញហេតុនុ៎ះ ឈ្មោះថាជាអ្នក

ឋិតនៅក្នុងអរិយធម៌ ពួកបណ្ឌិត តែងសរសើរបុគ្គលនុ៎ះ

ក្នុងលោកនេះ បុគ្គលនោះ លុះទៅបរលោក រមែង

រីករាយ ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

(៤២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើសប្បុរសកើតក្នុងត្រកូល រមែងកើត ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់មាតាបិតាទាំងឡាយ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់កូនប្រពន្ធ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់បុរសជាទាសកម្មករ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសុខដល់ពួកមិត្រអាមាត្យ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ដល់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភ្លៀងធំ ញុំាងសំទូងទាំងអស់ឲ្យល្អលាស់ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសប្បុរស កើតក្នុងត្រកូល (ណាមួយ) រមែងកើត ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន

មាតាបិតូនំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ បុត្តទារស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ ទាសកម្មករបោរិសស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ មិត្តាមច្ចានំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតិ សមណព្រាហ្មណានំ អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ហោតីតិ ។

ហិតោ ពហុន្នំ បដិបជ្ជ ភោគេ
តំ ទេវតា រក្ខតិ ធម្មគុត្តំ
ពហុស្សុតំ សីលវតូបបន្នំ
ធម្មេ ឋិតំ ន វិជហាតិ កិត្តិ ។

ធម្មដ្ឋំ សីលសម្បន្នំ សច្ចវាទឹ ហិរីមនំ
នេក្ខំ ជម្ពោនទស្សេវ កោ តំ និន្ទិតុមរហតិ
ទេវាបិ នំ បសំសន្តិ ព្រហ្មុនាបិ បសំសិតោតិ ។

ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់មាតាបិតាទាំងឡាយ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់កូនប្រពន្ធ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់បុរសជាទាសកម្មករ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ពួកមិត្រអាមាត្យ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ គឺយ៉ាងនេះឯង ។

សប្បុរសមានប្រយោជន៍ដល់ពួកជនច្រើន ប្រើប្រាស់ភោគៈ
ទាំងឡាយ ទេវតា រមែងរក្សានូវសប្បុរសជាអ្នកគ្រប់គ្រង
ធម៌នោះ ជាពហុស្សូត្រ បរិបូណ៌ដោយសីលនិងវត្ត
កិត្តិស័ព្ទ មិនលះបង់នូវសប្បុរសអ្នកតាំងនៅក្នុងធម៌ ។
អ្នកណាមួយ គាប់ដើម្បីនិន្ទា បុគ្គលដែលឋិតនៅក្នុងធម៌
បរិបូណ៌ដោយសីល ពោលពាក្យសច្ចៈ មានចិត្តប្រកប
ដោយហិរិ បីដូចជាមាសជម្ពូនទនោះបាន សូម្បីតែ
ពួកទេវតា ក៏តែងសរសើរបុគ្គលនោះ ទាំងព្រហ្ម ក៏
សរសើរបុគ្គលនោះដែរ ។

(៤៣) អថខោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតឹ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ គហបតិ ធម្មា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ទុល្លភា លោកស្មឹ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាយុ គហបតិ ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ វណ្ណោ ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ សុខំ ឥដ្ឋំ កន្តំ មនាបំ ទុល្លភំ លោកស្មឹ យសោ ឥដ្ឋោ កន្តោ មនាបោ ទុល្លភោ លោកស្មឹ សគ្គា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ទុល្លភា លោកស្មឹ ។ ឥមេ ខោ គហបតិ បញ្ច ធម្មា ឥដ្ឋា កន្តា មនាបា ទុល្លភា លោកស្មឹ ។ ឥមេសំ ខោ គហបតិ បញ្ចន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ កន្តានំ មនាបានំ ទុល្លភានំ លោកស្មឹ ន អាយាចនហេតុ វា ន បត្ថនាហេតុ វា បដិលាភំ វទាមិ ។

(៤៣) គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្នាលគហបតី ធម៌ ៥ យ៉ាង ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលគហបតី អាយុជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ ពណ៌សម្បុរជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ សុខជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ យសជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ ស្ថានសួគ៌ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ១ ។ ម្នាលគហបតី ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោក ។ ម្នាលគហបតី តថាគតមិនពោលនូវការបាននូវធម៌ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត រកបានដោយក្រក្នុងលោកទាំង ៥ ព្រោះការបន់ស្រន់ ឬព្រោះការប្រាថ្នាទេ ។

ឥមេសាហំ គហបតិ បញ្ចន្នំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ កន្តានំ មនាបានំ ទុល្លភានំ លោកស្មិំ អាយាចនហេតុ វា បត្ថនាហេតុ វា បដិលាភោ អភវិស្ស កោ ឥធ កេន ហាយេថ ។ ន ខោ គហបតិ អរហតិ អរិយសាវកោ អាយុកាមោ អាយុំ អាយាចិតុំ វា អភិនន្ទិតុំ វា អាយុស្ស វាបិ ហេតុ ។ អាយុកាមេន គហបតិ អរិយសាវកេន អាយុសំវត្តនិកា បដិបទា បដិបជ្ជិតព្វា អាយុសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិបទា បដិបន្នា អាយុប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សោ លាភី ហោតិ អាយុស្ស ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា ។ ន ខោ គហបតិ អរហតិ អរិយសាវកោ វណ្ណកាមោ វណ្ណំ អាយាចិតុំ វា អភិនន្ទិតុំ វា វណ្ណស្ស វាបិ ហេតុ ។ វណ្ណកាមេន គហបតិ អរិយសាវកេន វណ្ណសំវត្តនិកា បដិបទា បដិបជ្ជិតព្វា វណ្ណសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិបទា បដិបន្នា វណ្ណប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ ។

ម្នាលគហបតី បើការបានចំពោះនូវធម៌ទាំង ៥ ប្រការ ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត គេបានដោយក្រក្នុងលោកទាំង ៥ នេះ នឹងមានហើយ ព្រោះការបន់ស្រន់ ឬព្រោះការប្រាថ្នា នោះណាមួយ ក្នុងលោកនេះ តើញុំងនរណាឲ្យសាបសូន្យបាន ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នានូវអាយុ មិនគួរបន់ស្រន់ ឬមិនគួរត្រេកអរនឹងអាយុ ឬគិតព្រោះហេតុនៃអាយុឡើយ ។ ម្នាលគហបតី បដិបទាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវអាយុ ដែលអរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នានូវអាយុ គប្បីប្រតិបត្តិ ព្រោះថា បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវអាយុ អរិយសាវកនោះ បានប្រតិបត្តិហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវអាយុ ។ អរិយសាវកនោះ ជាអ្នកបាននូវអាយុជាទិព្វ ឬអាយុជារបស់មនុស្ស ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នានូវពណ៌សម្បុរ មិនគួរដើម្បីបន់ស្រន់ ឬត្រេកអរនឹងពណ៌សម្បុរ ឬគិតព្រោះហេតុនៃពណ៌សម្បុរទេ ។ ម្នាលគហបតី បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានពណ៌សម្បុរ ដែលអរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នានូវពណ៌សម្បុរ គប្បីប្រតិបត្តិ ព្រោះថា បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានពណ៌សម្បុរ អរិយសាវកនោះប្រតិបត្តិហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានពណ៌សម្បុរវិញ ។

សោ លាភី ហោតិ វណ្ណស្ស ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា ។ ន ខោ គហបតិ អរហតិ អរិយសាវកោ សុខកាមោ សុខំ អាយាចិតុំ វា អភិនន្ទិតុំ វា សុខស្ស វាបិ ហេតុ ។ សុខកាមេន គហបតិ អរិយសាវកេន សុខសំវត្តនិកា បដិបទា បដិបជ្ជិតព្វា សុខសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិបទា បដិបន្នា សុខប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សោ លាភី ហោតិ សុខស្ស ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា ។ ន ខោ គហបតិ អរហតិ អរិយសាវកោ យសកាមោ យសំ អាយាចិតុំ វា អភិនន្ទិតុំ វា យសស្ស វាបិ ហេតុ ។ យសកាមេន គហបតិ អរិយសាវកេន យសសំវត្តនិកា បដិបទា បដិបជ្ជិតព្វា យសសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិបទា បដិបន្នា យសប្បដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សោ លាភី ហោតិ យសស្ស ទិព្វស្ស វា មានុសស្ស វា ។ ន ខោ គហបតិ អរហតិ អរិយសាវកោ សគ្គកាមោ សគ្គំ អាយាចិតុំ វា អភិនន្ទិតុំ វា សគ្គានំ វាបិ ហេតុ ។

អរិយសាវកនោះ ជាអ្នកបានពណ៌សម្បុរទិព្វ ឬជារបស់មនុស្ស ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវក ជាអ្នកប្រាថ្នានូវសេចក្តីសុខ មិនគួរដើម្បីបន់ស្រន់ ឬត្រេកអរនឹងសេចក្តីសុខ ឬគិតហេតុតែសេចក្តីសុខទេ ។ ម្នាលគហបតី បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសេចក្តីសុខ ដែលអរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នាសេចក្តីសុខ គប្បីប្រតិបត្តិ ព្រោះថា បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសេចក្តីសុខ អរិយសាវកនោះប្រតិបត្តិ ហើយប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវសេចក្តីសុខផង ។ អរិយសាវកនោះ ជាអ្នកបាននូវសេចក្តីសុខទិព្វ ឬជារបស់មនុស្ស ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នាយសស័ក្តិ មិនគួរដើម្បីបន់ស្រន់ ឬត្រេកអរនឹងយសស័ក្តិ ឬគិតហេតុតែយសស័ក្តិទេ ។ ម្នាលគហបតី បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានយសស័ក្តិ ដែលអរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នាយសស័ក្តិ គប្បីប្រតិបត្តិ ព្រោះថា បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីយសស័ក្តិ ដែលអរិយសាវកនោះប្រតិបត្តិហើយ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានយសស័ក្តិផង ។ អរិយសាវកនោះ ជាអ្នកបានយសស័ក្តិទិព្វ ឬជារបស់មនុស្ស ។ ម្នាលគហបតី អរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នាស្ថានសួគ៌ មិនគួរដើម្បីបន់ស្រន់ ឬត្រេកអរនឹងស្ថានសួគ៌ ឬគិតហេតុតែស្ថានសួគ៌ទេ ។

សគ្គកាមេន គហបតិ អរិយសាវកេន សគ្គសំវត្ត-និកា បដិបទា បដិបជ្ជិតព្វា សគ្គសំវត្តនិកា ហិស្ស បដិបទា បដិបន្នា សគ្គបដិលាភាយ សំវត្តតិ ។ សោ លាភី ហោតិ សគ្គានំ ។

អាយុំ វណ្ណំ យសំ កិត្តឹ សគ្គំ ឧច្ចាកុលីនតំ
រតិយោ បត្ថយានេន ឧឡារា អបរាបរា
អប្បមាទំ បសំសន្តិ បុញ្ញកិរិយាសុ បណ្ឌិតា ។
អប្បមត្តោ ឧភោ អត្ថេ អធិគណ្ហាតិ បណ្ឌិតោ
ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច យោ អត្ថោ យោ ចត្ថោ សម្បរាយិកោ
អត្ថាភិសមយា ធីរោ បណ្ឌិតោតិ បវុច្ចតីតិ ។

(៤៤) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ យេន ឧគ្គស្ស គហបតិនោ វេសាលិកស្ស និវេសនំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញត្តេ អាសនេ និសីទិ ។ អថខោ ឧគ្គោ គហបតិ វេសាលិកោ

ម្នាលគហបតី បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ អរិយសាវកអ្នកប្រាថ្នាស្ថានសួគ៌ គប្បីប្រតិបត្តិ ព្រោះថា បដិបទាមានកិរិយាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានស្ថានសួគ៌ អរិយសាវកនោះ ប្រតិបត្តិហើយប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបានស្ថានសួគ៌ផង ។ អរិយសាវកនោះ រមែងបាននៅកើតស្ថានសួគ៌ ។

អ្នកប្រាថ្នាតំណែងខ្ពស់ តែងសរសើរសេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុង
បុញ្ញកិរិយាវត្ថុតំណែងខ្ពស់ ព្រោះប្រាថ្នានូវសេចក្តីត្រេកអរគឺ
អាយុ គុណសម្បុរ យសសក្តិ កិត្តិស័ព្ទ ស្ថានសួគ៌ ត្រកូល
ខ្ពស់ ដ៏លើសលុបតៗទៅ ។ អ្នកប្រាជ្ញមិនមានសេចក្តី
ប្រមាទ រមែងបាននូវប្រយោជន៍ទាំងពីរគឺប្រយោជន៍
ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ប្រយោជន៍ក្នុងបរលោក ១ អ្នកមាន
ប្រាជ្ញាដែលគេហៅថា បណ្ឌិត ព្រោះបាននូវប្រយោជន៍ ។

(៤៤) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចគង់នៅក្នុងកូដាគារ-សាលាតាមមហាវ័ន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្បង់ប្រដាប់បាត្រចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់លំនៅនៃឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលី លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើអា-សនៈដែលគេក្រាលថ្វាយ ។ លំដាប់នោះ ឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលី

យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ ឧគ្គោ គហបតិ វេសាលិកោ ភគវន្តំ ឯតទវោច សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។ មនាបំ មេ ភន្តេ សាលបុប្ផកំ ខាទនីយំ តំ មេ ភគវា បដិគ្គណ្ហាតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ បដិគ្គហេសិ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។ មនាបំ មេ ភន្តេ សម្បន្នវរសូករមំសំ(១) តំ មេ ភគវា បដិគ្គណ្ហាតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ បដិគ្គហេសិ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ

១ ម. ម. សម្បន្នកោលកំ សូករមំសំ ។

ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលី អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានក្រាបទូលព្រះមានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគថា អ្នកឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខាទនីយាហារ ធ្វើអំពីផ្កាសាលព្រឹក្ស ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះមានព្រះភាគ ទទួលនូវខាទនីយាហារនោះ ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះដល់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដោយសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះមានព្រះភាគថា បុគ្គលឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូករមំសៈដ៏ប្រសើរ ស្អាតជាទីគាប់ចិត្ត របស់ខ្ញុំព្រះអង្គមាន សូមព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលសូករមំសៈនោះ ដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដើម្បីអនុគ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ

សម្មុខា បដិគ្គហិតំ មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។ មនាបំ មេ ភន្តេ និព្ពទ្ធតេលកំ នាលិយសាកំ(១) តំ មេ ភគវា បដិគ្គណ្ហាតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ បដិគ្គហេសិ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។ មនាបោ មេ ភន្តេ សាលីនំ ឱទនោ វិគតកាឡកោ អនេកសូបោ អនេកព្យញ្ជនោ តំ មេ ភគវា បដិគ្គណ្ហាតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ បដិគ្គហេសិ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។

១ និព្វត្តតេលកំ នាឡិយសាកន្តិ បាឋោ អដ្ឋកថាយំ ទិស្សតិ ។

បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន នាលិយសាក(១) ដែលគេចម្អិនដោយប្រេង ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលនាលិយសាកនោះ ដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួល ដើម្បីអនុគ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បាយស្រូវសាលី ឥតមានខ្ទុក មានសម្លច្រើនមុខ មានម្ហូបគ្រឿងច្រើនមុខ ជាទីគាប់ចិត្តខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលភោជននោះ ដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទទួលដើម្បីអនុគ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បុគ្គលអ្នកឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។

១ នាលិយសាកនេះ សំដៅយកភោជនាហារ ដែលគេច្របាច់ជាមួយនឹងល្បោស្រូវសាលី ហើយចំអិនក្នុងល្បៀដែលលាយដោយទឹកដោះដើម្បីឲ្យលាយគ្នាដោយសណ្តែក ៤ យ៉ាង ទើបគប់ឲ្យ ព្រហុម ។ អដ្ឋកថា ។ ចំណែកសេចក្តីក្នុងបាលី ពិសិដ្ឋប្រហែល ។

មនាបានិ មេ ភន្តេ កាសិកានិ វត្ថានិ តានិ មេ ភគវា បដិគ្គណ្ហាតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ បដិគ្គហេសិ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។ សម្មុខា មេតំ ភន្តេ ភគវតោ សុតំ សម្មុខា បដិគ្គហិតំ មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។ មនាបោ មេ ភន្តេ បល្លង្កោ គោនកត្ថតោ បដិកត្ថតោ បដលិកត្ថតោ កទលិមិគបវរបច្ចត្ថរណោ សឧត្តរច្ឆទោ ឧភតោលោហិតកូបធានោ ។ អបិច ភន្តេ មយំ មេតំ ជានាម នេតំ ភគវតោ កប្បតីតិ ឥទំ មេ ភន្តេ ចន្ទនផលកំ អគ្ឃតិ អធិកសតសហស្សំ តំ មេ ភគវា បដិគ្គណ្ហាតុ អនុកម្បំ ឧបាទាយាតិ ។ បដិគ្គហេសិ ភគវា អនុកម្បំ ឧបាទាយ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សម្ពត់ដែលកើតក្នុងដែនកាសី ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ សូមព្រះមានព្រះភាគទទួលសម្ពត់ទាំងនោះ ដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួល ដើម្បីសេចក្តីអនុគ្រោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពាក្យនេះខ្ញុំព្រះអង្គបានស្តាប់ចំពោះព្រះភក្ត្រ បានទទួលចំពោះព្រះភក្ត្រ នៃព្រះមានព្រះភាគថា បុគ្គលឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន បល្ល័ង្កដែលក្រាលដោយព្រំ មានរោមវែង (ជាង ៤ ធ្នាប់) ក្រាលពណ៌សដែលធ្វើដោយរោមសត្វ ក្រាលដែលធ្វើដោយរោមសត្វជាក្បាច់ផ្កាក្រាស់ ក្រាលដ៏ឧត្តម ដែលធ្វើអំពីស្បែកសត្វឈ្មុស មានខ្នើយពណ៌ក្រហមទាំងសងខាង ព្រមទាំងពិតានមានពណ៌ក្រហម ជាទីគាប់ចិត្តរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត យើងខ្ញុំដឹងរបស់នុ៎ះថា របស់នុ៎ះមិនគួរដល់ព្រះមានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ដែនក្តារខ្លឹមចន្ទន៍របស់ខ្ញុំព្រះអង្គនេះ ថ្លៃជាងមួយសែន សូមព្រះមានព្រះភាគទទួលដែនក្តារនោះ ដើម្បីអនុគ្រោះខ្ញុំព្រះអង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ទទួល ដើម្បីអនុគ្រោះ ។

អថខោ ភគវា ឧគ្គំ គហបតឹ វេសាលិកំ ឥមិនា អនុមោទនីយេន អនុមោទិ

មនាបទាយី លភតេ មនាបំ
យោ ឧជ្ជុភូតេសុ ទទាតិ ឆន្ទសា
អច្ឆាទនំ សយនមថន្នបានំ
នានប្បការានិ ច បច្ចយានិ
ចត្តញ្ច មុត្តញ្ច អនុគ្គហីតំ
ខេត្តូបមេ អរហន្តេ វិទិត្វា
សោ ទុច្ចជំ សប្បុរិសោ ចជិត្វា
មនាបទាយី លភតេ មនាបន្តិ ។

អថខោ ភគវា ឧគ្គំ គហបតឹ វេសាលិកំ ឥមិនា អនុមោទនីយេន អនុមោទិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បក្កាមិ ។ អថខោ ឧគ្គោ គហបតិ វេសាលិកោ អបរេន សមយេន កាលមកាសិ ។ កាលកតោ ច ឧគ្គោ គហបតិ វេសាលិកោ អញ្ញតរំ មនោមយំ កាយំ ឧបបជ្ជិ ។ តេន ខោ បន សមយេន ភគវា

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ អនុមោទនា ដោយអនុមោទនីយ-គាថានេះ ចំពោះឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលីថា

បុគ្គលឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ
សប្បុរសណាដឹងនូវព្រះអរហន្ត ថាមានឧបមាដូចស្រែហើយ
ឲ្យនូវសំពត់ស្លៀក ដណ្តប់ ដំណេក បាយ ទឹក និង
បច្ច័យទាំងឡាយ មានប្រការផ្សេងៗ ដែលខ្លួនបរិច្ចាគ
ហើយផង លះបង់ហើយផង មិនមានស្តាយផង ចំពោះ
ពួកអ្នកមានកាយវាចាចិត្តត្រង់ សប្បុរសនោះ ឈ្មោះថា
លះបង់ហើយ នូវវត្ថុដែលគេលះបង់បានដោយក្រ បុគ្គល
អ្នកឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ។

លំដាប់នោះ ព្រះមានព្រះភាគ អនុមោទនា ដោយអនុមោទនី-យគាថានេះ ចំពោះឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលី ហើយក្រោកចាកអាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលី ក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងសម័យក្រោយមក លុះឧគ្គគហបតី អ្នកក្រុងវេសាលី ធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅកើតក្នុងពួកទេវតាដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ (១) ។ សម័យនោះ ព្រះមានព្រះភាគ

(១) ពាក្យនេះ ជា ទេវតាក្នុងពួកទេវតា ដែលកើតក្នុងសុទ្ធាវាសទាំងឡាយ ដោយ ឈានជាបច្ច័យ ។

សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ ឧគ្គោ ទេវបុត្តោ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណោ កេវលកប្បំ ជេតវនំ ឱភាសេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតំ ខោ ឧគ្គំ ទេវបុត្តំ ភគវា ឯតទវោច កច្ចិ តេ ឧគ្គ យថាធិប្បាយោតិ ។ តគ្ឃ មេ ភគវា យថាធិប្បាយោតិ ។ អថខោ ភគវា ឧគ្គំ ទេវបុត្តំ គាថាហិ អជ្ឈភាសិ

មនាបទាយី លភតេ មនាបំ
អគ្គស្ស ទាតា លភតេ បុនគ្គំ
វរស្ស ទាតា វរលាភី ច ហោតិ
សេដ្ឋន្ទទោ សេដ្ឋមុបេតិ ឋានំ
អគ្គទាយី វរទាយី សេដ្ឋទាយី ច យោ នរោ
ទីឃាយុ យសវា ហោតិ យត្ថ យត្ថូបបជ្ជតីតិ ។

គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ឧគ្គទេវបុត្រ កាលរាត្រីកន្លងទៅហើយ មានរស្មីដ៏រុងរឿង បំភ្លឺវត្តជេតពនទាំងអស់ ហើយចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។ លុះឧគ្គទេវបុត្រ ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់សួរយ៉ាងនេះថា ម្នាលឧគ្គៈ សេចក្ដីសមតាមបំណងរបស់អ្នកមានដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ សូមទ្រង់ជ្រាប សេចក្ដីសម្រេចតាមបំណងរបស់ខ្ញុំព្រះអង្គមានដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់នឹងឧគ្គទេវបុត្រ ដោយគាថាទាំងឡាយថា

បុគ្គលអ្នកឲ្យរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបានរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ បុគ្គលអ្នកឲ្យរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់ រមែងបានរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់វិញ បុគ្គលអ្នកឲ្យរបស់ប្រសើរ រមែងបានរបស់ដ៏ប្រសើរវិញ បុគ្គលអ្នកឲ្យរបស់ដ៏ថ្លៃថ្លា រមែងបាននូវឋានៈដ៏ថ្លៃថ្លាវិញ ជនណា អ្នកឲ្យរបស់ខ្ពង់ខ្ពស់ផង អ្នកឲ្យរបស់ប្រសើរផង អ្នកឲ្យរបស់ថ្លៃថ្លាផង ជននោះ កើតក្នុងទីណាៗ ជាអ្នកមានអាយុវែង មានយសស័ក្តិ ក្នុងទីនោះៗ ។

(៤៥) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចីវរំ បរិភុញ្ជមានោ អប្បមាណំ ចេតោសមាធឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អប្បមាណោ តស្ស បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ ។ យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ បិណ្ឌបាតំ បរិភុញ្ជមានោ... យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិហារំ បរិភុញ្ជមានោ... យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ មញ្ចបីឋំ បរិភុញ្ជមានោ... យស្ស ភិក្ខវេ ភិក្ខុ គិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារំ បរិភុញ្ជមានោ អប្បមាណំ ចេតោសមាធឹ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អប្បមាណោ តស្ស បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ

(៤៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទឹកនៃបុណ្យ ទឹកនៃកុសល ប្រមូលមកនូវសុខ ជាធម៌ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ជាទីឲ្យកើតក្នុងឋានសួគ៌ នេះមាន ៥ យ៉ាង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសុខ ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុប្រើប្រាស់ចីវររបស់គហបតីណា បាននូវចេតោសមាធិ មានប្រមាណមិនបាន ទឹកនៃបុណ្យ ទឹកនៃកុសល ប្រមូលមកនូវសុខ ជាធម៌ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ជាទីឲ្យកើតក្នុងឋានសួគ៌ របស់គហបតីនោះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ មានប្រមាណមិនបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុបរិភោគបិណ្ឌបាតរបស់គហបតីណា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុប្រើប្រាស់វិហាររបស់គហបតីណា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុប្រើប្រាស់គ្រែនឹងតាំងរបស់គហបតីណា ... ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុបរិភោគនូវគិលានបច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខាររបស់គហបតីណា ... ហើយបាននូវចេតោសមាធិ មានប្រមាណមិនបាន ទឹកនៃបុណ្យ ទឹកនៃកុសល ប្រមូលមកនូវសុខ ជាធម៌ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក

សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច បុញ្ញាភិសន្ទា កុសលាភិសន្ទា សុខស្សាហារា សោវគ្គិកា សុខវិបាកា សគ្គសំវត្តនិកា ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តន្តិ ។ ឥមេហិ ច បន ភិក្ខវេ បញ្ចហិ បុញ្ញាភិសន្ទេហិ កុសលាភិសន្ទេហិ សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស ន សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ គហេតុំ ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ អថខោ អសង្ខេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាបុញ្ញក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ។

នាំឲ្យកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ របស់គហបតីនោះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីសេចក្តីសុខ មានប្រមាណមិនបានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនរបុណ្យ គំនរកុសល ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាធម៌ប្រមូលមកនូវសេចក្តីសុខ ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក នាំឲ្យកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អរិយសាវ័កដែលបរិបូណ៌ដោយគំនរបុណ្យ គំនរកុសល ៥ យ៉ាងនេះហើយ បុគ្គលមិនងាយប្រមាណបុណ្យថា គំនរបុណ្យ គំនរកុសល ជាធម៌ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក នាំឲ្យកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ មានប្រមាណប៉ុណ្ណោះបានឡើយ គំនរបុណ្យ គប់មិនបាន ប្រមាណមិនកើត ត្រាន់តែរាប់ថាគំនរបុណ្យច្រើនប៉ុណ្ណោះ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ មហាសមុទ្ទេ ន សុករំ ឧទកស្ស បមាណំ គហេតុំ ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកសតានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកសហស្សានីតិ វា ឯត្តកានិ ឧទកាឡ្ហកសតសហស្សានីតិ វា អថខោ អសង្ខេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាឧទកក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតិ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ ឥមេហិ បញ្ចហិ បុញ្ញាភិសន្ទេហិ កុសលាភិសន្ទេហិ សមន្នាគតស្ស អរិយសាវកស្ស ន សុករំ បុញ្ញស្ស បមាណំ គហេតុំ ឯត្តកោ បុញ្ញាភិសន្ទោ កុសលាភិសន្ទោ សុខស្សាហារោ សោវគ្គិកោ សុខវិបាកោ សគ្គសំវត្តនិកោ ឥដ្ឋាយ កន្តាយ មនាបាយ ហិតាយ សុខាយ សំវត្តតីតិ អថខោ អសង្ខេយ្យោ អប្បមេយ្យោ មហាបុញ្ញក្ខន្ធោត្វេវ សង្ខំ គច្ឆតីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនងាយនឹងកំណត់នូវប្រមាណនៃទឹកក្នុងមហាសមុទ្រថា ទឹកប៉ុណ្ណេះអាឡ្ហកក្តី ទឹកប៉ុណ្ណេះរយអាឡ្ហកក្តី ទឹកប៉ុណ្ណេះពាន់អាឡ្ហកក្តី ទឹកប៉ុណ្ណេះសែនអាឡ្ហកក្តី ដូច្នេះបានឡើយ ក្រៃលែងតែរាប់បានថា គំនរទឹកដ៏ធំប៉ុណ្ណោះ ទីនបុគ្គលរាប់មិនបាន ប្រមាណមិនកើត មានឧបមាយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកដែលបរិបូណ៌ដោយគំនរបុណ្យ គំនរកុសលទាំង ៥ នេះ ហើយបុគ្គលមិនងាយនឹងកំណត់ប្រមាណបុណ្យថា គំនរបុណ្យ គំនរកុសល ប្រមូលមកនូវសុខ ឲ្យនូវអារម្មណ៍ដ៏ល្អ មានសុខជាវិបាក ញ៉ាំងឲ្យកើតក្នុងឋានសួគ៌ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីប្រាថ្នា ត្រេកអរ គាប់ចិត្ត ដើម្បីប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីសុខ ប៉ុណ្ណេះបានឡើយ ក្រៃលែងតែរាប់ថា គំនរបុណ្យដ៏ធំប៉ុណ្ណោះ ទីនបុគ្គលរាប់មិនបាន ប្រមាណមិនកើត ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។

មហោទធឹ អបរិមិតំ មហាសរំ
ពហុភេរវំ រតនគណានមាលយំ
នជ្ជោ យថា មច្ឆគណសង្ឃសេវិតា
បុថូ សវន្តី ឧបយន្តិ សាគរំ
ឯវំ នរំ អន្នទបានវត្ថទំ
សេយ្យានិសជ្ជត្ថរណស្ស[១] ទាយកំ
បុញ្ញស្ស ធារា ឧបយន្តិ បណ្ឌិតំ
នជ្ជោ យថា វារិវហាវ សាគរន្តិ ។

(៤៦) បញ្ចិមា ភិក្ខវេ សម្បទា ។ កតមា បញ្ច ។ សទ្ធាសម្បទា សីលសម្បទា សុតសម្បទា ចាគសម្បទា បញ្ញាសម្បទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សម្បទាតិ ។

---

១ ម. សេយ្យានិបច្ចត្ថរណស្ស ។

បឋមបណ្ណាសក មុណ្ឌរាជវគ្គ

ស្ទឹងទាំងឡាយ ដ៏ច្រើន ដែលហ្វូងត្រីកាស្រ័យនៅ រមែងហូរទៅ ដោយទៅកាន់សាគរ ដែលទ្រទ្រង់ទឹកដ៏ច្រើន ប្រមាណមិនបាន ជាស្រះធំ មានភ័យច្រើន ជាទីកើតនៃកែវកែវ យ៉ាងណាមិញ ធារាបុណ្យ រមែងផល់ដោយទៅរកនរៈជាបណ្ឌិត ដែលជាអ្នកឲ្យបាយ ទឹក សម្ពត់ អ្នកឲ្យទីដេក ទីអង្គុយ គ្រឿងក្រាលយ៉ាងនោះដែរ ដូចជាទឹកគឺស្ទឹងទាំងឡាយ ហូរទៅកាន់សមុទ្រសាគរ ។

(៤៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទានេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសទ្ធាសម្បទា ១ សីលសម្បទា ១ សុតសម្បទា ១ ចាគសម្បទា ១ បញ្ញាសម្បទា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯង សម្បទា ៥ យ៉ាង ។

(៤៧) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ធនានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ សទ្ធាធនំ សីលធនំ សុតធនំ ចាគធនំ បញ្ញាធនំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ សទ្ធាធនំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ សទ្ធោ ហោតិ សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធឹ ឥតិបិ សោ ភគវា ។បេ។ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សទ្ធាធនំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ សីលធនំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ បាណាតិបាតា បដិវិរតោ ហោតិ ។បេ។ សុរាមេរយមជ្ជប្បមាទដ្ឋានា បដិវិរតោ ហោតិ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សីលធនំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ សុតធនំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។បេ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុតធនំ ។ កតមញ្ច ភិក្ខវេ ចាគធនំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ វិគតមលមច្ឆេរេន ចេតសា អគារំ អជ្ឈាវសតិ មុត្តចាគោ

(៤៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទ្រព្យនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ទ្រព្យគឺសទ្ធា ១ ទ្រព្យគឺសីល ១ ទ្រព្យគឺសុតៈ ១ ទ្រព្យគឺចាគៈ ១ ទ្រព្យគឺបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគឺសទ្ធា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ជឿសេចក្តីត្រាស់ដឹង របស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ។បេ។ ជាគ្រូនៃទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ត្រាស់ដឹងអរិយសច្ច លែងវិលមកកាន់គតិទៀត ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺសទ្ធា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគឺសីល តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកវៀរចាកបាណាតិបាត ។បេ។ ជាអ្នកវៀរចាកហេតុជាទីតាំងនៃសេចក្តីប្រមាទ គឺផឹកនូវទឹកសុរានិងមេរ័យជាគ្រឿងស្រវឹង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគឺសុតៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកស្តាប់ច្រើន ។បេ។ ចាក់ធ្លុះដោយប្រាជ្ញាព្រោះសេចក្តីឃើញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺសុតៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគឺចាគៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ មានចិត្តដែលសេចក្តីកំណាញ់ជាមន្ទិលទៅប្រាសហើយ នៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មានចាគៈរួចហើយ

បយតបាណិ វោស្សគ្គរតោ យាចយោគោ ទានសំវិ-
ភាគរតោ ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ចាគធនំ ។ កតមញ្ច
ភិក្ខវេ បញ្ញាធនំ ។ ឥធ ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ
បញ្ញវា ហោតិ ឧទយត្ថគាមិនិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ
អរិយាយ និព្វេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយគាមិនិយា
ឥទំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ បញ្ញាធនំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ
សត្ត ធនានីតិ ។

យស្ស សទ្ធា តថាគតេ អចលា សុប្បតិដ្ឋិតា
សីលញ្ច យស្ស កល្យាណំ អរិយកន្តំ បសំសិតំ
សង្ឃេ បសាទោ យស្សត្ថិ ឧជុភូតញ្ច ទស្សនំ
អទលិទ្ទោតិ តំ អាហុ អមោឃំ តស្ស ជីវិតំ
តស្មា សទ្ធញ្ច សីលញ្ច បសាទំ ធម្មទស្សនំ
អនុយុញ្ជេថ មេធាវី សរំ ពុទ្ធានសាសនន្តិ ។

មានដៃលាងហើយ ត្រេកអរក្នុងការលះបង់ ជាអ្នកគួរគេសូមបាន
ត្រេកអរក្នុងទាន និងការចែករំលែក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា
ទ្រព្យគឺចាគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះទ្រព្យគឺបញ្ញា តើដូចម្តេច ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា
ប្រកបព្រម ដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងយល់សេចក្តីកើតនិងវិនាស ប្រាជ្ញា
ដ៏មោះមុត ប្រសើរ ជាបញ្ញាឲ្យដល់នូវការអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ទ្រព្យគឺបញ្ញា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
នេះឯងជាទ្រព្យ ៧ យ៉ាង ។

សទ្ធារបស់បុគ្គលណា មិនញាប់ញ័រ បានដម្កល់ទុកប្រពៃ
ក្នុងព្រះតថាគត មួយទៀត សីលរបស់បុគ្គលណា ជា
សីលល្អ ជាទីត្រេកអររបស់ព្រះអរិយៈ ដែលព្រះអរិយៈ
សរសើរហើយ បុគ្គលណាមានសេចក្តីជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសង្ឃ
ទាំងមានការយល់ឃើញត្រង់ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ហៅបុគ្គល
នោះថាជាអ្នកមិនកំសត់ ជីវិតរបស់បុគ្គលនោះ មិន
ឥតអំពើ ហេតុដូច្នោះ អ្នកប្រាជ្ញកាលបើរលឹកឃើញនូវពាក្យ
ប្រៀនប្រដៅរបស់ព្រះពុទ្ធទាំងឡាយ គប្បីប្រកបសទ្ធាផង
សីលផង សេចក្តីជ្រះថ្លាផង ការឃើញធម៌ផង ។

(៤៨) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ អលព្ភនីយានិ ឋានានិ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ជរាធម្មំ មា ជីរីតិ អលព្ភនីយំ ឋានំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹ ព្យាធិធម្មំ មា ព្យាធីយីតិ... មរណធម្មំ មា មីយីតិ... ខយធម្មំ មា ខីយីតិ... នស្សនធម្មំ មា នស្សីតិ អលព្ភនីយំ ឋានំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹ ។ អស្សុតវតោ ភិក្ខវេ បុថុជ្ជនស្ស ជរាធម្មំ ជីរតិ សោ ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ ន ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេវេកស្ស ជរាធម្មំ ជីរតិ អថ ខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ ជរាធម្មំ ជីរតិ អហញ្ចេវ ខោ បន ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ សោចេយ្យំ

(៤៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អលព្ភនីយដ្ឋាន ៥ យ៉ាងនេះ (ហេតុដែលមិនគប្បីបាន) ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក (បានតាមប្រាថ្នា) ។ ៥ យ៉ាងតើដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបាន (តាមប្រាថ្នា) ថា របស់ដែលមានជរា ជាធម្មតា កុំជរាឡើយ ១ របស់ដែលមានព្យាធិ ជាធម្មតា កុំឈឺចាប់ឡើយ ... ១ របស់ដែលមានមរណៈ ជាធម្មតា កុំស្លាប់ឡើយ ... ១ របស់ដែលមានការអស់ទៅ ជាធម្មតា កុំអស់ទៅឡើយ ... ១ ហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម បុគ្គលណាមួយក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នាថា របស់ដែលមានសេចក្ដីវិនាស ជាធម្មតា កុំវិនាសឡើយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជរាធម៌របស់បុថុជ្ជន អ្នកមិនបានស្ដាប់ រមែងគ្រាំគ្រា បុថុជ្ជននោះ មិនបានពិចារណាក្នុងជរាធម៌ដែលគ្រាំគ្រា ហើយថា មិនគ្រាំគ្រាចំពោះតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ ការច្យុតិ ការកើតឡើង របស់សត្វទាំងឡាយ ត្រឹមណា ជរាធម៌របស់សត្វទាំងអស់ រមែងគ្រាំគ្រាត្រឹមនោះដែរ កាលបើជរាធម៌គ្រាំគ្រាហើយ តែអាត្មាអញត្រូវតែសោកសៅក្រៀម

កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្ប-វត្តេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សុន្តិ ។ សោ ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ សោចតិ កិល-មតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វិទ្ធោ សវិសេន សោកសល្លេន អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អស្សុតវតោ បុថុជ្ជនស្ស ព្យាធិធម្មំ ព្យាធិយតិ... មរណធម្មំ មិយ្យតិ... ខយធម្មំ ខីយតិ... នស្សនធម្មំ នស្សតិ សោ នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ ន ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេវេកស្ស នស្សនធម្មំ នស្សតិ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ នស្សនធម្មំ នស្សតិ អហញ្ចេវ ខោ បន នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ

លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វាន់ អាហារអញ មិនគប្បីឆ្ងាញ់ផង សម្បុរអាក្រក់គប្បីធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏ប្រព្រឹត្តទៅមិនបានផង ពួកជនជាសត្រូវគប្បីមានចិត្តត្រេកអរផង ពួកមិត្រសំឡាញ់តូចចិត្តផង ។ កាលបើជរាធម៌គ្រាំគ្រាហើយ បុថុជ្ជននោះ ក៏សោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្តាប់ ត្រូវសរគឺសេចក្តីសោក លាបដោយថ្នាំពិស ចាក់ហើយ រមែងញុំាងខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្យាធិធម៌របស់បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្តាប់ រមែងឈឺចាប់... មរណធម៌ រមែងស្លាប់... ខយធម៌ (របស់សម្រាប់អស់ទៅ) ជាធម្មតា រមែងអស់ទៅ... នស្សនធម៌ (របស់សម្រាប់វិនាស) ជាធម្មតា រមែងវិនាសទៅ បុថុជ្ជននោះ មិនពិចារណាឃើញនស្សនធម៌ ដែលវិនាសទៅថា នស្សនធម៌ មិនមែនវិនាសទៅចំពោះតែអាត្មាអញតែម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្យុតិ និងសេចក្តីកើតឡើងរបស់សត្វទាំងឡាយ មាននៅត្រឹមណា នស្សនធម៌របស់សត្វទាំងអស់ រមែងវិនាសទៅត្រឹមណោះ កាលបើនស្សនធម៌ វិនាសទៅហើយ អាត្មាអញគប្បីសោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល

ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្បវត្តេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សុន្តិ ។ សោ ខយធម្មេ ខីណេ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វិទ្ធោ សវិសេន សោកសល្លេន អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ សុតវតោ ច ភិក្ខវេ អរិយសាវកស្ស ខយធម្មំ ខីយតិ សោ ខយធម្មេ ខីណេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេវេកស្ស ខយធម្មំ ខីយតិ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ ខយធម្មំ ខីយតិ អហញ្ចេវ ខោ បន ខយធម្មេ ខីណេ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្បវត្តេយ្យុំ

គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វេង អាត្មាអញមិនគប្បីឃ្លានភត្តផង សម្បុរកាក្រក់គប្បីធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅបានផង ទាំងពួកជនជាសត្រូវ ក៏មានចិត្តត្រេកអរផង ពួកមិត្រសំឡាញ់ ក៏តូចចិត្តផង ។ កាលបើខយធម៌ វិនាសទៅហើយ បុថុជ្ជននោះ ក៏សោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្តាប់ដែលសរគឺសោក លាបដោយថ្នាំពិសចាក់ហើយ រមែងញាំញីខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណែកខយធម៌របស់អរិយសាវកអ្នកបានស្តាប់ រមែងត្រូវត្រាទៅដែរ ប៉ុន្តែអរិយសាវកនោះ រមែងពិចារណាឃើញ ក្នុងខយធម៌ដែលត្រូវត្រាដូច្នេះថា ខយធម៌រមែងមិនត្រូវត្រាទៅចំពោះតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្យុតិ សេចក្តីកើតឡើងរបស់សត្វទាំងឡាយ នៅមានត្រឹមណា ខយធម៌របស់សត្វទាំងអស់ រមែងត្រូវត្រាទៅត្រឹមណោះ កាលបើខយធម៌ត្រូវត្រាទៅហើយ អាត្មាអញគប្បីសោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វេង អាត្មាអញមិនគប្បីឃ្លានភត្តផង សម្បុរកាក្រក់ គប្បីធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅបានផង

អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សុន្តិ ។ សោ ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ អព្វុហិ សវិសំ សោកសល្លំ យេន វិទ្ធោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ អសោកោ វិសល្លោ អរិយសាវកោ អត្តានញ្ញេវ បរិនិព្វាបេតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សុតវតោ អរិយសាវកស្ស ព្យាធិធម្មំ ព្យាធិយតិ... មរណធម្មំ មិយ្យតិ... ខយធម្មំ ខិយតិ... នស្សនធម្មំ នស្សតិ សោ នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេ-វេកស្ស នស្សនធម្មំ នស្សតិ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ នស្សនធម្មំ នស្សតិ អហញ្ចេវ ខោ បន នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ

ពួកមិត្តជាសត្រូវ មានចិត្តត្រេកអរផង ពួកមិត្រសំឡាញ់ក៏តូចចិត្តផង ។ កាលបើជរាធម៌គាំគ្រាទៅហើយ អរិយសាវកនោះ ក៏មិនសោកសង្រេង មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេងភ្លេចឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្តាប់ ដែលសរគឺសោក ប្រកបដោយថ្នាំពិសណាចាក់ហើយ រមែងញុំាងខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ នេះហៅថា អរិយសាវក អ្នកបានស្តាប់ហើយ ដកហើយនូវសរគឺសោក ដែលប្រកបដោយថ្នាំពិសនោះបាន ។ អរិយសាវក អ្នកមិនមានសរគឺសោក រមែងញុំាងខ្លួនឯងឲ្យរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្យាធិធម៌របស់អរិយសាវក អ្នកបានស្តាប់ រមែងឈឺចាប់... មរណធម៌ រមែងស្លាប់... ខយធម៌ រមែងអស់ទៅ... នស្សនធម៌ រមែងវិនាសទៅ អរិយសាវកនោះ ពិចារណាឃើញច្បាស់ ក្នុងនស្សនធម៌ដែលវិនាសទៅហើយ ដូច្នេះថា នស្សនធម៌ មិនវិនាសទៅចំពោះតែអាត្មាអញតែម្នាក់ឯងទេ ដោយពិត នោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្យុត សេចក្តីកើតឡើងនៃសត្វទាំងឡាយ នៅមានត្រឹមណា នស្សនធម៌របស់សត្វទាំងអស់វិនាសទៅត្រឹមណោះ កាលបើនស្សនធម៌វិនាសទៅហើយ បើអាត្មាអញគប្បីសោក លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង

ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្បវត្តេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សុន្តិ ។ សោ នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡិំ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ សុតវា អរិយសាវកោ អព្វុហិ សវិសំ សោកសល្លំ យេន វិទ្ធោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ អសោកោ វិសល្លោ អរិយសាវកោ អត្តានញ្ញេវ បរិនិព្វាបេតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អលព្ភនីយានិ ឋានានិ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មិន្តិ ។

ខ្ញុំ ភត្តាហារមិនគប្បីឆ្ងាញ់ពិសាផង សម្បុរកាយក៏ គប្បីផ្លាស់ទ្រុឌ កាយផង ការងារ ក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅបានផង ពួកជនជាសត្រូវ ត្រេកអរផង ពួកមិត្រសំឡាញ់ក៏ខូចចិត្តផង ។ កាលបើនស្សនធម៌ វិនាសទៅហើយ អរិយសាវកនោះ មិនសោកសង្រេង មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ មិនដល់នូវសេចក្ដីវង្វេង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្ដាប់ ដែលសរគឺសោក លាបដោយថ្នាំពិសណាចាក់ហើយ រមែងញុំាងខ្លួនឯងឲ្យក្ដៅក្រហាយ នេះហៅថា អរិយសាវក អ្នកបានស្ដាប់ ហើយដកនូវសរគឺសោកដែល លាបដោយថ្នាំពិសចេញបាន អរិយសាវក អ្នកមិនមានសរគឺសោក រមែងញុំាងខ្លួនឯងឲ្យរលត់ទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អលព្ភនីយដ្ឋាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម ឬបុគ្គលណាមួយក្នុងលោក មិនគប្បីបាន (តាមប្រាថ្នា) ។

ន សោចនាយ ន បរិទេវនាយ
អត្ថោ ឥធ លព្ភតិ(១) អបិ អប្បកោបិ
សោចន្តមេនំ ទុក្ខិតំ វិទិត្វា
បច្ចត្ថិកា អត្តមនា ភវន្តិ
យតោ ច ខោ បណ្ឌិតោ អាបទាសុ
ន វេធតិ អត្ថវិនិច្ឆយញ្ញូ
បច្ចត្ថិកាស្ស ទុក្ខិតា
ភវន្តិ ទិស្វា មុខំ អវិការំ បុរាណំ
ជប្បេន មន្តេន សុភាសិតេន
អនុប្បទានេន បវេណិយា វា
យថា យថា យត្ថ លភេថ អត្ថំ
តថា តថា តត្ថ បរក្កមេយ្យ
សចេ បជានេយ្យ អលព្ភនេយ្យោ
មយា វា អញ្ញេន វា ឯស អត្ថោ
អសោចមានោ អធិវាសយេយ្យ
កម្មំ ទឡ្ហំ កិន្តិ ករោមិ ទានីតិ ។

១ ឱ. ម. លព្ភា ។

ប្រយោជន៍ក្នុងលោកនេះ ទោះណាជាតិចតួច បុគ្គលមិនមែនបាន ព្រោះសេចក្ដីសោក ព្រោះសេចក្ដីខ្សឹកខ្សួលឡើយ ពួកជនជាសត្រូវឃើញជននោះ កំពុងសោកសៅ ទ្រាំដល់ទុក្ខ ជាអ្នកមានចិត្តត្រេកអរ លុះណាតែបណ្ឌិត អ្នកឈ្វេងយល់ ក្នុងការវិនិច្ឆ័យនូវហេតុនិងផល ទើបមិនញាប់ញ័រ ក្នុងប្រទេសជាទីអន្តរាយ ពួកជនជាសត្រូវ ឃើញមុខបណ្ឌិតនោះមិនប្រែប្រួល នៅដដែល ហើយខ្លួនឯងក៏ដល់នូវទុក្ខវិញ បុគ្គលគប្បីបានប្រយោជន៍ក្នុងទីណា ដោយប្រការណា ៗ គប្បីព្យាយាមក្នុងទីនោះ ដោយប្រការនោះ ៗ គឺការនិយាយសរសើរក្ដី ការពោលមន្តក្ដី ការនិយាយជាសុភាសិតក្ដី បវេណី (វង្សត្រកូល) ក្ដី បើសិនជាបុគ្គលដឹងច្បាស់ថា ប្រយោជន៍នេះ ខ្លួនអញក្ដី បុគ្គលដទៃក្ដី មិនគប្បីបានទេ មិនសោកសៅ គប្បីអត់ធ្មត់ថា កម្មធំ (ខ្លួនអញបានសន្សំទុកហើយ) ឥឡូវនេះ ខ្លួនអញធ្វើដូចម្ដេច ។

[៤៩] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ អថខោ រាជា បសេនទិ កោសលោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ តេន ខោ បន សមយេន មល្លិកា ទេវី កាលង្កតា ហោតិ ។ អថខោ អញ្ញតរោ បុរិសោ យេន រាជា បសេនទិ កោសលោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា រញ្ញោ បសេនទិស្ស កោសលស្ស ឧបកណ្ណកេ អារោចេសិ មល្លិកា ទេវ ទេវី កាលង្កតាតិ ។ ឯវំ វុត្តេ រាជា បសេនទិ កោសលោ ទុក្ខី ទុម្មនោ បត្តក្ខន្ធោ អធោមុខោ បជ្ឈាយន្តោ អប្បដិភាណោ និសីទិ ។ អថខោ ភគវា រាជានំ បសេនទឹ កោសលំ ទុក្ខឹ ទុម្មនំ បត្តក្ខន្ធំ អធោមុខំ បជ្ឈាយន្តំ អប្បដិភាណំ វិទិត្វា រាជានំ បសេនទឹ កោសលំ ឯតទវោច

[៤៩] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ គ្រានោះ ព្រះរាជាបសេនទិកោសល ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយប្រថាប់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ ក៏ក្នុងសម័យនោះ ព្រះនាងមល្លិកាទេវី ទើបនឹងទិវង្គតទៅ ។ លំដាប់នោះ មានបុរសម្នាក់ចូលទៅគាល់ព្រះរាជាបសេនទិកោសល លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបទូលជិតព្រះកាណ៌ នៃព្រះរាជាបសេនទិកោសលថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះនាងមល្លិកាទេវី ទិវង្គតទៅហើយ ។ កាលរាជបុរស ក្រាបទូលដូច្នេះហើយ ព្រះរាជាបសេនទិកោសល មានទុក្ខទោមនស្ស មានព្រះស្មាទន់ចុះ មានព្រះភក្ត្រផ្ងប់ គង់សញ្ជប់សញ្ជឹង មិនមានបដិភាណ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ជ្រាបថា ព្រះរាជាបសេនទិកោសល ទ្រង់មានទុក្ខទោមនស្ស មានព្រះស្មាទន់ចុះ មានព្រះភក្ត្រផ្ងប់ សញ្ជប់សញ្ជឹង មិនមានបដិភាណ ហើយបានត្រាស់នឹងព្រះរាជាបសេនទិកោសលយ៉ាងនេះថា

បញ្ចិមានិ មហារាជ អលព្ភនីយានិ ឋានានិ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹំ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ជរាធម្មំ មា ជីរីតិ អលព្ភនីយំ ឋានំ ។ បេ ។

ន សោចនាយ ន បរិទេវនាយ ។ បេ ។

កម្មំ ទឡ្ហំ កិន្តិ ករោមិ ទានីតិ ។

(៥០) ឯកំ សមយំ អាយស្មា នារទោ បាដលិបុត្តេ វិហរតិ កុក្កុដារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ ភទ្ទា ទេវី កាលកតា ហោតិ បិយា មនាបា ។ សោ ភទ្ទាយ ទេវិយា កាលកតាយ បិយាយ មនាបាយ នេវ ន្ហាយតិ ន វិលិម្បតិ ន ភត្តំ ភុញ្ជតិ ន កម្មន្តំ បយោជេតិ រត្តិន្ទិវំ ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរេ អជ្ឈោមុច្ឆិតោ ។ អថ ខោ មុណ្ឌោ រាជា បិយកំ កោសារក្ខំ(១) អាមន្តេសិ តេនហិ សម្ម បិយក ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរំ អាយសាយ តេលទោណិយា បក្ខិបិត្វា

១ ម. ឱ. កោសារក្ខំ ។

បពិត្រមហារាជ អលព្ភនីយដ្ឋាន គឺហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា ព្រហ្ម បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបាននូវសេចក្តីប្រាថ្នា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ហេតុមិនគប្បីបាននូវសេចក្តីប្រាថ្នាថា ជរាធម្ម កុំគ្រាំគ្រាឡើយដូច្នេះ ។ បេ ។

មិនមានបាននូវប្រយោជន៍ព្រោះសោក ព្រោះខ្សឹកខ្សួលឡើយ ។ បេ ។

កម្មដ៏មាំ (គឺអាត្មាអញបានសន្សំទុកហើយ) ឥឡូវនេះ អាត្មាអញធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ។

(៥០) សម័យមួយ ព្រះនារទៈមានអាយុ គង់នៅក្នុងកុក្កុដារាម ទៀបក្រុងបាតលិបុត្ត ។ ក៏សម័យនោះ ព្រះនាងភទ្ទាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ ពេញព្រះទ័យនៃព្រះរាជាមុណ្ឌៈ ទិវង្គតទៅ ។ កាលព្រះនាងភទ្ទាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញព្រះទ័យទិវង្គតទៅហើយ ទ្រង់មិនស្រង់ទឹក មិនប្រោះព្រំ មិនសោយព្រះស្ងោយ មិនប្រកបការងារសោះ ទ្រង់ជាប់ព្រះទ័យក្នុងសរីរៈព្រះនាងភទ្ទាទេវីទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ សោការក្ខអាមាត្យ ដែលគាប់ព្រះទ័យមកថា ម្នាលសំឡាញ់ ជាទីស្រឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកចូរដាក់សរីរៈនាងភទ្ទាទេវីទៅក្នុងស្នូកប្រេងធ្វើអំពីដែក

អញ្ញិស្សា អាយសាយ ទោណិយា បដិកុជ្ជថ យថា មយំ ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរំ ចិរំ បស្សេយ្យាមាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ បិយកោ កោសារក្ខោ មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ បដិស្សុត្វា ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរំ អាយសាយ តេលទោណិយា បក្ខិបិត្វា អញ្ញិស្សា អាយសាយ ទោណិយា បដិកុជ្ជិ ។ អថខោ បិយកស្ស កោសារក្ខស្ស ឯតទហោសិ ឥមស្ស ខោ មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ ភទ្ទា ទេវី កាលង្កតា បិយា មនាបា ។ សោ ភទ្ទាយ ទេវិយា កាលង្កតាយ បិយាយ មនាបាយ នេវ ន្ហាយតិ ន វិលិម្បតិ ន ភត្តំ ភុញ្ជតិ ន កម្មន្តំ បយោជេតិ រត្តិន្ទិវំ ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរេ អជ្ឈោមុច្ឆិតោ ។ កំ នុ ខោ មុណ្ឌោ រាជា សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា បយិរុបាសេយ្យ យស្ស ធម្មំ សុត្វា សោកសល្លំ បជហេយ្យាតិ ។ អថខោ បិយកស្ស កោសារក្ខស្ស ឯតទហោសិ អយំ ខោ អាយស្មា នារទោ បាដលិបុត្តេ វិហរតិ កុក្កុដារាមេ ។

ហើយគ្រប ដោយស្នូកដែកដទៃទៀត ទុកឲ្យយើងក្រែងឃើញសរីរៈនាងភទ្ទាទេវី យូរក្រែលបន្តិច ។ កោសារក្ខាមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យ ទទួលព្រះបន្ទូលព្រះរាជាមុណ្ឌៈថា ព្រះករុណាថ្លៃវិសេស ហើយដាក់សរីរៈព្រះនាងភទ្ទាទេវី ក្នុងស្នូកប្រេងជាវិការនៃដែកហើយ គ្របដោយស្នូកដែកដទៃទៀត ។ លំដាប់នោះ កោសារក្ខាមាត្យ ជាទីស្រឡាញ់ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះនាងភទ្ទាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញព្រះទ័យនៃព្រះរាជាមុណ្ឌៈនេះ ទិវង្គតទៅហើយ កាលព្រះនាងភទ្ទាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញព្រះទ័យ ទិវង្គតទៅហើយ ព្រះរាជានោះ មិនស្រង់ទឹក មិនប្រោះព្រំ មិនសោយព្រះស្ងោយ មិនប្រកបការងារសោះ ទ្រង់ជ្រប់ទៅក្នុងសរីរៈព្រះនាងភទ្ទាទេវី ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈគួរទៅគាល់សមណព្រាហ្មណ៍ណាហ្ន៎ ហើយស្ដាប់ធម៌របស់សមណព្រាហ្មណ៍ណា ទើបនឹងគប្បីលះបង់នូវសរសៃគឺសេចក្ដីសោកចេញបាន ។ លំដាប់នោះ កោសារក្ខាមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យ មានសេចក្ដីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុនេះ គង់នៅក្នុងកុក្កុដារាម ទៀបក្រុង បាតលិបុត្ត ។

តំ ខោ បនាយស្មន្តំ នារទំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ពហុស្សុតោ ចិត្តកថី កល្យាណបដិភាណោ វុឌ្ឍោ ចេវ អរហា ច យន្នូន មុណ្ឌោ រាជា អាយស្មន្តំ នារទំ បយិរុបាសេយ្យ អប្បេវ នាម មុណ្ឌោ រាជា អាយស្មតោ នារទស្ស ធម្មំ សុត្វា សោកសល្លំ បជហេយ្យាតិ ។ អថខោ បិយកោ កោសារក្ខោ យេន មុណ្ឌោ រាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មុណ្ឌំ រាជានំ ឯតទវោច អយំ ខោ ទេវ អាយស្មា នារទោ បាដលិបុត្តេ វិហរតិ កុក្កុដារាមេ តំ ខោ បនាយស្មន្តំ នារទំ ឯវំ កល្យាណោ កិត្តិសទ្ទោ អព្ភុគ្គតោ បណ្ឌិតោ វិយត្តោ មេធាវី ពហុស្សុតោ ចិត្តកថី កល្យាណបដិភាណោ វុឌ្ឍោ ចេវ អរហា ច យទិ បន ទេវោ អាយស្មន្តំ នារទំ បយិរុបាសេយ្យ អប្បេវ នាម ទេវោ អាយស្មតោ នារទស្ស ធម្មំ សុត្វា សោកសល្លំ បជហេយ្យាតិ ។ តេនហិ សម្ម បិយក អាយស្មន្តំ នារទំ បដិវេទេហិ ។

ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុនោះ មានកិត្តិស័ព្ទដ៏ពីរោះ ខ្ចរខ្ចាយទៅយ៉ាងនេះថា ជាបណ្ឌិត ឈ្លាសវៃ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានស្តាប់ច្រើន មានកថាដ៏វិចិត្រ មានបដិភាណល្អ មានវ័យចំរើនផង ជាព្រះអរហន្តផង បើដូច្នោះគួរតែ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈចូលទៅរកព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យព្រះរាជាមុណ្ឌៈទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ធម៌ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ហើយ លះបង់នូវសរគឺសោកចេញបាន ។ លំដាប់នោះ កោសារក្ខាមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះរាជាមុណ្ឌៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះរាជាមុណ្ឌៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុនេះ គង់នៅក្នុងកុក្កុដារាម ទៀបក្រុងបាដលិបុត្ត ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុនោះ មានកិត្តិស័ព្ទដ៏ពីរោះ ខ្ចរខ្ចាយទៅយ៉ាងនេះថា ជាបណ្ឌិត ឈ្លាសវៃ ជាអ្នកប្រាជ្ញ បានស្តាប់ច្រើន មានកថាដ៏វិចិត្រ មានបដិភាណល្អ ហើយមានវ័យចំរើនផង ជាព្រះអរហន្តផង បើព្រះសម្មតិទេព ចូលទៅរកព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យព្រះសម្មតិទេព ទ្រង់ព្រះសណ្តាប់ធម៌ ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ហើយលះបង់នូវសរគឺសោកបាន ។ ម្នាលសំឡាញ់ជាទីស្រឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកចូរទៅផ្តៀងព្រះនារទៈដ៏មានអាយុចុះ ។

កថញ្ហិ នាម មាទិសោ សមណំ វា ព្រាហ្មណំ វា វិជិតេ វសន្តំ បុព្វេ អប្បដិសំវិទិតោ ឧបសង្កមិតព្វំ មញ្ញេយ្យាតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ បិយកោ កោសារក្ខោ មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ បដិស្សុត្វា យេនាយស្មា នារទោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ នារទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ បិយកោ កោសារក្ខោ អាយស្មន្តំ នារទំ ឯតទវោច ឥមស្ស ភន្តេ មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ ភទ្ទា ទេវី កាលង្កតា បិយា មនាបា ។ សោ ភទ្ទាយ ទេវិយា កាលង្កតាយ បិយាយ មនាបាយ នេវ ន្ហាយតិ ន វិលិម្បតិ ន ភត្តំ ភុញ្ជតិ ន កម្មន្តំ បយោជេតិ រត្តិន្ទិវំ ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរេ អជ្ឈោមុច្ឆិតោ ។ សាធុ ភន្តេ អាយស្មា នារទោ មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ តថា ធម្មំ ទេសេតុ យថា មុណ្ឌោ រាជា អាយស្មតោ នារទស្ស ធម្មំ សុត្វា សោកសល្លំ បជហេយ្យាតិ ។

ម្ដេចហ្ន៎ បុគ្គលប្រាកដដូចជាយើង មិនសុំបើកផ្លូវទៅរកសមណៈ ព្រាហ្មណ៍ នៅក្នុងដែន ដែលមិនដែលបានស្គាល់ជាមុនទេ ។ កោសារក្ខាមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យទទួលព្រះរាជឱង្ការព្រះរាជាមុណ្ឌៈថា ព្រះករុណាថ្លៃវិសេស ហើយចូលទៅរកព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះកោសារក្ខាមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បានទូលព្រះនារទៈដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ព្រះនាងភទ្ទាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញព្រះទ័យរបស់ព្រះរាជាមុណ្ឌៈនេះ ទិវង្គតទៅហើយ ។ កាលព្រះនាងភទ្ទាទេវី ជាទីស្រឡាញ់ពេញព្រះទ័យ ទិវង្គតទៅហើយ ព្រះរាជានោះទ្រង់មិនស្រង់ទឹក មិនប្រោះព្រំ មិនសោយព្រះស្ងោយ មិនប្រកបការងារ ទ្រង់ជាប់ព្រះទ័យ ក្នុងសរីរៈព្រះនាងភទ្ទាទេវី ទាំងយប់ទាំងថ្ងៃ ។ បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន សូមព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ មេត្តាសំដែងធម៌ដល់ព្រះរាជាមុណ្ឌៈឲ្យបាន ឲ្យព្រះរាជាមុណ្ឌៈទ្រង់ព្រះសណ្ដាប់ធម៌នៃព្រះនារទៈដ៏មានអាយុហើយ លះបង់នូវសរគឺសោកបាន ។

យស្សទានិ បិយក មុណ្ឌោ រាជា កាលំ មញ្ញតីតិ ។ អថខោ បិយកោ កោសារក្ខោ ឧដ្ឋាយាសនា អាយស្មន្តំ នារទំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា យេន មុណ្ឌោ រាជា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មុណ្ឌំ រាជានំ ឯតទវោច កតាវកាសោ ទេវ តេន អាយស្មតា នារទេន ។ យស្សទានិ ទេវោ កាលំ មញ្ញតីតិ ។ តេនហិ សម្ម បិយក ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជាបេហីតិ ។ ឯវំ ទេវាតិ ខោ បិយកោ កោសារក្ខោ មុណ្ឌស្ស រញ្ញោ បដិស្សុត្វា ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ យោជាបេត្វា មុណ្ឌំ រាជានំ ឯតទវោច យុត្តានិ ខោ តេ ទេវ ភទ្រានិ ភទ្រានិ យានានិ ។ យស្សទានិ ទេវោ កាលំ មញ្ញតីតិ ។ អថខោ មុណ្ឌោ រាជា ភទ្រំ ភទ្រំ យានំ អភិរុហិត្វា ភទ្រេហិ ភទ្រេហិ យានេហិ យេន កុក្កុដារាមោ តេន បាយាសិ មហច្ចរាជានុភាវេន អាយស្មន្តំ នារទំ ទស្សនាយ

ម្នាលបុរស ជាទីស្រឡាញ់ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈ សំគាល់កាលគួរដែលស្តេចមក ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ លំដាប់នោះ សោការក្ខមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យ ក្រោកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ហើយធ្វើប្រទក្សិណ ចូលទៅគាល់ព្រះរាជាមុណ្ឌៈ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះរាជាមុណ្ឌៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ បើកឱកាសថ្វាយហើយ ។ ព្រះសម្មតិទេព សំគាល់កាលគួរនឹងស្តេចទៅឥឡូវនេះចុះ ។ ម្នាលសំឡាញ់ជាទីស្រឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកចូរប្រើនាយសារថីឲ្យរៀបយានល្អៗ ។ សោការក្ខមាត្យ ជាទីគាប់ព្រះទ័យ ទទួលព្រះរាជឱង្ការព្រះរាជាមុណ្ឌៈថា ព្រះករុណាថ្លៃវិសេស ហើយប្រើនាយសារថីឲ្យរៀបយានល្អៗ ហើយក្រាបទូលព្រះរាជាមុណ្ឌៈយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះសម្មតិទេព យានល្អៗ សម្រាប់ព្រះអង្គរៀបចំរួចស្រេចហើយ ។ ព្រះសម្មតិទេព សំគាល់កាលគួរដែលព្រះអង្គនឹងស្តេចទៅ ក្នុងកាលឥឡូវនេះចុះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈស្តេចឡើងគង់យានល្អៗ ចូលទៅឯកុក្កុដារាម ដោយយានល្អៗ ដោយរាជានុភាពធំ ដើម្បីជួបព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ។

យាវតិកា យានស្ស ភូមិ យានេន គន្ត្វា យានា បច្ចោរោហិត្វា បត្តិកោវ អារាមំ បាវិសិ ។ អថខោ មុណ្ឌោ រាជា យេន អាយស្មា នារទោ តេនុប-សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ នារទំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នំ ខោ មុណ្ឌំ រាជានំ អាយស្មា នារទោ ឯតទវោច បញ្ចិមានិ មហារាជ អលព្ភនីយានិ ឋានានិ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ជរាធម្មំ មា ជីរីតិ អលព្ភនីយំ ឋានំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹ ព្យាធិធម្មំ មា ព្យាធីយីតិ... មរណធម្មំ មា មីយីតិ... ខយធម្មំ មា ខីយីតិ... នស្សនធម្មំ មា នស្សីតិ អលព្ភនីយំ ឋានំ សមណេន វា ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា កេនចិ វា លោកស្មឹ ។ អស្សុតវតោ មហារាជ បុថុជ្ជនស្ស ជរាធម្មំ

ទីដែលយានទៅបានត្រឹមណា ព្រះរាជាក៏ស្តេចទៅ ដោយយានត្រឹមនោះ ហើយស្តេចចុះអំពីយាន ទ្រង់ព្រះដំណើរដោយព្រះបាទ ចូលទៅកាន់អារាម ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជមុណ្ឌៈចូលទៅរកព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ លុះស្តេចចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ហើយប្រថាប់គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះរាជមុណ្ឌៈគង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះនារទៈដ៏មានអាយុ ថ្វាយព្រះពរយ៉ាងនេះថា ថ្វាយព្រះពរមហារាជ អលព្ភនីយដ្ឋាន គឺហេតុ ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្មបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នានេះ មាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នាថា ជរាធម៌ កុំគ្រាំគ្រាឡើយ ព្យាធិធម៌ កុំឈឺចាប់ដូច្នេះឡើយ... មរណធម៌ កុំស្លាប់ដូច្នេះឡើយ... ខយធម៌ កុំអស់ទៅដូច្នេះឡើយ... ហេតុដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នាថា នស្សនធម៌ កុំវិនាសទៅដូច្នេះ ។ បពិត្រមហារាជ ជរាធម៌របស់បុថុជ្ជន អ្នកមិនបានស្តាប់

ជីវតិ សោ ជាតធម្មោ ជិណ្ណោ ច នត្ថិ បដិសញ្ញត្តិ ច តោ មច្ចោវេកស្ស ជាតធម្មំ ជីវតិ អជិតោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ ជាតធម្មំ ជីវតិ អហោរត្តំ តោ បន ជាតធម្មោ ជិណ្ណោ សោចេយ្យ កិលមេយ្យ បរិទេវេយ្យ ឧរត្តាឡិ កន្ទេយ្យ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆា-ទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្បវត្តេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សុន្តិ ។ សោ ជាតធម្មោ ជិណ្ណោ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡិ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ អយំ វុច្ចតិ មហានាម អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វិទ្ធោ សវិសេន សោកសល្លេន អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ បុន ចបរំ មហានាម អស្សុតវតោ បុថុជ្ជនស្ស ព្យាធិធម្មំ ព្យាធិយតិ... មរណធម្មំ មិយ្យតិ... ខយធម្មំ ខិយតិ... នស្សនធម្មំ នស្សតិ សោ

រមែងគ្រាំគ្រាទៅ បុថុជ្ជននោះ មិនពិចារណា ក្តីជរាធម៌ដែលគ្រាំគ្រាទៅនូវខ្លួនថា ជរាធម៌ មិនគ្រាំគ្រាចំពោះតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្យុតិ សេចក្តីកើតឡើង នៃសត្វទាំងឡាយ នៅមានដរាបណា ជរាធម៌របស់សត្វទាំងឡាយ ទាំងអស់ រមែងគ្រាំគ្រាទៅដរាបនោះ កាលបើជរាធម៌ គ្រាំគ្រាទៅហើយ ក៏អាត្មាអញ គប្បីសោកសៅស្រ្តីង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វាន់ អាត្មាអញមិនឃ្លានភត្តផង សម្បុរអាក្រក់ គប្បីធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅផង ពួកជន ជាសត្រូវ ក៏មានចិត្តត្រេកអរផង មិត្តសំឡាញ់ក៏ខូចចិត្តផង ដូច្នេះ ។ កាលបើជរាធម៌គ្រាំគ្រាហើយ បុថុជ្ជននោះ ក៏សោកសៅស្រ្តីង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងវង្វាន់ បពិត្រមហានាម នេះហៅថា បុថុជ្ជន អ្នកមិនបានស្តាប់ ត្រូវសរគឺសោក ដែលលាបដោយថ្នាំពិសចាក់ហើយ ញុំាងខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ ។ បពិត្រមហានាម មួយទៀត ព្យាធិធម៌ របស់បុថុជ្ជន អ្នកមិនបានស្តាប់ រមែងឈឺចាប់... មរណធម៌ រមែងស្លាប់... ខយធម៌ រមែងអស់ទៅ... នស្សនធម៌ រមែងវិនាសទៅ បុថុជ្ជននោះ

នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ ន ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេវេកស្ស នស្សនធម្មំ នស្សតិ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ នស្សនធម្មំ នស្សតិ អហញ្ចេវ ខោ បន នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្បវត្តេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សូតិ ។ សោ នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ សោចតិ កិលមតិ បរិទេវតិ ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ សម្មោហំ អាបជ្ជតិ អយំ វុច្ចតិ មហារាជ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ វិទ្ធោ សវិសេន សោកសល្លេន អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ សុតវតោ ច ខោ មហារាជ អរិយសាវកស្ស ជរាធម្មំ ជីរតិ សោ ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេវេកស្ស ជរាធម្មំ ជីរតិ

មិនពិចារណា ត្រង់នស្សនធម៌ដែលវិនាសទៅហើយដូច្នេះថា នស្សនធម៌ មិនវិនាសទៅចំពោះតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្យុតិ សេចក្តីកើតឡើងរបស់សត្វទាំងឡាយ នៅមានត្រឹមណា នស្សនធម៌របស់សត្វទាំងអស់ រមែងវិនាសទៅត្រឹមនោះ កាលបើនស្សនធម៌ វិនាសទៅហើយ អាត្មាអញគប្បីសោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងភ្លេច អាត្មាអញ មិនឃ្លានភក្តផង សម្បុរអាក្រក់គប្បីធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅផង ពួកជន ជាសត្រូវមានចិត្តត្រេកអរផង មិត្រសំឡាញ់តូចចិត្តផង កាលបើ នស្សនធម៌វិនាសទៅហើយ បុថុជ្ជននោះ ក៏សោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេងភ្លេច បពិត្រមហារាជ នេះហៅថា បុថុជ្ជនមិនបានស្តាប់ ដែលសរគឺសោក ប្រកបដោយថ្នាំពិសចាក់ហើយ ញុំាងខ្លួនឯងឲ្យក្តៅក្រហាយ ។ បពិត្រមហារាជ ជរាធម៌របស់អរិយសាវក អ្នកបានស្តាប់ហើយ ត្រូវគ្រាំគ្រាទៅ អរិយសាវកនោះ ពិចារណាត្រង់ជរាធម៌ ដែលគ្រាំគ្រាទៅហើយដូច្នេះថា ជរាធម៌មិនគ្រាំគ្រាទៅ ចំពោះតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ

អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ ជរាធម្មំ ជីរតិ អហញ្ចេវ ខោ បន ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ ឧទ្រុជ្ឈេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សូតិ ។ សោ ជរាធម្មេ ជិណ្ណេ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ អយំ វុច្ចតិ មហារាជ សុតវា អរិយសាវកោ អព្ពុហិ សវិសំ សោកសល្លំ យេន វិទ្ធោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ អសោកោ វិសល្លោ អរិយសាវកោ អត្តានញ្ញេវ បរិនិព្វាបេតិ ។ បុន ចបរំ មហារាជ សុតវតោ អរិយសាវកស្ស ព្យាធិធម្មំ ព្យាធិយតិ ... មរណធម្មំ មិយ្យតិ ... ខយធម្មំ ខិយតិ ... នស្សនធម្មំ នស្សតិ

ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្ដីច្យុតិ សេចក្ដីកើតឡើងរបស់សត្វទាំងឡាយ នៅមានត្រឹមណា ជរាធម៌របស់សត្វទាំងអស់ រមែងគ្រាំគ្រាទៅត្រឹមនោះ កាលបើជរាធម៌ គ្រាំគ្រាហើយ អាត្មាអញគប្បីសោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្ដីវង្វេងវង្វាន់ អាត្មាអញគប្បីមិនឃ្លានភត្តផង សម្បុរអាក្រក់ធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារមិនប្រព្រឹត្តទៅផង ពួកជន ជាសត្រូវមានចិត្តត្រេកអរផង ពួកមិត្រសំឡាញ់ខូចចិត្តផង ។ កាលបើជរាធម៌គ្រាំគ្រាហើយ អរិយសាវកនោះ ក៏មិនសោកសង្រេង មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ មិនដល់នូវសេចក្ដីវង្វេងវង្វាន់ បពិត្រមហារាជ បុថុជ្ជន អ្នកមិនបានស្ដាប់ ដែលសរសៃសោក ណាប្រកបដោយថ្នាំពិស ណាចាក់ហើយ រមែងញ៉ាំងខ្លួនឲ្យក្ដៅក្រហាយ នេះហៅថាអរិយសាវក អ្នកបានស្ដាប់ បានដកនូវសរសៃសោក ដែលប្រកបដោយថ្នាំពិសនោះបាន ។ អរិយសាវក ដែលមិនមានសរសៃសោក រមែងញ៉ាំងខ្លួនឯងឲ្យរលត់ទុក្ខបាន ។ បពិត្រមហារាជ មួយទៀត ព្យាធិធម៌របស់អរិយសាវកអ្នកបានស្ដាប់ហើយ រមែងឈឺចាប់ ... មរណធម៌ រមែងស្លាប់ ... ខយធម៌ រមែងអស់ទៅ ... នស្សនធម៌ រមែងវិនាសទៅ

សោ នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ មយ្ហេវេកស្ស នស្សនធម្មំ នស្សតិ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ សត្តានំ នស្សនធម្មំ នស្សតិ អហញ្ចេវ ខោ បន នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ សោចេយ្យំ កិលមេយ្យំ បរិទេវេយ្យំ ឧរត្តាឡឹ កន្ទេយ្យំ សម្មោហំ អាបជ្ជេយ្យំ ភត្តម្បិ មេ នច្ឆាទេយ្យ កាយេបិ ទុព្វណ្ណិយំ ឱក្កមេយ្យ កម្មន្តាបិ នប្បវត្តេយ្យុំ អមិត្តាបិ អត្តមនា អស្សុ មិត្តាបិ ទុម្មនា អស្សូតិ ។ សោ នស្សនធម្មេ នដ្ឋេ ន សោចតិ ន កិលមតិ ន បរិទេវតិ ន ឧរត្តាឡឹ កន្ទតិ ន សម្មោហំ អាបជ្ជតិ អយំ វុច្ចតិ មហារាជ សុតវា អរិយសាវកោ អព្ពុហិ សវិសំ សោកសល្លំ យេន វិទ្ធោ អស្សុតវា បុថុជ្ជនោ អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ អសោកោ វិសល្លោ អរិយសាវកោ

អរិយសាវកនោះ ពិចារណា ក្នុងនស្សនធម៌ ដែលវិនាសទៅដូច្នេះ នស្សនធម៌ មិនវិនាសទៅចំពោះលើតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដោយពិតនោះ ដំណើរមក ដំណើរទៅ សេចក្តីច្យុតិ សេចក្តីកើតឡើង នៃសត្វទាំងឡាយ នៅត្រឹមណា នស្សនធម៌របស់សត្វទាំងអស់ រមែងវិនាសទៅត្រឹមនោះ កាលបើនស្សនធម៌ វិនាសទៅហើយ អាត្មាអញសោកតក់ស្លុតសោកសង្រេង លំបាក ខ្សឹកខ្សួល គក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ ដល់នូវសេចក្តីវង្វេង អាត្មាអញមិនឃ្លានភត្តផង សម្បុរអាក្រក់ក៏ធ្លាក់ចុះក្នុងកាយផង ការងារក៏មិនប្រព្រឹត្តទៅផង ពួកជន ជាសត្រូវមានចិត្តត្រេកអរផង ពួកមិត្រសំឡាញ់ក៏តូចចិត្តផង ។ កាលបើនស្សនធម៌ វិនាសទៅហើយ អរិយសាវកនោះ ក៏មិនសោកសង្រេង មិនលំបាក មិនខ្សឹកខ្សួល មិនគក់ទ្រូង កន្ទក់កន្ទេញ មិនដល់នូវសេចក្តីវង្វេង បពិត្រមហារាជ បុថុជ្ជនអ្នកមិនបានស្តាប់ ដែលសរគឺសោក លាបដោយថ្នាំពិសណាចាក់ហើយ រមែងញុំាងខ្លួនឲ្យក្តៅក្រហាយ នេះហៅថា អរិយសាវកអ្នកបានស្តាប់ បានដកនូវសរគឺសោក ដែលលាបដោយថ្នាំពិសនោះបាន ។ អរិយសាវកមិនមានសរគឺសោក

អត្តានញ្ញេវ បរិតាបេតិ ។ ឥមានិ ខោ មហារាជ
បញ្ច អលព្ភនីយានិ ឋានានិ សមណេន វា
ព្រាហ្មណេន វា ទេវេន វា មារេន វា ព្រហ្មុនា វា
កេនចិ វា លោកស្មឹ ។

ន សោចនាយ ន បរិទេវនាយ
អត្ថោ ឥធ លព្ភា អបិ អប្បកោបិ
សោចន្តមេនំ ទុក្ខិតំ វិទិត្វា
បច្ចត្ថិកា អត្តមនា ភវន្តិ
យតោ ច ខោ បណ្ឌិតោ អាបទាសុ
ន វេធតិ អត្ថវិនិច្ឆយញ្ញូ
បច្ចត្ថិកាស្ស ទុក្ខិតា ភវន្តិ
ទិស្វា មុខំ អវិការំ បុរាណំ
ជប្បេន មន្តេន សុភាសិតេន
អនុប្បទានេន បវេណិយា វា
យថា យថា យត្ថ លភេថ អត្ថំ
តថា តថា តត្ថ បរក្កមេយ្យ

រមែងញុំាំងខ្លួនឲ្យលំបាកទុក្ខជាន ។ បពិត្រមហារាជ អលព្ភដ្ឋានទាំង
៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលសមណព្រាហ្មណ៍ ទេវតា មារ ព្រហ្ម ឬបុគ្គល
ណាមួយក្នុងលោក មិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ។

ប្រយោជន៍ក្នុងលោកនេះ សូម្បីបន្តិចបន្តួច បុគ្គលមិនបាន
ព្រោះសេចក្ដីសោកខ្សឹកខ្សួលរាវៀយ ពួកជនជាសត្រូវឃើញ
បុគ្គលនុ៎ះ កំពុងសោកសៅ ដល់នូវទុក្ខក៏មានចិត្តត្រេកអរ
លុះកាលណាបណ្ឌិត អ្នកឈ្លាសវៃយល់នូវហេតុផល ទើបមិន
ញាប់ញ័រ ក្នុងឧបទ្រពទាំងឡាយ ពួកជនជាសត្រូវឃើញ
(ទឹក) មុខ បណ្ឌិតនោះមិនប្រែប្រួលដូចកាលពីដើម ក៏កើត
ទុក្ខវិញ បុគ្គលគប្បីបានប្រយោជន៍ក្នុងទីណា ដោយប្រការ
ណា ៗ គប្បីព្យាយាមក្នុងទីនោះៗ ដោយប្រការដូច្នោះៗ

សចេ បជានេយ្យ អលព្ភនេយ្យោ
មយា វា អញ្ញេន វា ឯស អត្ថោ
អសោចមានោ អធិវាសយេយ្យ
កម្មំ ទឡ្ហំ កិន្តិ ករោមិ ទានីតិ ។

ឯវំ វុត្តេ មុណ្ឌោ រាជា អាយស្មន្តំ នារទំ ឯតទវោច កោ នាមោ(១) អយំ ភន្តេ ធម្មបរិយាយោតិ ។ សោកសល្លហរណោ នាម អយំ មហារាជ ធម្មបរិយាយោតិ ។ តគ្ឃ ភន្តេ សោកសល្លហរណោ តគ្ឃ ភន្តេ សោកសល្លហរណោ ឥមំ ហិ មេ ភន្តេ ធម្មបរិយាយំ សុត្វា សោកសល្លំ បហីនន្តិ ។ អថខោ មុណ្ឌោ រាជា បិយកំ កោសារក្ខំ អាមន្តេសិ តេនហិ សម្ម បិយក ភទ្ទាយ ទេវិយា សរីរំ ឈាបេថ ថូបញ្ចស្សា ការេថ ។ អជ្ជតគ្គេ ទានិ មយំ ន្ហាយិស្សាម ចេវ វិលិម្បិស្សាម ភត្តញ្ច ភុញ្ជិស្សាម កម្មន្តេ ច បយោជេស្សាមាតិ ។

១ ម. កោ នុ ខោ ។

មុណ្ឌរាជវគ្គោ បញ្ចមោ ។

គឺការនិយាយសរសើរក្តី ការសូត្រមន្តក្តី ការនិយាយជាសុភាសិតក្តី ការផ្តល់ឲ្យក្តី ប្រពៃណីក្តី បើបុគ្គលដឹងថា ប្រយោជន៍នុះ អាត្មាអញក្តី អ្នកដទៃក្តី មិនគប្បីបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នាទេ ហើយមិនសោកសៅ គប្បីអត់ធ្ងន់ថា កម្មនេះ (អាត្មាអញបានសន្សំទុកហើយ) ឥឡូវនេះ អាត្មាអញ ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ។

កាលព្រះនារទៈសំដែងយ៉ាងនេះហើយ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈបានទូលព្រះនារទៈដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ធម្មបរិយាយនេះ ឈ្មោះអ្វី ។ បពិត្រមហារាជ ធម្មបរិយាយនេះ ឈ្មោះថា សោកសល្លហរណៈគឺធ្វើឲ្យដកចេញនូវសរគឺសោក ។ បពិត្រព្រះករុណា មែនហើយ ហៅថា សោកសល្លហរណធម៌ បពិត្រព្រះករុណា មែនហើយ ហៅថា សោកសល្លហរណធម៌ បពិត្រព្រះករុណា ខ្ញុំព្រះករុណាបានស្តាប់ធម្មបរិយាយនេះហើយ ក៏លះបង់នូវសរគឺសោកបាន ។ លំដាប់នោះ ព្រះរាជាមុណ្ឌៈត្រាស់ហៅសេវការក្សាមាត្យជាទីគាប់ព្រះទ័យថា ម្នាលសំឡាញ់ ជាទីស្រឡាញ់ បើដូច្នោះ ចូរអ្នកឈាបនសរីរៈនាងភទ្ទាទេវី ហើយកសាងព្រះស្តូបដើម្បីបញ្ចុះធាតុនាងភទ្ទាទេវីនោះ ។ ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះទៅ យើងនឹងងូតទឹកផង ប្រោះព្រំផង បរិភោគភត្តផង ប្រកបការងារទាំងឡាយផង ។

ចប់ មុណ្ឌរាជវគ្គ ទី ៥ ។

តស្សុទ្ទានំ

អាវាសោ សប្បុរិសោ ច
វណ្ណា មច្ឆាបច្ឆាយិកំ សន្តំ
សម្បជា ច ជនំ ហាវំ
កោសលោ ភារធេន ជាតំ ។

បឋមោ បណ្ណាសកោ និដ្ឋិតោ ។

ឧទ្ទាននៃមច្ឆរិយវគ្គ នោះគឺ

ហេតុទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលគប្បីបាននូវទោស ១ សប្បុរស កើតក្នុងត្រកូល ១ ធម៌ទាំងឡាយជាទីស្រឡាញ់ ១ បុគ្គលអ្នកឲ្យនូវរបស់ជាទីគាប់ចិត្ត រមែងបាននូវរបស់ជាទីគាប់ចិត្តវិញ ១ ទិននៃបុណ្យ ១ សម្បទា ១ ទោស ១ ហេតុដែលបុគ្គលមិនគប្បីបានតាមប្រាថ្នា ១ ព្រះរាជាបសេនទិកោសល ក្រោយ ព្រះហេតុទ័យ ១ តារេះសំដែងធម៌ ១ ។

ចប់ បឋមបណ្ណាសក

ទុតិយបណ្ណាសកោ
នីវរណវគ្គោ

(៥១) ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តត្រ ខោ ភគវា ភិក្ខូ អាមន្តេសិ ភិក្ខវោតិ ។ ភទន្តេតិ តេ ភិក្ខូ ភគវតោ បច្ចស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតទវោច បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ អាវរណា នីវរណា ចេតសោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណា ។ កតមេ បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទោ ភិក្ខវេ អាវរណោ នីវរណោ ចេតសោ អជ្ឈារុហោ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណោ ព្យាបាទោ ភិក្ខវេ អាវរណោ នីវរណោ ចេតសោ អជ្ឈារុហោ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណោ ថីនមិទ្ធំ ភិក្ខវេ អាវរណំ នីវរណំ ចេតសោ អជ្ឈារុហំ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ ភិក្ខវេ អាវរណំ នីវរណំ ចេតសោ អជ្ឈារុហំ បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណំ វិចិកិច្ឆា ភិក្ខវេ អាវរណា នីវរណា ចេតសោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ទុព្ពលីករណា ។

ទុតិយបណ្ណាសក៍
នីវរណវគ្គ

(៥១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ទទួលព្រះពុទ្ធដីកានៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ករុណា ព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ជាគ្រឿងទប់ កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាមច្ឆន្ទៈ ជាគ្រឿងទប់ កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្យាបាទៈ ជាគ្រឿងទប់ កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ថីនមិទ្ធៈ ជាគ្រឿងទប់ កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ ជាគ្រឿងទប់ កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វិចិកិច្ឆា ជាគ្រឿងទប់ កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អាវរណា នីវរណា ចេតសោ អជ្ឈារុហា បញ្ញាយ ទុព្វលីករណា ។ សោ វត ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច អាវរណេ នីវរណេ ចេតសោ អជ្ឈារុហេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ អប្បហាយ អពលាយ បញ្ញាយ ទុព្វលាយ អត្តត្ថំ វា ញស្សតិ បរត្ថំ វា ញស្សតិ ឧភយត្ថំ វា ញស្សតិ ឧត្តរឹ វា មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ នទី បព្វតេយ្យា ទូរង្គមា សីឃសោតា ហារហារិនី តស្សា បុរិសោ ឧភតោ នង្គលមុខានិ វិវរេយ្យ ឯវំ ហិ សោ ភិក្ខវេ មជ្ឈេ នទិយា សោតោ វិក្ខិត្តោ វិសដោ ព្យាទិណ្ណោ នេវ ទូរង្គមោ អស្ស ន សីឃសោតោ ន ហារហារី(១) ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សោ វត ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច អាវរណេ នីវរណេ ចេតសោ អជ្ឈារុហេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ អប្បហាយ អពលាយ បញ្ញាយ ទុព្វលាយ អត្តត្ថំ វា ញស្សតិ

១ ម. ហារហារិនី ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាគ្រឿងរាំង កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះសោត មិនបានលះបង់ធម៌ ៥ នេះ ដែលជាគ្រឿងរាំង កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ នឹងដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួន ដឹងនូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងនូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវញាណទស្សនវិសេស ល្មមឲ្យបាននូវអរិយភាពដ៏លើសលុបជាងមនុស្សធម៌(១) តទៅ ដោយប្រាជ្ញាមិនមានកម្លាំង ទន់មានកម្លាំងថយ ដូច្នេះ មិនជាហេតុជាទីតាំងឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្ទឹង ហូរចុះអំពីភ្នំ ប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយ មានខ្សែទឹកដ៏រហ័ស ហូរនាំយកទាំងសំណាក់ទៅ មានបុរស បើកមាត់ប្រឡាយសងខាងស្ទឹងនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើយ៉ាងនេះ ខ្សែទឹកត្រង់កណ្តាលស្ទឹងនោះ នឹងហូររាចសាចព្រាចទៅផ្សេងៗ មិនប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយបាន មានខ្សែទឹកមិនបានរហ័ស ទាំងមិនបានហូរនាំយកសំណាក់ទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះមិនបានលះនូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ដែលជាគ្រឿងរាំង កាំង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ នឹងដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួន

១ សំដៅយកកម្មបថទាំង ១០ ។ អដ្ឋកថា ។

បរត្ថំ វា ញស្សតិ ឧភយត្ថំ វា ញស្សតិ ឧត្តរឹ វា មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិការិស្សតីតិ នេតំ ឋានំ វិជ្ជតិ ។ សោ វត ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច អាវរណេ នីវរណេ ចេតសោ អជ្ឈារុហេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ បហាយ ពលវតិយា បញ្ញាយ អត្តត្ថំ វា ញស្សតិ បរត្ថំ វា ញស្សតិ ឧភយត្ថំ វា ញស្សតិ ឧត្តរឹ វា មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករិស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតិ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខវេ នទី បព្វតេយ្យា ទូរង្គមា សីឃសោតា ហារហារិនី តស្សា បុរិសោ ឧភតោ នង្គលមុខានិ បិទហេយ្យ ឯវំ ហិ សោ ភិក្ខវេ មជ្ឈេ នទិយា សោតោ អវិក្ខិត្តោ អវិសដោ អព្យាបន្នោ ទូរង្គមោ ចេវ អស្ស សីឃសោតោ ច ហារហារី ច ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ សោ វត ភិក្ខុ ឥមេ បញ្ច អាវរណេ នីវរណេ ចេតសោ អជ្ឈារុហេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ បហាយ ពលវតិយា បញ្ញាយ អត្តត្ថំ វា ញស្សតិ

ដឹងនូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងនូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវញាណទស្សនវិសេស ល្មមឲ្យបាននូវអរិយភាពដ៏លើសលុបជាងមនុស្សធម៌តទៅ ដោយប្រាជ្ញាមិនមានកម្លាំង នឹងមានកម្លាំងថយថយចុះ គឺមិនជាហេតុជាទីតាំង យ៉ាងនោះទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះភិក្ខុនោះបានលះបង់នូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ដែលជាគ្រឿងទប់កាង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ទើបដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួន ដឹងនូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងនូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ ឬធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវញាណទស្សនវិសេស ល្មមឲ្យបាននូវអរិយភាពដ៏លើសលុប ជាងមនុស្សធម៌តទៅ ដោយប្រាជ្ញាមានកម្លាំងថ្លោះ នេះទើបជាហេតុជាទីតាំងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្ទឹង ហូរចុះអំពីភ្នំ ប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយ មានខ្សែទឹកដ៏រហ័ស ហូរនាំយកទាំងសំណាត់ទៅ តែបុរសទប់មាត់ប្រឡាយសងខាងស្ទឹងនោះ កាលបើយ៉ាងនេះ ខ្សែទឹកត្រង់កណ្ដាលស្ទឹងនោះ មិនបានហូរកបសាច ក្រចាសទៅផ្សេងៗ ល្មមប្រព្រឹត្តទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ជាខ្សែទឹកដ៏រហ័សទាំងហូរនាំយកសំណាត់ទៅបាន យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះសោត បានលះបង់នូវធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ដែលជាគ្រឿងទប់កាង គ្របសង្កត់នូវចិត្ត ធ្វើប្រាជ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ទើបដឹងនូវប្រយោជន៍ខ្លួន

បរត្ថំ វា ញស្សតិ ឧភយត្ថំ វា ញស្សតិ ឧត្តរិ វា មនុស្សធម្មា អលមរិយញាណទស្សនវិសេសំ សច្ឆិករិស្សតីតិ ឋានមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

(៥២) អកុសលរាសីតិ ភិក្ខវេ វទមានោ បញ្ចនីវរណេ សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ។ កេវលោ ហាយំ(១) ភិក្ខវេ អកុសលរាសិ យទិទំ បញ្ចនីវរណា ។ កតមេ បញ្ច ។ កាមច្ឆន្ទនីវរណំ ព្យាបាទនីវរណំ ថីនមិទ្ធនីវរណំ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចនីវរណំ វិចិកិច្ឆានីវរណំ ។ អកុសលរាសីតិ ភិក្ខវេ វទមានោ ឥមេ បញ្ចនីវរណេ សម្មា វទមានោ វទេយ្យ ។ កេវលោ ហាយំ ភិក្ខវេ អកុសលរាសិ យទិទំ ឥមេ បញ្ចនីវរណាតិ ។

(៥៣) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ បធានិយង្គានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សទ្ធោ ហោតិ សទ្ទហតិ តថាគតស្ស ពោធឹ ឥតិបិ សោ ភគវា អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធោ វិជ្ជាចរណសម្បន្នោ សុគតោ លោកវិទូ

១ ម. កេវលោហយំ ។ ឧ. កេវលោសាយំ ។

ដឹងនូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃ ដឹងនូវប្រយោជន៍ទាំងពីរ ឬនឹងធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវញាណទស្សនវិសេស ល្មមឲ្យបាននូវអរិយភាព ដ៏លើសលុបជាងធម៌មនុស្សធម្មតាទៅ ដោយប្រាជ្ញាមានកម្លាំង ដូច្នេះ នេះក៏ជាហេតុជាទីតាំង យ៉ាងនោះដែរ ។

(៥២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលពោលថា គំនរអកុសល (បើ) ពោលឲ្យត្រូវ គួរហៅថា នីវរណៈ៥ យ៉ាង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនរអកុសលទាំងអស់ គឺនីវរណៈទាំង៥ យ៉ាងនេះ ។ នីវរណៈ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺកាមច្ឆន្ទនីវរណៈ១ ព្យាបាទនីវរណៈ១ ថីនមិទ្ធនីវរណៈ១ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចនីវរណៈ១ វិចិកិច្ឆានីវរណៈ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលពោលថា គំនរអកុសល (បើ) ពោលឲ្យត្រូវគួរហៅថា នីវរណៈ៥ យ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនរអកុសលទាំងអស់ គឺនីវរណៈ៥ យ៉ាងនេះ ។

(៥៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាមនេះ មាន៥ យ៉ាង ។ អង្គ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធាជឿ ញាណនៃត្រាស់ដឹងរបស់ព្រះតថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ជាអរហន្ត ជាសម្មាសម្ពុទ្ធ បរិបូណ៌ដោយវិជ្ជានិងចរណៈ ជាព្រះសុគត ជ្រាបច្បាស់នូវលោក

អនុត្តរោ បុរិសធម្មសារថិ សត្ថា ទេវមនុស្សានំ ពុទ្ធោ ភគវាតិ អប្បាពាធោ ហោតិ អប្បាតង្កោ សមវេបាកិនិយា គហណិយា សមន្នាគតោ នាតិ-សីតាយ នាច្ចុណ្ហាយ មជ្ឈិមាយ បធានក្ខមាយ អសឋោ ហោតិ អមាយាវី យថាភូតំ អត្តានំ អាវិកត្តា សត្ថរិ វា វិញ្ញូសុ វា សព្រហ្មចារីសុ អារទ្ធវីរិយោ វិហរតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហានាយ កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បទាយ ថាមវា ទឡ្ហបរក្កមោ អនិក្ខិត្តធុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ បញ្ញវា ហោតិ ឧទយត្ថគាមិនិយា បញ្ញាយ សមន្នាគតោ អរិយាយ និព្វេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយគាមិនិយា ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច បធានិយង្គានីតិ ។

(៥៤) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ អសមយា បធានាយ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ជិណ្ណោ ហោតិ ជរាយាភិភូតោ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ អសមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ព្យាធិតោ ហោតិ

ជាបុគ្គលប្រសើរបំផុត ជាសារថីទូន្មាននូវបុរស ជាសាស្តានៃទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធដែលមិនវិលមកកាន់ភពថ្មីទៀត ១ ជាអ្នកមិនមានអាពាធ មិនមានទុក្ខ ប្រកបដោយធាតុភ្លើង សម្រាប់ដុតកំដៅយ៉ាងល្មម មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក ជាយ៉ាងកណ្តាល គួរដល់ធ្វើព្យាយាមបាន ១ ជាអ្នកមិនអួតអាង មិនមានមាយា ជាអ្នកធ្វើខ្លួន ឲ្យប្រាកដតាមពិតក្នុងសំណាក់គ្រូ នឹងពួកសព្រហ្មចារីជាវិញ្ញូជន ១ ជាអ្នកប្រារព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ ធ្វើកុសលធម៌ឲ្យសម្រេច មានកម្លាំងប្រឹងប្រែង មិនដាក់ចុះនូវធុរៈក្នុងកុសលធម៌ ១ ជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា អាចកំណត់នូវការកើតនិងការរលត់ដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយ (កិលេស) អាចកំណត់នូវធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អង្គនៃសេចក្តីព្យាយាមមាន ៥ នេះឯង ។

(៥៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសម័យ (សម័យមិនគួរ) ៥ យ៉ាងនេះ ដើម្បីព្យាយាម ។ អសម័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកចាស់ជរា ត្រូវជរាគ្របសង្កត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអសម័យទី ១ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាធិ

ព្យាធិនាភិភូតោ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ អសមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ទុព្ភិក្ខំ ហោតិ ទុស្សស្សំ ទុល្លភបិណ្ឌំ ន សុករំ ឧញ្ឆេន បគ្គហេន យាបេតុំ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ អសមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភយំ ហោតិ អដវីសង្កោបោ(១) ចក្កសមារូឡ្ហា ជានបទា បរិយាយន្តិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ អសមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សង្ឃោ ភិន្នោ ហោតិ សង្ឃេ ខោ បន ភិក្ខវេ ភិន្នេ អញ្ញមញ្ញំ អក្កោសា ច ហោន្តិ អញ្ញមញ្ញំ បរិភាសា ច ហោន្តិ អញ្ញមញ្ញំ បរិក្ខេបា ច ហោន្តិ អញ្ញមញ្ញំ បរិច្ចជា(២) ច ហោន្តិ តត្ថ អប្បសន្នា ចេវ នប្បសីទន្តិ បសន្នានញ្ច ឯកច្ចានំ អញ្ញថត្តំ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ អសមយោ បធានាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អសមយា បធានាយ ។

១ ឱ. អដវិសំកោបោ ។ ២ ឱ. បរិច្ចជនា ។

ក្រៀមក្រំដែលរោគសង្កត់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអសម័យទី ២ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ស្រុកអំណត់អត់បាយ មានស្រូវមិនល្អ កើតបិណ្ឌបាត បានដោយក្រ មិនងាយប្រព្រឹត្តព្យាយាម ដែលនឹងគេកាបាត្រទៀយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអសម័យទី ៣ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត (ស្រុក) មានភ័យ(១) មានការកំរើកក្រើក ក្នុងដំរីព្រៃ ពួកអ្នកជនបទ ក៏នាំគ្នាឡើងកាន់ចក្រយានហើយបរទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអសម័យទី ៤ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត សង្ឃបែកគ្នា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយ ការជេរគ្នានឹងគ្នា ក៏រមែងមាន ការប្រទេចគ្នានឹងគ្នា ក៏រមែងមាន ការនិយាយបោះបោកគ្នានឹងគ្នា ក៏រមែងមាន ការបោះបង់គ្នានឹងគ្នា ក៏រមែងមាន ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ក្នុងសង្ឃនោះឯង ក៏នៅតែមិនជ្រះថ្លា ពួកជនខ្លះដែលជ្រះថ្លាហើយ ក៏ប្រែចិត្តផ្សេងទៅវិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអសម័យទី ៥ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអសម័យដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសម័យ (សម័យមិនគួរ) ៥ យ៉ាងនេះឯង ដើម្បីព្យាយាម ។

១ បានសេចក្តីថា ស្រុកកើតចម្បាំង ។

បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ សមយា បធានាយ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ទហរោ ហោតិ យុវា សុសុ កាឡកេសោ ភទ្រេន យោព្វនេន សមន្នាគតោ បឋមេន វយសា អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ សមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អប្បាពាធោ ហោតិ អប្បាតង្កោ សមវេបាកិនិយា គហណិយា សមន្នាគតោ នាតិសីតាយ នាច្ចុណ្ហាយ មជ្ឈិមាយ បធានក្ខមាយ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ សមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សុភិក្ខំ ហោតិ សុសស្សំ សុលភបិណ្ឌំ សុករំ ឧញ្ឆេន បគ្គហេន យាបេតុំ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ សមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ មនុស្សា សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ សមយោ បធានាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សង្ឃោ សមគ្គោ សម្មោទមានោ អវិវទមានោ ឯកុទ្ទេសោ ផាសុ វិហរតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម័យ ៥ យ៉ាងនេះ ដើម្បីព្យាយាម ។ សម័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅក្មេងកំលោះ ពេញកម្លាំង មានសក់ខ្មៅ ប្រកបដោយវ័យ កំពុងចំរើន គឺវ័យជាបឋម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ១ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានអាពាធ មិនមានទុក្ខ ប្រកបដោយធាតុភ្លើង ជាគ្រឿងដុតកំដៅយ៉ាងល្មម មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក យ៉ាងកណ្តាល គួរដើម្បីព្យាយាមបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ២ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ស្រុកសម្បូរភិក្ខា មានស្រូវល្អ រកបិណ្ឌបាត បានងាយ បុគ្គលងាយព្យាយាមស្វែងរកអាហារបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ៣ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ពួកមនុស្សព្រមព្រៀងគ្នា ត្រេកអរគ្នា មិនវិវាទគ្នា រលាយចូលគ្នា ដូចទឹកដោះលាយនឹងទឹក សំឡឹងមើលគ្នា ទៅវិញទៅមក ដោយភ្នែកជាទីស្រឡាញ់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ៤ ដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា ត្រេកអរគ្នា មិនវិវាទគ្នា មានបាលីសម្រាប់សំដែងឡើងតែមួយ នៅជាសុខសប្បាយ

សង្ឃេ ខោ បន ភិក្ខវេ សមគ្គេ ន ចេវ អញ្ញមញ្ញំ អក្កោសា ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិភាសា ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិក្ខេបា ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិច្ចជា ហោន្តិ តត្ថ អប្បសន្នា ចេវ បសីទន្តិ បសន្នានញ្ច ភិយ្យោភាវោ(១) ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ សមយោ បធានាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សមយា បធានាយាតិ ។

[៥៥] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថិយំ វិហរតិ ជេតវនេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន សាវត្ថិយំ ទ្វេ មាតាបុត្តា វស្សាវាសំ ឧបគមិំសុ(២) ភិក្ខុ ច ភិក្ខុនី ច ។ តេ អញ្ញមញ្ញស្ស អភិណ្ហំ ទស្សនកាមា អហេសុំ មាតាបិ បុត្តស្ស អភិណ្ហំ ទស្សនកាមា អហោសិ បុត្តោបិ មាតរំ អភិណ្ហំ ទស្សនកាមោ អហោសិ ។ តេសំ អភិណ្ហំ ទស្សនា សំសគ្គោ អហោសិ សំសគ្គេ

១ ម. ភិយ្យោភាវាយ ។ ២ ម. ឧបគច្ឆិំសុ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃព្រមព្រៀងគ្នាហើយ ការជេរគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន ការប្រទេចគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន ការស្រដីបោះបោកគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន ការលះបង់ចោលគ្នានឹងគ្នា ក៏មិនមាន ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ក្នុងសង្ឃនោះ ក៏ជ្រះថ្លាឡើង ពួកជនដែលជ្រះថ្លាហើយ ក៏រឹតតែជ្រះថ្លាក្រៃពេក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាសម័យទី ៥ គួរប្រព្រឹត្តដើម្បីព្យាយាម ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាសម័យគួរប្រព្រឹត្តដើម្បីព្យាយាម ។

[៥៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ សម័យនោះ ជនពីរនាក់គឺភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ជាមាតានឹងបុត្រ បានចូលទៅនៅចាំវស្សា ទៀបក្រុងសាវត្ថី ។ ជនទាំងពីរនោះ ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញគ្នានឹងគ្នាជារឿយ ៗ គឺមាតាក៏ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញបុត្ររឿយ ៗ ចំណែកបុត្រក៏ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញមាតារឿយ ៗ ។ ការនៅច្រឡូកច្រឡំកើតមាន ព្រោះជនទាំងនោះបានឃើញគ្នារឿយ ៗ ។ កាលបើការនៅច្រឡូកច្រឡំ

សតិ វិស្សាសោ អហោសិ វិស្សាសេ សតិ ឱតារោ អហោសិ ។ តេ ឱតិណ្ណចិត្តា សិក្ខំ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្ពល្យំ អនាវិកត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិំសុ ។ អថខោ សម្ពហុលា ភិក្ខូ យេន ភគវា តេនុប-សង្កមិំសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកម-ន្តំ និសីទិំសុ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នា ខោ តេ ភិក្ខូ ភគវន្តំ ឯតទវោចុំ ឥធ ភន្តេ សាវត្ថិយំ ឧភោ មាតាបុត្តា វស្សាវាសំ ឧបគមិំសុ ភិក្ខុ ច ភិក្ខុនី ច ។ តេ អញ្ញមញ្ញស្ស អភិណ្ហំ ទស្សនកាមា អហេសុំ មាតាបិ បុត្តស្ស អភិណ្ហំ ទស្សនកាមា អហោសិ បុត្តោបិ មាតរំ អភិណ្ហំ ទស្សន-កាមោ អហោសិ ។ តេសំ អភិណ្ហំ ទស្សនា សំសគ្គោ អហោសិ សំសគ្គេ សតិ វិស្សាសោ អហោសិ វិស្សាសេ សតិ ឱតារោ អហោសិ ។ តេ ឱតិណ្ណចិត្តា សិក្ខំ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្ពល្យំ អនាវិកត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវិំសូតិ ។

មានហើយ សេចក្តីស្និទ្ធស្នាលក៏កើតមាន កាលបើមានសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ សេចក្តីសប់ចិត្តក៏កើតមាន ។ ជនទាំងពីរនោះ លុះមានចិត្តធុះសប់ រេក្តាហើយ ក៏មិនបានលាសិក្ខា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវភាពទន់ខ្សោយមានកម្លាំងថយ ស្រាប់តែសេពនូវមេថុនធម្ម ។ គ្រានោះ មានភិក្ខុច្រើនរូបបានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា សូមទ្រង់ព្រះមេត្តាប្រោស មានជនពីរនាក់ គឺភិក្ខុ ១ ភិក្ខុនី ១ ជាមាតានិងបុត្ត បានចូលមកនៅចាំវស្សាក្នុងក្រុងសាវត្ថីនេះ ។ ជនទាំងពីរនោះ ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញគ្នានឹងគ្នាជារឿយ ៗ គឺមាតា ក៏ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញបុត្រជារឿយ ៗ ចំណែកបុត្រក៏ជាអ្នកប្រាថ្នាឲ្យឃើញមាតាជារឿយ ៗ ។ ការនៅច្រឡូកច្រឡំគ្នាកើតមាន ក៏ព្រោះជនទាំងពីរនោះ បានឃើញគ្នារឿយ ៗ កាលបើមានការនៅច្រឡូកច្រឡំហើយ សេចក្តីស្និទ្ធស្នាលក៏កើតមាន កាលបើមានសេចក្តីស្និទ្ធស្នាលហើយ សេចក្តីសប់ចិត្តក៏កើតមាន ។ ជនទាំងពីរនោះ លុះមានចិត្តធុះសប់ រេក្តាហើយ ក៏មិនបានលាសិក្ខា មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវភាពទន់ខ្សោយមានកម្លាំងថយ ស្រាប់តែសេពមេថុនធម្ម ។

កិញ្ចិ សោ ភិក្ខវេ មោឃបុរិសោ មញ្ញតិ ន ហិ មាតា បុត្តេ សារជ្ជតិ បុត្តោ វា បន មាតរីតិ ។ នាហំ ភិក្ខវេ អញ្ញំ ឯករូបម្បិ សមនុបស្សាមិ ឯវំ រជនីយំ ឯវំ កាមនីយំ ឯវំ មទនីយំ ឯវំ ពន្ធនីយំ ឯវំ មុច្ឆនីយំ ឯវំ អន្តរាយករំ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយ យថយិទំ ភិក្ខវេ ឥត្ថីរូបំ ។ ឥត្ថីរូបេ ភិក្ខវេ សត្តា រត្តា គិទ្ធា គធិតា មុច្ឆិតា អជ្ឈោបន្នា ទេ ទីឃរត្តំ សោចន្តិ ឥត្ថីរូបវសានុគា ។ នាហំ ភិក្ខវេ អញ្ញំ ឯកសទ្ទម្បិ ... ឯកគន្ធម្បិ ... ឯករសម្បិ ... ឯកផោដ្ឋព្វម្បិ សមនុបស្សាមិ ឯវំ រជនីយំ ឯវំ កាមនីយំ ឯវំ មទនីយំ ឯវំ ពន្ធនីយំ ឯវំ មុច្ឆនីយំ ឯវំ អន្តរាយករំ អនុត្តរស្ស យោគក្ខេមស្ស អធិគមាយ យថយិទំ ភិក្ខវេ ឥត្ថីផោដ្ឋព្វំ ។

ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មោឃបុរសនោះ ដឹងដែរឬមិនដឹងទេថា មាតាមែនតែត្រេកអរក្នុងបុត្រ ឬថាបុត្រក៏មែនតែត្រេកអរក្នុងមាតា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណារកមិនឃើញនូវរូបដទៃ សូម្បីតែរូបមួយ ដែលជាទីតាំងនៃតម្រេក យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្ដីស្រវឹង យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃចំណង យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្ដីជ្រប់នៅ យ៉ាងនេះ ទីធ្វើឲ្យអន្តរាយ ដល់ការបាននូវសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈដ៏ប្រសើរលើស យ៉ាងនេះ ដូចជារូបស្រីនេះឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វត្រេកអរ ជាប់ជំពាក់ សន្លប់ជ្រប់ស៊ប់នៅ ក្នុងរូបស្រីហើយ សត្វពួកនោះ ឈ្មោះថា លុះក្នុងអំណាចនៃរូបស្រី រមែងសោកស្ដាយអស់កាលយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពិចារណាមិនឃើញនូវសំឡេងដទៃ សូម្បីតែសំឡេងមួយ ... នូវក្លិនដទៃ សូម្បីតែក្លិនមួយ ... នូវរសដទៃ សូម្បីតែរសមួយ ... នូវផ្សព្វដទៃ សូម្បីតែផ្សព្វមួយ ដែលជាទីតាំងនៃតម្រេក យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្ដីប្រាថ្នា យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្ដីស្រវឹង យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃចំណង យ៉ាងនេះ ជាទីតាំងនៃសេចក្ដីជ្រប់នៅ យ៉ាងនេះ ទីធ្វើឲ្យអន្តរាយដល់ការបាននូវសេចក្ដីក្សេមចាកយោគៈ ដ៏ប្រសើរលើសយ៉ាងនេះ ដូចជាផ្សព្វនៃស្រីនេះទេ ។

ឥត្ថីផោដ្ឋព្វេ ភិក្ខវេ សត្តា រត្តា គិទ្ធា គធិតា មុច្ឆិតា អជ្ឈោបន្នា តេ ទីឃរត្តំ សោចន្តិ ឥត្ថីផោដ្ឋព្វវសានុគា ។ ឥត្ថី ភិក្ខវេ គច្ឆន្តីបិ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ឋិតាបិ និសិន្នាបិ សយានាបិ ហសន្តីបិ ភណន្តីបិ គាយន្តីបិ រោទន្តីបិ ឧគ្ឃាតិតាបិ មតាបិ បុរិសស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ ។ យញ្ហិ តំ ភិក្ខវេ សម្មា វទមានោ វទេយ្យ សមន្តបាសោ មារស្សាតិ មាតុគាមញ្ញេវ សម្មា វទមានោ វទេយ្យ សមន្តបាសោ មារស្សាតិ ។

សល្លបេ អសិហត្ថេន បិសាចេនបិ សល្លបេ
អាសីវិសម្បិ អាសីទេ យេន ទដ្ឋោ ន ជីវតិ
ន ត្វេវ ឯកោ ឯកាយ មាតុគាមេន សល្លបេ ។
មុដ្ឋស្សតឹ តា ពន្ធន្តិ បេក្ខិតេន ម្ហិតេន[១] ច
អថោបិ ទុន្និវត្ថេន មញ្ជុនា ភណិតេន ច

១ ម. សិតេន ច ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វត្រេកអរ ជាប់ចំពាក់ សញ្ចប់ជ្រប់ស៊ប់ទៅក្នុងផ្សព្វនៃស្រីហើយ សត្វពួកនោះ ឈ្មោះថា លុះក្នុងអំណាចនៃផ្សព្វស្រី រមែងសោកស្តាយអស់កាលជាយូរអង្វែង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្រីនោះកំពុងដើរក្តី ក៏រមែងគ្របសង្កត់ចិត្តបុរសបាន នោះឈរក្តី អង្គុយក្តី ដេកក្តី ក្រាបចុះក្តី ការនិយាយក្តី ច្រៀងក្តី យំក្តី ហើមប៉ោងក្តី ស្លាប់ក្តី ក៏រមែងគ្របសង្កត់នូវចិត្តនៃបុរសបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពិតជា បុគ្គលកាលបើហៅមាតុគ្រាមនោះឲ្យត្រូវ គួរហៅថាជា អន្ទាក់ (សទ្រាប់ពាក់) ដោយជុំវិញរបស់មារដូច្នេះ បុគ្គលកាលបើហៅមាតុគ្រាមឲ្យត្រូវ គួរហៅថាជា អន្ទាក់ដោយជុំវិញរបស់មារដូច្នេះ ។

បុគ្គលចរចាជាមួយនឹងជន ដែលមានដាវក្នុងដៃក្តី ចរចាជា
មួយនឹងបិសាចក្តី ប៉ះពាល់នឹងអាសិរពិស ហើយត្រូវ
អាសិរពិសចឹកស្លាប់ក្តី (ប្រសើរជាង) មិនគួរចរចា
ជាមួយនឹងមាតុគ្រាម តែមួយនឹងមួយឡើយ ។ ពួក
មាតុគ្រាមនោះ រមែងចងនូវបុរសដែលភ្លេចស្មារតី ដោយការ
សំឡឹងមើលផង ដោយការញញឹមផង មួយយ៉ាងទៀត
ដោយការស្លៀកមិនស្រួលផង ដោយសំដីពីរោះផង

នេសោ ជនោ ស្វាសទោ(១) អបិ ឧគ្ឃាដិតោ មតោ ។
បញ្ច កាមគុណា ឯតេ ឥត្ថិរូបស្មឹ ទិស្សរេ
រូបា សទ្ទា រសា គន្ធា ផោដ្ឋព្វា ច មនោរមា ។
តេសំ កាមោឃវូឡ្ហានំ កាមេ អបរិជានតំ
កាលំ គតិំ ភវាភវំ សំសារស្មឹ បុរក្ខតា
យេ ច កាមេ បរិញ្ញាយ ចរន្តិ អកុតោភយា
តេ វេ បារគតា លោកេ យេ បត្តា អាសវក្ខយន្តិ ។

(៥៦) អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន សកោ ឧបជ្ឈាយោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សកំ ឧបជ្ឈាយំ ឯតទវោច ឯតរហិ មេ ភន្តេ មធុរកជាតោ ចេវ កាយោ ទិសា ច មេ ន បក្ខាយន្តិ ធម្មា ច មំ នប្បដិភន្តិ ថីនមិទ្ធញ្ច មេ ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ

១ ឱ. ស្វាសិសទោ ។ ម. ស្វាសីសកោ ។

ជនគឺមាតុគ្រាមនុ៎ះ មិនមែនបៀតបៀនបុរសតែ (ត្រឹមរស់នៅ) ប៉ុណ្ណោះទេ ទោះបីហើមពោះស្លាប់ហើយក៏ (គង់នៅតែបៀតបៀនដែរ) ។ កាមគុណទាំង ៥ នុ៎ះ គឺរូប សំឡេង ក្លិន រស ផ្សព្វ ដែលជាគ្រឿងរីករាយនៃចិត្ត រមែងប្រាកដក្នុងរូបនៃស្ត្រី ។ កាលបុរសទាំងនោះ ដែលជន់លិចកាមឱឃនាំទៅ មិនបានកំណត់ដឹងនូវកាមទាំងឡាយ រមែងធ្វើនូវគតិ និងការកើតរឿយៗ រស់នៅកាលក្នុងសង្សារវដ្តទៅខាងមុខ ។ លុះតែបុរសទាំងឡាយណា កំណត់ដឹងនូវកាមទាំងឡាយបាន ទើបបុរសនោះ មិនមានភ័យអំពីទីណាឡើយ ពួកបុរសទាំងឡាយណា បានដល់នូវការអស់ទៅនៃអាសវៈក្នុងលោកហើយ បុរសទាំងនោះទើបឈ្មោះថា បានដល់នូវត្រើយ គឺព្រះនិព្វាន ។

(៥៦) គ្រានោះឯង មានភិក្ខុមួយរូប បានចូលទៅរកឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្លួន លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្លួនថា បពិត្រព្រះករុណាដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ កាយរបស់ខ្ញុំ មានសភាពធ្ងន់ ទាំងទិសក៏មិនប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌ទាំងឡាយ ក៏មិនជាក់ច្បាស់ដល់ខ្ញុំ ថីនមិទ្ធៈគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ

អនភិរតោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិ អត្ថិ ច មេ ធម្មេសុ
វិចិកិច្ឆាតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ សទ្ធិវិហារិកំ
ភិក្ខុំ អាទាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧប-
សង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។
ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច
អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ ឯវមាហ ឯតរហិ មេ ភន្តេ
មធុរកជាតោ ចេវ កាយោ ទិសា ច មេ ន
បក្ខាយន្តិ ធម្មា ច មំ នប្បដិភន្តិ ថីនមិទ្ធញ្ច
មេ ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ អនភិរតោ ច
ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិ អត្ថិ ច មេ ធម្មេសុ វិចិ-
កិច្ឆាតិ ។ ឯវំ ហេតំ ភិក្ខុ ហោតិ ។ ឥន្ទ្រិយេសុ
អគុត្តទ្វារស្ស ភោជនេ អមត្តញ្ញុនោ ជាគរិយំ
អននុយុត្តស្ស អវិបស្សកស្ស កុសលានំ ធម្មានំ
បុព្វរត្តាបររត្តំ ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ ភាវនានុ-
យោគំ អននុយុត្តស្ស វិហរតោ យំ មធុរកជាតោ
ចេវ កាយោ ហោតិ ទិសា ចស្ស ន បក្ខាយន្តិ ធម្មា

ខ្ញុំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈទាំងសេចក្តីអផ្សុក សេចក្តីសង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
ក៏មានដល់ខ្ញុំ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះបាននាំភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក
នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាប
ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុ
នោះ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះ
ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុនេះពោលយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោក
ដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ កាយរបស់ខ្ញុំ មានសភាពធ្ងន់ ទាំងទិសក៏មិន
ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌ទាំងឡាយ ក៏មិនភ្លឺច្បាស់ដល់ខ្ញុំ ថីនមិទ្ធៈគ្រប
សង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈទាំងសេចក្តីអផ្សុក សេចក្តី
សង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ក៏មានដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ហេតុនុ៎ះ រមែងមានយ៉ាងហ្នឹងឯង ។
កាលបើភិក្ខុមិនបានគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនស្គាល់
ប្រមាណ ក្នុងភោជន មិនបានប្រកបរឿយៗនូវការភ្ញាក់រលឹក មិន
ពិចារណា ឃើញ នូវពួកធម៌ជាកុសល អស់ត្រីយាមដើមនិង
ត្រីយាមចុង មិនបានប្រើប្រកបព្យាយាម ចំរើននូវធម៌ទាំងឡាយ
ជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណ កាយរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងមាន
សភាពធ្ងន់ ទាំងទិសក៏មិនបានប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ធម៌ទាំងឡាយ

ក តំ នប្បដិភន្តិ ថីនមិទ្ធញ្ចស្ស ចិត្តំ បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ អនភិរតោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ហោតិ ចស្ស ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆា ។ តស្មាតិហ តេ ភិក្ខុ ឯវំ សិក្ខិ-តព្វំ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារោ ភវិស្សាមិ ភោជនេ មត្តញ្ញូ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ វិបស្សកោ កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វរត្តាបររត្តំ ពោធិបក្ខិយានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោគំ អនុយុត្តោ វិហរិស្សាមីតិ ។ ឯវំ ហិ តេ ភិក្ខុ សិក្ខិ-តព្វន្តិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ភគវតា ឥមិនា ឱវាទេន ឱវទិតោ ឧដ្ឋាយាសនា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា បក្កាមិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ ឯកោ វូបកដ្ឋោ អប្បមត្តោ អាតាបី បហិតត្តោ វិហរន្តោ នចិរស្សេវ យស្សត្ថាយ កុលបុត្តា សម្មទេវ អគារស្មា អនគារិយំ បព្វជន្តិ តទនុត្តរំ ព្រហ្មចរិយបរិយោសានំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហាសិ

ក៏មិនជាក់ច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ថីនមិទ្ធៈក៏គ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ រមែងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈទាំងសេចក្តីអផ្សុក សេចក្តីសង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ក៏មានដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកត្រូវសិក្សា ក្នុងសាសនានេះ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ជាអ្នកដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជន ប្រកបរឿយៗ នូវការភ្ញាក់រលឹក ពិចារណា [illegible] នូវពួកធម៌ជាកុសល អស់ត្រីយាមដើម នឹងត្រីយាមចុង ប្រឹងប្រែងប្រកបការព្យាយាម ចំរើននូវធម៌ទាំងឡាយ ជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណ ។ ម្នាលភិក្ខុ អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ទូន្មាន ដោយឱវាទនេះហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ ចៀសចេញទៅ ។ លំដាប់នោះ ភិក្ខុនោះ គេចចេញទៅតែម្នាក់ឯង ជាអ្នកមិនធ្វេសប្រហែស មានព្យាយាមដុតកំដៅនូវកិលេស មានចិត្តស្ទួនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្តចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្នួសដោយប្រពៃ ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់គុណវិសេសណា ក៏បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់នូវគុណវិសេស ដ៏ប្រសើរបំផុតនោះ ជាទីបំផុតនៃព្រហ្មចរិយៈ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន អស់កាលមិនយូរ

ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ អព្ភញ្ញាសិ ។ អញ្ញតរោ ច បន សោ ភិក្ខុ អរហតំ អហោសិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ អរហត្តប្បត្តោ យេន សកោ ឧបជ្ឈាយោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា សកំ ឧបជ្ឈាយំ ឯតទវោច ឯតរហិ មេ ភន្តេ ន ចេវ មធុរក-ជាតោ កាយោ ទិសា ច មេ បក្ខាយន្តិ ធម្មា ច មំ បដិភន្តិ ថីនមិទ្ធញ្ច មេ ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ អភិរតោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិ ន ច មេ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆា ហោតិ ។ អថខោ សោ ភិក្ខុ តំ សទ្ធិវិហារិកំ ភិក្ខុំ អាទាយ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច អយំ ភន្តេ ភិក្ខុ ឯវមាហ ឯតរហិ មេ ភន្តេ ន ចេវ មធុរកជាតោ កាយោ ទិសា ច មេ បក្ខាយន្តិ ធម្មា ច មំ បដិភន្តិ

ហើយបានដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ ព្រហ្មចរិយធម៌ អាត្មាអញបាននៅប្រព្រឹត្តរួចហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ បណ្ដាព្រះអរហន្តទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ក៏ជាព្រះអរហន្តមួយអង្គដែរ ។ លុះភិក្ខុនោះ បានសម្រេចអរហត្តហើយ ក៏ចូលទៅរកឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្លួន លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងឧបជ្ឈាយ៍របស់ខ្លួនយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ កាយរបស់ខ្ញុំស្រស់បស់ហើយ ទិសទាំងឡាយក៏ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌ទាំងឡាយក៏ជាក់ច្បាស់ដល់ខ្ញុំ ថីនមិទ្ធៈក៏លែងគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយសេចក្ដីត្រេកអរ សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងធម៌ទាំង-ឡាយក៏មិនមានដល់ខ្ញុំឡើយ ។ លំដាប់នោះឯង ភិក្ខុនោះបាននាំភិក្ខុជាសទ្ធិវិហារិក នោះចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុនេះបាននិយាយយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះថេរៈដ៏ចំរើន ឥឡូវនេះ កាយរបស់ខ្ញុំស្រស់បស់ហើយ ទិសទាំងឡាយក៏ប្រាកដដល់ខ្ញុំ ធម៌ទាំងឡាយក៏ជាក់ច្បាស់ដល់ខ្ញុំ

ថីនមិទ្ធញ្ច មេ ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ អតីតោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរាមិ ន ច មេ ធម្មេសុ វិចិ-កិច្ឆាតិ ។ ឋានំ ខោ បនេតំ ភិក្ខុ ហោតិ ។ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារស្ស ភោជនេ មត្តញ្ញុនោ ជាគរិយំ អនុយុត្តស្ស វិបស្សកស្ស កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វរត្តាបររត្តំ ពោធិបក្ខិកានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោគំ អនុយុត្តស្ស វិហរតោ យំ ច មេ មន្ទតាជាតោ កាយោ ហោតិ ពិសភា ចស្ស បច្ចាយន្តិ ធម្មា ច តំ បដិភន្តិ ថីនមិទ្ធញ្ចស្ស ចិត្តំ ន បរិយាទាយ តិដ្ឋតិ អតីតោ ច ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ន ចស្ស ហោតិ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆា ។ តស្មាតិហ វោ ភិក្ខវេ ឯវំ សិក្ខិតព្វំ ឥន្ទ្រិយេសុ គុត្តទ្វារា ភវិស្សាម ភោជនេ មត្តញ្ញុនោ ជាគរិយំ អនុយុត្តា វិបស្សកា កុសលានំ ធម្មានំ បុព្វរត្តាបររត្តំ ពោធិបក្ខិកានំ ធម្មានំ ភាវនានុយោគំ អនុយុត្តា វិហរិស្សាមាតិ ។ ឯវំ ហិ វោ ភិក្ខវេ សិក្ខិតព្វន្តិ ។

ថីនមិទ្ធៈក៏ពុំគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ខ្ញុំ ខ្ញុំប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយសេចក្ដីត្រេកអរ សេចក្ដីសង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ក៏មិនមានដល់ខ្ញុំ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ហេតុនុ៎ះ រមែងមានយ៉ាងហ្នឹងឯង ។ កាលបើភិក្ខុបានគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជន ប្រកបរឿយៗនូវការភ្ញាក់រលឹក ពិចារណា ករក នូវពួកធម៌ជាកុសល អស់ត្រីយាមដើមនឹងត្រីយាមចុង ប្រឹងប្រែងប្រកបការព្យាយាម ចំរើនធម៌ទាំងឡាយ ជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណ កាយរបស់ភិក្ខុនោះ រមែងមិនខ្ជិល ទំរង់ទាំងឡាយក៏ប្រាកដដល់ភិក្ខុនោះ ធម៌ទាំងឡាយក៏ជាក់ច្បាស់ដល់ភិក្ខុនោះ ថីនមិទ្ធៈក៏មិនគ្របសង្កត់ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយសេចក្ដីត្រេកអរ ទាំងសេចក្ដីសង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ក៏មិនមានដល់ភិក្ខុនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ អ្នកទាំងឡាយត្រូវសិក្សា ក្នុងសាសនានេះ យ៉ាងនេះថា ពួកយើងនឹងជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារ ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ជាអ្នកដឹងប្រមាណ ក្នុងភោជន ប្រកបរឿយៗនូវការភ្ញាក់រលឹក ពិចារណា ករក នូវពួកធម៌ជាកុសល អស់ត្រីយាមដើមនឹងត្រីយាមចុង ប្រឹងប្រែងប្រកបការព្យាយាម ចំរើនធម៌ទាំងឡាយ ជាចំណែកនៃពោធិញ្ញាណ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។

(៥៧) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ ឋានានិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្ពានិ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្ពជិតេន វា ។ កតមានិ បញ្ច ។ ជរាធម្មោម្ហិ ជរំ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្ពជិតេន វា ។ (ព្យាធិធម្មោម្ហិ ព្យាធឹ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្ពជិតេន វា ។ (មរណធម្មោម្ហិ មរណំ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្ពជិតេន វា)។ សព្វេហិ មេ បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្ពជិតេន វា ។ កម្មស្សកោម្ហិ កម្មទាយាទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធុ កម្មប្បដិសរណោ យំ កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា បាបកំ វា តស្ស ទាយាទោ ភវិស្សាមីតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្ពំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្ពជិតេន វា ។

(៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ថាន ៥ យ៉ាងនេះ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ។ ស្ថាន ៥ យ៉ាងតើដូចម្តេច ។ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានជរាជាធម្មតា មិនកន្លងនូវជរាទៅបានឡើយ ១ ។ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងនូវព្យាធិទៅបានឡើយ ១ ។ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់ទៅបានឡើយ ១ ។ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ នឹងមានសេចក្តីព្រាត់ប្រាសចាកសព្វសត្វនិងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តទាំងអស់ ១ ។ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមត៌ក មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាផៅពង្ស មានកម្មជាទីពឹង អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវកម្មណា ល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងជាអ្នកទទួលនូវផលនៃកម្មនោះ ១ ។

កិញ្ច ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច ជរាធម្មោម្ហិ ជរំ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ សត្តានំ យោព្វនេ យោព្វនមទោ យេន មទេន មត្តា កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ ។ តស្ស តដ្ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ យោ យោព្វនេ យោព្វនមទោ សោ សព្វសោ វា បហីយតិ តនុ វា បន ហោតិ ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច ជរាធម្មោម្ហិ ជរំ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ កិញ្ច ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច ព្យាធិធម្មោម្ហិ ព្យាធឹ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ សត្តានំ អារោគ្យេ អារោគ្យមទោ យេន មទេន មត្តា កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានជរាជាធម្មតា មិនកន្លងនូវជរាទៅបាន តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វនៃមានសេចក្តីស្រវឹង ក្នុងវ័យជំទង់ ដែលជាហេតុនាំឲ្យពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណាស្ថាននោះរឿយ ៗ ហើយ ក៏លះបង់យោព្វនមទៈ (សេចក្តីស្រវឹង ក្នុងវ័យជំទង់) ដោយសព្វគ្រប់ ឬក៏ខាងសាត ក៏គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានជរាជាធម្មតា មិនកន្លងនូវជរាទៅបាន ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយ ៗ ថា អាត្មាអញ មានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងនូវព្យាធិទៅបាន តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វនៃមានសេចក្តីស្រវឹង ក្នុងភាពនៃខ្លួនជាអ្នកមិនមានរោគ ដែលជាហេតុនាំឲ្យពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។

តស្ស តំឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ យោ អារោគ្យេ អារោគ្យមទោ សោ សព្វសោ វា បហីយតិ តនុ វា ហោតិ ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច ព្យាធិធម្មោម្ហិ ព្យាធឹ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ កិញ្ច ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច មរណធម្មោម្ហិ មរណំ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ សត្តានំ ជីវិតេ ជីវិតមទោ យេន មទេន សត្តា កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ ។ តស្ស តំឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ យោ ជីវិតេ ជីវិតមទោ សោ សព្វសោ វា បហីយតិ តនុ វា ហោតិ ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច មរណធម្មោម្ហិ មរណំ អនតីតោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។

កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយៗហើយ គង់លះបង់អារោគ្យមទៈ (សេចក្តីស្រវឹងក្នុងភាពនៃខ្លួនមិនមានរោគ) ដោយសព្វគ្រប់ ឬក៏ទោះសោត គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រី បុរស គ្រហស្ថ បព្វជិត គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ មានព្យាធិជាធម្មតា មិនកន្លងនូវព្យាធិទៅបាន ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្ត្រី បុរស គ្រហស្ថ បព្វជិត គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់ទៅបាន តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វតែងមានសេចក្តីស្រវឹង ក្នុងជីវិត ដែលជាហេតុនាំឲ្យពួកសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ កាលបើបុគ្គលនោះពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយៗហើយ គង់លះបង់នូវជីវិតមទៈ (សេចក្តីស្រវឹង ក្នុងជីវិត) ដោយសព្វគ្រប់ ឬក៏ទោះសោត គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រី បុរស គ្រហស្ថ បព្វជិត គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងនូវសេចក្តីស្លាប់ទៅបាន ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។

កិញ្ច ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច សព្វេហិ មេ បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ អត្ថិ ភិក្ខវេ សត្តានំ បិយេសុ ឆន្ទរាគោ យេន រាគេន រត្តា កាយេន ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ វាចាយ ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ មនសា ទុច្ចរិតំ ចរន្តិ ។ តស្ស តំ ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ យោ បិយេសុ ឆន្ទរាគោ សោ សព្វសោ វា បហីយតិ តនុ វា ហោតិ ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច សព្វេហិ មេ បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ កិញ្ច ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច កម្មស្សកោម្ហិ កម្មទាយាទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធុ កម្មប្បដិសរណោ យំ កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា បាបកំ វា តស្ស ទាយាទោ ភវិស្សាមីតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ រមែងមានសេចក្តីព្រាត់ប្រាស និរាសចាកសត្វនិងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តទាំងពួង តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វរមែងមានតម្រេកក្រៃលែង ក្នុងសត្វនិងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលជាហេតុនាំឲ្យសត្វ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយកាយ ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយវាចា ប្រព្រឹត្តទុច្ចរិតដោយចិត្ត ។ កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយៗហើយ តម្រេកបើងត្អូក (តម្រេកក្រៃលែង) ក្នុងសត្វនិងសង្ខារដោយសព្វគ្រប់ ឬក៏នោះរសាត ក៏ស្រាលស្តើងទៅបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ មានសេចក្តីព្រាត់ប្រាស និរាសចាកសត្វនិងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តទាំងពួង ព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមត៌ក មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាផៅពង្ស មានកម្មជាទីរលឹក អាត្មាអញនឹងធ្វើនូវកម្មណា ទោះល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងជាអ្នកទទួលយកនូវផលនៃកម្មនោះ តើព្រោះអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។

វត្ថុ ភិក្ខវេ សត្តានំ កាយទុច្ចរិតំ វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ ។ តស្ស តំ ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ សព្វសោ វា ទុច្ចរិតំ បហីយតិ តនុ វា បន ហោតិ ។ ឥទំ ខោ ភិក្ខវេ អត្ថវសំ បដិច្ច កម្មស្សកោម្ហិ កម្មទាយាទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធុ កម្មប្បដិសរណោ យំ កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា បាបកំ វា តស្ស ទាយាទោ ភវិស្សាមីតិ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខិតព្វំ ឥត្ថិយា វា បុរិសេន វា គហដ្ឋេន វា បព្វជិតេន វា ។ ស ខោ សោ(១) ភិក្ខវេ អរិយសាវកោ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ន ខោ អហញ្ញេវេកោ ជរាធម្មោ ជរំ អនតីតោ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេ សត្តា ជរាធម្មា ជរំ អនតីតាតិ ។ តស្ស តំ ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ ។ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ(២)

---

១. ម. សោ ខោ ។ ២. ម. សញ្ញោជនានិ សព្វសោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលមានកាយទុច្ចរិត វចីទុច្ចរិត មនោទុច្ចរិត ។ កាលបើបុគ្គលនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយៗ ហើយ គង់លះបង់ទុច្ចរិត ដោយសព្វគ្រប់ ឬទុច្ចរិតនោះសោត ក៏គង់ស្រាលស្តើងទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ស្ត្រីក្តី បុរសក្តី គ្រហស្ថក្តី បព្វជិតក្តី គួរពិចារណារឿយៗថា អាត្មាអញ មានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមត៌ក មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាផៅពន្ធុ មានកម្មជាទីរលឹក អាត្មាអញធ្វើនូវកម្មណា ល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងជាអ្នកទទួលយកនូវផលនៃកម្មនោះ ព្រោះតែអាស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកនោះ តែងពិចារណាថា មិនមែនតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដែលមានជរា ជាធម្មតា មិនកន្លងនូវជរាទៅបាន ទោះបីពួកសត្វដែលមានការកើតមក កើតទៅ ច្យុតនិងកើតអស់ប្រមាណប៉ុន្មាន ពួកសត្វទាំងអស់ ក៏តែងមានជរា ជាធម្មតា មិនកន្លងនូវជរាទៅបានដែរ កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយៗ ហើយ លោកុត្តរមគ្គ ក៏កើតឡើងព្រម ។ អរិយសាវកនោះ សេពគប់ ចំរើន ធ្វើរឿយៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះ ។ កាលបើ អរិយសាវកនោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះហើយ សញ្ញោជនៈទាំងឡាយ

បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តី ហោន្តិ ។ ន ខោ អហញ្ញេវេកោ(១) ព្យាធិធម្មោ ព្យាធឹ អនតីតោ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេ សត្តា ព្យាធិធម្មា ព្យាធឹ អនតីតាតិ តស្ស ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ ។ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តី ហោន្តិ ។ ន ខោ អហញ្ញេវេកោ មរណធម្មោ មរណំ អនតីតោ អថខោ យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេ សត្តា មរណធម្មា មរណំ អនតីតាតិ តស្ស ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ ។

១ ម. អហញ្ចេវេកោ ។

ក៏រមែងវិនាសបង់ទៅ អនុស័យក្តីលេសទាំងឡាយ ក៏វិនាសទៅ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា មិនមែនតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដែលមានព្យាធិ ជាធម្មតា មិនកន្លងផុតព្យាធិទៅបាន ព្រោះពួកសត្វដែលមានការកើតមក ឃ្លាតទៅ ច្យុត កើតអម្បាលមាន ពួកសត្វទាំងអស់ ក៏មានព្យាធិ ជាធម្មតា មិនកន្លងផុតព្យាធិទៅបានដែរ កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះ រឿយ ៗ ហើយ លោកុត្តរមគ្គក៏កើតឡើងព្រម ។ អរិយសាវកនោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយ ៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះ ។ កាលបើអរិយសាវកនោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយ ៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះហើយ សញ្ញោជនៈទាំងឡាយ ក៏រមែងវិនាសបង់ទៅ អនុសយក្តីលេសទាំងឡាយ ក៏វិនាសទៅ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា មិនមែនតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដែលមានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងផុតសេចក្តីស្លាប់ទៅបាន ព្រោះពួកសត្វដែលមានការកើតមក ឃ្លាតទៅ ច្យុត កើតអម្បាលមាន ពួកសត្វទាំងអស់ ក៏មានសេចក្តីស្លាប់ជាធម្មតា មិនកន្លងផុតសេចក្តីស្លាប់ទៅបានដែរ កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយ ៗ ហើយ លោកុត្តរមគ្គ ក៏កើតឡើងព្រម ។ អរិយសាវកនោះ រមែងសេព ចំរើន ធ្វើរឿយ ៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះ ។

តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីក-
រោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តី
ហោន្តិ ។ ន ខោ មយ្ហមេវេកស្ស សព្វេហិ បិយេហិ
មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភាវោ អថខោ យាវតា
សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ សព្វេសំ
សត្តានំ បិយេហិ មនាបេហិ នានាភាវោ វិនាភា-
វោតិ តស្ស តំ ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ មគ្គោ
សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ
ពហុលីករោតិ ។ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវ-
យតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ
អនុសយា ព្យន្តី ហោន្តិ ។ ន ខោ អហមេវេកោ
កម្មស្សកោម្ហិ កម្មទាយាទោ កម្មយោនិ កម្មពន្ធុ
កម្មប្បដិសរណោ យំ កម្មំ ករិស្សាមិ កល្យាណំ វា
បាបកំ វា តស្ស ទាយាទោ ភវិស្សាមិ អថខោ
យាវតា សត្តានំ អាគតិ គតិ ចុតិ ឧបបត្តិ

កាលបើអរិយសាវកនោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះ
ហើយ សញ្ញោជនៈទាំងឡាយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅ អនុសយកិ-
លេសទាំងឡាយ ក៏វិនាសទៅ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា
មិនមែនតែអាត្មាអញម្នាក់ឯងទេ ដែលមានសេចក្តីព្រាត់ប្រាសនិងស
ពាកសត្វនិងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តទាំងពួង ពោលគឺសត្វ
ដែលមានការស្តើតមក ស្តើតទៅ ច្យុត កើតឡើងវិញ ពួកសត្វទាំង
អស់ មានសេចក្តីព្រាត់ប្រាស និងសេចាកសត្វនិងសង្ខារ ជាទីស្រឡាញ់
ជាទីគាប់ចិត្តទាំងពួងដែរ កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណានូវស្ថាន
នោះរឿយៗ ហើយ លោកុត្តរមគ្គក៏កើតឡើងព្រម ។ អរិយសាវកនោះ
រមែងសេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះ កាលបើអរិយសាវក
នោះ សេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះហើយ សញ្ញោ-
ជនៈទាំងឡាយ ក៏រមែងសាបសូន្យទៅ អនុសយកិលេសទាំងឡាយ
ក៏វិនាសទៅ ។ (អរិយសាវកនោះពិចារណា) ថា មិនមែនតែអាត្មាអញ
តែម្នាក់ឯងទេ ដែលមានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមត៌ក មានកម្ម
ជាកំណើត មានកម្មជាផៅពង្ស មានកម្មជាទីពឹង អាត្មាអញនឹងធ្វើ
កម្មណា ល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងជាអ្នកទទួលយកនូវផលនៃកម្មនោះ
តែពួកសត្វដែលមានការស្តើតមក ស្តើតទៅ ច្យុត កើតឡើងវិញ

សព្វេ សត្តា កម្មស្សកា កម្មទាយាទា កម្មយោនី កម្មពន្ធូ កម្មប្បដិសរណា យំ កម្មំ ករិស្សន្តិ កល្យាណំ វា បាបកំ វា តស្ស ទាយាទា ភវិស្សន្តីតិ តស្ស តំ ឋានំ អភិណ្ហំ បច្ចវេក្ខតោ មគ្គោ សញ្ជាយតិ ។ សោ តំ មគ្គំ អាសេវតិ ភាវេតិ ពហុលីករោតិ ។ តស្ស តំ មគ្គំ អាសេវតោ ភាវយតោ ពហុលីករោតោ សញ្ញោជនានិ បហីយន្តិ អនុសយា ព្យន្តី ហោន្តីតិ ។

ព្យាធិធម្មា ជរាធម្មា អថោ មរណធម្មិនោ
យថា ធម្មា តថា សត្តា(១) ជិគុច្ឆន្តិ បុថុជ្ជនា ។
អហញ្ចេតំ ជិគុច្ឆេយ្យំ ឯវំ ធម្មេសុ បាណិសុ
ន មេតំ បតិរូបស្ស មម ឯវំ វិហារិនោ ។
សោហំ ឯវំ វិហរន្តោ ញត្វា ធម្មំ និរូបធិំ
អារោគ្យេ យោព្វនស្មិញ្ច ជីវិតស្មិញ្ច យោ មទោ ។
សព្វេ មទេ អភិភោស្មិ នេក្ខម្មំ ទដ្ឋុ ខេមតោ ។

១ ឱ. ម. សត្តា ។

១៩៣

ទុតិយបណ្ណាសក នីវរណវគ្គ

ពួកសត្វទាំងអស់ គឺមានកម្មជារបស់ខ្លួន មានកម្មជាមរតក មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជាផៅពង្ស មានកម្មជាទីពឹង ពួកសត្វនឹងធ្វើកម្មណា ល្អក្តី អាក្រក់ក្តី នឹងជាអ្នកទទួលយកនូវផលនៃកម្មនោះផង កាលបើអរិយសាវកនោះ ពិចារណានូវស្ថាននោះរឿយៗ ហើយ លោកុត្តរមគ្គក៏កើតឡើងព្រម ។ អរិយសាវកនោះ រមែងសេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗ នូវលោកុត្តរមគ្គនោះ ។ កាលបើអរិយសាវកនោះសេព ចំរើន ធ្វើរឿយៗនូវលោកុត្តរមគ្គនោះហើយ សញ្ញោជនៈទាំងឡាយ ក៏រមែងរលាស់សូន្យទៅ អនុស័យក្កិលេសទាំងឡាយ ក៏វិនាសទៅ ។

ធម៌៣ទាំងឡាយ គឺព្យាធិធម៌ ជរាធម៌ និងមរណធម៌ មាន
នៅយ៉ាងណា ពួកបុថុជ្ជន ជាសប្បុរស រមែងខ្ពើមរអើម
យ៉ាងនោះ ។ កាលបើពួកសត្វ មានសភាវៈយ៉ាងនេះ
ហើយ តថាគតក៏ខ្ពើមព្រមទាំងសភាវៈនុ៎ះផង ហេតុនុ៎ះ
មិនគួរដល់តថាគត មានសភាពដ៏សមគួរ មានវិហារធម៌
យ៉ាងនេះ ។ តថាគតនោះ កាលបើនៅយ៉ាងនេះ ក៏ដឹងនូវ
ធម៌ដែលប្រាសចាកឧបធិ បានឃើញបព្វជ្ជាថាជាការក្សេម
គ្របសង្កត់នូវសេចក្តីស្រវឹងទាំងពួង គឺស្រវឹង ក្នុងភាវៈ
នៃខ្លួនជាបុគ្គលមិនមានរោគ ក្នុងវ័យ ក្នុងជីវិតផង ។

តស្ស មេ អហុ ឧស្សាហោ និព្វានំ អភិបស្សតោ
នាហំ ភព្វោ ឯតរហិ កាមានិ បដិសេវិតុំ
អនិវត្តិ ភវិស្សាមិ ព្រហ្មចរិយបរាយនោតិ(១) ។

(៥៨) ឯកំ សមយំ ភគវា វេសាលិយំ វិហរតិ មហាវនេ កូដាគារសាលាយំ ។ អថខោ ភគវា បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ វេសាលឹ បិណ្ឌាយ បាវិសិ ។ វេសាលិយំ បិណ្ឌាយ ចរិត្វា បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ មហាវនំ អជ្ឈោគាហេត្វា អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ ទិវាវិហារំ និសីទិ ។ តេន ខោ បន សមយេន សម្ពហុលា លិច្ឆវិកុមារកា សជ្ជានិ ធនូនិ អាទាយ កុក្កុរសង្ឃបរិវុតា មហាវនេ អនុចង្កមមានា អនុវិចរមានា អទ្ទសំសុ ភគវន្តំ អញ្ញតរស្មឹ រុក្ខមូលេ និសិន្នំ ទិស្វា សជ្ជានិ ធនូនិ និក្ខិបិត្វា កុក្កុរសង្ឃំ ឯកមន្តំ ឧយ្យោជេត្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមឹសុ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា តុណ្ហីភូតា តុណ្ហីភូតា

១. ម. ព្រហ្មចរិយបរាយណោតិ ។

សេចក្តីព្យាយាមក៏កើតមានដល់តថាគតនោះ កាលដែលឃើញច្បាស់នូវព្រះនិព្វាន តថាគតមិនគួរដើម្បីសេពកាមទាំងឡាយបានវិញ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ តថាគតនឹងជាអ្នកប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយជាទីទៅ មិនបានត្រឡប់វិញឡើយ ។

(៥៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់គង់នៅក្នុងកូដាគារសាលា ក្នុងមហាវន ទៀបក្រុងវេសាលី ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យហើយ ចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបិណ្ឌបាត ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងនគរវេសាលី រួចត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងកាលជាខាងក្រោយនៃភត្តហើយ ស្តេចចូលទៅកាន់មហាវន គង់សម្រាកក្នុងវេលាថ្ងៃ ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម ។ សម័យនោះឯង ពួកលិច្ឆវិកុមារច្រើននាក់ កាន់យកធ្នូដែលខ្នុងដំឡើងហើយ មានពួកឆ្កែចោមរោម ដើរស្ទាក់ទៅមកក្នុងមហាវន បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្រោមម្លប់ឈើមួយដើម លុះឃើញហើយ ក៏ដាក់ធ្នូដែលខ្នុងដំឡើងចេញហើយ បញ្ជូនពួកឆ្កែទៅក្នុងទីសមគួរ រួចចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសភាពស្ងប់ស្ងៀម

បញ្ជលិកា ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តិ ។ តេន ខោ បន សមយេន មហានាមោ លិច្ឆវី មហាវនេ ជង្ឃាវិហារំ អនុចង្កមមានោ អនុវិចរមានោ អទ្ទស តេ លិច្ឆវិកុមារកេ តុណ្ហីភូតេ តុណ្ហីភូតេ បញ្ជលិកេ ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តេ ទិស្វា យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ មហានាមោ លិច្ឆវី ឧទានំ ឧទានេសិ ភវិស្សន្តិ វជ្ជី ភវិស្សន្តិ វជ្ជីតិ ។ កឹ បន ត្វំ មហានាម ឯវំ វទេសិ ភវិស្សន្តិ វជ្ជី ភវិស្សន្តិ វជ្ជីតិ ។ ឥមេ ភន្តេ លិច្ឆវិកុមារកា ចណ្ឌា ផរុសា អបានុភា(១) យានិបិ តានិ កុលេសុ បហេណកានិ បហីយន្តិ ឧច្ឆូតិ វា ពទរាតិ វា បូវាតិ វា មោទកាតិ វា សង្កុលិកាតិ វា តានិ វិលុម្បិត្វា វិលុម្បិត្វា ខាទន្តិ កុលិត្ថីនំបិ កុលកុមារីនំបិ បច្ឆាលិយំ ខិបន្តិ តេទានិមេ តុណ្ហីភូតា តុណ្ហីភូតា បញ្ជលិកា ភគវន្តំ បយិរុបាសន្តីតិ

១ ឱ. អបវ៉ាហា ។ ម. អបានុភា ។

ផ្គងអញ្ជលីចូលទៅអង្គុយជិត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ សម័យនោះ មហានាមលិច្ឆវី ដើរសញ្ចរទៅមកសម្រួលស្រាកក្នុងមហាវន បានឃើញពួកលិច្ឆវិកុមារទាំងនោះ កំពុងមានកាយស្ងប់ស្ងៀម ផ្គងអញ្ជលីចូលទៅអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបានឃើញហើយ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះស្ដេចមហានាមលិច្ឆវី អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បន្លឺវាចាដោយឧទានថា ពួកស្ដេចវជ្ជីនឹងចំរើន ពួកស្ដេចវជ្ជីនឹងចំរើន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលមហានាម ថ្វីក៏បានជានិយាយថា ពួកស្ដេចវជ្ជីនឹងចំរើន ពួកស្ដេចវជ្ជីនឹងចំរើន យ៉ាងនេះ ។ ស្ដេចមហានាមលិច្ឆវី ក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកលិច្ឆវិកុមារទាំងនេះ ញាប់តែកាចអាក្រក់ រឹងរូស (ពេកណាស់) ជំនូនទាំងឡាយណា ទោះជាអំពៅក្ដី ផ្លែពុទ្រាក្ដី នំក្ដី នំមូលក្ដី ត្រាបលក្ដី ដែលគេបញ្ជូនទៅ ចំពោះត្រកូលទាំងឡាយ ក៏ចេះតែប្លន់ដណ្ដើមយកស៊ីនូវជំនូនទាំងនោះ (មិនតែប៉ុណ្ណោះថែមទាំងទៀត) ដើរតាមក្រោយទាក់ទងនឹងពួកស្រីៗក្នុងត្រកូលខ្លះ នឹងពួកកុមារីក្នុងត្រកូលខ្លះ ឥឡូវនេះ ពួកលិច្ឆវិកុមារទាំងនោះ (បែរជា) បានសេចក្ដីស្ងប់ស្ងៀម ផ្គងអញ្ជលីចូលមកអង្គុយជិតព្រះដ៏មានព្រះភាគវិញ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា

យស្ស កស្សចិ មហានាម កុលបុត្តស្ស បញ្ច ធម្មា សំវិជ្ជន្តិ យទិ វា រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិសិត្តស្ស យទិ វា រដ្ឋិកស្ស បេត្តនិកស្ស យទិ វា សេនាយ សេនាបតិកស្ស យទិ វា គាមគាមណិកស្ស យទិ វា បូគគាមណិកស្ស យេ វា បន កុលេសុ បច្ចេកាធិបច្ចំ ការេន្តិ វុឌ្ឍិយេវ បាដិកង្ខា នោ បរិហានិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ មហានាម កុលបុត្តោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ មាតាបិតរោ សក្ករោតិ គរុករោតិ មានេតិ បូជេតិ ។ តមេនំ មាតាបិតរោ សក្កតា គរុកតា មានិតា បូជិតា កល្យាណេន មនសា អនុកម្បន្តិ ចិរំ ជីវ ទីឃមាយុំ បាលេហីតិ ។ មាតាបិតានុកម្បិតស្ស មហានាម កុលបុត្តស្ស វុឌ្ឍិយេវ បាដិកង្ខា នោ បរិហានិ ។

ម្នាលមហានាម ធម៌ទាំងឡាយ ៥ យ៉ាង មានដល់កុលបុត្តណា ទីមួយ ទោះជាព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍ដែលបានមុទ្ធាភិសេកហើយក្តី ទោះជាអ្នកបរិភោគនូវដែនក្តី បរិភោគនូវសម្បត្តិដែលបិតាឲ្យក្តី ទោះជាសេនាបតីនៃសេនាក្តី ទោះជាម្ចាស់នៃស្រុកក្តី ទោះជាធំជាងពួកក្តី មួយទៀត ពួកជនណា ឲ្យគេធ្វើនូវការនៃខ្លួនជាធំដោយឡែក ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនមានប្រាកដដល់ (ជនទាំងឡាយនោះ) មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលមហានាម កុលបុត្តក្នុងលោកនេះ ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគារព រាប់អាន បូជាមាតាបិតាដោយភោគៈ ដែលបានដោយការសង្វាតប្រឹងប្រែង ដែលសន្សំមក ដោយកម្លាំងដៃ បែកញើសហូរញើស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ។ មាតាបិតា ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគារព រាប់អាន បូជាហើយ រមែងអនុគ្រោះកុលបុត្តនោះ ដោយចិត្តដ៏ល្អថា ចូរអ្នករស់នៅ អស់កាលយូរ ចូររក្សាអាយុឲ្យបានវែង ។ ម្នាលមហានាម កាលបើកុលបុត្ត ដែលមាតាបិតាអនុគ្រោះហើយ រមែងមានតែសេចក្តីចំរើនប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។

បុន ចបរំ មហានាម កុលបុត្តោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ បុត្តទារទាសកម្មករបោរិសេ សក្ករោតិ គរុករោតិ មានេតិ បូជេតិ ។ តមេនំ បុត្តទារទាសកម្មករបោរិសា សក្កតា គរុកតា មានិតា បូជិតា កល្យាណេន មនសា អនុកម្បន្តិ ចិរំ ជីវ ទីឃមាយុំ បាលេហីតិ ។ បុត្តទារទាស-កម្មករបោរិសានុកម្បិតស្ស មហានាម កុលបុត្តស្ស វឌ្ឍិយេវ បាដិកង្ខា នោ បរិហានិ ។ បុន ចបរំ មហានាម កុលបុត្តោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ ខេត្តកម្មន្តសាមន្តសព្យោ-ហារេ សក្ករោតិ គរុករោតិ មានេតិ បូជេតិ ។ តមេនំ ខេត្តកម្មន្តសាមន្តសព្យោហារា សក្កតា គរុកតា មានិតា បូជិតា កល្យាណេន មនសា អនុកម្បន្តិ ចិរំ ជីវ ទីឃមាយុំ បាលេហីតិ ។

ម្នាលមហានាម មួយទៀត កុលបុត្តធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគារព កោតក្រែង បូជានូវកូនប្រពន្ធនឹងបុរសជាទាសៈនឹងកម្មករជាកំឡោះ ដោយភោគៈ ដែលបានមកដោយការសង្វាតប្រឹងប្រែង ដែលសន្សំមក ដោយកម្លាំងដៃ បែកញើសហូរញើស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ។ កូនប្រពន្ធនឹងបុរសជាទាសៈនឹងកម្មករជាកំឡោះ ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគារព កោតក្រែង បូជាហើយ រមែងអនុគ្រោះកុលបុត្តនោះដោយចិត្តដ៏ល្អថា សូមអ្នករស់នៅ អស់កាលយូរ សូមរក្សាអាយុឲ្យបានវែង ។ ម្នាលមហានាម កាលបើកុលបុត្ត ដែលកូនប្រពន្ធនឹងបុរសជាទាសៈ នឹងកម្មករជាកំឡោះអនុគ្រោះហើយ សេចក្តីចំរើនមានប្រាកដមិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលមហានាម មួយទៀត កុលបុត្តធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគារព កោតក្រែង បូជានូវពួកជនជិតខាងនៃស្រែនឹងការងាររបស់ខ្លួន នឹងជនអ្នកកាន់វិធី ដោយភោគៈទាំងឡាយ ដែលបានដោយការសង្វាតប្រឹងប្រែង ដែលសន្សំទុក ដោយកម្លាំងដៃ បែកញើសហូរញើស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយធម៌ ។ ពួកជនជិតខាងនៃស្រែនឹងការងារ នឹងជនអ្នកកាន់វិធី ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគារព កោតក្រែង បូជាហើយ រមែងអនុគ្រោះកុលបុត្តនោះដោយចិត្តដ៏ល្អថា សូមអ្នករស់នៅ អស់កាលយូរ សូមរក្សាអាយុឲ្យបានវែង ។

ខេត្តកម្មន្តសាមន្តសព្យោហារានុកម្បិតស្ស មហានាម
កុលបុត្តស្ស វុឌ្ឍិយេវ បាដិកង្ខា នោ បរិហានិ ។
បុន ចបរំ មហានាម កុលបុត្តោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិ-
គតេហិ ភោគេហិ ពាហាពលបរិចិតេហិ សេទា-
វក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ យា តា ពលិ-
ប្បដិគ្គាហិកា ទេវតា តំ សក្ករោតិ គរុំករោតិ
មានេតិ បូជេតិ ។ តមេនំ ពលិប្បដិគ្គាហិកា ទេវតា
សក្កតា គរុកតា មានិតា បូជិតា កល្យាណេន
មនសា អនុកម្បន្តិ ចិរំ ជីវ ទីឃមាយុំ បាលេហីតិ ។
ទេវតានុកម្បិតស្ស មហានាម កុលបុត្តស្ស វុឌ្ឍិយេវ
បាដិកង្ខា នោ បរិហានិ ។ បុន ចបរំ មហានាម
កុលបុត្តោ ឧដ្ឋានវីរិយាធិគតេហិ ភោគេហិ ពាហា-
ពលបរិចិតេហិ សេទាវក្ខិត្តេហិ ធម្មិកេហិ ធម្មលទ្ធេហិ
សមណព្រាហ្មណេ សក្ករោតិ គរុំករោតិ មានេតិ
បូជេតិ ។ តមេនំ សមណព្រាហ្មណា សក្កតា គរុកតា
មានិតា បូជិតា កល្យាណេន មនសា អនុកម្បន្តិ

ម្នាលមហានាម កាលបើកុលបុត្តដែលពួកជនជិតខាងនៃស្រែ និងការងារ
និងជនអ្នករកស៊ី បានអនុគ្រោះហើយ សេចក្តីចំរើនក៏មានប្រាកដ
មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលមហានាម មួយទៀត កុលបុត្ត
ធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាពួកទេវតា ដែលជាអ្នកទទួល
ពលីគ្រឿងបូជា ដោយភោគៈដែលបានមក ដោយការសង្វាតប្រឹងប្រែង
ដែលសន្សំទុក ដោយកម្លាំងដៃ បែកញើសហូរញើស ប្រកបដោយ
ធម៌ បានមកដោយធម៌ ១ ។ ពួកទេវតា ដែលជាអ្នកទទួលគ្រឿងបូជា
ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាហើយ
រមែងអនុគ្រោះនូវកុលបុត្រនោះ ដោយចិត្តដ៏ល្អថា អ្នកចូររស់នៅ អស់
កាលយូរ ចូររក្សាអាយុឲ្យបានវែង ។ ម្នាលមហានាម កាលបើ
កុលបុត្ត ដែលទេវតាអនុគ្រោះហើយ សេចក្តីចំរើន ក៏មានប្រាកដ មិន
បានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលមហានាម មួយទៀត កុលបុត្តធ្វើ
សក្ការៈ ធ្វើគោរព រាប់អាន បូជាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដោយភោគៈ
ដែលបានមក ដោយការសង្វាតប្រឹងប្រែង ដែលសន្សំទុក ដោយ
កំឡាំងដៃ បែកញើសហូរញើស ប្រកបដោយធម៌ បានមកដោយ
ធម៌ ១ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ ដែលកុលបុត្តបានធ្វើសក្ការៈ ធ្វើគោរព
រាប់អាន បូជាហើយ រមែងអនុគ្រោះកុលបុត្តនោះ ដោយចិត្តដ៏ល្អថា

ជំ ជីវំ ជីយមានំ ទាលេហិតិ ។ សមណព្រាហ្មណា-
នុកម្បិតស្ស មហានាម កុលបុត្តស្ស វុឌ្ឍិយេវ
បាដិកង្ខា នោ បរិហានិ ។ យស្ស កស្សចិ
មហានាម កុលបុត្តស្ស ឥមេ បញ្ច ធម្មា សំវិជ្ជន្តិ
យញ្ច រញ្ញោ ខត្តិយស្ស មុទ្ធាភិសិត្តស្ស យញ្ច
រដ្ឋិកស្ស បេត្តនិកស្ស យញ្ច សេនាយ សេនា-
បតិកស្ស យញ្ច គាមគាមិកស្ស យញ្ច បូគគា-
មណិកស្ស យេ ច បន កុលេសុ បច្ចេកាធិបច្ចំ
ការេន្តិ វុឌ្ឍិយេវ បាដិកង្ខា នោ បរិហានីតិ ។

មាតាបិតុកិច្ចករោ បុត្តទារហិតោ សទា
អន្តោជនស្ស អត្ថាយ យេ ចស្ស អនុជីវិនោ
ឧភិន្នញ្ញេវ អត្ថាយ វទញ្ញូ ហោតិ សីលវា

អ្នកចូរស៊ីទៅ អស់កាលយូរ ចូររក្សាអាយុឲ្យបានវែង ។ ម្នាលមហានាម កាលបើកុលបុត្តដែលពួកសមណព្រាហ្មណអនុគ្រោះហើយ សេចក្តីចំរើនក៏មានប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលមហានាម ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ មានដល់កុលបុត្តណាមួយ ទោះជាព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍ ដែលបានមុទ្ធាភិសេកៈហើយក្តី ទោះជាអ្នកបរិភោគនូវផែនក្តី បរិភោគនូវសម្បត្តិដែលបិតាឲ្យក្តី ទោះជាសេនាបតីនៃសេនាក្តី ទោះជាម្ចាស់នៃស្រុកក្តី ទោះជាធំជាងពួកក្តី មួយវិញទៀត ពួកជនណាដែលឲ្យគេធ្វើនូវការនៃខ្លួនជាធំដោយឡែក ក្នុងត្រកូលទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើនមានប្រាកដដល់ (ជនទាំងឡាយនោះ) មិនបានសាបសូន្យទៅឡើយ ។

កុលបុត្តអ្នកធ្វើកិច្ចដល់មាតាបិតា ចិញ្ចឹមបំរើកូននិងប្រពន្ធ
សព្វៗ កាល ប្រតិបត្តិជាប្រយោជន៍ដល់ជនទាំង ២ ពួក គឺជា
ប្រយោជន៍ដល់ជនក្នុងផ្ទះ និងជនដែលចូលមកផ្អែកអាស្រ័យ
ចិញ្ចឹមជីវិត ជាអ្នកដឹងនូវពាក្យពេចន៍នៃស្មូម ជាអ្នកមានសីល

ញាតីនំ បុព្វបេតានំ ទិដ្ឋេ ធម្មេ ច ជីវតំ
សមណានំ ព្រាហ្មណានំ ទេវតានញ្ច បណ្ឌិតោ
វិត្តិសញ្ជននោ ហោតិ ធម្មេន ឃរមាវសំ
សោ ករិត្វាន កល្យាណំ បុជ្ជោ ហោតិ បសំសិយោ
ឥធេវ នំ បសំសន្តិ បេច្ច សគ្គេ បមោទតីតិ ។

(៥៩) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ទុល្លភោ វុឌ្ឍបព្វជិតោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ទុល្លភោ ភិក្ខវេ វុឌ្ឍបព្វជិតោ និបុណោ ទុល្លភោ អាកប្បសម្បន្នោ ទុល្លភោ ពហុស្សុតោ ទុល្លភោ ធម្មកថិកោ ទុល្លភោ វិនយធរោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ទុល្លភោ វុឌ្ឍបព្វជិតោតិ ។

ជាបណ្ឌិតគ្រប់គ្រងផ្ទះ ប្រកបដោយធម៌ ធ្វើអំណរឲ្យកើត ដល់ពួកញាតិដែលទៅកាន់បរលោក ពួកញាតិដែលកំពុងរស់នៅក្នុងបច្ចុប្បន្ន ពួកសមណៈ ពួកព្រាហ្មណ៍ និងពួកទេវតា គួរបុគ្គលគោរព លុះបានធ្វើអំពើល្អហើយ រមែងជាបុគ្គលគួរបូជា គួរសរសើរ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ តែងសរសើរនូវបុគ្គលនោះ ក្នុងលោកនេះផង បុគ្គលនោះ លុះលះលោកនេះទៅហើយ រមែងត្រេកអរ ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

(៥៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វុឌ្ឍបព្វជិត (អ្នកបួសកាលចាស់) ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រកបានដោយក្រ ។ វុឌ្ឍបព្វជិត ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វុឌ្ឍបព្វជិត ជាអ្នកមានបញ្ញាល្អិតល្អ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយមារយាទល្អ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកចេះសំដែងធម៌ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ រកបានដោយក្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វុឌ្ឍបព្វជិត (អ្នកបួសកាលចាស់) ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រកបានដោយក្រ ។

(៦០) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ទុល្លភោ វុឌ្ឍបព្វជិតោ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ទុល្លភោ ភិក្ខវេ វុឌ្ឍបព្វជិតោ សុវចោ ទុល្លភោ សុគ្គហិតគ្គាហី ទុល្លភោ បទក្ខិណគ្គាហី ទុល្លភោ ធម្មកថិកោ ទុល្លភោ វិនយធរោ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ទុល្លភោ វុឌ្ឍបព្វជិតោតិ ។

នីវរណវគ្គោ បឋមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

អាវរណំ រាសិ អង្គានិ
សមយំ មាតុបុត្តិកា
ឧបជ្ឈាដ្ឋានកុមារា
លិច្ឆវី អបរេ ទុវេតិ ។

(៦០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វុឌ្ឍបព្វជិត (អ្នកបួសចាស់) ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រកបានដោយក្រ ។ វុឌ្ឍបព្វជិត ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វុឌ្ឍបព្វជិត ដែលប្រដៅងាយ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកប្រកាន់ល្អ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកទទួលយកនូវទេសនាដ៏ស្តាំ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកពោលសំដែងធម៌ រកបានដោយក្រ ១ ជាអ្នកទ្រទ្រង់វិន័យ រកបានដោយក្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វុឌ្ឍបព្វជិត ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រកបានដោយក្រ ។

ចប់ នីវរណវគ្គ ទី ១ ។

ឧទ្ទាននៃនីវរណវគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីគ្រឿងការពារធម៌ ១ កំណរអកុសល ១ អង្គនៃបធាន ១ សម័យដើម្បីព្យាយាម ១ ភិក្ខុនី ជាមាតានឹងភិក្ខុ ជាបុត្រ ១ ភិក្ខុ ១ រូបអផ្សុកប្រាប់ហេតុដល់ឧបជ្ឈាយ៍ ១ ស្ថាន ៥ យ៉ាង ដែលគួរពិចារណារឿយ ៗ ១ លិច្ឆវីកុមារ ១ វុឌ្ឍបព្វជិត ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ដទៃទៀត ពីរលើក រកបានដោយក្រ ១ ។

សញ្ញាវគ្គោ

(៦១) បញ្ចិមា ភិក្ខវេ សញ្ញា ភាវិតា ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោន្តិ មហានិសំសា អមតោគធា អមតបរិយោសានា ។ កតមា បញ្ច ។ អសុភសញ្ញា មរណសញ្ញា អាទីនវសញ្ញា[១] អាហារេ បដិកូលសញ្ញា សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សញ្ញា ភាវិតា ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោន្តិ មហានិសំសា អមតោគធា អមតបរិយោសានាតិ ។

(៦២) បញ្ចិមា ភិក្ខវេ សញ្ញា ភាវិតា ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោន្តិ មហានិសំសា អមតោគធា អមតបរិយោសានា ។ កតមា បញ្ច ។ អនិច្ចសញ្ញា

១ អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា មរណសញ្ញាតិបិ បាឋោ ។

សញ្ញាវគ្គ

(៦១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលចំរើន ធ្វើឲ្យច្រើន ។ ហើយមានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន មានព្រះនិព្វានជាទីពឹង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។ សញ្ញា ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺអសុភសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ថាមិនល្អ)១ មរណសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់នូវសេចក្តីស្លាប់)១ អាទីនវសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ថាជាទោស)១ អាហារេ បដិកូលសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់នូវអាហារថាជាបដិកូល)១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ថាមិនត្រេកអរក្នុងលោកទាំងពួង)១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ។ ហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន មានព្រះនិព្វានជាទីពឹង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

(៦២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ។ ហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន មានព្រះនិព្វានជាទីពឹង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។ សញ្ញា ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺ អនិច្ចសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់ថាមិនទៀង)១

អនត្តសញ្ញា មរណសញ្ញា អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញា សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សញ្ញា ភាវិតា ពហុលីកតា មហប្ផលា ហោន្តិ មហានិសំសា អមតោគធា អមតបរិយោសានាតិ ។

(៦៣) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍមានោ អរិយសាវកោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍតិ សារាទាយី ច ហោតិ វរាទាយី ច កាយស្ស ។ កតមាហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ សីលេន វឌ្ឍតិ សុតេន វឌ្ឍតិ ចាគេន វឌ្ឍតិ បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ ។ ឥមាហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍមានោ អរិយសាវកោ អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍតិ សារាទាយី ច ហោតិ វរាទាយី ច កាយស្សាតិ ។

អនត្តសញ្ញា (សេចក្ដីសំគាល់ថាមិនមែនខ្លួន)១ មរណសញ្ញា (សេចក្ដីសំគាល់នូវសេចក្ដីស្លាប់)១ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញា (សេចក្ដីសំគាល់នូវអាហារថាជាបដិក្កូល)១ សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញា (សេចក្ដីសំគាល់ថាមិនគួរត្រេកត្រអាលក្នុងលោកទាំងពួង)១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញា ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលចម្រើនហើយ ធ្វើឲ្យច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានអានិសង្សច្រើន មានព្រះនិព្វានជាទីពឹង មានព្រះនិព្វានជាទីបំផុត ។

(៦៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក កាលចំរើន ដោយសេចក្ដីចំរើន ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថា ចំរើន ដោយសេចក្ដីចំរើនដ៏ប្រសើរ ទាំងឈ្មោះថា កាន់យកនូវប្រយោជន៍មានខ្លឹម ព្រមទាំងកាន់យកនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តមដល់កាយ ។ អរិយសាវក ចំរើនដោយសេចក្ដីចំរើន ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ គឺចំរើនដោយសទ្ធា១ ចំរើនដោយសីល១ ចំរើនដោយសុតៈ១ ចំរើនដោយចាគៈ១ ចំរើនដោយបញ្ញា១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក កាលចំរើនដោយសេចក្ដីចំរើន ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ចំរើនដោយសេចក្ដីចំរើនដ៏ប្រសើរ ទាំងឈ្មោះថា កាន់យកនូវប្រយោជន៍មានខ្លឹម ព្រមទាំងកាន់យកនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តមដល់កាយ ។

សទ្ធាយ សីលេន ច យោ បវឌ្ឍតិ
បញ្ញាយ ចាគេន សុតេន ចូភយំ
សោ តាទិសោ សប្បុរិសោ វិចក្ខណោ
អាទីយតិ សារមិធេវ អត្តនោតិ ។

[៦៤] បញ្ចហិ ភិក្ខវេ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍមានា អរិយសាវិកា អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍតិ សារាទាយិនី ច ហោតិ វរាទាយិនី ច កាយស្ស ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធាយ វឌ្ឍតិ សីលេន វឌ្ឍតិ សុតេន វឌ្ឍតិ ចាគេន វឌ្ឍតិ បញ្ញាយ វឌ្ឍតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ វឌ្ឍីហិ វឌ្ឍមានា អរិយសាវិកា អរិយាយ វឌ្ឍិយា វឌ្ឍតិ សារាទាយិនី ច ហោតិ វរាទាយិនី ច កាយស្សាតិ ។

បុគ្គលណា ចំរើនដោយសទ្ធា ដោយសីល ដោយសុតៈ
ដោយចាគៈ ដោយបញ្ញា បុគ្គលប្រាកដដូច្នេះនោះ
ឈ្មោះថា សប្បុរសមានប្រាជ្ញាជាគ្រឿងពិចារណា រមែង
កាន់យកនូវប្រយោជន៍ជាខ្លឹមសារ គឺប្រយោជន៍ជាខ្លឹម គឺ
ប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តមរបស់ខ្លួនក្នុងលោកនេះបាន ។

[៦៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវិកា កាលចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ទាំងឈ្មោះថា កាន់យកនូវប្រយោជន៍ជាខ្លឹម ព្រមទាំងកាន់យកនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តមផងក្នុងកាយ ។ អរិយសាវិកា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺចំរើនដោយសទ្ធា ១ ចំរើនដោយសីល ១ ចំរើនដោយសុតៈ ១ ចំរើនដោយចាគៈ ១ ចំរើនដោយបញ្ញា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវិកា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើន ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ចំរើនដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ទាំងឈ្មោះថា កាន់យកនូវប្រយោជន៍ជាខ្លឹម ព្រមទាំងកាន់យកនូវប្រយោជន៍ដ៏ឧត្តមផងក្នុងកាយ ។

សទ្ធាយ សីលេន ច យា បវឌ្ឍតិ
បញ្ញាយ ចាគេន សុតេន ចូភយំ
សា តាទិសី សីលវតី ឧបាសិកា
អាទីយតិ សារមិធេវ អត្តនោ ។

(៦៥) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំសាកច្ឆោ សព្រហ្មចារីនំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ សីលសម្បទាកថាយ ច អាគតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ សមាធិសម្បទាកថាយ ច អាគតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បញ្ញាសម្បទាកថាយ ច អាគតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិសម្បទាកថាយ ច អាគតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ

ស្ត្រីណា ចំរើនដោយសទ្ធា ដោយសីល ដោយសុតៈ ដោយចាគៈ ដោយបញ្ញា ស្ត្រីប្រាកដដូច្នោះ ឈ្មោះថា ជាឧបាសិកាមានសីល វៃឆ្លាតកាន់យកនូវប្រយោជន៍ដ៏គឺ ខ្លឹមប្រយោជន៍មានខ្លឹម ដ៏ប្រសើររបស់ខ្លួនក្នុងលោកនេះបាន ។

(៦៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថា គួរដល់ការសាកសួររបស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បរិបូណ៌ដោយសីលដោយខ្លួនឯង ទាំងបានព្យាករនូវប្រស្នាដែលមានមក ក្នុងសីលសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយសមាធិដោយខ្លួនឯង ទាំងបានព្យាករនូវប្រស្នាដែលមានមក ក្នុងសមាធិសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយប្រាជ្ញាដោយខ្លួនឯង ទាំងបានព្យាករនូវប្រស្នាដែលមានមក ក្នុងបញ្ញាសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិដោយខ្លួនឯង ទាំងបានព្យាករនូវប្រស្នាដែលមានមក ក្នុងវិមុត្តិសម្បទាកថា ១

អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាកថាយ ច អាគតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំសាកច្ឆោ សព្រហ្មចារីនន្តិ ។

(៦៦) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំសាជីវោ សព្រហ្មចារីនំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ សីលសម្បទាកថាយ ច កតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច សមាធិសម្បន្នោ ហោតិ សមាធិសម្បទាកថាយ ច កតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច បញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ បញ្ញាសម្បទាកថាយ ច កតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិសម្បទាកថាយ ច កតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាកថាយ ច កតំ បញ្ហំ ព្យាកត្តា ហោតិ ។

បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯង ទាំងជាអ្នកព្យាករនូវប្រស្នាដែលមានមក ក្នុងវិមុត្តិញាណទស្សនកថា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា គួរដល់ការសាកសួររបស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។

(៦៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងគួរដល់សាជីវៈ (ការសួរប្រស្នានឹងការដោះប្រស្នា) របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយបាន ។ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បរិបូណ៌ដោយសីលដោយខ្លួនឯង ទាំងជាអ្នកព្យាករនូវប្រស្នាដែលខ្លួនតាក់តែងទុក ក្នុងសីលសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយសមាធិដោយខ្លួនឯង ទាំងព្យាករនូវប្រស្នាដែលខ្លួនតាក់តែងទុក ក្នុងសមាធិសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយបញ្ញាដោយខ្លួនឯង ទាំងជាអ្នកព្យាករនូវប្រស្នាដែលខ្លួនតាក់តែងទុក ក្នុងបញ្ញាសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិដោយខ្លួនឯង ទាំងជាអ្នកព្យាករនូវប្រស្នាដែលខ្លួនតាក់តែងទុក ក្នុងវិមុត្តិសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញាណទស្សនៈដោយខ្លួនឯង ទាំងជាអ្នកព្យាករនូវប្រស្នាដែលខ្លួនតាក់តែងទុក ក្នុងវិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទាកថា ១ ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អលំសាកច្ឆោ សព្រហ្មចារីនន្តិ ។

(៦៧) យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា បញ្ច ធម្មេ ភាវេតិ បញ្ច ធម្មេ ពហុលីករោតិ តស្ស ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ បាដិកង្ខំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឆន្ទសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ វីរិយសមាធិ- ចិត្តសមាធិ- វីមំសាសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ ភាវេតិ ឧស្សោឡ្ហិញ្ញេវ បញ្ចមី ។ យោ ហិ កោចិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វា ភិក្ខុនី វា ឥមេ បញ្ច ធម្មេ ភាវេតិ ឥមេ បញ្ច ធម្មេ ពហុលីករោតិ តស្ស ទ្វិន្នំ ផលានំ អញ្ញតរំ ផលំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ នេះឯង ទើបគួរដល់សាកច្ឆៈ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយបាន ។

(៦៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ទោះជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ចំរើនធម៌ ៥ យ៉ាង ធ្វើឲ្យច្រើន ១ ធម៌ ៥ យ៉ាង បណ្ដាផលទាំងឡាយពីរ ផលណាមួយ គង់នឹងបានដល់បុគ្គលនោះ គឺជានឹងបានសម្រេចនូវភាវៈ ជាព្រះអរហន្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ទាន់ភ្នែក កាលនោះសោត បើមានឧបាទិសេសៈសល់នៅ ក៏គង់នឹងបានសម្រេចនូវភាវៈជាអនាគាមិបុគ្គលកុំខានឡើយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចំរើននូវឥទ្ធិបាទ ប្រកបដោយឆន្ទសមាធិ និងបធានសង្ខារ ចំរើននូវឥទ្ធិបាទ ប្រកបដោយវីរិយសមាធិ - ចិត្តសមាធិ វីមំសាសមាធិ និងបធានសង្ខារ ទាំងប្រឹងចំរើននូវសេចក្ដីព្យាយាមដ៏លើសលុបជាគំរប់ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលណាមួយ ទោះជាភិក្ខុក្តី ភិក្ខុនីក្តី ចំរើនធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ធ្វើឲ្យច្រើន ១ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ បណ្ដាផលទាំងពីរ ផលណាមួយ

បាដិកង្ខំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញា សតិ វា ឧបាទិសេសេ អនាគាមិតាតិ ។

(៦៨) បុព្វេហំ ភិក្ខវេ សម្ពោធា អនភិសម្ពុទ្ធោ ពោធិសត្តោវ សមានោ បញ្ច ធម្មេ អភាវេសឹ បញ្ច ធម្មេ ពហុលីអកាសឹ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឆន្ទសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ អភាវេសឹ វីរិយសមាធិ ចិត្តសមាធិ វីមំសាសមាធិប្បធានសង្ខារសមន្នាគតំ ឥទ្ធិបាទំ អភាវេសឹ ឧស្សោឡ្ហីញ្ញេវ បញ្ចមឹ ។ សោ ខោ អហំ ភិក្ខវេ ឥមេសំ ឧស្សោឡ្ហីបញ្ចមានំ ធម្មានំ ភាវិតត្តា ពហុលីកតត្តា យស្ស យស្ស អភិញ្ញាសច្ឆិករណីយស្ស ធម្មស្ស ចិត្តំ អភិនិន្នាមេសឹ អភិញ្ញាសច្ឆិកិរិយាយ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណឹ សតិ សតិ អាយតនេ ។

ផលពីរ គឺបានសម្រេច ផលក្នុងផលនោះ គឺនឹងបានសម្រេចនូវភាពជាព្រះអរហន្ត ក្នុងបច្ចុប្បន្នទាន់ភ្នែក ពុំនោះសោត បើមានឧបាទិសេសៈសល់នៅ ក៏គង់នឹងបានសម្រេចនូវភាពជាអនាគាមិបុគ្គលពុំខានឡើយ ។

(៦៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលមុន អំពីកាលត្រាស់ដឹង កាលតថាគតនៅជាពោធិសត្វមិនទាន់បានត្រាស់ដឹងនៅឡើយ បានចំរើននូវធម៌ ៥ យ៉ាង បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ នូវធម៌ ៥ យ៉ាង ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺតថាគតបានចំរើននូវឥទ្ធិបាទ ប្រកបដោយឆន្ទសមាធិនិងបធានសង្ខារ ចំរើននូវឥទ្ធិបាទប្រកបដោយវីរិយសមាធិ - ចិត្តសមាធិ - វីមំសាសមាធិ និងបធានសង្ខារ ទាំងប្រឹងចំរើននូវការព្យាយាមដ៏លើសលុបជាគំរប់ ៥ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតថាគតបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ នូវធម៌ដែលមានការព្យាយាមដ៏លើសលុបជាគំរប់ ៥ នេះ ទើបតថាគតនោះ បានបង្អោនចិត្តទៅដើម្បីធម៌ណា ៗ ដែលគួរធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តម កាលបើហេតុមាន ក៏បានដល់នូវភាពជាបន្ទាល់ ក្នុងការធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមក្នុងធម៌នោះ ៗ បាន ។

សោ សចេ អាកង្ខឹ អនេកវិហិតំ ឥទ្ធិវិធំ បច្ចនុភវេយ្យំ ។បេ។ យាវ ព្រហ្មលោកាបិ កាយេន វសំ វត្តេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណឹ សតិ សតិ អាយតនេ ។ សោ សចេ អាកង្ខឹ ។បេ។ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យន្តិ តត្រ តត្រេវ សក្ខិភព្វតំ បាបុណឹ សតិ សតិ អាយតនេតិ ។

(៦៩) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ឯកន្តនិព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា

បើតថាគតនោះ ប្រាថ្នាថា សូមឲ្យតថាគត បាននូវការតាក់តែងឫទ្ធិជាច្រើនប្រការ ។បេ។ ញុំាងអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយដរាបដល់ព្រហ្មលោក កាលបើហេតុមាន តថាគតក៏បានដល់នូវភាពជាបន្ទាល់ ក្នុងការតាក់តែងឫទ្ធិនោះៗ ។ បើតថាគតនោះប្រាថ្នាថា ។បេ។ សូមឲ្យតថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ បានដល់ដោយបញ្ញាដ៏ឧត្តមហើយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ននូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ កាលបើហេតុមាន តថាគតក៏បានដល់នូវភាពជាបន្ទាល់ ក្នុងការបានសម្រេចនូវគុណវិសេសនោះៗ ។

(៦៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ដែលភិក្ខុបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីសេចក្តីរលត់ដោយមិនសល់ ដើម្បីរម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឃើញរឿយៗ ថា មិនស្អាតក្នុងកាយ ១ សំគាល់ថា គួរខ្ពើមក្នុងអាហារ ១ សំគាល់ថា មិនគួរត្រេកត្រអាល ក្នុងលោកទាំងពួង ១ ឃើញរឿយៗ ថា មិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ១ ទាំងមរណសញ្ញា

ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សូបដ្ឋិតា ហោន្តិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា និព្វិទាយ វិរាគាយ និរោធាយ ឧបសមាយ អភិញ្ញាយ សម្ពោធាយ និព្វានាយ សំវត្តន្តិ ។

(៧០) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា អាសវានំ ខយាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សូបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា អាសវានំ ខយាយ សំវត្តន្តីតិ ។

សញ្ញាវគ្គោ ទុតិយោ ។

ក៏ប្រាកដឡើងនឹងខាងក្នុងចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយប្រពៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីនឿយណាយដោយចំណែកមួយ ដើម្បីប្រាសចាកតម្រេក ដើម្បីរលត់មិនសល់ ដើម្បីរម្ងាប់ ដើម្បីដឹងច្បាស់ ដើម្បីត្រាស់ដឹង ដើម្បីព្រះនិព្វាន ។

(៧០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ដែលភិក្ខុបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្ដេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកឃើញរឿយ ៗ ថា មិនស្អាតក្នុងកាយ ១ សំគាល់ថា គួរខ្ពើមក្នុងអាហារ ១ សំគាល់ថា មិនគួរត្រេកអរក្នុងលោកទាំងពួង ១ ឃើញរឿយ ៗ ថា មិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ១ ទាំងមរណសញ្ញា ក៏ប្រាកដឡើង ខាងក្នុងចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ដោយប្រពៃ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលភិក្ខុបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើន ៗ ហើយ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

ចប់ សញ្ញាវគ្គទី ២ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេ ច សញ្ញា ទ្វេ វឌ្ឍី ច
សាកច្ឆេន ច សាជីវំ
ឥទ្ធិបាទា ច ទ្វេ វុត្តា
និព្វិទាទាសវក្ខយាតិ ៗ

ឧទ្ទាននៃសញ្ញាវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីសញ្ញាពីរលើក ១ សេចក្តីចំរើនពីរលើក ១ កិច្ចគួរដល់ការសាកសួរ ១ កិច្ចគួរដល់សាជីវៈ ១ ឥទ្ធិបាទ ដែលបានពោលពីរលើក ១ ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីនឿយណាយ ១ ធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីអស់ទៅនៃអាសវៈ ១ ៗ

យោធាជីវវគ្គោ

[៧១] បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ចេតោវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិផលានិសំសា ច ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អសុភានុបស្សី(១) វិហរតិ អាហារេ បដិក្កូលសញ្ញី សព្វលោកេ អនភិរតសញ្ញី សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចានុបស្សី មរណសញ្ញា ខោ បនស្ស អជ្ឈត្តំ សុបដ្ឋិតា ហោតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ចេតោវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិផលានិសំសា ច ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេតោវិមុត្តោ ច ហោតិ បញ្ញាវិមុត្តោ ច អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តបលិឃោ ឥតិបិ សង្កិណ្ណបរិក្ខោ ឥតិបិ

---

១ ឱ. ម. អសុភានុបស្សី កាយេ វិហរតិ ។

យោធាជីវវគ្គ

[៧១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនៗ ហើយ រមែងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង ។ ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញរឿយៗ ថា មិនស្អាត (ក្នុងរូបកាយ) ១ មានសេចក្តីសំគាល់ថាជាបដិក្កូល ក្នុងអាហារ ១ មានសេចក្តីសំគាល់ថា មិនត្រេកអរក្នុងលោកទាំងពួង ១ ពិចារណាឃើញរឿយៗ ថា មិនទៀងក្នុងសង្ខារទាំងពួង ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងមរណៈ ភិក្ខុនោះតំកល់ទុកដោយប្រពៃ ខាងក្នុងសន្តាន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនៗ ហើយ រមែងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះហៅថា ទំលាក់ចោលនូវដើមគល់គឺអវិជ្ជាដូចរនាំងខ្លះ ថា បំពេញនូវគូគឺសង្សារវដ្តដូចគូខ្លះ

អព្វូឡ្ហេសិកោ ឥតិបិ និរគ្គឡោ ឥតិបិ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ឥតិបិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តបលិឃោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អវិជ្ជា បហីនា ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតឹអនុប្បាទធម្មា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តបលិឃោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្កិណ្ណបរិក្ខោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ បោនោព្ភវិកោ ជាតិសំសារោ បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹអនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្កិណ្ណបរិក្ខោ ហោតិ ។

ជា ដកឡើងនូវសសរគឺតណ្ហាផ្លូវចេះខ្ទះ ជា បើកខ្លួនចេញទ្វារគឺនីវរណៈ ផ្លូវចេះខ្ទះ ជា ប្រាសចាកសត្រូវ រំលើងនូវទង់គឺមានៈ ទំលាក់នូវភារៈ ប្រាសចាកផ្លូវផ្លូវចេះខ្ទះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុដែលហៅថា លើកឡើងនូវសសរគឺអវិជ្ជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវអវិជ្ជាហើយលះចេញហើយ បានកាត់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីតៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកលើកឡើងនូវសសរគឺអវិជ្ជា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លិចបំផ្លាញខ្ទឹង គឺសង្សារវដ្ដ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវជាតិនិងសង្សារ ដែលសម្រាប់តាក់តែងនូវភពថ្មីទៀតលះចេញហើយ បានកាត់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីតៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លិចបំផ្លាញខ្ទឹង គឺសង្សារវដ្ដ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកដកឡើងនូវសសរគឺតណ្ហា តើដូចម្តេច ។

កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អព្ពូឡ្ហេសិកោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ តណ្ហា បហីនា ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អព្ពូឡ្ហេសិកោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ និរគ្គឡោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ ហោន្តិ ឧច្ឆិន្នមូលានិ តាលាវត្ថុកតានិ អនភាវំកតានិ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មានិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ និរគ្គឡោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតិំ អនុប្បាទធម្មោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់តណ្ហាចោលចេញអស់ហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីទៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដកឡើងនូវសសរ គឺតណ្ហា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបើកនូវសន្ទះទ្វារគឺនីវរណៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវសំយោជនៈ ដែលជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ចោលចេញហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីទៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបើកនូវសន្ទះទ្វារគឺនីវរណៈ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសត្រូវ ដាក់ចុះនូវទង់គឺមានះ ទំលាក់ចោលនូវភារៈ ប្រាសចាកផ្គុះ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវអស្មិមានះចោលចេញអស់ហើយ បានកាត់ផ្តាច់ឫសគល់អស់ហើយ បានធ្វើឲ្យទៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីទៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ហោតីតិ ។

(៧២) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ចេតោវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិផលានិសំសា ច ។ កតមេ បញ្ច ។ អនិច្ចសញ្ញា អនិច្ចេ ទុក្ខសញ្ញា ទុក្ខេ អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា វិរាគសញ្ញា ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា ភាវិតា ពហុលីកតា ចេតោវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ ចេតោវិមុត្តិផលានិសំសា ច បញ្ញាវិមុត្តិផលា ច ហោន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិផលានិសំសា ច ។ យតោ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ចេតោវិមុត្តោ ច ហោតិ បញ្ញាវិមុត្តោ ច អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តបលិឃោ ឥតិបិ សង្កិណ្ណបរិខោ ឥតិបិ អព្ពូឡ្ហេសិកោ ឥតិបិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសត្រូវ ជាអ្នកដាក់ចុះនូវទង់គឺមានះ ទំលាក់ចោលនូវភារៈ ប្រាសចាកវដ្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះ ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនៗហើយ រមែងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង ។ ធម៌ទាំង ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសេចក្តីសំគាល់ថាជារបស់មិនទៀង ១ សេចក្តីសំគាល់ថា ជាទុក្ខក្នុងរបស់ដែលមិនទៀង ១ សេចក្តីសំគាល់ថាមិនមែនខ្លួន ក្នុងរបស់ដែលជាទុក្ខ ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការលះបង់ ១ សេចក្តីសំគាល់ក្នុងការប្រាសចាករាគៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានចំរើន បានធ្វើឲ្យច្រើនៗហើយ រមែងមានចេតោវិមុត្តិ ជាផលផង មានចេតោវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង មានបញ្ញាវិមុត្តិ ជាផលផង មានបញ្ញាវិមុត្តិផល ជាអានិសង្សផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលណាភិក្ខុបានចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះ ហៅថា លើកចោលនូវរនឹមគឺអវិជ្ជាផងក៏បាន ថា បំពេញចំណាក់នូវគូគឺសង្សារវដ្ដផងក៏បាន ថា ដកចោលនូវសសរគឺតណ្ហាផងក៏បាន

និរគ្គឡោ ឥតិបិ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ឥតិបិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តបលិឃោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អវិជ្ជា បហីនា ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលា តាលាវត្ថុកតា អនភាវំ កតា អាយតិំ អនុប្បាទធម្មា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឧក្ខិត្តបលិឃោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្កិណ្ណបរិក្ខោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ បោនោព្ភវិកោ ជាតិសំសារោ បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំ កតោ អាយតិំអនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សង្កិណ្ណបរិក្ខោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អព្ពូឡ្ហេសិកោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ តណ្ហា បហីនា ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលា

ជា លើកនូវសន្ទះទ្វារគឺធីរណៈផុតហើយ ជា ព្រាសចាកសត្រូវ ជាអ្នកដាក់ចុះនូវទង់គឺមានះចំណែកនូវភារៈ ព្រាសចាកវដ្តៈផុតហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកលើកឡើងនូវរនុកគឺអវិជ្ជា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកលះបង់នូវអវិជ្ជាចោលចេញហើយ ជាអ្នកដាច់ស្រឡះនូវឫសគល់អស់ហើយ ជាអ្នកធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីទៅនៃដើមត្នោត ជាអ្នកធ្វើមិនឲ្យមានវិបាក ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកលើកឡើងនូវរនុកគឺអវិជ្ជា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លិចបំផ្លាញនូវគូគឺសង្សារវដ្ត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកលះបង់នូវជាតិនិងសង្សារ ដែលស្រោបតាក់តែងនូវភពថ្មីទៀតចោលចេញហើយ ជាអ្នកដាច់ស្រឡះនូវឫសគល់អស់ហើយ ជាអ្នកធ្វើឲ្យនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីទៅនៃដើមត្នោត ជាអ្នកធ្វើមិនឲ្យមានវិបាក ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបំផ្លិចបំផ្លាញនូវគូគឺសង្សារវដ្ត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកដកឡើងនូវសសរគឺតណ្ហា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកលះបង់តណ្ហា ចោលចេញហើយ ជាអ្នកដាច់ស្រឡះនូវឫសគល់អស់ហើយ

តាលាវត្ថុកតា អនភាវំកតា អាយតឹអនុប្បាទធម្មា ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អព្ពុឡ្ហេសិកោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ និរគ្គឡោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ បញ្ចោរម្ភាគិយានិ សញ្ញោជនានិ បហីនានិ ហោន្តិ ឧច្ឆិន្នមូលានិ តាលាវត្ថុកតានិ អនភាវំកតានិ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មានិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ និរគ្គឡោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ហោតិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុនោ អស្មិមានោ បហីនោ ហោតិ ឧច្ឆិន្នមូលោ តាលាវត្ថុកតោ អនភាវំកតោ អាយតឹ អនុប្បាទធម្មោ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អរិយោ បន្នទ្ធជោ បន្នភារោ វិសំយុត្តោ ហោតីតិ ។

បានដាច់ឫសនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដកឡើងនូវសសរគឺតណ្ហា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកបើកនូវសន្ទះទ្វារគឺនីវរណៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវសំយោជនៈ ដែលជាចំណែកខាងក្រោម ៥ ចោលចេញហើយ បានគាស់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ បានដាច់ឫសនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកបើកនូវសន្ទះទ្វារ គឺនីវរណៈយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសត្រូវ ជាអ្នកដាក់ចុះនូវទង់គឺមានះ ទំលាក់នូវភារៈ ប្រាសចាកវដ្តៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់នូវអស្មិមានះ ចោលចេញអស់ហើយ បានគាស់រំលើងឫសគល់អស់ហើយ បានដាច់ឫសនៅសល់តែទីទៅ ដូចជាទីនៅនៃដើមត្នោត បានធ្វើមិនឲ្យមានបែបភាព ជាសភាវៈមិនកើតឡើងតទៅទៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកសត្រូវ ជាអ្នកដាក់ចុះនូវទង់គឺមានះ ទំលាក់នូវភារៈ ប្រាសចាកវដ្តៈ យ៉ាងនេះឯង ។

[៧៣] អថ ខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ធម្មវិហារី ធម្មវិហារីតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ(១) ធម្មវិហារី ហោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ(២) ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ ។ សោ តាយ ធម្មបរិយត្តិយា ទិវសំ អតិនាមេតិ រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ បរិយត្តិពហុលោ នោ ធម្មវិហារី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន បរេសំ ទេសេតិ ។ សោ តាយ ធម្មបញ្ញត្តិយា ទិវសំ អតិនាមេតិ រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។

១ ឱ. ម. ភន្តេ ភិក្ខុ ។ ២ ឱ. ឥធ ភិក្ខុ ភិក្ខុ ។

[៧៣] គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូបចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គេតែងនិយាយថា ភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ ភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀនធម៌គឺ សុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភូតធម្មៈ វេទល្លៈ ។ ភិក្ខុនោះញ៉ាំងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅ ដោយការរៀននូវធម៌នោះ លះបង់នូវការសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ មិនប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយបរិយត្តិធម៌ មិនហៅថា ជាអ្នកមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ទេ ។ មួយទៀត ភិក្ខុសំដែងធម៌តាមដំណើរដែលខ្លួនបានចេះដឹងមក តាមដំណើរដែលខ្លួនបានរៀនមក ដល់បុគ្គលទាំងឡាយដទៃ ដោយសេចក្ដីពិស្ដារ ភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅ ដោយការបញ្ញត្តិនូវធម៌នោះ លះបង់នូវការសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ មិនប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។

អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ បញ្ញត្តិពហុលោ នោ ធម្មវិហារី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិត្ថារេន សជ្ឈាយំ ករោតិ ។ សោ តេន សជ្ឈាយេន ទិវសំ អតិនាមេតិ រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ សជ្ឈាយពហុលោ នោ ធម្មវិហារី ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ចេតសា អនុវិតក្កេតិ អនុវិចារេតិ មនសានុបេក្ខតិ ។ សោ តេហិ ធម្មវិតក្កេហិ ទិវសំ អតិនាមេតិ រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ វិតក្កពហុលោ នោ ធម្មវិហារី ។ ឥធ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ គេយ្យំ វេយ្យាករណំ គាថំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អព្ភុតធម្មំ វេទល្លំ ។ សោ តាយ ធម្មបរិយត្តិយា ន ទិវសំ អតិនាមេតិ ន រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ ។

ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយបញ្ញត្តិ មិនហៅថា ជាអ្នកនៅដោយធម៌ទេ ។ មួយទៀត ភិក្ខុធ្វើនូវការស្វាធ្យាយនូវធម៌ តាមទំនងដែលខ្លួនបានចេះដឹងមក តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀនមក ដោយសេចក្តីពិស្តារ ។ ភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅ ដោយការស្វាធ្យាយនោះ លះបង់នូវការសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ មិនបានប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយការស្វាធ្យាយ មិនហៅថា ជាអ្នកនៅដោយធម៌ទេ ។ មួយទៀត ភិក្ខុត្រិះរិះពិចារណាដោយចិត្ត ផញ្ជឹងដោយចិត្ត ចំពោះធម៌តាមទំនង ដែលខ្លួនបានចេះដឹងមក តាមទំនងដែលខ្លួនបានរៀនមក ។ ភិក្ខុនោះ ញ៉ាំងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅ ដោយការត្រិះរិះនូវធម៌ទាំងនោះ លះបង់នូវការសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ មិនបានប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។ ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយសេចក្តីត្រិះរិះនូវធម៌ មិនហៅថា ជាអ្នកនៅដោយធម៌ទេ ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀននូវធម៌គឺសុត្តៈ គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ គាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អព្ភុតធម្មៈ វេទល្លៈ ។ ភិក្ខុនោះ មិនបានញ៉ាំងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅ ដោយការរៀននូវធម៌នោះ មិនលះបង់នូវការសម្ងំនៅក្នុងទីស្ងាត់ ប្រកបរឿយៗ នូវធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ចិត្តខាងក្នុង ។

ឯវំ ខោ ភិក្ខុ ធម្មវិហារី ហោតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុ ទេសិតោ មយា បរិយត្តិពហុលោ ទេសិតោ បញ្ញត្តិពហុលោ ទេសិតោ សជ្ឈាយពហុលោ ទេសិតោ វិតក្កពហុលោ ទេសិតោ ធម្មវិហារី ។ យំ ភិក្ខុ សត្ថារា ករណីយំ សាវកានំ ហិតេសិនា អនុកម្បកេន អនុកម្បំ ឧបាទាយ កតំ វោ តំ មយា ។ ឯតានិ ភិក្ខុ រុក្ខមូលានិ ឯតានិ សុញ្ញាគារានិ ។ ឈាយថ ភិក្ខុ មា បមាទត្ថ មា បច្ឆា វិប្បដិសារិនោ អហុវត្ថ អយំ វោ អម្ហាកំ អនុសាសនីតិ ។

ភិក្ខុជាអ្នកនៅដោយធម៌យ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុជាអ្នកច្រើនដោយការរៀន តថាគតបានសំដែងហើយ អ្នកច្រើនដោយការបញ្ញត្តិ តថាគតបានសំដែងហើយ អ្នកច្រើនដោយការស្វាធ្យាយ តថាគតបានសំដែងហើយ អ្នកច្រើនដោយការត្រិះរិះ តថាគតបានសំដែងហើយ អ្នកមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ តថាគតបានសំដែងហើយ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ អំពើណាដែលសាស្តា ជាអ្នកស្វែងរកនូវប្រយោជន៍ ជាអ្នកអនុគ្រោះ អាស្រ័យនូវសេចក្តីអនុគ្រោះ គួរធ្វើដល់សាវកទាំងឡាយ អំពើនោះតថាគតក៏បានធ្វើហើយដល់អ្នកទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុ ទាំងនុ៎ះជារុក្ខមូលសេនាសនៈ ទាំងនុ៎ះជាសុញ្ញាគារសេនាសនៈ ។ អ្នកទាំងឡាយចូរចំរើន (នូវសមថៈនិងវិបស្សនា) អ្នកទាំងឡាយចូរកុំប្រមាទ អ្នកទាំងឡាយ ចូរកុំមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ[១] ក្នុងកាលជាខាងក្រោយឡើយ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់តថាគត ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។

១ កាលពីដើមខ្លួននៅក្មេង កុំទាន់មានជរាព្យាធិមកបៀតបៀន គួរចិនតែលព្យាយាមខ្លួន ដោយការស៊ើបដឹក ទោះបានជួបនឹងព្រះសាស្តាជាម្ចាស់ ក៏មិនបានយកចិត្តទុកដាក់ ចូលចិត្តតែខាងដេកទាំងយប់ទាំងថ្ងៃឡូសឡេះចំពេញអស់ពេល ច្រើនខ្ជិលច្រអូស (ឥតបានទទួលផលនៃការកុសលណាមួយសោះ) លុះវេលាខាងក្រោយមក ខ្លួនមានវ័យកាន់តែចាស់ទៅ ៗ ចាស់ជរាគ្រាំគ្រា ទាំងពេញកំលាំងរូបកាយ ទើបបាននឹកក្តៅក្រហាយក្រោយ ។ អដ្ឋកថា ។

(៧៤) អថខោ អញ្ញតរោ ភិក្ខុ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ សោ ភិក្ខុ ភគវន្តំ ឯតទវោច ធម្មវិហារី ធម្មវិហារីតិ ភន្តេ វុច្ចតិ កិត្តាវតា នុ ខោ ភន្តេ ធម្មវិហារី ហោតីតិ ។ ឥធ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ... វេទល្លំ ឧត្តរិញ្ចស្ស បញ្ញាយ អត្ថំ នប្បជានាតិ ។ អយំ វុច្ចតិ ភិក្ខុ បរិយត្តិពហុលោ នោ ធម្មវិហារី ។ បេ ។ ឥធ ភិក្ខុ ធម្មំ បរិយាបុណាតិ សុត្តំ... វេទល្លំ ឧត្តរិញ្ចស្ស បញ្ញាយ អត្ថំ បជានាតិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុ ធម្មវិហារី ហោតិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខុ ។ បេ ។ អយំ វោ អម្ហាកំ អនុសាសនីតិ ។

(៧៤) គ្រានោះ ភិក្ខុមួយរូប ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះភិក្ខុនោះអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គេតែងនិយាយថា ភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ ភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ដូច្នេះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះភិក្ខុមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ ដោយហេតុប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្នាលភិក្ខុ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀននូវធម៌គឺ សុត្ត: ... វេទល្ល: តែភិក្ខុនោះ មិនដឹងច្បាស់នូវអត្ថដ៏លើសលុបរបស់ធម៌នោះ ដោយបញ្ញាឡើយ ។ ភិក្ខុនេះហៅថា ជាអ្នកច្រើនដោយបរិយត្តិធម៌ មិនហៅថា ជាអ្នកនៅដោយធម៌ទេ ។ បេ ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ រៀននូវធម៌គឺសុត្ត: ... វេទល្ល: តែភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់នូវអត្ថដ៏លើសលុបរបស់ធម៌នោះដោយបញ្ញា ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រក្រតីនៅដោយធម៌ យ៉ាងនេះឯង ។ ភិក្ខុ ។ បេ ។ នេះជាពាក្យប្រៀនប្រដៅរបស់តថាគត ដល់អ្នកទាំងឡាយ ។

(៧៥) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ យោធាជីវា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ យោធាជីវោ រជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សណ្ឋាតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ អបិច ខោ ធជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សណ្ឋាតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ អបិច ខោ ឧស្សារណញ្ញេវ[១] សុត្វា

១ ម. ឧស្សាទនំ ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ (អ្នករស់នៅដោយយុទ្ធៈ ជាទាហាន) នេះមាន ៥ ពួក ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ យោធាជីវៈទាំង ៥ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ គ្រាន់តែបានឃើញនូវផង់ធូលីដែលហុយឡើង (អំពីផែនដី) ប៉ុណ្ណោះ ក៏ស្រយុត ធ្លាក់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាច ដើម្បីនឹងចុះកាន់សង្គ្រាមបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ១ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ចេះអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលី ដែលហុយឡើងបាន តែថា លុះបានឃើញចុងនៃទង់ជ័យប៉ុណ្ណោះ ក៏ស្រយុត ធ្លាក់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាច ដើម្បីនឹងចុះកាន់សង្គ្រាមបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងមានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ២ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ចេះអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលី ដែលហុយឡើងបាន អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន តែថា លុះបានឮសំឡេងហោកញ្ជ្រៀវរបស់ពួកពលប៉ុណ្ណោះ

សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ អបិច ខោ សម្បហារេ ហញ្ញតិ ព្យាបជ្ជតិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ សហតិ សម្បហារំ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ

ក៏ស្លុត ថយចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាច ដើម្បីនឹងចុះកាន់សង្គ្រាមបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងមានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ជាយោធាជីវៈទី ៣ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលី ដែលហុយឡើងបាន អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន អត់ទ្រាំនូវពួកពលបាន តែជា កាន់កាច់ស្រឡាំងកាំង ក្នុងការប្រយុទ្ធគ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ រមែងមានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ ជាយោធាជីវៈទី ៤ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ទោះអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលី ដែលហុយឡើងបាន អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហោកញ្ជ្រៀវរបស់ពួកពលបាន អត់ទ្រាំនូវការប្រយុទ្ធគ្នាបាន យោធាជីវៈនោះ បានឈ្នះសង្គ្រាមនោះហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម តែងបាននៅគ្រប់គ្រងទៅជាប្រធាន លើសង្គ្រាមនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង

អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច យោធាជីវា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចិមេ យោធាជីវូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ រជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ កិមស្ស រជគ្គស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សុណាតិ អមុកស្មឹ នាម គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី វា កុមារី វា អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណពោក្ខរតាយ សមន្នាគតាតិ ។ សោ តំ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥទមស្ស រជគ្គស្មឹ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៥ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈទាំង ៥ ពួកនេះឯង ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈនេះ មាន ៥ ពួក ដែលមានប្រាកដក្នុងពួកភិក្ខុ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឃើញនូវផង់ធូលី គឺលំអ របស់មាតុគ្រាម ក៏លិចចុះទៅ ក្នុងមិច្ឆាវិតក្កៈ ថប់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាច ដើម្បីនឹងទ្រទ្រង់ព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ហើយពោលលាខ្លួនសិក្ខា វិលត្រឡប់ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ អ្វីជាផង់ធូលីរបស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឮដំណឹងថា ស្ត្រីឬកុមារីក្នុងស្រុកឬនិគមឈ្មោះឯណោះ មានរូបល្អ គួររមិលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃពេក ។ ភិក្ខុនោះ លុះឮដំណឹងនោះហើយ ក៏លិចចុះទៅ ក្នុងមិច្ឆាវិតក្កៈ ថប់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាច ដើម្បីនឹងទ្រទ្រង់ព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ហើយពោលលាខ្លួនសិក្ខា វិលត្រឡប់ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ នេះជាផង់ធូលីរបស់បុគ្គលនោះ ។

សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ រជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ អបិច ខោ ធជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ កិមស្ស ធជគ្គស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ន ហេវ ខោ សុណាតិ អមុកស្មឹ នាម គាមេ វា និគមេ វា ឥត្ថី វា កុមារី វា អភិរូបា ទស្សនីយា បាសាទិកា បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតាតិ អបិច ខោ សាមំ បស្សតិ ឥត្ថឹ វា កុមារឹ វា អភិរូបំ ទស្សនីយំ បាសាទិកំ បរមាយ វណ្ណបោក្ខរតាយ សមន្នាគតំ សោ តំ ទិស្វា សំសីទតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ គ្រាន់តែបានឃើញនូវផង់ធូលីប៉ុណ្ណោះហើយ ក៏ញញើត ថយចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាចដើម្បីនឹងចុះកាន់សង្គ្រាមបាន មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឧបមាដូចយោធាជីវៈទី ១ កើតមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលីបាន ប៉ុន្តែលុះបានឃើញនូវចុងនៃទង់ជ័យប៉ុណ្ណោះ ក៏ញញើត ថយចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាចដើម្បីនឹងគប់គ្រងព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ក៏ស្រាប់តែប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ហើយពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ ដើម្បីភេទថោកទាបវិញ ។ អ្វីជាទង់ជ័យ របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានឮដំណឹងថា ស្ត្រី ឬកុមារី ក្នុងស្រុក ឬនិគមឈ្មោះឯណោះ មានរូបល្អ គួរមើលរមិល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃពេកទេ ប៉ុន្តែបើឃើញនូវស្ត្រីឬកុមារីដែលមានរូបល្អ គួរមើលរមិល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃពេកដោយខ្លួនឯង លុះភិក្ខុនោះ បានឃើញនូវស្ត្រីនោះហើយ ក៏លិចចុះទៅក្នុងមិច្ឆាវិតក្កៈ

វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥទមស្ស ធជគ្គស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ អបិច ខោ ធជគ្គញ្ញេវ ទិស្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ អបិច ខោ ឧស្សារណញ្ញេវ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សន្ថម្ភតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ កិមស្ស ឧស្សារណាយ ។

ថប់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាចដើម្បីនឹងទ្រទ្រង់នូវព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ក៏ស្រាប់តែប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់ ដើម្បីភេទថោកទាបវិញ ។ នេះជាចុងនៃទង់ជ័យរបស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ អត់ទ្រាំនូវផង់ធូលីបាន ប៉ុន្តែលុះបានឃើញនូវចុងនៃទង់ជ័យប៉ុណ្ណោះហើយ ក៏ញញើត ថប់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាចដើម្បីនឹងចុះកាន់សង្គ្រាមបានឡើយ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ២ តែងមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលីបាន ជាអ្នកអត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន ប៉ុន្តែលុះបានឮសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពល មកដល់ប៉ុណ្ណោះហើយ ក៏ញញើត ថប់ចិត្ត មិនរឹងប៉ឹង មិនអាចដើម្បីនឹងទ្រទ្រង់នូវព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ក៏ស្រាប់តែប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ហើយពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទថោកទាបវិញ ។ អ្វីជាសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលនៃបុគ្គលនោះ ។

ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ អរញ្ញគតំ វា រុក្ខមូលគតំ វា សុញ្ញាគារគតំ វា មាតុគាមោ ឧបសង្កមិត្វា ឧហសតិ(១) ឧល្លបតិ ឧជ្ជគ្ឃតិ(១) ឧប្បណ្ឌេតិ ។ សោ មាតុគាមេន ឧហសិយមានោ ឧល្លបិយមានោ ឧជ្ជគ្ឃិយមានោ ឧប្បណ្ឌិយមានោ សំសីទតិ វិសីទតិ ន សណ្ឋាតិ ន សក្កោតិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ធារេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អនាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ ឥទមស្ស ឧស្សារណាយ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ អបិច ខោ ឧស្សារណញ្ញេវ សុត្វា សំសីទតិ វិសីទតិ ន សណ្ឋាតិ ន សក្កោតិ សង្គាមំ ឱតរិតុំ តថូបមោហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។

១ ម. ឧជ្ជគ្ឃតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាម ចូលទៅរកភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ដែលជាអ្នកអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃក្តី ក្រោមម្លប់ឈើក្តី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ក៏ញញឹម និយាយលេង សើចក្អាកក្អាយ ចំអកចំអន់លេង ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើមាតុគ្រាម ញញឹម និយាយលេង សើចក្អាកក្អាយ ចំអកចំអន់លេង ក៏ស្រុត ថយចិត្ត មិនតាំងនៅ មិនអាចដើម្បីទ្រទ្រង់ព្រហ្មចរិយៈបានឡើយ ក៏កំបាំងនូវប្រការខ្សោយនៃខ្លួនដល់អ្នកដទៃ កម្លាំងថយចុះដោយចិត្ត ហើយលាចាកសិក្ខា វិលត្រឡប់មកដើម្បីភេទថោកទាបវិញ ។ នេះជាសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលនៃបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ អត់ទ្រាំនូវធូលីបាន អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន ប៉ុន្តែជាលុះបានឮសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលមកដល់ប៉ុណ្ណោះហើយ ក៏ស្រុតថយចិត្ត មិនតាំងនៅ មិនអាចដើម្បីចុះកាន់សង្គ្រាមបានឡើយ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៣ តែងមានប្រាកដក្នុងពួកភិក្ខុទាំងឡាយ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ អបិច ខោ សម្បហារេ ហញ្ញតិ ព្យាបជ្ជតិ ។ កិមស្ស សម្បហារស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ អរញ្ញគតំ វា រុក្ខមូលគតំ វា សុញ្ញាគារគតំ វា មាតុគ្គាមោ ឧបសង្កមិត្វា អភិនិសីទតិ អភិនិបជ្ជតិ អជ្ឈោត្ថរតិ ។ សោ មាតុគ្គាមេន អភិនិសីទិយមានោ អភិនិបជ្ជិយមានោ អជ្ឈោត្ថរិយមានោ សិក្ខំ អប្បច្ចក្ខាយ ទុព្ពល្យំ អនាវិកត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។ ឥទមស្ស សម្បហារស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ អបិច ខោ សម្បហារេ ហញ្ញតិ ព្យាបជ្ជតិ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ ។ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអត់ទ្រាំនូវផង់ធូលីបាន អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលបាន តែស៊ាំតែទៅកាន់កាំបិតស្រួចឡើងកាំង ក្នុងការប្រយុទ្ធគ្នា ។ អ្វីជាការប្រយុទ្ធគ្នា របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាមបានចូលទៅរកភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ដែលជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃក្តី ក្រោមម្លប់ឈើក្តី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ចូលទៅអង្គុយជិត ដេកជិត ឱបរឹត ។ ភិក្ខុនោះកាលបើមាតុគ្រាម អង្គុយជិត ដេកជិត ឱបរឹត ក៏មិនបានពោលលានូវសិក្ខា មិនបានប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនជាអ្នកមានកម្លាំងថយហើយ ក៏សេពនូវមេថុនធម្ម ។ នេះជាការប្រយុទ្ធគ្នា របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ អត់ទ្រាំនូវផង់ធូលីបាន អត់ទ្រាំនូវចុងនៃទង់ជ័យបាន អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលបាន តែស៊ាំតែទៅកាន់កាំបិតស្រួចឡើងកាំង ក្នុងការប្រយុទ្ធគ្នា មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះឧបមាដូចយោធាជីវៈទី ៤ តែងមានប្រាកដក្នុងពួកភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុ

សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ សហតិ សម្បហារំ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ ។ ឥមស្ស សង្គាមវិជយស្មឹ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុំ អរញ្ញគតំ វា រុក្ខមូលគតំ វា សុញ្ញាគារគតំ វា មាតុគាមោ ឧបសង្កមិត្វា អភិនិសីទតិ អភិនិបជ្ជតិ អជ្ឈោត្ថរតិ ។ សោ មាតុគាមេន អភិនិសីទិយមានោ អភិនិបជ្ជិយមានោ អជ្ឈោត្ថរិយមានោ វិនិវេឋេត្វា វិនិមោចេត្វា យេន កាមំ បក្កមតិ ។ សោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្វតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ ។ សោ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតឹ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិគតាភិជ្ឈេន ចេតសា វិហរតិ អភិជ្ឈាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ព្យាបាទបទោសំ បហាយ អព្យាបន្នចិត្តោ វិហរតិ សព្វបាណភូតហិតានុកម្បី

អស់ទ្រាំនូវផង់ធូលីបាន អស់ទ្រាំនូវចុងទង់ជ័យបាន អស់ទ្រាំនូវសំរែកហោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលបាន អស់ទ្រាំនូវការប្រយុទ្ធគ្នាបាន ក៏ នោះ បានឈ្នះនូវសង្គ្រាមនោះហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នកឈ្នះនូវសង្គ្រាម តែងនៅគ្រប់គ្រង នៅជាប្រធានលើកងទ័ពនោះឯង ។ ដូចជាការឈ្នះសង្គ្រាម របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មាតុគ្រាមបានចូលទៅរកភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ដែលជាអ្នកអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃក្ដី ក្រោមម្លប់ឈើក្ដី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្ដី អង្គុយជិត ដេកជិត ឱបរឹត ។ ភិក្ខុនោះ កាលបើមាតុគ្រាម ទៅអង្គុយជិត ដេកជិត ឱបរឹត ក៏រំលៀកខ្លួនចេញបាន ដោះខ្លួនចេញរួចហើយ ក៏ចៀសចេញទៅតាមប្រាថ្នា ។ ភិក្ខុនោះតែងសេពសេនាសនៈស្ងាត់ គឺព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ ច្រកភ្នំ រូងភ្នំ ព្រៃស្មសាន ដងព្រៃ ទីវាល ទីគំនរចំបើង ។ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកនៅអាស្រ័យក្នុងព្រៃក្ដី ក្រោមម្លប់ឈើក្ដី ក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្ដី អង្គុយពែនភ្នែនតម្រង់កាយឲ្យត្រង់ ប្រុងស្មារតី ឲ្យមានមុខឆ្ពោះទៅរក (កម្មដ្ឋាន) ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់អភិជ្ឈា ក្នុងលោក មានចិត្តប្រាសចាកអភិជ្ឈា ជម្រះចិត្តចាកអភិជ្ឈា លះបង់ព្យាបាទជាគ្រឿងប្រទូស្ត មានចិត្តមិនព្យាបាទ មានសេចក្ដីអនុគ្រោះសត្វទាំងពួង ដោយប្រយោជន៍

ព្យាបាទប្បទោសា ចិត្តំ បរិសោធេតិ ថីនមិទ្ធំ បហាយ វិគតថីនមិទ្ធោ វិហរតិ អាលោកសញ្ញី សតោ សម្បជានោ ថីនមិទ្ធា ចិត្តំ បរិសោធេតិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចំ បហាយ អនុទ្ធតោ វិហរតិ អជ្ឈត្តំ វូបសន្តចិត្តោ ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចា ចិត្តំ បរិសោធេតិ វិចិកិច្ឆំ បហាយ តិណ្ណវិចិកិច្ឆោ វិហរតិ អកថំកថី កុសលេសុ ធម្មេសុ វិចិកិច្ឆាយ ចិត្តំ បរិសោធេតិ ។ សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ

ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកព្យាបាទ ជាគ្រឿងប្រទូស្ត លះបង់ថីនមិទ្ធៈ មានចិត្តប្រាសចាកថីនមិទ្ធៈ មានសេចក្តីសំគាល់ឃើញពន្លឺ មានសតិ មានសម្បជញ្ញៈ ជម្រះចិត្តចាកថីនមិទ្ធៈ លះបង់ឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ មានចិត្តមិនរាយមាយ មានចិត្តស្ងប់រម្ងាប់ខាងក្នុង ជម្រះចិត្តចាកឧទ្ធច្ចកុក្កុច្ចៈ លះបង់វិចិកិច្ឆា មានចិត្តឆ្លងផុតចាកវិចិកិច្ឆា មិនមានសេចក្តីងឿងឆ្ងល់ក្នុងកុសលធម៌ ជម្រះចិត្តឲ្យស្អាតចាកវិចិកិច្ឆា ។ ភិក្ខុនោះ លះនីវរណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសរបស់ចិត្ត ជាគ្រឿងធ្វើបញ្ញាឲ្យថយកម្លាំង ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏បានដល់នូវចតុត្ថជ្ឈាន ។ កាលបើចិត្តតាំងនៅល្អ បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានទីទួលគឺកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេស មានសភាពជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារ មិនញាប់ញ័រទៅតាមអារម្មណ៍យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវធម៌ដែលធ្វើនូវអាសវៈឲ្យអស់ទៅ ។ ភិក្ខុនោះ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតទុក្ខ

អយំ ទុក្ខនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ ទុក្ខនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ឥមេ អាសវាតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវសមុទយោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធោតិ យថាភូតំ បជានាតិ អយំ អាសវនិរោធគាមិនី បដិបទាតិ យថាភូតំ បជានាតិ ។ តស្ស ឯវំ ជានតោ ឯវំ បស្សតោ កាមាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ ភវាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ អវិជ្ជាសវាបិ ចិត្តំ វិមុច្ចតិ វិមុត្តស្មឹ វិមុត្តមិតិ ញាណំ ហោតិ ខីណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ ឥទមស្ស សង្គាមវិជយស្មឹ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ សហតិ រជគ្គំ សហតិ ធជគ្គំ សហតិ ឧស្សារណំ សហតិ សម្បហារំ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ

ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់ទុក្ខ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាហេតុនាំឲ្យកើតអាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទីរលត់អាសវៈ ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះបដិបទា ជាដំណើរទៅកាន់ទីរលត់នៃអាសវៈ ។ កាលបើភិក្ខុនោះ ដឹងយ៉ាងនេះ ឃើញយ៉ាងនេះហើយ ចិត្តរួចចាកកាមាសវៈផង ចិត្តរួចចាកភវាសវៈផង ចិត្តរួចចាកអវិជ្ជាសវៈផង កាលបើចិត្តរួចផុតស្រឡះ (ចាកកាមាសវៈជាដើមហើយ) សេចក្តីដឹង ក៏កើតឡើងប្រាកដថា ចិត្តរួចស្រឡះហើយ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ អាត្មាអញបាននៅរួចហើយ សោឡសកិច្ច អាត្មាអញបានធ្វើរួចហើយ មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ នេះជាជ័យជំនះក្នុងសង្គ្រាម របស់បុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ អត់ទ្រាំនូវធូលីបាន អត់ទ្រាំនូវចុងទង់ជ័យបាន អត់ទ្រាំនូវសំឡេងហ៊ោកញ្ជ្រៀវ របស់ពួកពលបាន អត់ទ្រាំនូវការប្រយុទ្ធគ្នាបាន យោធាជីវៈនោះ បានឈ្នះនូវសង្គ្រាមនោះហើយ ឈ្មោះថាជាអ្នកឈ្នះនូវសង្គ្រាម

តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច យោធាជីវូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសូតិ ។

(៧៦) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ យោធាជីវា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ឯកច្ចោ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ ។ សោ តស្មឹ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ហនន្តិ បរិយាទាបេន្តិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។

តែងនៅគ្រប់គ្រង នៅជាប្រធាននៃសង្គ្រាមនោះឯង មានឧបមាដូចម្ដេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៥ តែងមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាពួកយោធាជីវៈទាំង ៥ នេះឯង តែងមានប្រាកដក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈ ៥ ពួកនេះ តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ យោធាជីវៈ ៥ ពួក តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ដាវនិងខែល សៀតធ្នូនិងបំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្គ្រាម ដែលកំពុងប្រយុទ្ធគ្នា ។ យោធាជីវៈនោះ ព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏បៀតបៀន សង្កត់សង្កិន នូវយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែព្យាយាម ខ្នះខ្នែងបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ១ តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ ។ សោ តស្មឹ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ឧបលិក្ខន្តិ តមេនំ អបនេន្តិ អបនេត្វា ញាតកានំ នេន្តិ ។ សោ ញាតកេហិ នីយមានោ អប្បត្វា ញាតកេ អន្តរាមគ្គេ កាលំ ករោតិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ ។ សោ តស្មឹ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ឧបលិក្ខន្តិ តមេនំ អបនេន្តិ អបនេត្វា ញាតកានំ នេន្តិ តមេនំ ញាតកា ឧបដ្ឋហន្តិ បរិចរន្តិ ។ សោ ញាតកេហិ ឧបដ្ឋហិយមានោ បរិចរិយមានោ តម្ហា អាពាធា កាលំ ករោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ដាវនឹងខែល សៀតធ្នូនឹងបំពង់ព្រួញហើយចុះកាន់សង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធគ្នា ។ យោធាជីវៈនោះ ព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏ចាក់ទម្លុះយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ចាប់យកខ្លួនយោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ពួកញាតិ ។ យោធាជីវៈនោះ កាលពួកញាតិដែលកំពុងនាំទៅ មិនទាន់ដល់ផ្ទះរបស់ខ្លួន ឬសំណាក់របស់ពួកញាតិ ក៏ធ្វើមរណកាល ក្នុងពាក់កណ្ដាលផ្លូវទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៤ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ដាវនឹងខែល សៀតធ្នូនឹងបំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្គ្រាមដែលប្រយុទ្ធគ្នា ។ យោធាជីវៈនោះ ព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏ចាក់ទម្លុះយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែព្យាយាម ខ្នះខ្នែង បានចាប់យកខ្លួនយោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកខ្លួនយោធាជីវៈនោះទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ពួកញាតិ ពួកញាតិក៏ទំនុកបំរុង បម្រើ ក៏ធ្វើមរណកាល ដោយអាពាធនោះឯង ។

ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ ។ សោ តស្មឹ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ឧបលិក្ខន្តិ តមេនំ អបនេន្តិ អបនេត្វា ញាតកានំ នេន្តិ តមេនំ ញាតកា ឧបដ្ឋហន្តិ បរិចរន្តិ ។ សោ ញាតកេហិ ឧបដ្ឋហិយមានោ បរិចរិយមានោ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ ។ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាព យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៣ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ដាវនិងខែល ស្ពាយធ្នូនិងបំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្គ្រាមដែលប្រយុទ្ធគ្នា ។ យោធាជីវៈនោះ ខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏ចាក់ខ្លួន យោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង បានចាប់យកខ្លួន យោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ពួកញាតិ ពួកញាតិក៏ទំនុកបំរុង បម្រើខ្លួនយោធាជីវៈនោះ ។ យោធាជីវៈនោះ កាលបើពួកញាតិ ទំនុកបំរុង បម្រើ ក៏បានជាសះស្បើយចាកអាពាធ នោះទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៤ ដែលមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាន់ដាវនិងខែល ស្ពាយធ្នូនិង បំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធគ្នា ។ យោធា-ជីវៈនោះ បានឈ្នះសង្គ្រាមនោះហើយ ឈ្មោះថា ជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម

តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ យោធាជីវោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ យោធាជីវោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ លោកស្មឹ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច យោធាជីវា សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ ឯវមេវ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចិមេ យោធាជីវូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសុ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសតិ អរក្ខិតេនេវ កាយេន អរក្ខិតាយ វាចាយ អរក្ខិតេន ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសំវុតេហិ ឥន្ទ្រិយេហិ ។ សោ តត្ថ បស្សតិ មាតុគ្គាមំ ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា តស្ស មាតុគ្គាមំ ទិស្វា ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេតិ ។ សោ រាគានុទ្ធំសេន ចិត្តេន សិក្ខំ អបច្ចក្ខាយ ទុព្វល្យំ អនាវិកត្វា មេថុនំ ធម្មំ បដិសេវតិ ។

តែងចូលទៅកាន់ក្រុង នៅជាប្រចាំលើសង្គ្រាមនោះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវបុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាយោធាជីវៈទី ៥ តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈទាំង ៥ ពួកនេះឯង តែងមានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈនេះមាន ៥ ពួក តែងមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏យ៉ាងនេះដែរ ។ បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ចូលទៅពឹងពាក់អាស្រ័យនឹងស្រុកឬនិគមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត មិនបានរក្សាកាយ មិនបានរក្សាវាចា មិនបានរក្សាចិត្ត មិនបានដំកល់ស្មារតី មិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះ ឃើញមាតុគ្រាម ក្នុងស្រុក ឬនិគមនោះ ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ រាគៈក៏ផុតផាលចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឃើញនូវមាតុគ្រាម ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើមានចិត្តត្រូវរាគៈផុតផាលហើយ ក៏មិនបានលាលាសិក្ខា មិនបានប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួនជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ហើយក៏សេពនូវមេថុនធម្ម ។

សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ សោ តស្មឹ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ហនន្តិ បរិយាបា-ទេន្តិ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសតិ អរក្ខិតេនេវ កាយេន អរក្ខិតាយ វាចាយ អរក្ខិតេន ចិត្តេន អនុបដ្ឋិ-តាយ សតិយា អសំវុតេហិ ឥន្ទ្រិយេហិ ។ សោ តត្ថ បស្សតិ មាតុគាមំ ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ កាន់ដាវនឹងខែល ស្ពាយធ្នូនឹងបំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធគ្នា យោធាជីវៈនោះខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏បៀតបៀន បំផ្លាញយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង មានឧបមាយ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈ ទី ១ កើតមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចូលទៅពឹងពាក់អាស្រ័យនូវស្រុក ឬនិគមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនឹងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យហើយ ចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត មិនបានរក្សាកាយ មិនបានរក្សាវាចា មិនបានរក្សាចិត្ត មិនដម្កល់ស្មារតី មិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះឃើញមាតុគ្រាម ក្នុងស្រុកឬនិគមនោះ ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ

តស្ស មាតុគ្គាមំ ទិស្វា ឧដ្ឋិតំ វា ឧប្បណ្ឌិតំ វា រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេតិ ។ សោ រាគានុទ្ធំសេន ចិត្តេន បរិឌយ្ហតេ កាយេន បរិឌយ្ហតិ ចេតសា ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យន្នូនាហំ អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ អារោចេយ្យំ រាគាយិតោម្ហិ(១) អាវុសោ រាគបរេតោ ន សក្កោមិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ ។ សោ អារាមំ គច្ឆន្តោ អប្បត្វាវ អារាមំ អន្តរាមគ្គេ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ សោ តស្មិំ សង្គាមេ ឧស្សហតិ

---

១ ឱ. ម. រាគបរិយុដ្ឋិតោម្ហិ ។

រាគៈក៏អុចអាលចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឃើញនូវមាតុគ្រាម ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ ។ ភិក្ខុនោះកាលបើមានចិត្តត្រូវរាគៈអុចអាលហើយ ក៏ក្រហល់ក្រហាយដោយកាយ ក្រហល់ក្រហាយដោយចិត្ត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញទៅកាន់អារាម ហើយគប្បីប្រាប់ (សេចក្តីនេះ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំករុណា ត្រូវរាគៈរោលរាលហើយ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ មិនអាចដើម្បីនឹងនៅគ្រប់គ្រងនូវព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំករុណានឹងប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ នឹងពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅកាន់អារាម តែទៅមិនទាន់ដល់អារាមនៅឡើយ ក៏ប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថ ក្នុងដំណើរពាក់កណ្តាលផ្លូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ កាន់ដាវនិងខែល សៀតនូវបំពង់ព្រួញហើយ ចុះកាន់សង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធកៀកគ្នា យោធាជីវៈនោះ ខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ

វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ឧបលិក្ខន្តិ តមេនំ អបនេន្តិ អបនេត្វា ញាតកានំ នេន្តិ សោ ញាតកេហិ នីយមានោ អប្បត្តោវ ញាតកេ អន្តរាមគ្គេ កាលំ ករោតិ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសតិ អរក្ខិតេនេវ កាយេន អរក្ខិតាយ វាចាយ អរក្ខិតេន ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសំវុតេហិ ឥន្ទ្រិយេហិ ។ សោ តត្ថ បស្សតិ មាតុគាមំ ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា តស្ស មាតុគាមំ ទិស្វា ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេតិ ។

ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏ចាក់នូវយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែទ្រាំយាម ខ្នះខ្នែង បានហើយ ចាប់យកនូវយោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ពួកញាតិ នៃយោធាជីវៈនោះ កាលបើពួកញាតិនាំយកទៅ មិនទាន់ដល់សំណាក់ញាតិទាំងឡាយ ក៏ធ្វើនូវមរណកាល ក្នុងចំណោះកណ្តាលផ្លូវទៅ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៤ ដែលមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុចូលទៅពឹងពាក់អាស្រ័យនូវស្រុកឬនិគមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះ ស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត មិនបានរក្សាកាយ មិនបានរក្សាវាចា មិនបានរក្សាចិត្ត មិនដម្កល់ស្មារតី មិនសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះ បានឃើញមាតុគ្រាម ក្នុងស្រុកឬនិគមនោះ ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ រាគៈក៏អុចអាលចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឃើញនូវមាតុគ្រាម ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ ។

សោ រាគានុទ្ធំសេន ចិត្តេន បរិឡយ្ហមានោ កាយេន បរិឡយ្ហតិ ចេតសា ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យន្នូនាហំ អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ អារោចេយ្យំ រាគបរិយុដ្ឋិតោម្ហិ អាវុសោ រាគបរេតោ ន សក្កោមិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ថានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ ។ សោ អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ អារោចេតិ រាគបរិយុដ្ឋិតោម្ហិ អាវុសោ រាគបរេតោ ន សក្កោមិ ព្រហ្មចរិយំ សន្ថានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ ។ តមេនំ សព្រហ្មចារី ឱវទន្តិ អនុសាសន្តិ អប្បស្សាទា អាវុសោ កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។

ភិក្ខុនោះមានចិត្តត្រូវរាគៈគុចគាស់ហើយ គឺក្រហល់ក្រហាយហើយកាយ ក្រហល់ក្រហាយដោយចិត្ត ។ ភិក្ខុនោះមានចិត្តត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញទៅកាន់អារាម ហើយនឹងប្រាប់ (សេចក្តីនេះ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំករុណា ត្រូវរាគៈរួបរួលហើយ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ មិនអាចដើម្បីនឹងនៅគប់គ្រងនូវព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំករុណានឹងប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទថោកទាបវិញ ។ ភិក្ខុនោះក៏បានទៅកាន់អារាមហើយ ប្រាប់ (សេចក្តីនោះ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំករុណា ត្រូវរាគៈរួបរួលហើយ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ មិនអាចដើម្បីនឹងនៅគប់គ្រងព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំករុណានឹងប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទថោកទាបវិញ ។ ពួកសព្រហ្មចារី ក៏ទូន្មានប្រៀនប្រដៅភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ កាមទាំងឡាយ មានសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះមានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។

អដ្ឋិកង្កលូបមា(១) កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ មំសបេសូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ តិណុក្កូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អង្គារកាសូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ សុបិនកូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ យាចិតកូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ រុក្ខផលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា

១ ឱ. អដ្ឋិសង្ខលូបមា ។

កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាកង់ឆ្អឹង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាដុំសាច់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចគប់ភ្លើងស្មៅ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជារណ្តៅរងើកភ្លើង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចការយល់សប្តិ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជារបស់ខ្ចីគេ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាផ្លែឈើ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ

អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អសិសូនូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ សត្តិសូលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ សប្បសិរូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អភិរមតុ អាយស្មា ព្រហ្មចរិយេ មា អាយស្មា សិក្ខាទុព្ពល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តីតិ ។ សោ សព្រហ្មចារីហិ ឯវំ ឱវទិយមានោ ឯវំ អនុសាសិយមានោ ឯវមាហ កិញ្ចាបិ អាវុសោ អប្បស្សាទា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ

ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចកាំបិតនិងទីជ្រញ់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចដាវនិងលំពែង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ លោកដ៏មានអាយុ ចូរត្រេកអរក្នុងព្រហ្មចរិយធម៌ចុះ លោកដ៏មានអាយុ កុំប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយ ចាកសិក្ខា ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទថោកទាបឡើយ ។ ភិក្ខុនោះ កាលសព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ទូន្មានយ៉ាងនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោ កាមទាំងឡាយ មានសេចក្ដីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្ដីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ក៏ពិតមែន

អជ្ឈោត្ថតោ នាហំ សក្កោមិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនា-យាវត្តិស្សាមីតិ ។ សោ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តតិ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ សោ តស្មឹ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ឧបលិក្ខន្តិ តមេនំ អបនេន្តិ អបនេត្វា ញាតកានំ នេន្តិ តមេនំ ញាតកា ឧបដ្ឋហន្តិ បរិចរន្តិ សោ ញាតកេហិ ឧបដ្ឋហិយមានោ បរិចរិយមានោ តេនេវ អាពាធេន កាលំ ករោតិ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ

ថែមទាំង ខ្ញុំករុណាមិនអាចនឹងប្រព្រឹត្តនូវព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំករុណានឹងប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ ភិក្ខុនោះក៏ប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ ពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ កាន់ដាវនឹងខែល សៀតធ្នូនឹងបំពង់ព្រួញ ហើយចូលកាន់សង្គ្រាមដែលប្រយុទ្ធគ្នា យោធា-ជីវៈនោះ ខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃក៏ចាក់នូវយោធាជីវៈនោះ ដែលកំពុងតែខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែងបាន ចាប់យកនូវយោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ពួកញាតិ ញាតិទាំងឡាយក៏ទំនុកបម្រុង បម្រើនូវយោធាជីវៈនោះ យោធាជីវៈនោះ កាលបើពួកញាតិទំនុកបម្រុង បម្រើ ក៏ធ្វើកាលកិរិយា ដោយអាពាធនោះឯង មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូចនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ មានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៣ ដែលមានប្រាកដ ក្នុងពួកភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសតិ អរក្ខិតេនេវ កាយេន អរក្ខិតាយ វាចាយ អរក្ខិតេន ចិត្តេន អនុបដ្ឋិតាយ សតិយា អសំវុតេហិ ឥន្ទ្រិយេហិ ។ សោ តត្ថ បស្សតិ មាតុគាមំ ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា តស្ស មាតុគាមំ ទិស្វា ទុន្និវត្ថំ វា ទុប្បារុតំ វា រាគោ ចិត្តំ អនុទ្ធំសេតិ ។ សោ រាគានុទ្ធំសេន ចិត្តេន បរិឡាហេនេវ កាយេន បរិឡាហេន ចេតសា ។ តស្ស ឯវំ ហោតិ យន្នូនាហំ អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ អារោចេយ្យំ រាគបរិយុដ្ឋិតោម្ហិ អាវុសោ រាគបរេតោ ន សក្កោមិ ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ ។ សោ អារាមំ គន្ត្វា ភិក្ខូនំ អារោចេតិ រាគបរិយុដ្ឋិតោម្ហិ អាវុសោ រាគបរេតោ ន សក្កោមិ

ភិក្ខុចូលទៅពឹងពាក់អាស្រ័យនៅ ជិតស្រុកឬនិគមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះឯង ដើម្បីបិណ្ឌបាត មិនបានរក្សាកាយ មិនបានរក្សាវាចា មិនបានរក្សាចិត្ត មិនតម្កល់ស្មារតី មិនបានសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះបានឃើញមាតុគ្រាម ក្នុងស្រុកឬនិគមនោះ ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ រាគៈក៏ផុសផាលចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ ព្រោះឃើញនូវមាតុគ្រាម ដែលស្លៀកពាក់មិនល្អ ឬដណ្តប់មិនល្អ ។ ភិក្ខុនោះមានចិត្តត្រូវរាគៈរុករាលហើយ ក៏ក្រហល់ក្រហាយដោយកាយ ក្រហល់ក្រហាយដោយចិត្ត ។ ភិក្ខុនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ គួរតែអាត្មាអញទៅកាន់អារាម ហើយគប្បីប្រាប់ (សេចក្តីនេះ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំករុណាត្រូវរាគៈរួបរឹតហើយ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ មិនអាចដើម្បីនឹងគ្រប់គ្រងនូវព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំករុណានឹងប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខាហើយ លាលែងនូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញ ។ ភិក្ខុនោះក៏ទៅកាន់អារាមហើយប្រាប់ (សេចក្តីនោះ) ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណាត្រូវរាគៈរួបរឹតហើយ ត្រូវរាគៈគ្របសង្កត់ហើយ ខ្ញុំករុណាមិនអាច

ព្រហ្មចរិយំ សន្តានេតុំ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ ។ តមេនំ សព្រហ្មចារី ឱវទន្តិ អនុសាសន្តិ អប្បស្សាទា អាវុសោ កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អដ្ឋិកង្កលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ មំសបេសូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា... តិណុក្កូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា... អង្គារកាសូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា... សុបិនកូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា... យាចិតកូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា... រុក្ខផលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា...

ដើម្បីនឹងតប់តែងនូវព្រហ្មចរិយៈបានទេ ខ្ញុំព្រះករុណានឹងប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្សាហើយ គេហៅលាចាកសិក្សា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទដ៏ថោកទាបវិញ ។ សព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ក៏ទូន្មាន ប្រៀនប្រដៅនូវភិក្ខុនោះថា ម្នាលអាវុសោ កាមទាំងឡាយ មានសេចក្តីសុខតិច មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចរាងឆ្អឹង មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចដុំសាច់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ... កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចគប់ភ្លើងស្មៅ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ... កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាគំនររងើកភ្លើង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ .. កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាយល់សប្តិ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ... កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជារបស់ខ្ចីគេ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ... កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាផ្លែឈើ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ...

អសិសូនូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ... សត្តិសូលូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ... សប្បសិរូបមា កាមា វុត្តា ភគវតា ពហុទុក្ខា ពហុបាយាសា អាទីនវោ ឯត្ថ ភិយ្យោ ។ អភិរមតុ អាយស្មា ព្រហ្មចរិយេ មា អាយស្មា សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិ ។ សោ សព្រហ្មចារីហិ ឯវំ វុច្ចមានោ ឯវំ អនុសាសិយមានោ ឯវមាហ ឧស្សហិស្សាមិ អាវុសោ ធារយិស្សាមិ អាវុសោ អភិរមិស្សាមិ អាវុសោ ន ទានាហំ អាវុសោ សិក្ខាទុព្វល្យំ អាវិកត្វា សិក្ខំ បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សាមីតិ ។ សេយ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា

កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាកាំបិតនិងជ្រញ់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ .. កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាចុងលំពែង ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ.. កាមទាំងឡាយ មានឧបមាដូចជាក្បាលពស់ មានទុក្ខច្រើន មានសេចក្តីចង្អៀតចង្អល់ច្រើន ទោសក្នុងកាមនេះ មានប្រមាណច្រើនណាស់ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ហើយ ។ លោកដ៏មានអាយុ ចូរត្រេកអរក្នុងព្រហ្មចរិយធម៌ចុះ លោកដ៏មានអាយុ កុំប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ហើយពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញឡើយ ។ ភិក្ខុនោះកាលសព្រហ្មចារីបុគ្គលទាំងឡាយ ទូន្មានយ៉ាងនេះ ប្រៀនប្រដៅយ៉ាងនេះ ក៏ពោលយ៉ាងនេះថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំករុណានឹងព្យាយាម ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំករុណានឹងទ្រទ្រង់ ម្នាលអាវុសោ ខ្ញុំករុណានឹងត្រេកអរ ម្នាលអាវុសោ ឥឡូវនេះ ខ្ញុំករុណាមិនទាន់ប្រកាសនូវភាពនៃខ្លួន ជាអ្នកមានកម្លាំងថយចាកសិក្ខា ហើយពោលលានូវសិក្ខា វិលត្រឡប់មក ដើម្បីភេទជាគ្រហស្ថវិញទេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ កាន់ដាវនឹងខែល សៀតនូវធ្នូនិងបំពង់ព្រួញហើយ

វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ សោ តស្មិំ សង្គាមេ ឧស្សហតិ វាយមតិ តមេនំ ឧស្សហន្តំ វាយមន្តំ បរេ ឧបលិក្ខន្តិ តមេនំ អបនេន្តិ អបនេត្វា ញាតកានំ នេន្តិ តមេនំ ញាតកា ឧបដ្ឋហន្តិ បរិចរន្តិ ។ សោ ញាតកេហិ ឧបដ្ឋហិយមានោ បរិចរិយមានោ វុដ្ឋាតិ តម្ហា អាពាធា តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អញ្ញតរំ គាមំ វា និគមំ វា ឧបនិស្សាយ វិហរតិ ។ សោ បុព្វណ្ហសមយំ និវាសេត្វា បត្តចីវរមាទាយ តមេវ គាមំ វា និគមំ វា បិណ្ឌាយ បវិសតិ រក្ខិតេនេវ កាយេន រក្ខិតាយ វាចាយ រក្ខិតេន ចិត្តេន ឧបដ្ឋិតាយ សតិយា សំវុតេហិ ឥន្ទ្រិយេហិ ។ សោ ចក្ខុនា រូបំ ទិស្វា ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ

ចូលកាន់សង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធគ្នា យោធាជីវៈនោះ ខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែង ក្នុងសង្គ្រាមនោះ ពួកយោធាជីវៈដទៃ ក៏ចាក់ទម្លុះយោធាជីវៈនោះឯង ដែលកំពុងតែខំព្យាយាម ខ្នះខ្នែងបាន ក៏ចាប់នូវយោធាជីវៈនោះទៅ លុះចាប់យកទៅហើយ ក៏នាំយកទៅឲ្យដល់ញាតិទាំងឡាយ ពួកញាតិក៏ទំនុកបំរុង បម្រើនូវយោធាជីវៈនោះ យោធាជីវៈនោះ កាលបើពួកញាតិ ទំនុកបំរុង បម្រើ ក៏បានសះស្បើយចាកអាពាធនោះទៅ មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ ឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៤ តែងមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុចូលទៅពឹងពាក់អាស្រ័យនូវស្រុកឬនិគមណាមួយ ។ ភិក្ខុនោះស្លៀកស្បង់ ប្រដាប់បាត្រនិងចីវរ ក្នុងបុព្វណ្ហសម័យ ហើយចូលទៅកាន់ស្រុកឬនិគមនោះ ដើម្បីបិណ្ឌបាត បានរក្សាកាយ រក្សាវាចា រក្សាចិត្ត ដម្កល់ស្មារតី សង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះ ឃើញនូវរូបដោយចក្ខុហើយ តែមិនបានកាន់នូវនិមិត្ត

នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ ចក្ខុន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ ចក្ខុន្ទ្រិយំ ចក្ខុន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោតេន សទ្ទំ សុត្វា... ឃានេន គន្ធំ ឃាយិត្វា... ជិវ្ហាយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន ផោដ្ឋព្វំ ផុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន និមិត្តគ្គាហី ហោតិ នានុព្យញ្ជនគ្គាហី យត្វាធិករណមេនំ មនិន្ទ្រិយំ អសំវុតំ វិហរន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា បាបកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យុំ តស្ស សំវរាយ បដិបជ្ជតិ រក្ខតិ មនិន្ទ្រិយំ មនិន្ទ្រិយេ សំវរំ អាបជ្ជតិ ។ សោ បច្ឆាភត្តំ បិណ្ឌបាតប្បដិក្កន្តោ វិវិត្តំ សេនាសនំ ភជតិ អរញ្ញំ រុក្ខមូលំ បព្វតំ កន្ទរំ គិរិគុហំ សុសានំ វនបត្ថំ អព្ភោកាសំ បលាលបុញ្ជំ ។ សោ អរញ្ញគតោ វា រុក្ខមូលគតោ វា សុញ្ញាគារគតោ វា និសីទតិ បល្លង្កំ អាភុជិត្វា ឧជុំ កាយំ បណិធាយ បរិមុខំ សតិំ ឧបដ្ឋបេត្វា

មិនបានក្តោបកាន់នូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្សដែលជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក តែងជាប់តាមនូវបុគ្គលដែលមិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនោះ ព្រោះហេតុ មិនសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវចក្ខុន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវចក្ខុន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងចក្ខុន្ទ្រិយ ។ បានឮសំឡេងដោយត្រចៀក... បានធុំក្លិនដោយច្រមុះ... បានទទួលរសដោយអណ្តាត... បានពាល់ត្រូវនូវផ្សព្វដោយកាយ... បានដឹងច្បាស់នូវធម្មារម្មណ៍ដោយចិត្តហើយ តែមិនបានក្តោបកាន់នូវនិមិត្ត មិនបានក្តោបកាន់នូវអនុព្យញ្ជនៈ អភិជ្ឈានិងទោមនស្ស ដែលជាអកុសលធម៌ ដ៏លាមក តែងជាប់តាមនូវបុគ្គល ដែលមិនសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនោះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយណា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមនូវមនិន្ទ្រិយនោះ រក្សានូវមនិន្ទ្រិយ ដល់នូវការសង្រួមក្នុងមនិន្ទ្រិយ ។ ភិក្ខុនោះ លុះត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាតក្នុងវេលាក្រោយភត្តហើយ តែងសេពនូវសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ រូងភ្នំ ព្រៃស្មសាន ដងព្រៃ ទីវាល ទីគំនរចំបើងឬស្លឹកឈើ ។ ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកអាស្រ័យនៅក្នុងព្រៃក្តី ក្រោមម្លប់ឈើក្តី ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងាត់ក្តី ក៏អង្គុយពែនភ្នែន តម្រង់កាយឲ្យត្រង់ តាំងស្មារតីឲ្យមានមុខឆ្ពោះ (ទៅកាន់ព្រះកម្មដ្ឋាន)

សោ អភិជ្ឈំ លោកេ បហាយ ។ បេ ។ សោ ឥមេ បញ្ច នីវរណេ បហាយ ចេតសោ ឧបក្កិលេសេ បញ្ញាយ ទុព្វលីករណេ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។ បេ ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ សោ ឯវំ សមាហិតេ ចិត្តេ បរិសុទ្ធេ បរិយោទាតេ អនង្គ-ណេ វិគតូបក្កិលេសេ មុទុភូតេ កម្មនិយេ ឋិតេ អានេញ្ជប្បត្តេ អាសវានំ ខយញាណាយ ចិត្តំ អភិនិន្នាមេតិ ។ សោ ឥទំ ទុក្ខន្តិ យថាភូតំ បជា-នាតិ ។ បេ ។ នាបរំ ឥត្ថត្តាយាតិ បជានាតិ ។ សេ-យ្យថាបិ សោ ភិក្ខវេ យោធាជីវោ អសិចម្មំ គហេត្វា ធនុកលាបំ សន្នយ្ហិត្វា វិយូឡ្ហំ សង្គាមំ ឱតរតិ សោ តំ សង្គាមំ អភិវិជិនិត្វា វិជិតសង្គាមោ តមេវ សង្គាមសីសំ អជ្ឈាវសតិ តថូបមាហំ ភិក្ខវេ ឥមំ បុគ្គលំ វទាមិ ។ ឯវរូបោបិ ភិក្ខវេ ឥធេកច្ចោ បុគ្គលោ ហោតិ

ភិក្ខុនោះលះបង់នូវអភិជ្ឈា ក្នុងលោក ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះ កំចាត់បង់នូវនីវរណៈទាំង ៥ នេះ ដែលជាឧបក្កិលេសនៃចិត្ត ការធ្វើបញ្ញាឲ្យមានកម្លាំងថយ ស្ងប់ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ បេ ។ ក៏បានចូលកាន់ចតុត្ថជ្ឈាន ។ កាលដែលចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួន បរិសុទ្ធផូរផង់ មិនមានកិលេស ប្រាសចាកឧបក្កិលេសទាំងពួង ជាចិត្តទន់ គួរដល់ការងារ ជាចិត្តនឹងនឹង មិនញាប់ញ័រ យ៉ាងនេះហើយ ភិក្ខុនោះ ក៏បង្អោនចិត្តទៅ ដើម្បីអាសវក្ខយញ្ញាណ គឺប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវកិរិយាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុនោះ ក៏ដឹងច្បាស់តាមពិតថា នេះជាទុក្ខ ។ បេ ។ ភិក្ខុនោះដឹងច្បាស់ថា មគ្គភាវនាកិច្ចដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀតមិនមានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ យោធាជីវៈនោះ កាន់ដាវនិងខែល សៀតធ្នូនិងបំពង់ព្រួញ ហើយចូលកាន់សង្គ្រាម ដែលប្រយុទ្ធគៀកគ្នា យោធាជីវៈនោះ បានឈ្នះសង្គ្រាមនោះហើយ ក៏ឈ្មោះថាជាអ្នកឈ្នះសង្គ្រាម នៅគ្រប់គ្រង នៅជាប្រធានលើសង្គ្រាមនោះឯង មានឧបមាដូចម្តេចមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ តថាគតពោលនូវបុគ្គលនេះ ក៏មានឧបមេយ្យដូច្នោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មានសភាពយ៉ាងនេះឯង

អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ យោធាជីវូបមោ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិជ្ជមានោ ភិក្ខូសុ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច យោធាជីវូបមា បុគ្គលា សន្តោ សំវិជ្ជមានា ភិក្ខូសូតិ ។

(៧៧) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ អនាគតភយានិ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហាតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ អារញ្ញកោ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ ឯកកោ អរញ្ញេ វិហរាមិ ឯកកំ ខោ បន មំ អរញ្ញេ វិហរន្តំ អហិ វា មំ ឌំសេយ្យ វិច្ឆិកោ វា មំ ឌំសេយ្យ សតបទី វា មំ ឌំសេយ្យ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្ទាហំ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទី ៥ កើតមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានឧបមាដូចជាយោធាជីវៈទាំង ៥ នេះឯង កើតមានប្រាកដ ក្នុងភិក្ខុទាំងឡាយ ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យ ៥ យ៉ាងនេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ៉ាំងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ភ័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ពស់គប្បីចឹកអាត្មាអញក្តី ខ្យាគប្បីទិចអាត្មាអញក្តី ខ្មួចគប្បីខាំអាត្មាអញក្តី ដែលនៅក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង កាលកិរិយាគប្បីមានដល់អាត្មាអញដោយហេតុនោះ អន្តរាយនោះ គប្បីមានដល់អាត្មាអញមិនខាន ។ បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហាតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អារញ្ញកោ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ ឯកកោ អរញ្ញេ វិហរាមិ ឯកកោ ខោ បនាហំ អរញ្ញេ វិហរន្តោ ឧបក្ខលេត្វា វា បបតេយ្យំ ភត្តំ វា មេ ភុត្តំ ព្យាបជ្ជេយ្យ បិត្តំ វា មេ កុប្បេយ្យ សេម្ហំ វា មេ កុប្បេយ្យ សត្ថកា វា មេ វាតា កុប្បេយ្យុំ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្ទាហំ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ១ នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង កាលដែលអាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង គប្បីភ្លាត់ជើងដួលទៅក្តី ភត្តដែលអាត្មាអញបរិភោគហើយ គប្បីឲ្យទោសក្តី ប្រមាត់របស់អាត្មាអញ គប្បីកំរើកឡើងក្តី ស្លេស្មរបស់អាត្មាអញ គប្បីកំរើកឡើងក្តី ខ្យល់ទាំងឡាយ ដែលមានមុខមុតដូចជាកាំបិត គប្បីកំរើកឡើងក្តី កាលកិរិយាគប្បីមានដល់អាត្មាអញ ដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះគប្បីមានដល់អាត្មាអញមិនខាន ។ បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

ឥធ ភិក្ខវេ ទុតិយំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ បុនចបរំ ភិក្ខវេ អារញ្ញកោ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ ឯកកោ អរញ្ញេ វិហរាមិ ឯកកោ ខោ បនាហំ អរញ្ញេ វិហរន្តោ វាឡេហិ សមាគច្ឆេយ្យំ សីហេន វា ព្យគ្ឃេន វា ទីបិនា វា អច្ឆេន វា តរច្ឆេន វា តេ មំ ជីវិតា វោរោបេយ្យុំ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្ទាហំ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ២ នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង កាលបើអាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង គប្បីជួបប្រទះនឹងម្រឹគសាហាវទាំងឡាយ គឺ រាជសីហ៍ក្តី ខ្លាធំក្តី ខ្លាដំបងក្តី ខ្លាឃ្មុំក្តី ខ្លាត្រើយក្តី ម្រឹគសាហាវទាំងនោះ គប្បីផ្តាច់បង់នូវអាត្មាអញចាកជីវិត កាលកិរិយា គប្បីមានដល់អាត្មាអញដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ គប្បីមានដល់អាត្មាអញមិនខាន ។ បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អារញ្ញកោ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ ឯកកោ អរញ្ញេ វិហរាមិ ឯកកោ ខោ បនាហំ អរញ្ញេ វិហរន្តោ មាណវេហិ សមាគច្ឆេយ្យំ កតកម្មេហិ វា អកតកម្មេហិ វា តេ មំ ជីវិតា វោរោបេយ្យុំ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្ទាហំ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ៣ នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញាំងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន រមែងអាចដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង កាលដែលអាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង គប្បីជួបប្រទះនឹងពួកចោរ ដែលធ្វើចោរកម្មហើយក្តី ដែលមិនទាន់បានធ្វើចោរកម្មក្តី ពួកចោរទាំងនោះគប្បីផ្តាច់បង់នូវអាត្មាអញចាកជីវិតទៅ កាលកិរិយា គប្បីមានដល់អាត្មាអញដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ គប្បីមានដល់អាត្មាអញមិនខាន ។ បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ៤ នេះហើយ

អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ អារញ្ញកោ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ ឯកកោ អរញ្ញេ វិហរាមិ សន្តិ ខោ បនារញ្ញេ វាឡា អមនុស្សា តេ មំ ជីវិតា វោរោបេយ្យុំ តេន មេ អស្ស កាលកិរិយា សោ មមស្ស អន្តរាយោ ។ ហន្ទាហំ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បញ្ចមំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតា-បិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា

ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ៉ាំងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅ ក្នុងព្រៃតែម្នាក់ឯង ប្រសិនបើមានអមនុស្សកំណាចនៅក្នុងព្រៃ អមនុស្សកំណាចទាំងនោះ គប្បីផ្តាច់បង់នូវអាត្មាអញចាកជីវិតទៅ កាលកិរិយា គប្បីមានដល់អាត្មាអញ ដោយហេតុនោះ សេចក្តីអន្តរាយនោះ គប្បីមានដល់អាត្មាអញមិនខាន ។ បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធនូវសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ៥ នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញ៉ាំងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់

អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អនាគតភយានិ សម្បស្សមានេន អលមេវ អារញ្ញកេន ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

(៧៨) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ អនាគតភយានិ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ ទហរោ យុវា សុសុ កាឡកេសោ

ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅព្រៃ កាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យ ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យ ៥ យ៉ាងនេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ អនាគតភ័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ អាត្មាអញនៅក្មេង កំឡោះ ជំទង់ មានសក់ខ្មៅស្រិល

ភទ្រេន យោព្វនេន សមន្នាគតោ បឋមេន វយសា ហោតិ ខោ បន សោ សមយោ យំ ឥមំ កាយំ ជរា ផុសតិ ជិណ្ណេន ខោ បន ជរាយ អភិភូតេន ន សុករំ ពុទ្ធានំ សាសនំ មនសិ កាតុំ ន សុករានិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ បុរេ មំ សោ ធម្មោ អាគច្ឆតិ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ ហន្ទាហំ បដិកច្ចេវ វិរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ យេនាហំ ធម្មេន សមន្នាគតោ ជិណ្ណកោបិ ផាសុំ[១] វិហរិស្សាមីតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហាតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ

១ ឱ. ម. ផាសុ ។

ប្រកបដោយវ័យដំបូង គឺបឋមវ័យនៅឡើយ សម័យដែលជរាមកប៉ះពាល់នូវកាយនេះ រមែងមានដោយពិត ក៏កាយដែលចាស់គ្រាំគ្រា ត្រូវជរាគ្របសង្កត់ហើយ មិនងាយនឹងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវពាក្យប្រដៅនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបាន មិនងាយនឹងគប់រកនូវសេនាសនៈស្ងាត់ គឺដងព្រៃបានឡើយ ធម៌ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តនោះ រមែងដល់មកនូវអាត្មាអញមុន បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាមឲ្យបានមុនវិញ ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ អាត្មាអញ ជាអ្នកប្រកបព្រមដោយធម៌ណា សូម្បីខ្លួនចាស់ជរាហើយ ក៏នឹងនៅជាសុខដោយធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ១ នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្ដៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ អហំ ខោ ឯតរហិ អប្បាពាធោ អប្បាតង្កោ សមវេបាកិនិយា គហណិយា សមន្នាគតោ នាតិសីតាយ នាច្ចុណ្ហាយ មជ្ឈិមាយ បធានក្ខមាយ ហោតិ ខោ បន សោ សមយោ យំ ឥមំ កាយំ ព្យាធិ ផុសតិ ព្យាធិតេន ខោ បន ព្យាធិនា អភិភូតេន ន សុករំ ពុទ្ធានំ សាសនំ មនសិកាតុំ ន សុករានិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ បុរា មំ សោ ធម្មោ អាគច្ឆតិ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ ហន្ទាហំ បដិកច្ចេវ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ យេនាហំ ធម្មេន សមន្នាគតោ ព្យាធិតោបិ ផាសុំ វិហរិស្សាមីតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុពិចារណាឃើញថាឥឡូវនេះ អាត្មាអញមានអាពាធតិច មានទុក្ខតិច ប្រកបដោយភ្លើងធាតុដែលដុតកំដៅស្មើគ្នា មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក ជាយ៉ាងកណ្តាល គួរដល់សេចក្តីព្យាយាម សម័យដែលព្យាធិមក ប៉ះពាល់នូវកាយនេះ រមែងមានដោយពិត ក៏កាយដែលមានព្យាធិ ត្រូវព្យាធិគ្របសង្កត់ហើយ មិនងាយនឹងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបាន មិនងាយនឹងសេពនូវសេនាសនៈស្ងាត់ គឺដងព្រៃបានឡើយ ធម៌ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តនោះ រមែងមកដល់អាត្មាអញមុន បើដូច្នោះ អាត្មាអញត្រូវធ្វើសេចក្តីព្យាយាមឲ្យបានមុនវិញ ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ អាត្មាអញប្រកបដោយធម៌ណា សូម្បីមានព្យាធិក៏នឹងនៅជាសុខដោយធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលបើពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ២ នេះហើយ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់

អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ឯតរហិ ខោ(១) សុភិក្ខំ សុលភបិណ្ឌំ សុករំ ឧញ្ឆេន បគ្គហេន យាបេតុំ ហោតិ ខោ បន សោ សមយោ យំ ទុព្ភិក្ខំ ហោតិ ទុស្សស្សំ ទុល្លភបិណ្ឌំ ន សុករំ ឧញ្ឆេន បគ្គហេន យាបេតុំ ទុព្ភិក្ខេ ខោ បន មនុស្សា យេន សុភិក្ខំ តេន សង្កមន្តិ តត្ថ សង្គណិកវិហារោ ហោតិ អាកិណ្ណវិហារោ សង្គណិកវិហារេ ខោ បន សតិ អាកិណ្ណវិហារេ ន សុករំ ពុទ្ធានំ សាសនំ មនសិកាតុំ ន សុករំ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ បុរា មំ សោ ធម្មោ អាគច្ឆតិ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ ហន្ទាហំ បដិកច្ចេវ វីរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ

១ ឆ. ម. ឯតរហិ ខោ សុភិក្ខំ សុសស្សំ ។

ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ សំទូងល្អ បិណ្ឌបាតបានងាយ ស្រួលដើម្បីនឹងព្យាយាម ស្វែងរកមកចិញ្ចឹមជីវិតបានងាយ ក៏សម័យដែលមានទុរ្ភិក្ស សំទូងមិនល្អ បិណ្ឌបាតបានដោយក្រ មិនងាយដើម្បីនឹងព្យាយាម ស្វែងរកមកចិញ្ចឹមជីវិតបានឡើយ មនុស្សទាំងឡាយ ក៏តែងទៅកាន់ទីដែលមានភិក្ខាងាយ ក្នុងវេលាដែលស្រុកកើតមានទុរ្ភិក្ស ការនៅច្រឡូកច្រឡំ ការនៅដេរដាសក្នុងទីដែលមានភិក្ខាងាយនោះ រមែងមាន កាលបើការនៅច្រឡូកច្រឡំ ការនៅដេរដាសមានហើយ មិនងាយនឹងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបានទេ មិនងាយនឹងគប់រកសេនាសនៈស្ងាត់ គឺដងព្រៃបានឡើយ ធម៌ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តនោះ រមែងមកដល់អាត្មាអញមុន បើដូច្នោះ អាត្មាអញត្រូវប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមឲ្យបានមុនវិញ ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន

អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ យេនាហំ ធម្មេន សមន្នាគតោ ភយេបិ ផាសុំ វិហរិស្សាមីតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ឯតរហិ ខោ មនុស្សា សមគ្គា សម្មោទមានា អវិវទមានា ខីរោទកីភូតា អញ្ញមញ្ញំ បិយចក្ខូហិ សម្បស្សន្តា វិហរន្តិ ហោតិ ខោ បន សោ សមយោ យំ ភយំ ហោតិ អដវិសង្កោបោ ចក្កសមារុឡ្ហា ជានបទា បរិយាយន្តិ ភយេ ខោ បន សតិ មនុស្សា យេន ខេមំ តេន សង្កមន្តិ តត្ថ សង្គណិកាវិហារោ ហោតិ អាកិណ្ណវិហារោ សង្គណិកាវិហារេ ខោ បន សតិ អាកិណ្ណវិហារេ

ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ អាត្មាអញប្រកបដោយធម៌ណា សូម្បីក្នុងវេលាកើតភ័យ ក៏នឹងនៅសប្បាយដោយធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ២ នេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតនូវកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ មនុស្សទាំងឡាយ ជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយនឹងគ្នា មិនទាស់គ្នា ដូចជាទឹកដោះលាយដោយទឹក ក្រឡេកមើលគ្នានឹងគ្នា ដោយចក្ខុជាទីស្រឡាញ់ ក៏សម័យដែលមានភ័យ គឺចោរកំរើក ក្នុងដងព្រៃហើយ ពួកអ្នកជនបទ ក៏នាំគ្នាឡើងកាន់ចក្រយានហើយបរទៅ (កាន់ទិសផ្សេងៗ) ។ កាលបើភ័យមានហើយ មនុស្សទាំងឡាយក៏ដើរទៅកាន់ទីក្សេមក្សាន្ត ការនៅច្រឡូកច្រឡំ ការនៅដេរដាស ក្នុងទីនោះ រមែងមាន កាលបើការនៅច្រឡូកច្រឡំគ្នា ការនៅដេរដាសមានហើយ

ន សុករំ ពុទ្ធានំ សាសនំ មនសិកាតុំ ន សុករានិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ បុរា មំ សោ ធម្មោ អាគច្ឆតិ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ ហន្ទាហំ បដិកច្ចេវ វិរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អនធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ យេនាហំ ធម្មេន សមន្នាគតោ ភយេបិ ផាសុំ វិហរិស្សាមីតិ ឥទំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហរិតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ ឥតិ បដិសញ្ចិក្ខតិ ឯតរហិ ខោ សង្ឃោ សមគ្គោ សម្មោទមានោ អវិវទមានោ ឯកុទ្ទេសោ ផាសុំ វិហរតិ ហោតិ

មិនងាយនឹងធ្វើទុកក្នុងចិត្ត នូវពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបាន មិនងាយនឹងគប់កាន់សេនាសនៈស្ងាត់ គឺវនព្រៃបានឡើយ ធម៌ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តនោះ ក៏មកដល់អាត្មាអញមុន បើដូច្នោះ អាត្មាអញប្រារព្ធសេចក្ដីព្យាយាមឲ្យបានមុនវិញ ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ អាត្មាអញប្រកបដោយធម៌ណា សូម្បីក្នុងវេលាមានភ័យ ក៏នឹងនៅសប្បាយដោយធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ៤ នេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមដុតកិលេសឲ្យក្ដៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុពិចារណាឃើញដូច្នេះថា ឥឡូវនេះ សង្ឃជាអ្នកព្រមព្រៀងគ្នា រីករាយនឹងគ្នា មិនទាស់គ្នា មានឧទ្ទេសជាមួយគ្នា ក៏នៅសប្បាយ

ហោ បន សោ សមយោ យំ សង្ឃោ ភិជ្ជតិ សង្ឃេ ខោ បន ភិន្នេ ន សុករំ ពុទ្ធានំ សាសនំ មនសិកាតុំ ន សុករានិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ បដិសេវិតុំ បុរា មំ សោ ធម្មោ អាគច្ឆតិ អនិដ្ឋោ អកន្តោ អមនាបោ ហន្ទាហំ បដិកច្ចេវ វិរិយំ អារភាមិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ យេនាហំ ធម្មេន សមន្នាគតោ ភិន្នេបិ សង្ឃេ ផាសុំ វិហរិស្សាមីតិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បញ្ចមំ អនាគតភយំ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហាតុំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អនាគតភយានិ សម្បស្សមានេន អលមេវ ភិក្ខុនា អប្បមត្តេន

សម័យដែលសង្ឃបែកធ្លាក់គ្នា រមែងមានមកដល់ពិត កាលបើសង្ឃបែកធ្លាក់គ្នាហើយ មិនងាយនឹងធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវពាក្យប្រៀនប្រដៅនៃព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធបាន មិនងាយនឹងសេពសេនាសនៈស្ងាត់ គឺដងព្រៃបានឡើយ ធម៌ដែលមិនជាទីប្រាថ្នា មិនជាទីត្រេកអរ មិនជាទីពេញចិត្តនោះ រមែងមកដល់អាត្មាអញមុន បើដូច្នោះ គួរអាត្មាអញប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាមឲ្យបានមុនវិញ ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ អាត្មាអញប្រកបដោយធម៌ណា កាលបើសង្ឃបែកធ្លាក់គ្នាហើយ គង់នឹងនៅសប្បាយដោយធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យទី ៥ នេះ ជាអ្នកមិនប្រមាទ មានព្យាយាមញុំាងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបគួរដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកាលពិចារណាឃើញនូវអនាគតភ័យ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនប្រមាទ

អាតាបិនា បហិតត្តេន វិហាតព្វំ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយាតិ ។

(៧៨) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ អនាគតភយានិ ឯតរហិ អសមុប្បន្នានិ អាយតិំ សមុប្បជ្ជិស្សន្តិ តានិ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វានិ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តេសំ បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា អញ្ញេ ឧបសម្បាទេស្សន្តិ តេបិ ន សក្ខិស្សន្តិ វិនេតុំ អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិបញ្ញាយ តេបិ ភវិស្សន្តិ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា

មានព្យាយាមញ៉ាំងកិលេសឲ្យក្តៅ មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ទើបអាចដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។

(៧៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាគតភ័យនេះ មាន ៥ យ៉ាង មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅ ក្នុងខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះចេញ ។ អនាគតភ័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅក្នុងអនាគត ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាទេ បើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ នឹងញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យឧបសម្បទ ភិក្ខុទាំងនោះឯងនឹងមិនអាចដើម្បីទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្តនិងអធិបញ្ញាបានឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញា កាលបើភិក្ខុទាំងនោះមិនបានចំរើនកាយ

អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា អញ្ញេ ឧបសម្បាទេស្សន្តិ តេបិ ន សក្ខិស្សន្តិ វិនេតុំ អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិបញ្ញាយ តេបិ ភវិស្សន្តិ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មសន្ទោសា វិនយសន្ទោសោ វិនយសន្ទោសា ធម្មសន្ទោសោ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា អញ្ញេសំ និស្សយំ ទស្សន្តិ តេបិ ន សក្ខិស្សន្តិ វិនេតុំ អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិបញ្ញាយ តេបិ ភវិស្សន្តិ អភាវិតកាយា

មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយនឹងញ៉ាំងបុគ្គលដទៃឲ្យឧបសម្បទ ភិក្ខុទាំងនោះឯង នឹងមិនអាចដើម្បីទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្តនឹងអធិបញ្ញាបានឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះមុខជានឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខូចវិន័យ ព្រោះខូចធម៌ ការខូចធម៌ ព្រោះខូចវិន័យ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យ ទី ១ មិនទាន់កើតឡើងក្នុងកាលឥឡូវនេះ នឹងកើតឡើងក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយគួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចោលចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត ភិក្ខុទាំងឡាយនឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាទេ បើភិក្ខុទាំងនោះមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ឲ្យនិស្ស័យដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ភិក្ខុទាំងនោះឯង ក៏មិនអាចដើម្បីនឹងទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្ត នឹងអធិបញ្ញាបានឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះនឹងមិនបានចំរើនកាយ

អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា អញ្ញេសំ និស្សយំ ទស្សន្តិ តេបិ ន សក្ខិស្សន្តិ វិនេតុំ អធិសីលេ អធិចិត្តេ អធិបញ្ញាយ តេបិ ភវិស្សន្តិ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មសន្ទោសា វិនយសន្ទោសោ វិនយសន្ទោសា ធម្មសន្ទោសោ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា អភិធម្មកថំ វេទល្លកថំ កថេន្តា កណ្ហំ ធម្មំ ឱក្កមមានា ន ពុជ្ឈិស្សន្តិ ។

មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញា កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ឲ្យនិស្ស័យដល់ភិក្ខុទាំងឡាយដទៃ ភិក្ខុទាំងនោះឯង នឹងមិនអាចដើម្បីទូន្មាន ក្នុងអធិសីល អធិចិត្តនឹងអធិបញ្ញាបានឡើយ ភិក្ខុទាំងនោះ មុខជានឹងមិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខូចវិន័យ ព្រោះខូចធម៌ ការខូចធម៌ ព្រោះខូចវិន័យ យ៉ាងប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ២ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាទេ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញា ហើយសំដែងនូវអភិធម្មកថា នឹងវេទល្លកថា ឈានចុះទៅកាន់ធម៌ខ្មៅ ក៏មិនដឹងខ្លួន ។

ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មសន្ទោសា វិនយសន្ទោសោ វិនយសន្ទោសា ធម្មសន្ទោសោ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា យេ តេ សុត្តន្តា តថាគតភាសិតា គម្ភីរា គម្ភីរត្ថា លោកុត្តរា សុញ្ញតាបដិសំយុត្តា តេសុ ភញ្ញមានេសុ ន សុស្សូសិស្សន្តិ ន សោតំ ឱទហិស្សន្តិ ន អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេស្សន្តិ ន ច តេ ធម្មេ ឧគ្គហេតព្វំ បរិយាបុណិតព្វំ មញ្ញិស្សន្តិ យេ បន តេ សុត្តន្តា កវិកតា កាវេយ្យា ចិត្តក្ខរា ចិត្តព្យញ្ជនា ពាហិរកា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខូចវិន័យ ព្រោះខូចធម៌ ការខូចធម៌ ព្រោះខូចវិន័យ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ៣ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាទេ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ពួកព្រះសូត្រណា ដែលជា តថាគតភាសិត ជ្រាលជ្រៅ (ដោយបាលី) ជ្រាលជ្រៅដោយអត្ថ ជាលោកុត្តរធម៌ ប្រកបដោយការសោះសូន្យ កាលបើព្រះសូត្រទាំងនោះ ដែលភិក្ខុកំពុងពោល (សំដែង) ក៏មិនប្រាថ្នាដើម្បីស្តាប់ មិនផ្ទៀងត្រចៀកប្រុងស្តាប់ មិនតាំងចិត្តដើម្បីដឹងសោះ ទាំងមិនសំគាល់នូវកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវរៀន ត្រូវទន្ទេញយកធម៌នោះឡើយ បើពួកព្រះសូត្រណា ដែលកវីតាក់តែង ជាកាព្យកាព្យ ឃ្លោង មានអក្សរដ៏វិចិត្រ មានព្យញ្ជនៈដ៏វិចិត្រ ជាពាក្យខាងក្រៅ

សាវកភាសិតា តេសុ ភញ្ញមានេសុ សុស្សូសន្តិ សោតំ ឱទហិស្សន្តិ អញ្ញាចិត្តំ ឧបដ្ឋាបេស្សន្តិ តេ ច ធម្មេ ឧគ្គហេតព្វំ បរិយាបុណិតព្វំ មញ្ញិស្សន្តិ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មសន្ទោសា វិនយសន្ទោសោ វិនយសន្ទោសា ធម្មសន្ទោសោ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ អភាវិតកាយា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា តេ អភាវិតកាយា សមានា អភាវិតសីលា អភាវិតចិត្តា អភាវិតបញ្ញា ថេរា ភិក្ខូ ពាហុលិកា ភវិស្សន្តិ សាថលិកា ឱក្កមនេ បុព្វង្គមា បវិវេកេ និក្ខិត្តធុរា ន វីរិយំ អារភិស្សន្តិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ

ជាភាសិតរបស់សាវកខាងក្រៅ កាលបើគេសូត្រគាថានោះ ដែលភិក្ខុកំពុងពោល (ចេះបណ្តូកដូនឹង) នឹងប្រុងផ្ចង់ស្តាប់ ផ្ទៀងត្រចៀកប្រុងស្តាប់ តាំងចិត្ត ដើម្បីដឹងដឹង តាំងសំគាល់នូវកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវរៀន ត្រូវខំរៀនយកធម៌នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខូចវិន័យ ព្រោះខូចធម៌ ការខូចធម៌ ព្រោះខូចវិន័យ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ៤ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅក្នុងអនាគត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាទេ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ មិនបានចំរើនកាយ មិនបានចំរើនសីល មិនបានចំរើនចិត្ត មិនបានចំរើនបញ្ញាហើយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាថេរៈ នឹងមានសេចក្តីល្មោភច្រើន ជាអ្នកបន្ធូរបន្ថយ ជាប្រធាន ក្នុងការបន្ធូរបន្ថយ ជាអ្នកលះបង់ធុរៈក្នុងវិវេក នឹងមិនប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន

អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ តេសំ បច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជិស្សតិ សាបិ ភវិស្សតិ ពាហុល្លិកា សាថលិកា ឱក្កមនេ បុព្វង្គមា បវិវេកេ និក្ខិត្តធុរា ន វីរិយំ អារភិស្សតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនធិគតស្ស អធិគមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកិរិយាយ ។ ឥតិ ខោ ភិក្ខវេ ធម្មសន្ទោសា វិនយសន្ទោសោ វិនយសន្ទោសា ធម្មសន្ទោសោ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បញ្ចមំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អនាគតភយានិ ឯតរហិ អសមុប្បន្នានិ

ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ប្រជុំជនដែលកើតជាខាងក្រោយ នឹងដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ តាមពួកភិក្ខុដែលជាអ្នកល្មោភច្រើននោះ សូម្បីប្រជុំជនដែលកើតខាងក្រោយនោះទៀត ក៏នឹងមានសេចក្តីល្មោភច្រើន ជាអ្នកបន្ធូរបន្ថយ ជាប្រធាន ក្នុងការបន្ធូរបន្ថយ ជាអ្នកលះបង់ធុរៈក្នុងវិវេក នឹងមិនប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានដល់ ដើម្បីបាននូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការខូចវិន័យ ព្រោះខូចធម៌ ការខូចធម៌ ព្រោះខូចវិន័យ ដោយប្រការដូច្នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ៥ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ នឹងកើតឡើងក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាគតភ័យទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ

អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សន្តិ តានិ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វានិ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តេសំ បហានាយ វាយមិតព្វំ ។

(៨០) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ អនាគតភយានិ ឯតរហិ អសមុប្បន្នានិ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សន្តិ តានិ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វានិ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តេសំ បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ កតមានិ បញ្ច ។ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខវេ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ ចីវរេ កល្យាណកាមា តេ ចីវរេ កល្យាណកាមា សមានា រិញ្ចិស្សន្តិ បំសុកូលិកត្តំ រិញ្ចិស្សន្តិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ គាមនិគមរាជធានីសុ ឱសរិត្វា វាសំ កប្បិស្សន្តិ ចីវរហេតុ ច អនេកវិហិតំ អនេសនំ អប្បដិរូបំ អាបជ្ជិស្សន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បឋមំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ

នឹងកើតឡើងទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាម ដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។

(៨០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាគតភ័យនេះ មាន ៥ យ៉ាង មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះចេញ ។ អនាគតភ័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត នឹងមានពួកភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាល្អ ក្នុងចីវរ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ ប្រាថ្នាល្អក្នុងចីវរហើយ មុខជានឹងលះបង់នូវបង្សុកូលិកធុតង្គ នឹងលះបង់នូវសេនាសនៈស្ងាត់ក៏ដែលនៅព្រៃ នឹងចូលទៅសម្រេចការនៅ ក្នុងស្រុក ក្នុងនិគម ក្នុងព្រះរាជធានីទាំងឡាយ មួយយ៉ាងទៀត នឹងដល់នូវការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ មានប្រការផ្សេងៗ ព្រោះហេតុតែចីវរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ១ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ

បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ បិណ្ឌបាតេ កល្យាណកាមា តេ បិណ្ឌបាតេ កល្យាណកាមា សមានា រិញ្ចិស្សន្តិ បិណ្ឌបាតិកត្តំ រិញ្ចិស្សន្តិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ គាមនិគមជនបទរាជធានីសុ ឱសរិត្វា វាសំ កប្បេស្សន្តិ ជិវ្ហគ្គេន រសគ្គានិ បរិយេសមានា បិណ្ឌបាតហេតុ ច អនេកវិហិតំ អនេសនំ អប្បតិរូបំ អាបជ្ជិស្សន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ ទុតិយំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ សេនាសនេ កល្យាណកាមា តេ សេនាសនេ កល្យាណកាមា សមានា រិញ្ចិស្សន្តិ អារញ្ញកត្តំ រិញ្ចិស្សន្តិ អរញ្ញវនបត្ថានិ បន្តានិ សេនាសនានិ គាមនិគមជនបទរាជធានីសុ ឱសរិត្វា វាសំ កប្បេស្សន្តិ

លុះដឹងច្បាស់ហើយ ត្រូវព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត នឹងមានពួកភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាល្អ ក្នុងបិណ្ឌបាត កាលបើភិក្ខុទាំងនោះ ប្រាថ្នាល្អក្នុងបិណ្ឌបាតហើយ មុខជានឹងលះបង់បិណ្ឌបាតិកធុតង្គ នឹងលះបង់នូវសេនាសនៈស្ងាត់ គឺដងព្រៃឆ្ងាយពេញ ហើយនឹងចូលទៅអាស្រ័យនៅ ក្នុងស្រុកឬនិគមឬក្នុងព្រះរាជធានីទាំងឡាយ មួយយ៉ាងទៀត (ភិក្ខុទាំងនោះ) ស្វែងរកនូវរសទាំងឡាយដ៏ប្រសើរ ដោយចុងអណ្តាតហើយ នឹងដល់នូវការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ មានប្រការផ្សេងៗ ព្រោះហេតុតែបិណ្ឌបាត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ២ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ នឹងកើតឡើងក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ ត្រូវព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត នឹងមានពួកភិក្ខុអ្នកប្រាថ្នាល្អ ក្នុងសេនាសនៈ កាលបើភិក្ខុទាំងនោះប្រាថ្នាល្អ ក្នុងសេនាសនៈហើយ មុខជានឹងលះបង់នូវអារញ្ញិកធុតង្គ នឹងលះបង់នូវសេនាសនៈស្ងាត់គឺដងព្រៃ ហើយនឹងចូលទៅអាស្រ័យនៅ ក្នុងស្រុកឬនិគមឬក្នុងព្រះរាជធានីទាំងឡាយ

សេនាសនហេតុ ច អនេកវិហិតំ អនេសនំ អប្ប-
តិរូបំ អាបជ្ជិស្សន្តិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ តតិយំ អនាគត-
ភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ
តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស
បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ
ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ ភិក្ខុនីសិក្ខមានា-
សមណុទ្ទេសេហិ សំសដ្ឋា វិហរិស្សន្តិ ភិក្ខុនី-
សិក្ខមានាសមណុទ្ទេសេហិ សំសគ្គេ ខោ បន
ភិក្ខវេ សតិ ឯតំ បាដិកង្ខំ អនភិរតា វា ព្រហ្មចរិយំ
ចរិស្សន្តិ អញ្ញតរំ វា សង្កិលិដ្ឋំ អាបត្តឹ អាបជ្ជិស្សន្តិ
សិក្ខំ វា បច្ចក្ខាយ ហីនាយាវត្តិស្សន្តិ ។ ឥទំ
ភិក្ខវេ ចតុត្ថំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ
អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ
បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។

មួយយ៉ាងទៀត នឹងដល់នូវការស្វែងរកដ៏មិនសមគួរ មានប្រការផ្សេងៗ
ព្រោះហេតុតែសេនាសនៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនា-
គតភ័យទី ៣ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ នឹងកើតឡើង
តទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះ
ដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត
នឹងមានពួកភិក្ខុនៅច្រឡូកច្រឡំគ្នា ដោយពួកភិក្ខុនី សិក្ខមានា
និងសមណុទ្ទេសៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើការនៅច្រឡូកច្រឡំ
ដោយពួកភិក្ខុនី សិក្ខមានានិងសមណុទ្ទេសៈមានហើយ អំពើនេះ នឹង
ប្រាកដច្បាស់ថា ពួកភិក្ខុមិនត្រេកអរនឹងប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈផង នឹង
ត្រូវអាបត្តិដែលសៅហ្មងណាមួយផង នឹងពោលលានូវសិក្ខាបទ
ត្រឡប់ទៅកាន់ភេទជាគ្រហស្ថវិញផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
អនាគតភ័យទី ៤ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះ នឹងកើតឡើង
តទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះ
ដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។

បុន ចបរំ ភិក្ខវេ ភវិស្សន្តិ ភិក្ខូ អនាគតមទ្ធានំ អារាមិកសមណុទ្ទេសេហិ សំសដ្ឋា វិហរិស្សន្តិ អារាមិកសមណុទ្ទេសេហិ សំសគ្គេ ខោ បន ភិក្ខវេ សតិ ឯតំ បាដិកង្ខំ អនេកវិហិតំ សន្និធិការកបរិភោគំ អនុយុត្តា វិហរិស្សន្តិ ឱឡារិកំបិ និមិត្តំ ករិស្សន្តិ បឋវិយាបិ ហរិតគ្គេបិ ។ ឥទំ ភិក្ខវេ បញ្ចមំ អនាគតភយំ ឯតរហិ អសមុប្បន្នំ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សតិ តំ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វំ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តស្ស បហានាយ វាយមិតព្វំ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អនាគតភយានិ ឯតរហិ អសមុប្បន្នានិ អាយតឹ សមុប្បជ្ជិស្សន្តិ តានិ វោ បដិពុជ្ឈិតព្វានិ បដិពុជ្ឈិត្វា ច តេសំ បហានាយ វាយមិតព្វន្តិ ។

យោធាជីវវគ្គោ តតិយោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ក្នុងកាលដ៏យូរអង្វែងទៅ ក្នុងអនាគត នឹងមានពួកភិក្ខុនៅច្រឡូកច្រឡំ ដោយពួកអារាមិកជន និងសមណុទ្ទេសៈ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើការនៅច្រឡូកច្រឡំ ដោយពួកអារាមិកជននិងសមណុទ្ទេសៈមានហើយ គេត្រូវនឹងប្រាកដឡើង គឺថា ពួកភិក្ខុនឹងប្រកបរឿយ ៗ ក្នុងការបរិភោគនូវវត្ថុដែលខ្លួនសន្សំទុក មានប្រការផ្សេង ៗ ទាំងធ្វើនូវនិមិត្ត[១] ដ៏គ្រោតគ្រាត ដោយផែនដីខ្លះ ដោយចុងស្មៅខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអនាគតភ័យទី ៥ មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាគតភ័យ ៥ យ៉ាងនេះឯង មិនទាន់កើតឡើង ក្នុងកាលឥឡូវនេះទេ នឹងកើតឡើងតទៅក្នុងកាលខាងមុខ អ្នកទាំងឡាយ គួរដឹងច្បាស់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះ លុះដឹងច្បាស់ហើយ គួរព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអនាគតភ័យទាំងនោះចោលចេញ ។

ចប់ យោធាជីវវគ្គទី ៣

---

១ ភិក្ខុជីកដីដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យជីកក្តី កាត់ស្មៅ ដើមឈើ មែកឈើ ស្លឹកឈើស្រស់ ដោយខ្លួនឯងក្តី ប្រើគេឲ្យកាត់ក្តី នេះហៅថា ធ្វើនូវនិមិត្តដ៏គ្រោតគ្រាត ។ អដ្ឋកថា ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេ ចេតោវិមុត្តិ(១) ច

ទ្វេ ច ធម្មវិហារិនោ

យោធាជីវា ច ទ្វេ វុត្តា

ចត្តារោ ច អនាគតាតិ ។

---

១ ម. ទ្វេ ចេតោវិមុត្តិផលា ។

ឧទ្ទាននៃយោធាជីវវគ្គនោះគឺ ៖

និយាយអំពីចេតោវិមុត្តិ ២ លើក ធម្មវិហារីបុគ្គល ២ លើក

ពួកយោធាជីវៈ ២ លើក ធម៌អនាគតភ័យ ៤ លើក ។

ថេរវគ្គោ

[៨១] បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ រជនីយេ រជ្ជតិ ទុសនីយេ ទុស្សតិ មោហនីយេ មុយ្ហតិ កុប្បនីយេ កុប្បតិ មទនីយេ មជ្ជតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ រជនីយេ ន រជ្ជតិ ទុសនីយេ ន ទុស្សតិ មោហនីយេ ន មុយ្ហតិ កុប្បនីយេ ន កុប្បតិ

ថេរវគ្គ

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយទេ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុត្រេកអរ ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីត្រេកអរ ១ ប្រទូស្តក្នុងអារម្មណ៍ជាទីប្រទូស្ត ១ ភ័ន្ត វង្វេង ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីភ័ន្ត វង្វេង ១ ញាប់ញ័រ ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីញាប់ញ័រ ១ ស្រវឹង ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីស្រវឹង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនត្រេកអរ ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីត្រេកអរ ១ មិនប្រទូស្ត ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីប្រទូស្ត ១ មិនភ័ន្ត វង្វេង ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីភ័ន្ត វង្វេង ១ មិនញាប់ញ័រ ក្នុងអារម្មណ៍ជាទីញាប់ញ័រ ១

មជ្ឈិមនីយោ ច មជ្ឈតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ចាតិ ។

[៨២] បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អវីតរាគោ ហោតិ អវីតទោសោ ហោតិ អវីតមោហោ ហោតិ មក្ខី ច បឡាសី ច ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ វីតរាគោ ហោតិ វីតទោសោ ហោតិ វីតមោហោ ហោតិ អមក្ខី ច អបឡាសី ច ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

មិនស្រើច គឺអារម្មណ៍ជាទីស្រើច ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។

[៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយទេ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកមិនទាន់ប្រាសចាករាគៈ ១ មិនទាន់ប្រាសចាកទោសៈ ១ មិនទាន់ប្រាសចាកមោហៈ ១ ជាអ្នកលុបគុណគេ ១ ប្រណាំងប្រជែងគេ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាករាគៈ ១ ប្រាសចាកទោសៈ ១ ប្រាសចាកមោហៈ ១ មិនលុបគុណគេ ១ មិនប្រណាំងប្រជែងគេ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

(៨៣) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ កុហកោ ច ហោតិ លបកោ ច នេមិត្តិកោ ច និប្បេសិកោ ច លាភេន លាភំ និជិគីសិតា ច ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ច កុហកោ ហោតិ ន ច លបកោ ន ច នេមិត្តិកោ ន ច និប្បេសិកោ ន ច លាភេន លាភំ និជិគីសិតា ។ ឥមេហិ ខោ ។ បេ ។

(៨៤) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អស្សទ្ធោ ហោតិ អហិរិកោ ហោតិ

(៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយទេ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកប្រើកិរិយាបំភ័ន្ត ១ ជាអ្នករួសរាក់ ១ ជាអ្នកនិយាយឲ្យចំនង ១ ជាអ្នកមានកលល្បិច ១ ជាអ្នកស្វែងរកលាភដោយលាភ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនប្រើកិរិយាបំភ័ន្ត ១ ជាអ្នកមិនរួសរាក់ ១ ជាអ្នកមិននិយាយឲ្យចំនង ១ ជាអ្នកមិនមានកលល្បិច ១ ជាអ្នកមិនស្វែងរកលាភដោយលាភ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ បេ ។

(៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយទេ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនជឿកម្មនិងផល ១ មិនខ្មាសបាប ១

អនោត្តប្បី ហោតិ កុសីតោ ហោតិ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សទ្ធោ ហោតិ ហិរិមា ហោតិ ឱត្តប្បី ហោតិ អារទ្ធវីរិយោ ហោតិ បញ្ញវា ហោតិ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។

(៨៥) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ អប្បិយោ ច ហោតិ អមនាបោ ច អគរុ ច អភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អក្ខមោ ហោតិ រូបានំ អក្ខមោ សទ្ទានំ អក្ខមោ គន្ធានំ អក្ខមោ រសានំ អក្ខមោ ផោដ្ឋព្វានំ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ខមោ ហោតិ រូបានំ

មិនខ្លាចបាប ១ ខ្ជិលច្រអូស ១ អប្បឥតប្រាជ្ញា ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាអ្នកជឿកម្មផល ១ ខ្មាសបាប ១ ខ្លាចបាប ១ ប្រឹងព្យាយាម ១ មានប្រាជ្ញា ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។បេ។

(៨៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងមិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីពេញចិត្ត មិនជាទីគោរព មិនជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយទេ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប ១ មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិនអត់ធន់នឹងរស ១ មិនអត់ធន់នឹងផោដ្ឋព្វៈ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។បេ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកអត់ទ្រាំនឹងរូប ១

ខមោ សទ្ទានំ ខមោ គន្ធានំ ខមោ រសានំ ខមោ ផោដ្ឋព្វានំ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។

[៨៦] បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អត្ថប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ ធម្មប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ បដិភាណប្បដិសម្ភិទាបត្តោ ហោតិ យានិ តានិ សព្រហ្មចារីនំ ឧច្ចាវចានិ កឹករណីយានិ តត្ថ ទក្ខោ ហោតិ អនលសោ តត្រុបាយាយ វីមំសាយ សមន្នាគតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវិធាតុំ ។ ឥមេហិ ខោ ។បេ។

[៨៧] បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ច ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ សីលវា ហោតិ បាតិមោក្ខសំវរសំវុតោ វិហរតិ អាចារគោចរសម្បន្នោ អណុមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយទស្សាវី សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ

អត់ទ្រាំនឹងសំឡេង ១ អត់ទ្រាំនឹងក្លិន ១ អត់ទ្រាំនឹងរស ១ អត់ទ្រាំនឹងផោដ្ឋព្វៈ ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។បេ។

[៨៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកបានអត្ថប្បដិសម្ភិទា ១ បានធម្មប្បដិសម្ភិទា ១ បាននិរុត្តិប្បដិសម្ភិទា ១ បានបដិភាណប្បដិសម្ភិទា ១ ជាអ្នកឈ្លាសវៃមិនខ្ជិល ក្នុងកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ៗ តូចធំ របស់ពួកសព្រហ្មចារី ទាំងប្រកបដោយប្រាជ្ញាឈ្លាសវៃ ក្នុងកិច្ចការនោះល្មមធ្វើបាន ចាត់ចែងបាន ១ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។បេ។

[៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមានសីល ជាអ្នកសង្រួមដោយការសង្រួម ក្នុងបាតិមោក្ខ ប្រកបដោយអាចារៈនិងគោចរៈ តែងឃើញភ័យ ក្នុងទោសទាំងឡាយ គ្រាន់បន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១

ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា កល្យាណវាចោ ហោតិ កល្យាណវាក្ករណោ បោរិយា វាចាយ សមន្នាគតោ វិស្សដ្ឋាយ អនេលគឡាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនិយា ចតុន្នំ ឈានានំ អាភិចេតសិកានំ ទិដ្ឋធម្មសុខវិហារានំ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ សព្រហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ មនាបោ ច គរុ ច ភាវនីយោ ចាតិ ។

ជាអ្នកស្តាប់ច្រើន ចាំរបស់ដែលស្តាប់ហើយ ចេះចាំលែងភ្លេច នូវរបស់ដែលស្តាប់ហើយ ពួកធម៌ណា មានលំអក្នុងខាងដើម មានលំអក្នុងកណ្តាល មានលំអក្នុងខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចារ្យព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ បរិបូណ៌គ្រប់គ្រាន់ ដ៏បរិសុទ្ធ ភិក្ខុនោះបានស្តាប់ធម៌ មានសភាពយ៉ាងនោះច្រើន ជាអ្នកស្ទាត់មាត់ និងឃើញដោយចិត្តបាន ចាក់ធ្លុះល្អដោយប្រាជ្ញាបាន ១ ជាអ្នកមានសំដីពីរោះ ពិតកថាល្អ ប្រកបដោយសំដីអ្នកក្រុង ហូរមិនទាក់ មិនខុស ច្បាស់ ទាំងសេចក្តី ១ ជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានទូលាយនូវឈានទាំង ៤ ជាឈានអាស្រ័យនូវចិត្តដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែង ខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព ជាទីសរសើរ របស់សព្រហ្មចារីទាំងឡាយ ។

(៨៨) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ថេរោ ហោតិ រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតោ ញាតោ ហោតិ យសស្សី សគហដ្ឋបព្វជិតានំ ពហុជនបរិវារោ លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាត-សេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ ។បេ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ ហោតិ វិបរីតទស្សនោ សោ ពហុជនំ សទ្ធម្មា វុដ្ឋាបេត្វា អសទ្ធម្មេ បតិដ្ឋាបេតិ ថេរោ ភិក្ខុ រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតោ ឥតិបិស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ ញាតោ ថេរោ ភិក្ខុ យសស្សី សគហដ្ឋបព្វជិ-តានំ ពហុជនបរិវារោ ឥតិបិស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ លាភី ថេរោ ភិក្ខុ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្ប-ច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ឥតិបិស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ

(៨៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ឈ្មោះថាជាអ្នកប្រតិបត្តិ មិនបានជាគុណ ដល់ជនច្រើន មិនបានសុខដល់ជនច្រើន មិនជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន មិនជាគុណ ជាទុក្ខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាថេរៈ ដឹងរាត្រី បួសយូរ ១ មានឈ្មោះល្បីល្បាញ មានយស មានបរិវារច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិត ១ សម្បូណ៌ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារ ១ ជាអ្នកដឹងច្រើន ចាំរបស់ដែលឮហើយ ចាំវែងទុកនូវរបស់ដែលឮហើយ ។បេ។ ចាក់ធ្លុះល្អដោយប្រាជ្ញា ១ តែជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ មានសេចក្តីយល់ខុសវិបរិត ១ ភិក្ខុនោះញុំាងជនច្រើន ឲ្យឃ្លាតចាកព្រះសទ្ធម្ម ឲ្យតម្កល់នៅក្នុងអសទ្ធម្ម ភិក្ខុដទៃដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ[១] របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនោះជាថេរៈ ដឹងរាត្រី បួសយូរខ្លះ ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះជាថេរៈ គេដឹងស្គាល់ច្រើន ជាអ្នកមានយស មានបរិវារច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិតខ្លះ ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះជាថេរៈ សម្បូណ៌ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារខ្លះ ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា

១ យកតម្រាប់តាម ។

ពហុស្សុតោ ថេរោ ភិក្ខុ សុតធរោ សុតសន្និចយោ ឥតិបិស្ស ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ ពហុជនាហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនាសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អនត្ថាយ អហិតាយ ទុក្ខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ថេរោ ហោតិ រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតោ ញាតោ ហោតិ យសស្សី សគហដ្ឋបព្វជិតានំ ពហុជនបរិវារោ លាភី ហោតិ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ ។បេ។ ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា សម្មាទិដ្ឋិកោ ហោតិ អវិបរីតទស្សនោ សោ ពហុជនំ អសទ្ធម្មា វុដ្ឋាបេត្វា សទ្ធម្មេ បតិដ្ឋាបេតិ

ភិក្ខុនេះជាថេរៈ ជាអ្នកដឹងឮច្រើន ចាំរបស់ដែលឮហើយ ចាំលែងភ្លេចនូវរបស់ដែលឮហើយខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិ ដើម្បីមិនបានជាគុណដល់ជនច្រើន មិនបានសុខដល់ជនច្រើន មិនប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន មិនមែនជាគុណទេ ជាទុក្ខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង ជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីជាគុណដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្ដីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីគុណនឹងសេចក្ដីសុខដល់ទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុជាថេរៈ ដឹងរាត្រីបួសយូរ ១ មានឈ្មោះល្បីល្បាញ មានយស មានជនជាបរិវារច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិត ១ ជាអ្នកសម្បូណ៌ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ នឹងគិលានប្បច្ច័យភេសជ្ជបរិក្ខារ ១ ជាអ្នកដឹងឮច្រើន ចាំរបស់ដែលឮហើយ ចាំលែងភ្លេចនូវរបស់ដែលឮហើយ ។បេ។ ចាក់ធ្លុះដោយប្រាជ្ញា ១ ជាសម្មាទិដ្ឋិ មានសេចក្ដីយល់មិនវិបរិត ១ ភិក្ខុនោះញុំាងជនច្រើនឲ្យឃ្លាតចាកអសទ្ធម្ម ឲ្យតម្កល់នៅក្នុងព្រះសទ្ធម្ម

ថេរោ ភិក្ខុ រត្តញ្ញូ ចិរបព្វជិតោ តស្សបិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ ញាតោ ថេរោ ភិក្ខុ យសស្សី សគហដ្ឋ-ប្បព្វជិតានំ ពហុជនបរិវារោ តស្សបិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ លាភី ថេរោ ភិក្ខុ ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសន-គិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារានំ តស្សបិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ ពហុស្សុតោ ថេរោ ភិក្ខុ សុតធរោ សុតសន្និចយោ តស្សបិ ទិដ្ឋានុគតឹ អាបជ្ជន្តិ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ថេរោ ភិក្ខុ ពហុជនហិតាយ បដិបន្នោ ហោតិ ពហុជនសុខាយ ពហុនោ ជនស្ស អត្ថាយ ហិតាយ សុខាយ ទេវមនុស្សានន្តិ ។

(៨៩) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ កម្មារាមតា ភស្សារាមតា និទ្ទារាមតា សង្គណិការាមតា យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ ន បច្ចវេក្ខតិ ។

ពួកភិក្ខុជាច្រើនដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះជាថេរៈ ដឹងរាត្រី បួសយូរខ្លះ ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះជាថេរៈគេដឹងស្គាល់ច្រើន មានយស មានជនជាបរិវារច្រើន ទាំងគ្រហស្ថ ទាំងបព្វជិតខ្លះ ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះជាថេរៈ សម្បូណ៌ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជ-បរិក្ខារខ្លះ ដល់នូវទិដ្ឋានុគតិ របស់ភិក្ខុនោះថា ភិក្ខុនេះជាថេរៈ ជាអ្នកដឹងឮច្រើន ចាំរបស់ដែលឮហើយ ចាំសន្សំនូវរបស់ដែលឮហើយខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថាប្រតិបត្តិ ដើម្បីគុណដល់ជនច្រើន ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដើម្បីគុណ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ទេវតានិងមនុស្សទាំងឡាយ ។

(៨៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីត្រេកអរនឹងការងារ១ សេចក្តីត្រេកអរនឹងតិរច្ឆានកថា១ សេចក្តីត្រេកអរនឹងកិរិយាដេកលក់១ សេចក្តីត្រេកអរនឹងការច្រឡូកច្រឡំដោយពួក១ មិនពិចារណាចិត្តដែលផុត (ចាកកិលេស) យ៉ាងណា១ ។

ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ន កម្មារាមតា ន ភស្សារាមតា ន និទ្ទារាមតា ន សង្គណិការាមតា យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តីតិ ។

(៩០) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ ពហុកិច្ចោ ហោតិ ពហុករណីយោ អព្យត្តោ កឹករណីយេសុ រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហា-នាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ អប្បមត្តកេន កម្មេន ទិវសំ អតិនាមេតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសេចក្តីមិនត្រេកអរនឹងការងារ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរនឹងនិយាយខកជាំ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរនឹងកិរិយាដេកលក់ ១ សេចក្តីមិនត្រេកអរនឹងការនៅច្រឡូកច្រឡំដោយពួក ១ ពិចារណាចិត្តដែលផុត (ចាកកិលេស) យ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។

(៩០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ នៅជាសេក្ខៈ តែមានកិច្ចច្រើន មានការងារច្រើន មិនឈ្លាសវៃ ក្នុងកិច្ចដែលគួរធ្វើផ្សេងៗ វៀរចាកការពួនសម្ងំក្នុងទីកម្បាំង មិនប្រកបដោយចេតោសមថៈ (សេចក្តីស្ងប់ចិត្ត) ខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ញុំាងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅដោយការងារបន្តិចបន្តួច

រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ សំសដ្ឋោ វិហរតិ គហដ្ឋបព្វជិតេហិ អននុលោមិកេន គិហិសំសគ្គេន រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ អតិកាលេន គាមំ បវិសតិ អតិទិវា បដិក្កមតិ រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ យាយំ កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិវរណសប្បាយា សេយ្យថីទំ អប្បិច្ឆកថា សន្តុដ្ឋិកថា បវិវេកកថា អសំសគ្គកថា វីរិយារម្ភកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា

លះបង់ការពួនសម្ងំក្នុងទីកម្បាំង មិនប្រកបចេតោសមថៈខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុនៅជាសេក្ខៈ ហើយច្រឡូកច្រឡំ ដោយគ្រហស្ថនិងបព្វជិត ដោយការជាប់ជំពាក់នឹងគ្រហស្ថ ដ៏មិនសមគួរ លះបង់ការពួនសម្ងំក្នុងទីកម្បាំង មិនប្រកបចេតោសមថៈខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ចូលទៅកាន់ស្រុកព្រឹកពេក ចេញមកវិញថ្ងៃពេក លះបង់ការពួនសម្ងំក្នុងទីកម្បាំង មិនប្រកបចេតោសមថៈខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ មិនបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានលំបាក បានដោយក្រនូវពាក្យដែលជាគ្រឿងខ្ជាក់កិលេស ជាទីសប្បាយដល់ចិត្ត ជាគ្រឿងបើកចិត្ត គឺពាក្យនាំឲ្យកើតសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ពាក្យនាំឲ្យកើតសន្តោស ពាក្យនាំឲ្យស្ងប់ស្ងាត់ ពាក្យមិននាំឲ្យច្រឡូកច្រឡំ (ដោយពួកគណៈ) ពាក្យនាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម ពាក្យនាំឲ្យកើតសីល ពាក្យនាំឲ្យកើតសមាធិ ពាក្យនាំឲ្យកើតបញ្ញា

វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញាណទស្សនកថា ឯវរូបិយា កថាយ ន និកាមលាភី ហោតិ កិច្ឆលាភី កសិរលាភី រិញ្ចតិ បដិសល្លាណំ នានុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ ន ពហុកិច្ចោ ហោតិ ន ពហុករណីយោ ព្យត្តោ កិំករណីយេសុ ន រិញ្ចតិ បដិសល្លាណំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ បឋមោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ ន អប្បមត្តកេន កម្មេន ទិវសំ អតិនាមេតិ ន រិញ្ចតិ បដិសល្លាណំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ

កំពោលអំពីវិមុត្តិ កំពោលអំពីវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ មានសភាពដូច្នោះ ព្រោះបង់ការពួនសម្ងំគឺកម្មដ្ឋាន មិនប្រកបនូវចេតោសមថៈខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី៥ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ទៅជាសេក្ខៈ មិនមានកិច្ចច្រើន មិនមានការងារច្រើន ឈ្លាសវៃក្នុងកិច្ចដែលគួរធ្វើ មិនព្រោះបង់ការពួនសម្ងំគឺកម្មដ្ឋាន ប្រកបនូវចេតោ-សមថៈខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ មិនញុំាងថ្ងៃឲ្យកន្លងទៅ ដោយការងារបន្តិចបន្តួច មិនព្រោះបង់ការពួនសម្ងំគឺកម្មដ្ឋាន តែងប្រកបធម៌ជាគ្រឿងស្ងប់ចិត្តខាងក្នុង

អយំ ភិក្ខវេ ទុតិយោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ អសំសដ្ឋោ វិហរតិ គហដ្ឋបព្វជិតេហិ អននុលោមិកេន គិហិសំសគ្គេន ន រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ តតិយោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ ន អតិកាលេន គាមំ បវិសតិ នាតិទិវា បដិក្កមតិ ន រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខវេ សេក្ខោ ភិក្ខុ យាយំ កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិវរណសប្បាយា សេយ្យថីទំ អប្បិច្ឆកថា សន្តុដ្ឋិកថា បវិវេកកថា អសំសគ្គកថា វីរិយារម្ភកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ មិននៅច្រឡូកច្រឡំ ដោយពួកគ្រហស្ថនឹងបព្វជិត ដោយការជាប់ជំពាក់នឹងគ្រហស្ថមិនសមគួរ មិនលះបង់ការពួនសម្ងំ គឺកម្មដ្ឋាន តែងប្រកបសេចក្តីស្ងប់ចិត្តខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ មិនចូលទៅកាន់ស្រុកដ៏ព្រឹកពេក មិនចេញមកវិញថ្ងៃពេក មិនលះបង់ការពួនសម្ងំ គឺកម្មដ្ឋាន តែងប្រកបសេចក្តីស្ងប់ចិត្តខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាសេក្ខៈ បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា មិនបានលំបាក បានដោយងាយនូវកថា ជាគ្រឿងដុសខាត់កិលេស ជាទីសប្បាយដល់ធម៌ ជាគ្រឿងបើកចិត្ត គឺកថានាំឲ្យមានប្រាថ្នាតិច កថានាំឲ្យសន្តោស កថានាំឲ្យស្ងប់ស្ងាត់ កថាមិននាំឲ្យច្រឡូកច្រឡំដោយពួក កថានាំឲ្យប្រារព្ធព្យាយាម កថានាំឲ្យកើតសីល កថានាំឲ្យកើតសមាធិ កថានាំឲ្យកើតបញ្ញា កថានាំឲ្យកើតវិមុត្តិ

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ឯវរូបិយា កថាយ និកាម-លាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី ន រិញ្ចតិ បដិសល្លានំ អនុយុញ្ជតិ អជ្ឈត្តំ ចេតោសមថំ អយំ ភិក្ខវេ បញ្ចមោ ធម្មោ សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហា-នាយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ធម្មា សេក្ខស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តីតិ ។

ថេរវគ្គោ ចតុត្ថោ ។

តស្សុទ្ទានំ

រជនីយំ វីតរាគោ
កុហកោ សទ្ធអក្ខមោ
បដិសម្ភិទា ច សីលេន
ថេរោ សេខាបរេ ទ្វេតិ ។

ពាក្យទាំងឡាយពីវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ មានសភាពដូច្នោះ មិនលំបាកនឹងបានគួរ សម្ងំក្នុងកម្មដ្ឋាន ដែលប្រកបសេចក្ដីស្ងប់ចិត្តខាងក្នុង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៥ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្ដីមិនសាបសូន្យដល់ភិក្ខុជាសេក្ខៈ ។

ចប់ ថេរវគ្គ ទី ៤ ។

ឧទ្ទាននៃថេរវគ្គនោះ គឺ

និយាយពីអារម្មណ៍ ជាទីតម្រេក ១ ពីភិក្ខុប្រាសចាករាគៈ ១ ពីភិក្ខុប្រើការបោកប្រាស់ ១ ពីភិក្ខុមិនជឿកម្មផល ១ ពីភិក្ខុមិនអត់ធន់ ១ ពីបដិសម្ភិទា ១ ពីសីល ១ ពីភិក្ខុជាថេរៈ ១ ពីភិក្ខុជាសេក្ខៈដទៃ ពីរលើកទៀត ។

កកុធវគ្គោ

(៩១) បញ្ចិមា ភិក្ខវេ សម្បទា ។ កតមា បញ្ច ។ សទ្ធាសម្បទា សីលសម្បទា សុតសម្បទា ចាគសម្បទា បញ្ញាសម្បទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សម្បទាតិ ។

(៩២) បញ្ចិមា ភិក្ខវេ សម្បទា ។ កតមា បញ្ច ។ សីលសម្បទា សមាធិសម្បទា បញ្ញាសម្បទា វិមុត្តិសម្បទា វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទា ។ ឥមា ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច សម្បទាតិ ។

(៩៣) បញ្ចិមានិ ភិក្ខវេ អញ្ញាព្យាករណានិ ។ កតមានិ បញ្ច ។ មន្ទត្តា មោមូហត្តា អញ្ញំ ព្យាករោតិ បាបិច្ឆោ ឥច្ឆាបកតោ អញ្ញំ ព្យាករោតិ ឧម្មាទា ចិត្តក្ខេបា អញ្ញំ ព្យាករោតិ អធិមានេន អញ្ញំ ព្យាករោតិ សម្មទេវ អញ្ញំ ព្យាករោតិ ។ ឥមានិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច អញ្ញាព្យាករណានីតិ ។

កកុធវគ្គ

(៩១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទានេះ មាន៥យ៉ាង ។ សម្បទា៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសទ្ធាសម្បទា១ សីលសម្បទា១ សុតសម្បទា១ ចាគសម្បទា១ បញ្ញាសម្បទា១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា សម្បទា៥យ៉ាង ។

(៩២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សម្បទានេះមាន៥យ៉ាង ។ សម្បទា៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសីលសម្បទា១ សមាធិសម្បទា១ បញ្ញាសម្បទា១ វិមុត្តិសម្បទា១ វិមុត្តិញាណទស្សនសម្បទា១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា សម្បទា៥យ៉ាង ។

(៩៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការព្យាករណ៍ (អ្នក) អរហត្តផល នេះមាន៥យ៉ាង ។ ៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺភិក្ខុព្យាករអរហត្តផល ព្រោះតែខ្លួនល្ងង់ វង្វេង១ ភិក្ខុអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាអាក្រក់ លុះក្នុងអំណាចសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយព្យាករអរហត្តផល១ ភិក្ខុព្យាករអរហត្តផល ព្រោះវិកល្ប ព្រោះចិត្តរវើរវាយ១ ភិក្ខុព្យាករអរហត្តផល ដោយសំគាល់ថាខ្លួនបាន១ ភិក្ខុព្យាករអរហត្តផល តាមត្រឹមត្រូវមែន១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា ការព្យាករណ៍អរហត្តផល៥យ៉ាង ។

(៩៤) បញ្ចិមេ ភិក្ខវេ ផាសុវិហារា ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ វិវិច្ចេវ កាមេហិ ។បេ។ បឋមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ វិតក្កវិចារានំ វូបសមា ។បេ។ ទុតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ បីតិយា ច វិរាគា ។បេ។ តតិយំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ សុខស្ស ច បហានា ។បេ។ ចតុត្ថំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ អាសវានំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តឹ បញ្ញាវិមុត្តឹ ទិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ឆិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរតិ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ច ផាសុវិហារាតិ ។

(៩៥) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អត្ថប្បដិសម្ភិទាប្បត្តោ ហោតិ ធម្មប្បដិសម្ភិទាប្បត្តោ ហោតិ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទាប្បត្តោ ហោតិ បដិភាណប្បដិសម្ភិទាប្បត្តោ ហោតិ យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ។

(៩៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានការនៅសប្បាយនេះ មាន ៥ ពួក ។ ភិក្ខុនៅសប្បាយ ៥ ពួក តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ស្ងាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។បេ។ បានដល់បឋមជ្ឈាន ១ ព្រោះរម្ងាប់វិតក្កវិចារៈ ។បេ។ បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ១ ព្រោះប្រាសចាកបីតិ ។បេ។ បានដល់តតិយជ្ឈាន ១ ព្រោះលះបង់សុខផង ។បេ។ បានដល់ចតុត្ថជ្ឈាន ១ បានសម្រេចចេតោវិមុត្តិ និងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអស់អាសវៈទាំងឡាយ ធ្វើឲ្យច្បាស់លាស់ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះឯងហៅថា ភិក្ខុមានការនៅសប្បាយ ៥ ពួក ។

(៩៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង រមែងត្រាស់ដឹងនូវធម៌មិនកម្រើក (អរហត្ត) យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកបានដល់អត្ថប្បដិសម្ភិទា ១ ធម្មប្បដិសម្ភិទា ១ និរុត្តិប្បដិសម្ភិទា ១ បដិភាណប្បដិសម្ភិទា ១ ពិចារណាចិត្តដែលផុតហើយយ៉ាងណា ១ ។

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតីតិ ។

(៩៦) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អានាបានស្សតឹ អាសេវន្តោ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋោ ហោតិ អប្បកិច្ចោ សុភរោ សុសន្តោសោ ជីវិតបរិក្ខារេសុ អប្បាហារោ ហោតិ អនោទរិកត្តំ អនុយុត្តោ អប្បមិទ្ធោ ហោតិ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតធរោ សុតសន្និចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា សាត្ថំ សព្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទន្តិ តថារូបាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា ហោន្តិ ធាតា វចសា បរិចិតា មនសានុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង រមែងបាន ត្រាស់ដឹងនូវធម៌មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

(៩៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង កាល បើធ្វើឲ្យច្រើន បានចំរើននូវអានាបានស្សតិ រមែងបានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាល ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយតិច មានកិច្ចតិច ងាយចិញ្ចឹមជីវិត សន្តោសល្អ ក្នុងបរិក្ខារជាគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិតទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកមានអាហារតិច ប្រកបរឿយៗ នូវភាពជាអ្នកមានអាហារតិចក្នុង ពោះ (មិនល្មោភស៊ី) ១ ជាអ្នកដេកលក់តិច ប្រកបការភ្ញាក់រលឹក ១ ជា អ្នកស្តាប់ច្រើន ចាំរបស់ដែលឮហើយ ចាំមិនភ្លេចនូវរបស់ដែលឮហើយ ក្នុងធម៌ណា មានលំអក្នុងខាងដើម មានលំអក្នុងកណ្តាល មានលំអ ក្នុងខាងចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយ ព្រមទាំងអត្ថ ទាំងព្យញ្ជនៈ បរិសុទ្ធ ពេញលេញអស់ជើង ធម៌មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានស្តាប់ធម៌មាន សភាពយ៉ាងនោះច្រើន ចាំស្ទាត់ រត់មាត់ យល់ច្បាស់ដោយចិត្ត ចាក់ធ្លុះ ល្អដោយប្រាជ្ញា ១ បានពិចារណាចិត្ត ដែលផុតស្រឡះហើយយ៉ាង ណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង

អានាបានស្សតិំ អាសេវន្តោ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតីតិ ។

[៩៧] បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អានាបានស្សតិំ ភាវេន្តោ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋោ ហោតិ អប្បកិច្ចោ សុភរោ សុសន្តោសោ ជីវិតបរិក្ខារេសុ អប្បាហារោ ហោតិ អនោទរិកត្តំ អនុយុត្តោ អប្បមិទ្ធោ ហោតិ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ យាយំ កថា អភិសល្លេខិកា ចេតោវិវរណសប្បាយា សេយ្យថីទំ អប្បិច្ឆកថា សន្តុដ្ឋិកថា បវិវេកកថា អសំសគ្គកថា វីរិយារម្ភកថា សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា វិមុត្តិញាណទស្សនកថា ឯវរូបិយា កថាយ និកាមលាភី ហោតិ អកិច្ឆលាភី អកសិរលាភី យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ។

កាលបើធ្វើឲ្យច្រើននូវអានាបានស្សតិហើយ រមែងត្រាស់ដឹងនូវធម៌ មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់ហើយ ។

(៩៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង កាលបើធ្វើឲ្យច្រើននូវអានាបានស្សតិ រមែងត្រាស់ដឹងធម៌ មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់ហើយ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយតិច មានកិច្ចតិច ចិញ្ចឹមងាយ មានសេចក្តីសណ្តោសក្នុងបរិក្ខារគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិត ១ ជាអ្នកមានអាហារតិច ប្រកបរឿយៗ នូវភាពជាអ្នកមានអាហារតិច ក្នុងពោះ ១ ជាអ្នកដេកលក់តិច ប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីភ្ញាក់រលឹក ១ បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានងាយនូវកថា ដែលជាគ្រឿងខូសខាត់កិលេសដ៏ប្រសើរ ជាទីសប្បាយដល់ចិត្តជាគ្រឿងបើកចិត្ត គឺកថានាំឲ្យប្រាថ្នាតិច កថានាំឲ្យសន្តោស កថានាំឲ្យស្ងប់ស្ងាត់ កថាមិននាំឲ្យច្រឡូកច្រឡំដោយពួក (គណៈ) កថានាំឲ្យប្រារព្ធសេចក្តីព្យាយាម កថានាំឲ្យកើតសីល កថានាំឲ្យកើតសមាធិ កថានាំឲ្យកើតបញ្ញា កថានាំឲ្យកើតវិមុត្តិ កថានាំឲ្យកើតវិមុត្តិញាណ-ទស្សនៈ មានសភាពដូច្នោះ ១ ពិចារណានូវចិត្តដែលផុតស្រឡះហើយយ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង

ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អានាបានស្សតឹ ភាវេន្តោ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតីតិ ។

(៩៨) បញ្ចហិ ភិក្ខវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អានាបានស្សតឹ ពហុលីករោន្តោ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធ ភិក្ខវេ ភិក្ខុ អប្បដ្ឋោ ហោតិ អប្បកិច្ចោ សុភរោ សុសន្តោសោ ជីវិតបរិក្ខារេសុ អប្បាហារោ ហោតិ អនោទរិកត្តំ អនុយុត្តោ អប្បមិទ្ធោ ហោតិ ជាគរិយំ អនុយុត្តោ អារញ្ញកោ ហោតិ បន្តសេនាសនោ យថាវិមុត្តំ ចិត្តំ បច្ចវេក្ខតិ ។ ឥមេហិ ខោ ភិក្ខវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ អានាបានស្សតឹ ពហុលីករោន្តោ នចិរស្សេវ អកុប្បំ បដិវិជ្ឈតីតិ ។

(៩៩) សីហោ ភិក្ខវេ មិគរាជា សាយណ្ហសមយំ អាសយា និក្ខមតិ អាសយា និក្ខមិត្វា វិជម្ភតិ វិជម្ភិត្វា សមន្តា ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេតិ

កាលបើធ្វើឲ្យច្រើននូវអានាបានស្សតិ រមែងបានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

(៩៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង កាលបើបានធ្វើអានាបានស្សតិឲ្យច្រើន រមែងបានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកខ្វល់ខ្វាយតិច មានកិច្ចតិច គេចិញ្ចឹមងាយ មានសន្តោសល្អ ក្នុងបរិក្ខារគ្រឿងចិញ្ចឹមជីវិត ១ ជាអ្នកមានអាហារតិច ប្រកបរឿយៗ នូវភាពជាអ្នកមានអាហារតិចក្នុងពោះ ១ ជាអ្នកដេកលក់តិច ប្រកបរឿយៗ នូវសេចក្តីភ្ញាក់រលឹក ១ ជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ ១ ពិចារណាចិត្តដែលផុតស្រឡះហើយយ៉ាងណា ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង កាលបើបានធ្វើអានាបានស្សតិឲ្យច្រើន រមែងបានត្រាស់ដឹងនូវធម៌ មិនកម្រើក យ៉ាងឆាប់រហ័ស ។

(៩៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សត្វសីហៈជាស្តេចម្រឹគ តែងចេញអំពីទីអាស្រ័យ ក្នុងសម័យពេលល្ងាច លុះចេញពីទីអាស្រ័យហើយក៏ពត់ខ្លួន លុះពត់ខ្លួនរួចហើយ ក៏ក្រឡេកមើលទៅទិសទាំង ៤ ជុំវិញ

សមន្តា ចតុទ្ទិសា អនុវិលោកេត្វា តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទតិ តិក្ខត្តុំ សីហនាទំ នទិត្វា គោចរាយ បក្កមតិ ។ សោ ហត្ថិស្ស ចេបិ បហារំ ទេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ បហារំ ទេតិ នោ អសក្កច្ចំ មហិំសស្ស ចេបិ បហារំ ទេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ បហារំ ទេតិ នោ អសក្កច្ចំ គវស្ស ចេបិ បហារំ ទេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ បហារំ ទេតិ នោ អសក្កច្ចំ ទីបិស្ស ចេបិ បហារំ ទេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ បហារំ ទេតិ នោ អសក្កច្ចំ ខុទ្ទកានញ្ចេបិ បាណានំ បហារំ ទេតិ អន្តមសោ សសពិឡារានម្បិ សក្កច្ចញ្ញេវ បហារំ ទេតិ នោ អសក្កច្ចំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ មា មេ យោគ្គបថោ នស្សតីតិ ។ សីហោតិ ខោ ភិក្ខវេ តថាគតស្សេតំ អធិវចនំ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ។ យំ ខោ ភិក្ខវេ តថាគតោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ ឥទមស្ស ហោតិ សីហនាទស្មិំ ភិក្ខូនញ្ចេបិ ភិក្ខវេ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ

លុះក្រឡេកមើលទៅទិសទាំង ៤ ជុំវិញខ្លួនហើយ ក៏បន្លឺសីហនាទ ៣ ដង លុះបន្លឺសីហនាទ ៣ ដងរួចហើយ ក៏ចេញទៅស្វែងរកចំណី ។ សត្វសីហៈនោះ កាលបើប្រហារដំរី ក៏ប្រហារដោយប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារធ្វេសធ្វាទេ បើប្រហារក្របី ក៏ប្រហារដោយប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារធ្វេសធ្វាទេ បើប្រហារគោ ក៏ប្រហារដោយប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារធ្វេសធ្វាទេ បើប្រហារខ្លាដំបង ក៏ប្រហារដោយប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារធ្វេសធ្វាទេ បើប្រហារពួកសត្វតូចៗ ដូចជាទន្សាយ និងឆ្មាជាទីបំផុត ក៏ប្រហារដោយប្រយ័ត្ន មិនមែនប្រហារធ្វេសធ្វាទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះសត្វសីហៈគិតថា ផ្លូវព្យាយាមរបស់អញកុំវិនាសឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ពាក្យថា សត្វសីហៈនេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះតថាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះតថាគតសំដែងធម៌ដល់បរិស័ទដោយពាក្យណា នេះជាសីហនាទរបស់ព្រះតថាគតនោះ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើតថាគតសំដែងធម៌ដល់ពួកភិក្ខុ តថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់

តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ នោ អសក្កច្ចំ ភិក្ខុនីនញ្ចេបិ ភិក្ខវេ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ នោ អសក្កច្ចំ ឧបាសកានញ្ចេបិ ភិក្ខវេ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ នោ អសក្កច្ចំ ឧបាសិកានញ្ចេបិ ភិក្ខវេ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ សក្កច្ចញ្ញេវ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ នោ អសក្កច្ចំ បុថុជ្ជនានញ្ចេបិ ភិក្ខវេ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ អន្តមសោ អន្នភារនេសាទានំបិ សក្កច្ចញ្ញេវ តថាគតោ ធម្មំ ទេសេតិ នោ អសក្កច្ចំ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ធម្មគរុ ភិក្ខវេ តថាគតោ ធម្មគារវោតិ ។

(១០០) ឯកំ សមយំ ភគវា កោសម្ពិយំ វិហរតិ ឃោសិតារាមេ ។ តេន ខោ បន សមយេន កកុធោ នាម កោលិយបុត្តោ អាយស្មតោ មហាមោគ្គល្លានស្ស ឧបដ្ឋាកោ អធុនា កាលកតោ អញ្ញតរំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្នោ

មិនមែនសំដែងទាំងទ្ធឹឆ្ឋាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើតថាគត សំដែងធម៌ចំពោះពួកភិក្ខុនី គឺតថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់ មិនមែនសំដែងទាំងទ្ធឹឆ្ឋាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើតថាគត សំដែងធម៌ចំពោះពួកឧបាសក គឺតថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់ មិនមែនសំដែងទាំងទ្ធឹឆ្ឋាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើតថាគត សំដែងធម៌ចំពោះពួកឧបាសិកា គឺតថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់ មិនមែនសំដែងទាំងទ្ធឹឆ្ឋាទេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើតថាគត សំដែងធម៌ចំពោះពួកបុថុជ្ជន ដោយហោចទៅ សូម្បីពួកអ្នកនាំបាយនឹងពួកអ្នកនេសាទ គឺតថាគត តែងសំដែងធម៌ដោយប្រយ័ត្នណាស់ មិនមែនសំដែងទាំងទ្ធឹឆ្ឋាទេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះតថាគតមានធម៌ជាទីគោរព ជាអ្នកគោរពធម៌ ។

(១០០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងឃោសិតារាម ជិតក្រុងកោសម្ពី ។ សម័យនោះឯង កូនអ្នកស្រុកកោលិយៈម្នាក់ ឈ្មោះកកុធៈ ជាឧបដ្ឋាករបស់ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ទើបនឹងស្លាប់ក្តាយ បានទៅកើតក្នុងកាយទេវតាមួយរូប ដែលសម្រេចដោយចិត្ត

តស្ស ឯវរូបោ អត្តភាវប្បដិលាភោ ហោតិ សេយ្យថាបិ នាម ទ្វេ វា តីណិ វា មាគធកានិ(១) គាមក្ខេត្តានិ ។ សោ តេន អត្តភាវប្បដិលាភេន នេវ អត្តានំ ព្យាពាធេតិ នោ បរំ ព្យាពាធេតិ ។ អថខោ កកុធោ ទេវបុត្តោ យេនាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ កកុធោ ទេវបុត្តោ អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ ឯតទវោច ទេវទត្តស្ស ភន្តេ ឯវរូបំ ឥច្ឆាគតំ ឧប្បជ្ជិ អហំ ភិក្ខុសង្ឃំ បរិហរិស្សាមីតិ សហ ចិត្តុប្បាទា ច ភន្តេ ទេវទត្តោ តស្សា ឥទ្ធិយា បរិហីនោតិ ។ ឥទមវោច កកុធោ ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្វា អាយស្មន្តំ មហាមោគ្គល្លានំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវន្តរធាយិ ។ អថខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ យេន ភគវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ និសីទិ ។

---

១ ម. មាគធិកានិ ។

ទេវបុត្តនោះបានអត្តភាព មានសភាពយ៉ាងនេះ ប្រមាណប៉ុនគាមក្ខេត្ត របស់អ្នកស្រុកមគធៈពីរ ឬបី ។ ទេវបុត្តនោះ មិនបៀតបៀនខ្លួនឯង មិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ ព្រោះតែការបានអត្តភាពនោះឡើយ ។ គ្រានោះ កកុធទេវបុត្ត ចូលទៅរកព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ហើយឈរក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកកុធទេវបុត្ត ឈរក្នុងទីសមគួរហើយ បានទូលព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តកើតចិត្តលុះក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញនឹងគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃដូច្នេះ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តក៏សាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ដំណាលគ្នានឹងចិត្តដែលកើតឡើង ។ កកុធទេវបុត្ត បានថ្លែងពាក្យនេះ លុះថ្លែងពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំលាព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុធ្វើប្រទក្សិណហើយ ក៏បាត់ក្នុងទីនោះឯង ។ លំដាប់នោះ ព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

ឯកមន្តំ និសិន្នោ ខោ អាយស្មា មហាមោគ្គល្លានោ ភគវន្តំ ឯតទវោច កកុធោ នាម ភន្តេ កោលិយ-បុត្តោ មំ ឧបដ្ឋាកោ អធុនា កាលកតោ អញ្ញតរំ មនោមយំ កាយំ ឧបបន្នោ តស្ស ឯវរូបោ អត្ត-ភាវប្បដិលាភោ សេយ្យថាបិ នាម ទ្វេ វា តីណិ វា មាគធកានិ គាមក្ខេត្តានិ ។ សោ តេន អត្តភាវប្បដិលាភេន នេវ អត្តានំ ព្យាពាធេតិ នោ បរំ ព្យាពាធេតិ ។ អថ ខោ ភន្តេ កកុធោ ទេវបុត្តោ យេនាហំ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា មំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។ ឯកមន្តំ ឋិតោ ខោ ភន្តេ កកុធោ ទេវបុត្តោ មំ ឯតទវោច ទេវទត្តស្ស ភន្តេ ឯវរូបំ ឥច្ឆាគតំ ឧប្បជ្ជិ អហំ ភិក្ខុសង្ឃំ បរិហរិស្សាមីតិ សហ ចិត្តុប្បាទា ច ភន្តេ ទេវទត្តោ តស្សា ឥទ្ធិយា បរិហីនោតិ ឥទមវោច ភន្តេ កកុធោ ទេវបុត្តោ ឥទំ វត្វា មំ អភិវាទេត្វា បទក្ខិណំ កត្វា តត្ថេវន្តរធាយីតិ ។

លុះព្រះមហាមោគ្គល្លានដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មានកូនអ្នកស្រុកកោលិយៈម្នាក់ឈ្មោះកកុធៈ ជាឧបដ្ឋាករបស់ខ្ញុំព្រះអង្គទើបនឹងស្លាប់ថ្មីៗ បានទៅកើតក្នុងកាយទេវតាមួយរូប ដែលសម្រេចដោយចិត្ត ទេវបុត្តនោះបានអត្តភាពយ៉ាងនេះ ប្រហែលប៉ុនគាមក្ខេត្តរបស់អ្នកស្រុកមគធៈពីរឬបី ។ ទេវបុត្តនោះ មិនបៀតបៀនខ្លួនឯង ទាំងមិនបៀតបៀនអ្នកដទៃ ព្រោះការបានអត្តភាពនោះទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន គ្រានោះ កកុធទេវបុត្ត ចូលមករកខ្ញុំព្រះអង្គ លុះចូលមកដល់ ថ្វាយបង្គំខ្ញុំព្រះអង្គហើយឈរក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះកកុធទេវបុត្តនោះ ឈរក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ បាននិយាយពាក្យនេះ នឹងខ្ញុំព្រះអង្គថា បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តកើតចិត្ត លុះក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នាមានសភាពយ៉ាងនេះថា អញនឹងគ្រប់គ្រងភិក្ខុសង្ឃដូច្នេះ បពិត្រលោកម្ចាស់ ទេវទត្តសាបសូន្យចាកឫទ្ធិនោះ ដំណាលគ្នានឹងចិត្តដែលកើតឡើង បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កកុធទេវបុត្ត បាននិយាយពាក្យនេះ លុះនិយាយពាក្យនេះហើយ ក្រាបថ្វាយបង្គំលាខ្ញុំព្រះអង្គ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ក៏បាត់ក្នុងទីនោះឯង ។

កឹ បន តេ មោគ្គល្លាន កកុធោ ទេវបុត្តោ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ យំ កិញ្ចិ កកុធោ ទេវបុត្តោ ភាសតិ សព្វន្តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ។ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច វិទិតោ មេ ភន្តេ កកុធោ ទេវបុត្តោ យំ កិញ្ចិ កកុធោ ទេវបុត្តោ ភាសតិ សព្វន្តំ តថេវ ហោតិ នោ អញ្ញថាតិ ។ រក្ខស្សេតំ មោគ្គល្លាន វាចំ ឥទានិ សោ មោឃបុរិសោ អត្តនាវ អត្តានំ បាតុករិស្សតិ ។ បញ្ចិមេ មោគ្គល្លាន សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធ មោគ្គល្លាន ឯកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ មយញ្ចេវ ខោ បន គិហីនំ អារោចេស្សាម (១)

១ ម. អារោចេយ្យាម ។

ព្រះអង្គទ្រង់ត្រាស់សួរថា ម្នាលមោគ្គល្លាន អ្នកជ្រាបកំណត់ដឹងច្បាស់នូវចិត្តរបស់កកុធទេវបុត្ត ដោយចិត្តហើយឬ កកុធទេវបុត្ត និយាយពាក្យណាមួយ ពាក្យទាំងនោះជាពាក្យពិត មិនមែនផ្ទុយស្ដាប់ទៅវិញ ។ ព្រះមហាមោគ្គល្លានក្រាបបង្គំទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គកំណត់ដឹងចិត្តដោយចិត្តច្បាស់ថា កកុធទេវបុត្ត និយាយពាក្យណាមួយ ពាក្យទាំងនោះជាពាក្យពិត មិនមែនផ្ទុយស្ដាប់ទេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្នាលមោគ្គល្លាន ចូរអ្នករក្សាទុកនូវវាចានេះ ឥឡូវនេះ មោឃបុរសនោះ ធ្វើខ្លួនឲ្យល្បីដោយខ្លួនឯង ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូទាំងឡាយនេះ មាន ៥ ពួក ។ គ្រូ ៥ ពួក តើដូចម្ដេចខ្លះ ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធទេ តែប្ដេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធ សីលរបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងទេ ។ សាវកទាំងឡាយ តែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានសីលមិនបរិសុទ្ធទេ តែប្ដេជ្ញាថា អញមានសីលបរិសុទ្ធ សីលរបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងទេ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថ

នាស្សស្ស មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ កថំ នុ មយំ តេន សមុទាចរេយ្យាម សម្មន្នតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ករិស្សតិ តុមោ តេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ ឯវំ ខោ មោគ្គល្លាន សត្ថារំ សាវកា សីលតោ រក្ខន្តិ សីលតោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ សីលតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។ បុន ចបរំ មោគ្គល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធាជីវោ សមានោ បរិសុទ្ធាជីវោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធោ មេ អាជីវោ បរិយោទាតោ អសង្កិលិដ្ឋោតិ ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធាជីវោ សមានោ បរិសុទ្ធាជីវោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធោ មេ អាជីវោ បរិយោទាតោ អសង្កិលិដ្ឋោតិ មយញ្ចេវ ខោ បន គិហីនំ អារោចេយ្យាម នាស្សស្ស មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ កថំ នុ មយំ តេន សមុទាចរេយ្យាម សម្មន្នតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន

គន់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ ក៏រឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក រវល់អ្វី យើងទាំងនឹងសើរើរឿងនោះ ព្រោះលោកក៏គង់នឹងតែងទទួលបាន - ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា លោកគង់នឹងដឹងខ្លួនឯង ព្រោះតែកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន សាវកទាំងឡាយ តែងរក្សានូវគ្រូបែបនេះ ដោយសីល ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ទុកសង្ឃឹមនូវការរក្សា អំពីពួកសាវក ដោយសីល ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន មួយទៀត គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្ដេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ អាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក ដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើន មានអាជីវៈមិនបរិសុទ្ធទេ តែប្ដេជ្ញាថា អញមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ អាជីវៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងទេ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថគន់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ បើរឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក រវល់អ្វី យើងនឹងសើរើរឿងនោះ ព្រោះលោកក៏គង់នឹងតែងបាន ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ

យំ តុមោ ករិស្សតិ តុមោវ តេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ ឯវរូបំ ខោ មោគ្គល្លាន សត្ថារំ សាវកា អាជីវតោ រក្ខន្តិ ឯវរូបោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ អាជីវតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។ បុន ចបរំ មោគ្គល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធធម្មទេសនោ សមានោ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធា មេ ធម្មទេសនា បរិយោទាតា អសំកិលិដ្ឋាតិ ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធធម្មទេសនោ សមានោ បរិសុទ្ធធម្មទេស-នោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធា មេ ធម្មទេសនា បរិយោទាតា អសំកិលិដ្ឋាតិ មយញ្ចេវ ខោ បន គិហីនំ អារោចេយ្យាម នាស្សស្ស មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ កថំ តំ មយំ តេន សមុ-ទាចរេយ្យាម សម្មន្និ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាត-សេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ករិស្សតិ តុមោវ តេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។

លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងក្តៅក្រហាយ ព្រោះតែកម្មនោះមិនខាន ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន សាវកទាំងឡាយ តែងរក្សាទុកនូវគ្រូបែបនេះ ដោយអាជីវៈ ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា ទំនុកបំរុងនូវការរក្សា អំពីពួកសាវកដោយអាជីវៈ ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន មួយទៀត គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មានធម្មទេសនាមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ធម្មទេសនារបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងទេ ។ ពួកសាវកតែងដឹងនូវគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានធម្មទេសនា មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ធម្មទេសនារបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងទេ ដូច្នេះ តែថាបើយើងប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្ត បើរឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក ហេតុអ្វី យើងនឹងនិយាយរឿងនោះ ព្រោះលោកកំពុងគាំពារយើង ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកនឹងធ្វើកម្មណា គង់លោកនឹងក្តៅក្រហាយ ព្រោះតែកម្មនោះមិនខានទេ ។

ឯវរូបំ ខោ មោគ្គល្លាន សត្ថារំ សាវកា ធម្មទេសនតោ រក្ខន្តិ ឯវរូបោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ ធម្មទេសនតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។ បុន ចបរំ មោគ្គល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធវេយ្យាករណោ សមានោ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ វេយ្យាករណំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធវេយ្យាករណោ សមានោ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ វេយ្យាករណំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ មយញ្ចេវ ខោ បន គិហីនំ អារោចេយ្យាម នាស្សស្ស មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ កថំ នុ មយំ តេន សមុទាចរេយ្យាម សម្មន្នតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ករិស្សតិ តុមោ តេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ ឯវរូបំ ខោ មោគ្គល្លាន សត្ថារំ សាវកា វេយ្យាករណតោ រក្ខន្តិ ឯវរូបោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ វេយ្យាករណតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។

ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវកតែងរក្សាទុកនូវគ្រូបែបនេះ ដោយធម្មទេសនា ឯគ្រូបែបនេះសោត ឈ្មោះថា រមែងសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវកដោយធម្មទេសនា ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន មួយទៀត គ្រូពួកមួយក្នុងលោកនេះ មានវេយ្យាករណ៍ មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ វេយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងទេ ។ ពួកសាវកតែងដឹងគ្រូនោះយ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានវេយ្យាករណ៍ មិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ វេយ្យាករណ៍របស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មងផង បើយើងប្រាប់ដល់គ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ បើរឿងណា មិនគាប់ចិត្តដល់លោក ធ្វើម្តេច យើងនឹងសំដែងរឿងនោះ ព្រោះលោកគង់ត្រេកអរ (យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកធ្វើអំពើណា គង់តែនឹងប្រាកដរឿងលោកនោះមិនខានឡើយ ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវកតែងរក្សាទុកនូវគ្រូបែបនេះ ដោយវេយ្យាករណ៍ ចំណែកគ្រូមានសភាពយ៉ាងនោះ ឈ្មោះថា រមែងសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយវេយ្យាករណ៍ ។

បុន ចបរំ មោគ្គល្លាន ឥធេកច្ចោ សត្ថា អបរិសុទ្ធញាណទស្សនោ សមានោ បរិសុទ្ធញាណទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោទាតំ អសំកិលិដ្ឋន្តិ ។ តមេនំ សាវកា ឯវំ ជានន្តិ អយំ ខោ ភវំ សត្ថា អបរិសុទ្ធញាណទស្សនោ សមានោ បរិសុទ្ធញាណទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាតិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោទាតំ អសំកិលិដ្ឋន្តិ មយញ្ចេវ ខោ បន គិហីនំ អារោចេយ្យាម នាស្សស្ស មនាបំ យំ ខោ បនស្ស អមនាបំ កថំ នុ មយំ តេន សមុទាចរេយ្យាម សម្មន្នតិ ខោ បន ចីវរបិណ្ឌបាតសេនាសនគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារេន យំ តុមោ ករិស្សតិ តុមោវ តេន បញ្ញាយិស្សតីតិ ។ ឯវរូបំ ខោ មោគ្គល្លាន សត្ថារំ សាវកា ញាណទស្សនតោ រក្ខន្តិ ឯវរូបោ ច បន សត្ថា សាវកេហិ ញាណទស្សនតោ រក្ខំ បច្ចាសីសតិ ។

ម្នាលមោគ្គល្លាន មួយទៀត គ្រូពួកមួយ ក្នុងលោកនេះ មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក តែងដឹងគ្រូនោះ យ៉ាងនេះថា គ្រូដ៏ចំរើននេះ មានញាណទស្សនៈមិនបរិសុទ្ធ តែប្តេជ្ញាថា អញមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ញាណទស្សនៈរបស់អញបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ដូច្នេះ បើយើងប្រាប់ដល់ពួកគ្រហស្ថ គង់លោកមិនគាប់ចិត្តទេ បើរឿងណាមិនគាប់ចិត្តដល់លោក ដល់អ្វី យើងនឹងនិយាយរឿងនោះ ព្រោះលោកកំពុងឧបការ (យើង) ដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ និងគិលានប្បច្ចយភេសជ្ជបរិក្ខារ លោកធ្វើអំពើណា គង់លោកត្រូវព្រោះអំពើនោះមិនខានឡើយ ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ពួកសាវកតែងរក្សាគ្រូប្រែបនេះ ដោយញាណទស្សនៈ ឯគ្រូមានសភាពយ៉ាងនេះ ឈ្មោះថា នឹកសង្ឃឹមនូវការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយញាណទស្សនៈ ។

ឥមេ ខោ មោគ្គល្លាន បញ្ច សត្ថារោ សន្តោ សំវិជ្ជមានា លោកស្មឹ ។ អហំ ខោ មោគ្គល្លាន បរិសុទ្ធសីលោ សមានោ បរិសុទ្ធសីលោម្ហីតិ បដិជា-នាមិ បរិសុទ្ធំ មេ សីលំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ។ ន ច មំ សាវកា សីលតោ រក្ខន្តិ ន ចាហំ សាវកេហិ សីលតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ បរិ-សុទ្ធាជីវោ សមានោ បរិសុទ្ធាជីវោម្ហីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធោ មេ អាជីវោ បរិយោទាតោ អសង្កិលិដ្ឋោតិ ។ ន ច មំ សាវកា អាជីវតោ រក្ខន្តិ ន ចាហំ សាវកេហិ អាជីវតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោ សមានោ បរិសុទ្ធធម្មទេសនោម្ហីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធា មេ ធម្មទេសនា បរិយោទាតា អសង្កិលិដ្ឋាតិ ។ ន ច មំ សាវកា ធម្មទេសនតោ រក្ខន្តិ ន ចាហំ សាវកេហិ ធម្មទេសនតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោ សមានោ បរិសុទ្ធវេយ្យាករណោម្ហីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធំ មេ វេយ្យាករណំ បរិយោទាតំ អសង្កិលិដ្ឋន្តិ ។

ម្នាលមោគ្គល្លាន គ្រូ៥ពួកនេះឯង តែងមានក្នុងលោក ។ ម្នាលមោគ្គល្លាន ចំណែកតថាគត ជាបុគ្គលមានសីលបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានសីលបរិសុទ្ធ សីលរបស់តថាគតបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក មិនបាច់រក្សានូវតថាគត ដោយសីលទេ តថាគតសោត ក៏មិនបាច់សង្ឃឹមការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយសីលទេ ។ តថាគត ជាបុគ្គលមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានអាជីវៈបរិសុទ្ធ អាជីវៈរបស់តថាគតបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក មិនបាច់រក្សាតថាគតដោយអាជីវៈទេ តថាគតសោត ក៏មិនបាច់សង្ឃឹមការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយអាជីវៈទេ ។ តថាគត ជាបុគ្គលមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានធម្មទេសនាបរិសុទ្ធ ធម្មទេសនារបស់តថាគតបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក មិនបាច់រក្សាតថាគត ដោយធម្មទេសនាឡើយ តថាគតសោត ក៏មិនបាច់សង្ឃឹមការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយធម្មទេសនាទេ ។ តថាគត ជាបុគ្គលមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានវេយ្យាករណ៍បរិសុទ្ធ វេយ្យាករណ៍របស់តថាគតបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។

ន ច មំ សាវកា វេយ្យាករណតោ រក្ខន្តិ ន ចាហំ សាវកតោ វេយ្យាករណតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមិ ។ បរិសុទ្ធញាណទស្សនោ សមានោ បរិសុទ្ធញាណទស្សនោម្ហីតិ បដិជានាមិ បរិសុទ្ធំ មេ ញាណទស្សនំ បរិយោទាតំ អសំកិលិដ្ឋន្តិ ។ ន ច មំ សាវកា ញាណទស្សនតោ រក្ខន្តិ ន ចាហំ សាវកតោ ញាណទស្សនតោ រក្ខំ បច្ចាសីសាមីតិ ។

កុសលវគ្គោ បញ្ចមោ ។

តស្សុទ្ទានំ

ទ្វេ សម្បជា ព្យាករណំ
ជាសុកាបេក្ខ បញ្ចមំ
សុតំ កាជញ្ញ អរញ្ញំ
សីហកាកុជេន តេ ទសាតិ ។

ទុតិយោ បណ្ណាសកោ សមត្តោ ។

ពួកសាវក មិនបាច់រក្សាតថាគត ដោយវេយ្យាករណ៍ឡើយ តថាគតសោត ក៏មិនបាច់សង្ឃឹមការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយវេយ្យាករណ៍ទេ ។ តថាគត ជាបុគ្គលមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ប្តេជ្ញាថា តថាគតមានញាណទស្សនៈបរិសុទ្ធ ញាណទស្សនៈរបស់តថាគតបរិសុទ្ធ ផូរផង់ មិនសៅហ្មង ។ ពួកសាវក មិនបាច់រក្សាតថាគត ដោយញាណទស្សនៈឡើយ តថាគតសោត ក៏មិនបាច់សង្ឃឹមការរក្សាអំពីពួកសាវក ដោយញាណទស្សនៈទេ ។

ចប់ កុសលវគ្គ ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃកុសលវគ្គនោះ គឺ

សម្បជានៈ ២ លើក ការព្យាករណ៍អំពីហេតុផល ១ ការនៅសប្បាយ ១ ជាគំរប់ ៥ នឹងអក្ខមធម៌ រឿងកិត្តបាន ស្តាប់ទ្រឹស្ត ១ កថាវត្ថុ ១ កិត្តនៅព្រៃ ១ សក្កសីហៈ ១ ជាគំរប់ ១០ នឹងរឿងកត្តិយវត្ថុ ។

ចប់ បណ្ណាសក ទី ២ ។

សុត្តន្តបិដកេ

អង្គុត្តរនិកាយស្ស បញ្ចកនិបាតោ

បញ្ចមោ ភាគោ

បឋមបណ្ណាសកោ

មាតិកា			អង្ក
បឋមបណ្ណាសកេ	សេខពលវគ្គោ	បឋមោ	១
	ពលវគ្គោ	ទុតិយោ	១៨
	បញ្ចង្គិកវគ្គោ	តតិយោ	២៨
	សុមនវគ្គោ	ចតុត្ថោ	៦៣
	មុណ្ឌរាជវគ្គោ	បញ្ចមោ	៩៩
ទុតិយបណ្ណាសកេ	នីវរណវគ្គោ	បឋមោ	១៣០
	សញ្ញាវគ្គោ	ទុតិយោ	១៦២
	យោធាជីវវគ្គោ	តតិយោ	១៧២
	ថេរវគ្គោ	ចតុត្ថោ	២៣២
	កកុធវគ្គោ	បញ្ចមោ	២៦៦

សុត្តន្តបិដក

អង្គុត្តរនិកាយ បញ្ចកនិបាត

បញ្ចមភាគ

បឋមបណ្ណាសក

មាតិកា			លេខទំព័រ
បឋមបណ្ណាសក	សេក្ខពលវគ្គ	ទី ១	១
	ពលវគ្គ	ទី ២	១៨
	បញ្ចង្គិកវគ្គ	ទី ៣	២៨
	សុមនវគ្គ	ទី ៤	៦៣
	មុណ្ឌរាជវគ្គ	ទី ៥	៩៩
ទុតិយបណ្ណាសក	នីវរណវគ្គ	ទី ១	១៣០
	សញ្ញាវគ្គ	ទី ២	១៦២
	យោធាជីវវគ្គ	ទី ៣	១៧២
	ថេរវគ្គ	ទី ៤	២៣២
	កកុធវគ្គ	ទី ៥	២៦៦